

Plan-MER Bestemmingsplan De Horsten Egchel

Rapport

Plan-MER

Bestemmingsplan

De Horsten Egchel

Deel A - Rapport

Rapportnummer: P217712.008

Opdrachtgever: Gemeente Peel en Maas
Postbus 7088
5980 AB PANNINGEN

Status: definitief

Datum: 27 juni 2023

Vestigingen te Nijmegen, Vught, Baexem en Voerendaal

St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen
T (024) 322 45 79

info@pouderoyentonnaer.nl
pouderoyentonnaer.nl

Op onze dienstverlening zijn de
DNR 2011 van toepassing die u vindt op
pouderoyentonnaer.nl

Inhoud

Samenvatting	6
1 Inleiding	25
1.1 Aanleiding voor het kaderstellend bestemmingsplan	25
1.1 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	28
1.2 M.e.r.-plicht	28
1.3 M.e.r.-procedure	30
1.4 Consultatie	33
1.5 Leeswijzer	33
2 Bestaande en beoogde situatie	34
2.1 Begrenzing plangebied	34
2.2 Bestaande situatie	35
2.3 Beoogde situatie	38
3 Beleidskaders	44
3.1 Inleiding	44
3.2 Geldend planologisch regime	44
3.3 Perspectievennota Toekomst in beeld; perspectieven voor Peel en Maas	45
3.4 Structuurvisie buitengebied	46
3.5 Omgevingsvisie Peel en Maas	46
3.6 Beleidsdocumenten Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	47
3.7 POL 2014 (Provinciaal omgevingsplan Limburg 2014)	49
3.8 Omgevingsvisie en omgevingsverordening Limburg (2021)	53
3.9 Natuurbeleid	55
3.10 Geurbeleid	60
3.11 Beleid huisvesting arbeidsmigranten 2021	63
4 Referentiesituatie	66
4.1 Inleiding	66
4.2 Geldend planologisch regime	66
4.3 Feitelijke situatie met autonome ontwikkeling (referentie MER)	67

4.3.1	Woningen en gevoelige functies.....	67
4.3.2	Veehouderij binnen het plangebied.....	67
4.3.3	Veehouderij buiten het plangebied	69
4.4	Huidige waarden en kenmerken binnen het plangebied	70
4.4.1	Ruimtelijke en functionele structuur	70
4.4.2	Verkeer.....	71
4.4.3	Leidingen	73
4.4.4	Natuur.....	76
4.4.5	Landschap.....	77
4.4.6	Bodem en water.....	80
4.4.1	Cultuurhistorie en archeologie.....	86
4.4.2	Leefbaarheid en gezondheid.....	87
5	Alternatieven.....	88
5.1	Inleiding	88
5.2	Te onderzoeken alternatieven / scenario's	88
5.3	Toegepaste modellen	89
6	Milieueffecten.....	91
6.1	Verkeer.....	91
6.1.1	Lichte verkeersbewegingen.....	91
6.1.2	Zware verkeersbewegingen	91
6.1.1	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	92
6.2	Stikstof en Natura2000 gebieden	92
6.2.1	Kaders stikstof en Natura 2000.....	92
6.2.2	Natura 2000 gebieden.....	95
6.2.3	Milieugebruiksruimte	96
6.2.4	Effecten scenario's	98
6.2.5	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	102
6.3	Geur	103
6.3.1	Kaders geur.....	103
6.3.2	Milieugebruiksruimte geur.....	104
6.3.3	Effecten scenario's	107
6.3.4	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	113
6.4	Fijn stof en endotoxinen.....	114
6.4.1	Kaders fijn stof en endotoxinen	114
6.4.2	Milieugebruiksruimte fijn stof en endotoxinen	118
6.4.3	Effecten scenario's	121

6.4.4	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	126
6.5	Geluid.....	127
6.5.1	Kaders geluid.....	127
6.5.2	Milieugebruiksruimte geluid.....	129
6.5.3	Effecten scenario's.....	129
6.5.4	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	133
6.6	Gezondheid.....	134
6.6.1	Wat beïnvloedt de gezondheid?.....	134
6.6.2	Veehouderij.....	135
6.6.3	Mestbe- en verwerking.....	141
6.6.4	Hoogspanningsleiding.....	142
6.6.5	Betekenis voor het bestemmingsplan.....	143
6.7	Externe veiligheid.....	144
6.8	Landschappelijke inpassing.....	147
6.9	Flora en fauna.....	148
6.10	Klimaatadaptatie en verduurzaming.....	154
6.11	Overige aspecten.....	155
7	Effectvergelijking.....	155
7.1	Beoordelingsschaal.....	155
7.2	Effectscores.....	156
7.2.1	Verkeer.....	156
7.2.2	Natuur (gebieden en soorten).....	156
7.2.3	Geur.....	157
7.2.4	Fijnstof en endotoxinen.....	158
7.2.5	Geluid.....	158
7.2.6	Gezondheid.....	159
7.2.7	Klimaatadaptatie en verduurzaming.....	159
7.2.8	Overige milieuaspecten.....	160
7.2.9	Totaal overzicht effectscores.....	161
8	Beleidskeuzen voor het bestemmingsplan.....	162
9	Leemten in informatie en kennis.....	164
9.1	Leemten in informatie.....	164
9.2	Leemten in kennis.....	165
9.2.1	Kaderstellend plan en detailniveau.....	165

9.2.2	Ammoniak	165
9.2.1	Stikstof.....	166
9.2.1	Geur.....	167
10	Monitoring en evaluatie	169
11	Conclusies en aanbevelingen.....	171

Samenvatting

Dit is een publiekshandige samenvatting. Voor uitleg over beleid en wet- en regelgeving en verdiepende informatie in kaarten, cijfers en onderbouwingen moet het MER geraadpleegd worden. Deel A is het MER rapport en Deel B bevat de bijlagen, waaronder een verklarende woordenlijst, overzicht van wet- en regelgeving, kaarten, berekeningen en onderzoeksrapportages.

1. Aanleiding

Voor locatie 'De Horsten' in het landbouwontwikkelingsgebied Egchelse Heide is een bestemmingsplan in voorbereiding. Omdat dit bestemmingsplan het planologisch kader vormt voor de uitbreiding van een grootschalige varkenshouderij moet een onderzoek naar de milieueffecten van het plan uitgevoerd worden. De zogenaamde m.e.r.-procedure en het MER rapport. De eigenaar van de al bestaande varkenshouderij en de nog onbebouwde landbouwgrond aan De Horsten heeft met de gemeente afspraken gemaakt over planologisch mogelijk maken van de totale bedrijfsopzet die de betreffende ondernemer op De Horsten voor ogen heeft. De ondernemer wil dit plan komende jaren gefaseerd gaan uitwerken en realiseren binnen de kaders die gesteld worden in het bestemmingsplan. Er is nu nog geen concrete uitwerking voor een vergunningaanvraag voor (een deel van) dit plan. Het plangebied ligt aan De Horsten in Egchel en ligt in het landbouwontwikkelingsgebied tussen de woonkern Egchel en het afwateringskanaal.

Globale begrenzing plangebied – rood omkaderd (bron: ruimtelijke plannen)

2. Ontwikkeling LOG Egchelse Heide

De voormalige gemeente Helden heeft in 2008 in het gebied Egchelse Heide grond gekocht voor de ontwikkeling van een landbouwontwikkelingsgebied (LOG). Bij de verkoop van de gronden aan de ondernemer, die hier een toekomstbestendig duurzame varkenshouderij wil gaan ontwikkelen, zijn tussen gemeente en de ondernemer afspraken gemaakt over de ontwikkelmogelijkheden op deze nieuwe bedrijfslocatie in het LOG. Voor het hele LOG Egchelse Heide is in 2013 een bestemmingsplan vastgesteld, waarna de Raad van State dit plan in 2015 heeft vernietigd.

De gemeenteraad heeft op 29 september 2015 ingestemd met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan met verbrede kaders, en om meer aansluiting te vinden bij de behoefte van de agrarische sector is besloten ruimte te bieden aan nieuwvestiging of uitbreiding van intensieve

veehouderijbedrijven uit de gemeente Peel en Maas (de voorwaarde dat het een knelpunt moet oplossen is in 2015 door de Raad losgelaten) met maximaal 4 ha bouwvlak per kavel.

In 2017 heeft de laatste grondtransactie plaatsgevonden. In januari 2017 en februari 2018 is de gemeenteraad bijgepraat over de op stapel zijnde ontwikkelingen.

3. Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

Voor het PlanMER is een Notitie reikwijdte en detailniveau (hierna: NRD) opgesteld. Deze notitie beschrijft de opzet en inhoud van het op te stellen MER. Burgemeester & wethouders van de gemeente Peel en Maas hebben op 22 augustus 2022 ingestemd met de ter inzagelegging van de NRD. De NRD heeft vervolgens ter inzage gelegen van 14 september 2022 tot en met 25 oktober 2022. Iedereen kon een zienswijze geven op de inhoud van de NRD en aangeven wat in het milieueffectrapport moet worden onderzocht. Tijdens het Dorpsoverleg Egchel van 28-9-2022 zijn omwonenden en het dorp Egchel door de gemeente geïnformeerd. Hier waren ongeveer 40 mensen aanwezig. De wettelijke adviseurs en betrokken overheids- en maatschappelijke organisaties (onder andere provincie, waterschap, buurgemeenten en de GGD) zijn apart geraadpleegd.

4. De procedure

Formeel is voor het bestemmingsplan en de m.e.r.-procedure de gemeente Peel en Maas zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Praktisch betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders het bestemmingsplan en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het bestemmingsplan vaststelt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de ontvangen reacties en adviezen naar aanleiding van de ter inzagelegging.

De gemeente legt het ontwerp bestemmingsplan samen met het MER ter inzage. Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om binnen 6 weken een zienswijze naar voren te brengen. De gemeente vraagt weer de wettelijke adviseurs en enkele betrokken overheids- en maatschappelijke organisaties (waaronder provincie, waterschap en GGD) om een advies uit te brengen. De Commissie m.e.r. wordt gevraagd het MER te toetsen. Deze commissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen en toetst de kwaliteit en juistheid van het MER en beoordeelt of alle essentiële informatie aanwezig is om het besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan te kunnen nemen. Als de gemeente hierom verzoekt worden ook de ontvangen zienswijzen betrokken in de advisering. De gemeente stelt een zienswijzennota op.

5. Het planvoornemen

De ondernemer heeft een totaal bedrijfsontwikkelingsplan dat in de komende jaren in fasen gerealiseerd zal worden. Het voorgenomen bestemmingsplan biedt het planologisch kader voor de beoogde totale bedrijfsopzet. Het beoogde plangebied is ongeveer 12 ha groot, met 3 bouwvlakken van in totaal 8,66 ha:

1. Bouwvlak voor intensieve veehouderij op kavel De Horsten 20: 28.093 m² (2,8 ha)
2. Bouwvlak voor intensieve veehouderij op kavel De Horsten 17: 30.548 m² (3,1 ha)
3. Bouwvlak voor mestverwerking, bedrijfswoning e.v. op kavel Melkweg: 27.965 m² (2,8 ha). Binnen dit bouwvlak worden geen dierenverblijven toegestaan.

Het bouwvlak per kavel voor intensieve veehouderij mag volgens het Raadsbesluit van 29 september 2015 maximaal 4 ha bedragen. Er zit een relatie tussen de bouwvlakken. De twee kavels voor de varkenshouderij zijn samen met de kavel voor de mestverwerking, bedrijfswoning e.v., eigendom van dezelfde varkenshouderij (tevens eigenaar van de varkenshouderij op Jacobusstraat 42).

De bestaande 'bouwvlakken' zijn o.b.v. de verleende omgevingsvergunningen samen ongeveer 2,65 ha groot, waarmee de uitbreiding van bouwvlakken ten opzichte van bestaand / vergund afgerond 6 ha omvat.

Nu slechts twee bedrijven in plaats van zes bedrijven de gronden in het LOG hebben aangekocht en de begrenzing van het LOG door de Raad in 2015 niet is gewijzigd, is het een logisch gevolg dat dit veehouderijbedrijf op De Horsten drie bouwvlakken < 4 ha krijgt, waarvan er twee bestemd zijn voor intensieve veehouderij (= stallen toegestaan) met een gezamenlijk oppervlakte van ongeveer 6 ha.

De afspraken met de inwoners van Egchel over (met name geur) zijn hierdoor niet in het geding. Doordat de drie bouwblokken een relatie met elkaar hebben wordt de geuremissie uit alle beoogde bouwblokken (stallen) betrokken in de berekening van voorgrondbelasting en getoetst aan de geurnormen (voorgrond). Als dit drie afzonderlijke intensieve veehouderijen zouden zijn geweest (zoals aanvankelijk beoogd voor het LOG) dan zou de voorgrondbelasting berekend worden op basis van de geuremissie per afzonderlijk veehouderijbedrijf en afzonderlijk getoetst worden aan de voorgrondnormen en is per bedrijf een hogere geuremissie mogelijk. Dit is vooral relevant voor de woningen in de directe omgeving (in het buitengebied), aangezien alleen voor de kern Egchel en de bufferzone is bepaald dat het leefklimaat t.a.v. geur niet mag verslechteren. Doordat het nu één intensieve veehouderij betreft met twee bouwvlakken voor stallen, is de voorgrond geurbelasting op de Karissendijk 10 de beperkende factor voor de ontwikkelingsmogelijkheden en is een lagere totale geuremissie vergunbaar dan als het drie afzonderlijke bedrijven zouden zijn geweest.

Voorgenomen bedrijfsopzet

Naast de al aanwezige stallen, zoals opgenomen in de omgevingsvergunning van 22 oktober 2020, zullen nog 3 nieuwe biggenstallen en 3 nieuwe zeugenstallen worden gerealiseerd. Alle stallen worden voorzien van gecombineerde luchtwassers met watergordijn en biologische wasser met een emissiereductie van 85% ammoniak, 45% geur en 80% fijnstof (huidige BWL 2010.02.V7). Het totale ontwikkelplan ziet toe op de volgende dieraantallen:

Diersoort	Aantal
Gespeende biggen	33.120
Kraamzeugen	1.060
Guste en dragende zeugen	3.340
Dekberen	16
Opfokzeugen	600

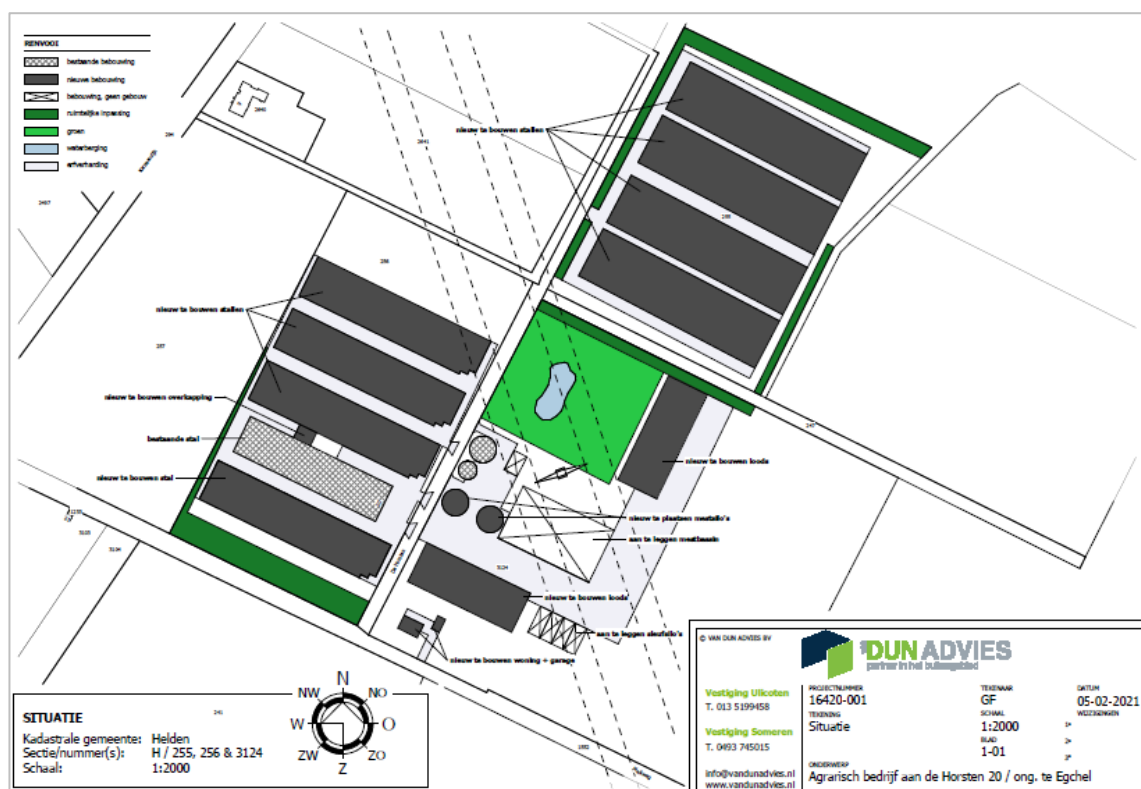
Vanwege de toename in mestproductie moet ook de mestopslagcapaciteit uitgebreid worden. De ondernemer wil het aantal mestsilo's uitbreiden en een mestbassin realiseren. De opgeslagen drijfmest wordt gescheiden in een nieuw te bouwen mestverwerkingsloods. De mestverwerkingscapaciteit is maximaal 35.000 m³ per jaar. Alleen ter plaatse geproduceerde mest en de drijfmest van de locatie Jacobusstraat 42 wordt hier gescheiden. De verwerking van de mest van Jacobusstraat 42 is een bestaande, legale situatie. Deze locatie is van dezelfde ondernemer en ligt tegen de woonkern Egchel. Op deze locatie is, net als op De Horsten, periodieke mestscheiding in de buitenlucht door middel van een mobiele mestscheider vergund. Door deze activiteit te laten plaatsvinden op de locatie De Horsten worden piekemissies en geurhinder door mestscheiding op korte afstand van de woonkern Egchel voorkomen.

Voor het mengen van enkelvoudige grondstoffen en premixen wil de ondernemer een voerloods en enkele sleufsilos realiseren. Er worden geen afvalstoffen uit de levensmiddelenindustrie (bijproducten) verwerkt tot brijvoer.

De ondernemer wil tijdelijke 'short stay' huisvesting kunnen bieden aan maximaal 8 arbeidsmigranten, onder de voorwaarde dat ze uitsluitend op het eigen varkensbedrijf werken. Dit biedt medewerkers die voor langere tijd op het bedrijf willen werken de mogelijkheid om permanente huisvesting te zoeken in de omgeving. Het idee is om een aparte woonvoorziening achter de bedrijfswooning en naast de voerloods te realiseren.

Op dit moment is er nog geen bedrijfswooning aanwezig, maar het plan is om een nieuwe bedrijfswooning te bouwen op het perceel aan de Melkweg (voormalige Melkweg 22), met de voorzijde gericht op de Melkweg.

De hele inrichting wordt landschappelijk ingepast met bomen en groenelementen die een groene omzoming van het plangebied vormen. Ook worden twee natuurlijke poelen gerealiseerd binnen de inrichting. Dit biedt niet visuele afscherming, maar ook een verbetering voor de biodiversiteit.

Situatieschets van het globale beoogde bedrijfsontwikkelingsplan

Dierbezetting totale ontwikkelplan

	<i>Rav code</i>	<i>Diersoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Ammoniak [kg NH3]</i>	<i>Geur [Ou]</i>	<i>Fijnstof [gr PM10]</i>
<i>De Horsten 20 (biggenstallen 2-3-4-8 zijn hetzelfde uitgevoerd)</i>						
Bestaand stal 1+2	D1.1.15.4	Gespeende biggen	12.960	1.296	55.728	194.400
Nieuw stal 3-4-8	D1.1.15.4	Gespeende biggen	20.160	2.016	86.688	302.400
<i>De Horsten 17 (alle zeugenstallen zijn hetzelfde uitgevoerd)</i>						
Bestaand stal 5 gewijzigd	D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	835	526,05	8.600,5	29.225
	D1.2.17.4	Kraamzeugen	265	344,5	4.054,5	8.480
	D3.2.15.4	Opfokzeugen	150	67,5	1.905	4.650
	D2.4.4	Dekberen	4	3,32	41,2	144
Nieuw stal 6-7-9	D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	2.505	1.578,15	25.801,5	87.675
	D1.2.17.4	Kraamzeugen	795	1.033,5	12.163,5	25.440
	D3.2.15.4	Opfokzeugen	450	202,5	5.715	13.950
	D2.4.4	Dekberen	12	9,96	123,6	432
Totaal (afgerond)				7.077,5	200.821	666.796

Vergunning Wet natuurbescherming van 20 augustus 2020

Voor het totale ontwikkelplan met een ammoniakemissie van 7.077,5 kg ammoniak is op 20 augustus 2020 een natuurvergunning in het kader de Wet Natuurbescherming verleend en deze is ook al onherroepelijk. Deze vergunning is een wijziging van de natuurvergunning die op 1 oktober 2015 is verleend op grond van de voormalige Natuurbeschermingswet voor De Horsten 20 voor een emissie van 8.455,5 kg ammoniak.

6. Referentiesituatie

In een milieueffectrapport worden de milieueffecten vergeleken met een referentiesituatie. De referentiesituatie wordt gevormd door de feitelijke situatie rekening houdend met voorzienbare ontwikkelingen waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden. Niet-gerealiseerd gebruik en illegale situaties horen niet bij de referentiesituatie van het MER.

Woningen en gevoelige functies in de omgeving van het plangebied

In de omgeving van het plangebied liggen burgerwoningen, (voormalige) bedrijfswoningen bij veehouderijen, een camping en de kern Egchel. Binnen het plangebied zijn geen woningen aanwezig.

Afstand plangebied tot bestemmingsvlak gevoelige bestemmingen

<i>Woningen / gevoelige bestemming</i>	<i>Afstand in meters</i>
Karissendijk 10	145 m (de woning ligt op 220 m)
Rongvenweg 8	550 m
Rongvenweg 5	680 m
Melkweg 12	550 m
Melkweg 5	840 m
Melkweg 4a	910 m

Melkweg 4	990 m
Camping T Vosseveld Roggelseweg 131	1,15 km
Woonkern Egchel	1,15 km

Veehouderij binnen het plangebied

De vigerende omgevingsvergunning van 2020 vormt het uitgangspunt bij het bepalen van de referentiesituatie, omdat de vergunde activiteiten feitelijk ook gerealiseerd zijn. De bestaande situatie bestaat uit drie deelgebieden met een totaal oppervlak van 26.500 m² :

- Deelgebied 1: twee biggenstallen aan De Horsten 20-18.
- Deelgebied 2: twee mestsilos met verharding.
- Deelgebied 3: Een zeugenstal aan De Horsten 17.

Rondom de gerealiseerde stallen en mestsilos zijn de gronden nog in gebruik als landbouwgrond. Tussen deelgebied 2 en 3 ligt een onbebouwd stuk grond met een ven. Dit perceel is eigendom van de gemeente en fungeert als waterbergingsvoorziening.

Alle stallen op De Horsten zijn voorzien van een gecombineerde luchtwasser (BWL 2010.02.V7) met watergordijn en biologische wasser met een emissiereductie van 85% ammoniak, 45% geur en 80% fijn stof.

Stalemissies in de bestaande situatie

<i>Rav code</i>	<i>Diersoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Ammoniak [kg NH3]</i>	<i>Geur [Ou]</i>	<i>Fijnstof [gr PM10]</i>
<i>De Horsten 20</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	12.960	1.296	55.728	194.400
<i>De Horsten 17</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	689	68,9	2.962,7	10.335
D3.2.15.4	Opfokzeugen	50	22,5	635	1.550
D1.2.17.4	Kraamzeugen	212	275,6	3.243,6	6.784
D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	635	400,05	6.540,5	22.225
D2.4.4	Dekberen	2	1,66	20,6	72
Totaal			2.064,71	69.130,4	235.366

Er is toestemming om maximaal 12x per jaar met een mobiele mestscheider in de buitenlucht mest te scheiden in een dunne en dikke fractie. Behalve de ter plaatse geproduceerde drijfmest, wordt hier ook drijfmest van de Jacobusstraat 42 (andere locatie van de ondernemer) opgeslagen en gescheiden, met als doel dat de daar vergunde mestscheiding feitelijk op grotere afstand van de bebouwde kom plaatsvindt. Er wordt op De Horsten geen mest van derden opgeslagen en bewerkt.

Veehouderij buiten het plangebied

De emissies van de veehouderijen die in de omgeving buiten het plangebied liggen zijn relevant voor de cumulatie van milieueffecten die kunnen optreden. De nertsenhouderijen Karissendijk 7 en 9 (gekoppeld bouwblok) is beëindigd vanwege het verbod op pelsdierenhouderij. Ten zuiden van het afwateringskanaal ligt in de gemeente Leudal ook nog een beëindigde nertsenhouderij. Omdat de

nieuwe functies nog niet bekend zijn ten tijde van opstellen van dit MER wordt nog uitgegaan van de aanwezige vergunde rechten. Dit is met name ten aanzien van de achtergrondbelasting van geur relevant.

Nabij de kern Egchel ligt de varkenshouderij Jacobusstraat 42. Dit bedrijf is van dezelfde eigenaar als de varkenshouderij op De Horsten en gerelateerd aan de ontwikkeling op De Horsten. Er zijn voor deze locatie geen contractuele afspraken over bedrijfsverplaatsing of beëindiging op een specifieke datum. De ondernemer is wel voornemens om op termijn de varkenshouderij op deze locatie te beëindigen als de beoogde bedrijfsopzet op De Horsten is gerealiseerd.

Een voorzienbare ontwikkeling waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, is uitbreiding van het naastgelegen bedrijf Rongvenweg 14. Dit is ook een ontwikkelende veehouderij binnen het LOG. Voor deze locatie is al een tijd een aanvraag omgevingsvergunning in procedure, maar hierover is ten tijde van het opstellen van dit MER nog geen besluit genomen. In het MER is vanwege de optelsom van geur de aanvraag die in procedure is ook betrokken in de effectbeoordeling, met name het aspect geur.

Leidingen

Door het plangebied loopt de bovengrondse 380 kV hoogspanningslijn Maasbracht – Boxmeer. Binnen het plangebied liggen geen buisleidingen.

Natuurgebieden

Natura2000 gebieden liggen op 5,5 km (Leudal) en verder. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk ligt op circa 1,1 km van het plangebied. Op 2,4 km en 2,8 km liggen 'overige zeer kwetsbare natuurgebieden' (zogenaamde Wav-gebieden).

Beschermingsgebieden

Het plangebied ligt niet in een boringsvrije zone, waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied. In het plangebied zijn geen aardkundige, cultuurhistorische of archeologische waarden aanwezig.

Waterhuishouding

In en nabij het plangebied liggen de waterlopen Egchelhoekerbeek en Egchelbeek. Deze waterlopen zijn op de legger aangeduid als 'primaire water'. In het kader van de inrichting van het LOG Egchelse Heide is door de gemeente een waterretentievoorziening aangelegd waarnaar het niet-verontreinigd hemelwater van verhard oppervlak kan worden afgevoerd om ter plaatse te infiltreren. Deze retentievoorziening ligt in het midden van het plangebied.

Bodemkwaliteit

In opdracht van de gemeente zijn meerdere bodemonderzoeken uitgevoerd voor het LOG Egchelse Heide en met name de voormalige locatie Melkweg 22, waar de bedrijfswoning en short stay huisvesting is voorzien. De locatie Melkweg 22 is in 2021 als 'onverdacht' aangemerkt. Sindsdien zijn de onbebouwde en onverharde gronden alleen landbouwkundig in gebruik geweest. De kwaliteit van de bodem kan dan ook als onveranderd worden beschouwd.

7. Te beschouwen alternatieven

De locatieafweging heeft al uitgebreid plaatsgevonden in de visie- en besluitvorming ten aanzien van het LOG Egchelse Heide. Voor dit planMER is het van belang om ten aanzien van het planvoornemen de bandbreedte aan mogelijke milieueffecten in kaart te brengen die op kunnen treden bij het volledig benutten van de planologische ruimte die in het bestemmingsplan geboden wordt. Het alternatievenonderzoek maakt inzichtelijk welke deel van het ontwikkelplan met de huidige kaders direct planologisch toegestaan kan worden en welk deel op dit moment (nog) niet. Het bestemmingsplan zal hierop moeten worden afgestemd, eventueel met toepassing van maatwerkregels. In het MER worden de volgende twee scenario's onderzocht en vergeleken met de referentiesituatie:

1. het totale ontwikkelplan (maximale ontwikkelscenario);
2. het deel van het ontwikkelplan dat inpasbaar is binnen de huidige milieugrenzen en beleidskaders (inpasbaar alternatief).

8. Milieueffecten en effectbeoordeling

8.1 Verkeer

Met de uitbreiding in aantallen varkens en toename in mestopslag en -verwerkingscapaciteit nemen de verkeersbewegingen ook toe. Dit is geen evenredige toename, aangezien er ook schaalvoordelen benut kunnen worden. Alle stallen worden, net als de bestaande stallen, met pijpleidingen aangesloten op de mestsilos en de drijfmest wordt gescheiden in een dunne en dikke fractie. Er is geen opgave van de verkeersbewegingen van de ondernemer. Het aantal verkeersbewegingen in de bestaande situatie en in het totale ontwikkelplan is ingeschat op basis van kengetallen en praktijkcijfers. Het plan heeft geen effect op de verkeersveiligheid.

Geschatte maximale zware transportbewegingen per jaar in de bestaande situatie en planvoornemen (indicatief)

	<i>Aantal geschatte zware transportbewegingen (indicatief)</i>					Totaal geschat per jaar	Totaal geschat gemiddelde per week
	Mest	Voer	Dieren	Overig			
Bestaand, vergund	1.224	240	954	104	2.522	48	
Planvoornemen	1.900	760	1.740	312	4.712	91	

8.2 Natuur

Voor effecten op gevoelige natuurgebieden en beschermde soorten is de Wet natuurbescherming bepalend. De ontwikkeling van veehouderijen worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Wet natuurbescherming en het nieuwe stikstofbeleid.

Gebiedsbescherming

De afstanden tot de dichtstbij gelegen Natura 2000-gebieden:

- Leudal (Habitatrichtlijngebied) ca. 5,3 km.
- Swalmdal (Habitatrichtlijngebied) ca. 6,8 km
- Deurnsche peel & Mariapeel (Vogel- en Habitatrichtlijngebied) ca. 7,4 km
- Groote Peel (Vogel- en Habitatrichtlijngebied) ca. 8,3 km
- Sarsven en De Banen (Habitatrichtlijngebied) ca. 10,9 km
- Duitse Natura 2000 gebieden ca. 11,5 km

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden zijn alleen (mogelijke) effecten door stikstofdepositie afkomstig van NH₃-emissies en (in mindere mate) NO_x-emissies relevant. Overige effecten zoals verstoring voor Natura2000 gebieden is op voorhand uit te sluiten gezien de grote afstand.

In het planvoornemen neemt de stikstofdepositie op Natura2000 gebieden ten opzichte van de bestaande situatie toe. Voor het totale planvoornemen is een onherroepelijke Wnb-vergunning aanwezig (Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg van 20 augustus 2020). Ten opzichte van de aanwijsdata van de beschermde natuurgebieden is sprake van een afname van de vergunde ammoniakemissie en geen sprake van een verslechtering ten gevolge van stikstofdepositie. Zonder een stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan is niet uit te sluiten dat het bestemmingsplan niet kan leiden tot een toename van de stikstofdepositie en aantasting van de natuurlijke kenmerken van beschermde Natura2000-gebieden. Voor het Natuurnetwerk en Wav-gebieden is geen stikstofplafondregeling nodig. Als de stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan wordt gebaseerd op de zogenaamde één op één inpassing van de onherroepelijke natuurvergunning, dan is er ten opzichte van de referentiesituatie geen sprake van nadelige effecten ten gevolge van het bestemmingsplan voor stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden. Er is vanwege de gefaseerde realisatie flexibiliteit voor tijdelijke toename van NO_x-emissie tijdens de realisatiefasen, omdat de ammoniakemissie pas ontstaat zodra de varkens in de nieuw gebouwde stal gehouden worden.

Op de dichterbij gelegen zeer kwetsbare Wav-gebieden en Natuurnetwerk is de toename van stikstofdepositie groter dan op de verder weg gelegen Natura2000 gebieden, maar het Natuurnetwerk in de omgeving dat niet is aangewezen als Wav-gebied is niet stikstofgevoelig.

Soortenbescherming

In zijn algemeenheid is bij ruimtelijke ingrepen sprake van directe, indirecte, tijdelijke en permanente effecten planten en dieren. De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden. Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling als vangnet.

Binnen het plangebied is in 2019 en 2023 in opdracht van de gemeente door de IVN (afdeling Helden) een quickscan flora en fauna met veldbezoek uitgevoerd. De situatie waarvoor de flora en fauna quickscan is gedaan in 2019 is vergelijkbaar met 2023. Door het IVN is aangegeven dat er geen bijzonderheden aanwezig zijn binnen het plangebied. Dit blijkt ook uit een inventarisatie van geregistreerde waarnemingen. Het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de Das en hier zijn ook geen dassenburchten of dassenwissels aangetroffen.

Delen van het plangebied waar gebouwen toegestaan worden zijn nu als agrarische landbouwgrond in gebruik, waaronder een in 2023 braakliggende akker met maïsteeltresten. Naast de recent gebouwde zeugenstal op De Horsten 17 ligt nog zand en gebroken puin opgeslagen. Het voorkomen van overige en streng beschermde soorten is op deze percelen onwaarschijnlijk. Voor het

planvoornemen hoeven geen gebouwen gesloopt te worden, geen struiken of bomen verwijderd te worden en geen sloten gedempt te worden.

Het landschappelijk inpassingsplan zorgt voor een groene inpassing die ten goede komt aan soorten en de biodiversiteit in het gebied. Het deel met het ven en omliggende groen heeft een waterbergingsfunctie en heeft een verhoogde ecologische waarde. Hier vinden geen wijzigingen in plaats. Gezien het bestaande gebruik van de percelen, de vegetaties rondom het plangebied en op basis van de beschikbare natuurgegevens is het aannemelijk dat eventueel aanwezige (beschermd) broedvogel- of diersoorten zullen zich zullen bevinden in de vegetaties rondom de percelen, het ven, en de holle weg-vegetaties aan De Horsten en het kleine natuurontwikkelingsgebied tegenover de zeugenlocatie.

8.3 Geur

De gemeente Peel en Maas heeft sinds 1 oktober 2015 de Verordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij voor Egchel en woonwijk Giel Peetershof in werking. Deze verordening is opgesteld voor het gebied rondom de kern Egchel, om het woon- en leefklimaat in deze kern en het aansluitende ontwikkelgebied te borgen. Deze geurverordening stelt een geurnorm van 5,5 Ou voor een bufferzone tussen de kern Egchel en het LOG Egchel. Deze bufferzone is aangeduid op een bijbehorende kaart. Verder gelden de landelijke geurnormen van 3 Ou voor de bebouwde kom en 14 Ou in het buitengebied. Aan deze geurverordening ligt de Gebiedsvisie geur in het kader van de gebiedsontwikkeling Egchel ten grondslag. Voor de kern Egchel is vastgelegd dat bij de beoogde gebiedsontwikkeling in het (voormalige) LOG de leefbaarheid in het dorp voorop staat en dat het woon- en leefklimaat minimaal gelijk moet blijven (peildatum is 22 december 2008): een milieukwaliteit van 'redelijk goed'.

De gemeentelijke geurnormen voor de kern Egchel en de bufferzone hebben een sturende functie. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere intensieve veehouderijen die mogelijk nog ontwikkelen en de cumulatieve milieugebruiksruimte benutten. Als de varkenshouderij aan De Horsten in fasen verder zal uitbreiden en voor de laatste fase(n) over enkele jaren pas een omgevingsvergunning gaat aanvragen, dan is de achtergrondbelasting geur op dat moment bepalend voor de vergunbaarheid en kan het niet uitgesloten worden dat door tussentijdse uitbreiding van andere bedrijven de achtergrondbelasting van geur in de kern Egchel dusdanig is toegenomen, dat bij iedere volgende toename het woon- en leefklimaat verslechterd t.o.v. 2008. In dat geval kan de ondernemer niet alle stallen realiseren of binnen de beschikbare geurruimte het totale ontwikkelplan aanpassen naar minder varkens per vierkante meter stal. Het bestemmingsplan biedt het planologisch kader, maar reserveert geen geurruimte.

In de effectbeoordeling wordt de beoogde (autonome) ontwikkeling van de naastgelegen varkenshouderij aan de Rongvenweg 14 betrokken in de effectbeoordeling van de achtergrondbelasting van geur. De gestopte nertsenhouderijen in de omgeving zijn nog betrokken op basis van vergund recht (dit geldt ook voor eventuele andere gestopte intensieve veehouderijen). Het onderzoek is daarmee gebaseerd op een worstcase situatie. De milieugebruiksruimte voor geur was ten tijde van het opstellen van de beleidskaders voor het LOG Egchelse Heide voor zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting groter, aangezien op dat moment de geuremissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers nog gebaseerd waren op 85% geurreductie. Intussen is dit bijgesteld naar 45% geurreductie voor biologische gecombineerde luchtwassers.

Door de voorgenomen uitbreiding in het aantal varkens neemt de geuremissie toe. Met toepassing van gecombineerde, biologische luchtwassers wordt de emissie 45% gereduceerd. Dit type luchtwasser wordt als geur reducerende maatregel aangemerkt als Best Beschikbare Techniek (BBT).

Geuremissies in scenario's

	<i>Bestaand, vergund</i>	<i>Planvoornemen</i>	<i>Uitvoerbaar scenario in 2023 (indicatief)</i>
Geur (OU/m ³)	69.130	200.821	152.821 (48.000 Ou minder dan planvoornemen)

Het uitvoerbaar scenario is de indicatieve geuremissie waarbij nog voldaan kan worden aan de geldende geurnormen op basis van de huidige geuremissiefactoren voor de gecombineerde biologische luchtwassers en dezelfde situering en dimensionering van de emissiepuntparameters. De geuremissie in het uitvoerbaar scenario is bepaald met een indicatieve optimalisatieberekening waarbij de berekende voorgrondbelasting nog net binnen de geldende voorgrondnormen valt.

Berekende voorgrondbelasting geur uit stallen in scenario's (V-stacks Vergunning v2020)

<i>Adres GGO</i>	<i>Berekende voorgrondbelasting geur (OU/m³)</i>			
	<i>Geurnorm voorgrond</i>	<i>Bestaand, vergund</i>	<i>Planvoornemen (totale ontwikkelplan)</i>	<i>Uitvoerbaar scenario (indicatief)</i>
Karissendijk 10	14	10,2	16,4	14
Melkweg 11	14	2,3	5,0	4,3
Melkweg 12	14	2,4	5,2	4,5
Rongvenweg 8	5,5	2,4	5,5	4,8
Karissendijk 4	5,5	1,4	3,2	2,8
Jacobusstraat 37	3	1,2	2,6	2,3
Jacobusstraat 16	3	1,3	2,9	2,5
Doorbrand 2	10	1,5	3,3	2,9

Uit de effectbeoordeling blijkt dat in de bestaande situatie de voorgrondbelasting overal voldoet aan de gezondheidskundige advieswaarden, behalve op Karissendijk 10. Als de geuremissiefactoren van gecombineerde luchtwassers worden verlaagd in de Regeling geurhinder en veehouderij kan de laatste fase van het totale ontwikkelplan pas gerealiseerd worden. Aangezien er vanuit het Rijk concrete onderzoeken en trajecten lopen voor verbetering van de werking van luchtwassers en certificering is er wel zicht op mogelijkheden voor volledige realisatie. De ondernemer kan ook nog kiezen voor een andere bedrijfsopzet met minder varkens per vierkante meter stal.

Achtergrondbelasting geur uit stallen en woon- en leefklimaat

Voor de kern Egchel is vastgelegd dat bij de beoogde gebiedsontwikkeling in het (voormalige) LOG de leefbaarheid in het dorp voorop staat en dat het woon- en leefklimaat minimaal gelijk moet blijven (peildatum is 22 december 2008): een milieukwaliteit van 'redelijk goed'. De bestaande, vergunde situatie is bij vergunningverlening aan dit beleidsstandpunt getoetst en heeft ten aanzien van de milieukwaliteit in de woonkern Egchel geen verslechtering ten gevolg t.o.v. de peildatum. In dit MER kan daarom worden volstaan met de vergunde situatie als referentie, er vanuit gaande dat de achtergrondbelasting cijfermatig beperkt is toegenomen t.o.v. de peildatum vanwege de

uitbreiding in OU, maar dat het woon- en leefklimaat in de woonkern Egchel hetzelfde is gebleven als op de peildatum.

Het rekenmodel V-Stacks gebied kunnen gemeenten als hulpmiddel gebruiken om de achtergrondbelasting van geur te berekenen. De milieukwaliteit 'matig' voor de woonkern Egchel op peildatum 22 december 2008 is vastgesteld op basis van berekening met een oude versie van het rekenprogramma V-stacks gebied. Voor dit MER is de actuele versie gebruikt. Alleen als voor de bestaande situatie én het planvoornemen gerekend is met V-stacks gebied V2020 is er een eenduidige effectvergelijking mogelijk. Uit de berekeningsresultaten volgt dat in de bestaande situatie de milieukwaliteit in de woonkern Egchel 'redelijk goed' is.

Achtergrondbelasting geur naar classificatie woon- en leefmilieu in absolute aantallen verblijfsobjecten, voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij, o.b.v. woningenbestand afkomstig van gemeente Leudal.

<i>Woon- en leefmilieu</i>		<i>Goed</i>	<i>redelijk goed</i>	<i>Matig</i>	<i>tamelijk slecht</i>	<i>Slecht</i>	<i>totaal</i>
<i>Geurbelasting (Ou)</i>		<i>3,1-7,4 Ou</i>	<i>7,5-13,1 Ou</i>	<i>13,2-20 Ou</i>	<i>20,1-28,3 Ou</i>	<i>28,4-38,5 Ou</i>	
<i>Kans op hinder (%)</i>		<i>5-10%</i>	<i>10-15%</i>	<i>15-20%</i>	<i>20-25%</i>	<i>25-30%</i>	
Bestaand, vergund	Kern Egchel	0	97	0	0	0	97
	Bufferzone	0	1	1	1	0	3
	Buitengebied Leudal	1	2	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	1	1	2
	<i>Totaal</i>	1	100	1	2	1	105
	Planvoornemen	Kern Egchel	0	97	0	0	0
Bufferzone		0	1	1	1	0	3
Buitengebied Leudal		0	3	0	0	0	3
Buitengebied Peel en Maas		0	0	0	1	1	2
<i>Totaal</i>		0	101	1	2	1	105
Vergunde, bestaande situatie incl. aanvraag uitbreiding Rongvenweg 14		Kern Egchel	0	97	0	0	0
	Bufferzone	0	1	2	0	0	3
	Buitengebied Leudal	0	3	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	1	1	2
	<i>Totaal</i>	0	101	2	1	1	105
	Planvoornemen incl. aanvraag uitbreiding Rongvenweg 14	Kern Egchel	0	97	0	0	0
Bufferzone		0	1	1	1	0	3
Buitengebied Leudal		0	3	0	0	0	3
Buitengebied Peel en Maas		0	0	0	0	2	2
<i>Totaal</i>		0	101	1	1	2	105

Geconcludeerd kan worden dat ten gevolge van het planvoornemen geen wijziging van de milieukwaliteit optreedt voor de woningen in de kern Egchel en in de bufferzone. Ook niet in cumulatie met de aangevraagde uitbreiding van de varkenshouderij op Rongvenweg 14. De achtergrondbelasting overschrijdt wel in de bestaande situatie en het planvoornemen de gezondheidskundige advieswaarden.

Geur door mestverwerking

Bij mobiele mestscheiding in de bestaande situatie is sprake van periodieke piekmissies in de buitenlucht. In het planvoornemen is sprake van een toename van de mestverwerkingscapaciteit, maar daar staat tegenover dat de mestscheiding in pandig en continu plaats gaat vinden waardoor geen piekmissies meer optreden. Lokale mestbe- en verwerking op boerderijniveau past binnen de gemeentelijke visie voor het ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij en het plangebied ligt op een duurzame, toekomstgerichte locatie. De risico's voor het optreden van geuremissies is beperkt, vooral als de mestscheiding in pandig plaatsvindt. De mestsilo's en het mestbassin zijn afgedekt en ook hier is een afstand van 100 meter tot de bebouwde kom en 50 meter tot woningen buiten de bebouwde kom genoeg om geurhinder te voorkomen. Binnen 100 meter van de beoogde mestverwerkingsloods zijn geen woningen aanwezig. De bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten zijn op kortere afstand dan 50 meter toegestaan, omdat deze niet beschermd worden tegen geurhinder van het eigen bedrijf. De mestverwerkingsloods is in het midden van het plangebied gesitueerd. Het is qua ruimte wel mogelijk om de huisvesting van arbeidsmigranten op een afstand van minimaal 50 meter van de mestverwerkingsloods te realiseren omwille van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

8.4 Fijn stof en endotoxinen

De achtergrondconcentratie fijn stof (PM10) lag in 2019 volgens de Grootschalige Concentratiekaart Nederland (GCN) in en rondom het plangebied en in het verlengde hiervan de kern Egchel rond de 17-18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. In 2020 lag deze in en rondom het plangebied en de kern Egchel (naar boven afgerond) op 16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. In 2020 is er een positief effect zichtbaar door minder verkeer ten tijde van de Covid19 lockdowns. Tussen 2019 en 2022 is lokaal de fijnstofbelasting van de twee nieuwste stallen binnen het plangebied bijgekomen en zijn ook andere grootschalige varkenshouderijen in de directe omgeving ontwikkeld. Verder zijn in 2020/2021 de nertsenhouderijen gestopt, onder andere direct ten noordwesten van het plangebied. En zijn er elders in de gemeente meerdere varkenshouderijen gestopt met ook een positief effect op onder andere de woonkern van Egchel. De cumulatieve bronbijdrage van de veehouderijen aan de totale heersende achtergrondconcentratie fijnstof PM10 is beperkt tot $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en daarmee beperkt en lokaal van aard. De gezondheidskundige advieswaarden worden wel overschreden zoals in alle vee-rijke gebieden. Met het planvoornemen neemt de fijn stof emissie toe, maar de toename van de concentratie fijnstof ter plaatse van woningen is beperkt, vanwege de afstand. De invloed van het planvoornemen op de concentratie fijn stof in de omgeving, rekening houdend met cumulatieve effecten, beperkt zich tot de directe omgeving van de veehouderij aan De Horsten en met name het noord/noordwestelijke deel van het plangebied. Waar de toename plaatsvindt bevinden zich geen woningen van derden, waardoor de bijdrage fijnstof aan de achtergrondconcentratie als neutraal wordt beoordeeld. Er zijn geen verhoogde gezondheidsrisico's ten gevolge van endotoxinen uit stallen en die ontstaan ook niet in het planvoornemen. Zowel in de bestaande situatie als in het planvoornemen worden gecombineerde biologische luchtwassers toegepast, wat aangemerkt kan worden als de best beschikbare technieken voor de reductie van fijn stof uit stallen.

Verkeer

De verkeersgeneratie neemt op basis van kengetallen toe met 3.590 verkeersbewegingen per jaar. (weekdaggemiddelde: 10 verkeersbewegingen). Om te bepalen of de NO₂- en PM₁₀-emissie ten gevolge van de toename in verkeersbewegingen aan te merken is als 'Niet In Betekende Mate', maar ook voor het vaststellen van grenzen voor het aantal extra voertuigbewegingen dat niet zal leiden tot een concentratietoename die groter is dan de NIBM-grens, kan de NIBM-tool versie 2022 van het Ministerie van I&M gebruikt worden. De rekentool rekt met worstcase-gegevens. Het omslagpunt waarbij de concentratietoename groter is dan de NIBM-grens ligt voor het jaar 2022 op 186 extra voertuigbewegingen en voor het jaar 2030 op 200 extra voertuigbewegingen gemiddeld per weekdag. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de verkeersbewegingen ten gevolge van het hele planvoornemen niet in betekende mate bijdraagt aan de concentratie fijnstof en ook niet leidt tot een toename die groter is dan de NIBM-grens. De emissies door verkeer zijn te verwaarlozen ten opzichte van de emissies uit stallen.

Mestverwerking

Bij transport en opslag van drijfmest en dunne fractie en het gesloten mestscheidingsproces treedt geen emissie van fijn stof op. Bij opslag van dikke fractie in de buitenlucht kan wel fijn stof emissie plaatsvinden, maar dit is beperkt bij mobiele mestscheiding vanwege de tijdelijke opslag. Bij continue mestscheiding wordt fijn stof emissie voorkomen door de dikke fractie afgedekt of inpandig op te slaan.

Endotoxinen

Voor endotoxinen gelden in de gemeente Peel en Maas geen lokale toetsingskaders, alleen de gezondheidkundige WHO-advieswaarde van 30 EU/m³. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet beoordeeld worden of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en deze advieswaarde kan hiervoor gebruikt worden. Voor het omrekenen van de fijnstof emissie naar endotoxinen-risicocontour (afstand) is het 'Brabantse' Endotoxine toetsingskader 1.0 als hulpmiddel gebruikt. De milieugebruiksruimte ten aanzien van endotoxinen wordt bepaald door de (bedrijfs)woningen Karissendijk 9 en 11. De bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten die op het eigen bedrijf werkzaam zijn hoeven niet beschermd te worden tegen emissies vanuit de eigen stallen. De woongelegenheid voor tijdelijke (short stay) huisvesting van arbeidsmigranten wordt qua bescherming gelijkgesteld aan een bedrijfswoning, onder de voorwaarde dat de arbeidsmigranten uitsluitend werkzaam zijn binnen het eigen bedrijf. Er is gezien voorgaande overwegingen ten aanzien van endotoxinen in relatie tot gezondheid en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voldoende milieugebruiksruimte aanwezig.

8.5 Geluid

Bij het aspect geluid in het ruimtelijk spoor gaat het om bescherming van mensen tegen geluidhinder, maar ook tegen gezondheidseffecten door geluid. In de ruimtelijke ordening wordt voor functies deels bescherming tegen geluid geboden door de Wet geluidhinder (Wgh) en deels door de Wro/Wabo (in het kader van een goede ruimtelijke ordening). Door de gemeente Peel en Maas is geen gemeentelijk geluidbeleid voor het plangebied vastgesteld. Het plangebied ligt niet op of nabij een gezoneerd industrieterrein of binnen zone voor railverkeerslawaai.

Milieuzonering

De VNG-publicatie *Bedrijven en milieuzonering* hanteert voor varkenshouderijen een richtafstand voor geluid van maximaal 50 meter. De bedrijfswoning Karissendijk 9 ligt op ca. 100 meter van de bestemming intensieve veehouderij. Andere woningen van derden liggen op meer dan 200 meter afstand van de bestemming intensieve veehouderij. Op basis van milieuzonering is er voldoende afstand tussen de milieubelastende activiteiten in het planvoornemen en bestaande woningen. Dit geeft aan dat ten aanzien van geluid milieugebruiksruimte aanwezig is. Short stay huisvesting voor arbeidsmigranten wordt niet als een gevoelige functie beschouwd op basis van het VNG-handboek *Bedrijven en Milieuzonering*. De bedrijfswoning is een gevoelige functie, maar wordt niet beschermd tegen geluid van het eigen bedrijf.

Wegverkeerslawaaï

In een akoestisch onderzoek is voor de nieuwe bedrijfswoning en short stay huisvesting van arbeidsmigranten de gevelbelasting onderzocht. De geluidbelasting als gevolg van wegverkeer op De Horsten overschrijdt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet op het perceel waar de nieuwe bedrijfswoning en huisvesting arbeidsmigranten is beoogd. De functieaanduiding 'bedrijfswoning toegestaan' is zo gesitueerd dat er geen hogere waarde voor wegverkeerslawaaï van de Melkweg aangevraagd hoeft te worden en ook voldaan kan worden aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Ook de arbeidsmigrantenhuisvesting voldoet aan de geluidsnormen ten aanzien van wegverkeerslawaaï.

Circulaire beoordeling geluidhinder wegverkeer (indirecte hinder)

Indirecte hinder door de verkeersaantrekkende werking van het planvoornemen is niet aan de orde, aangezien op De Horsten en aan de splitsing met de Melkweg geen woningen van derden aanwezig zijn. Op de Melkweg gaat het inrichtingsgebonden verkeer op in het heersende verkeersbeeld. Bij de eerste woning van derden onderscheidt dit verkeer zich niet meer in snelheid en rij- en stopgedrag van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden.

Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (directe hinder)

De geluidsbelasting door de varkenshouderij aan De Horsten moet aan de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening worden getoetst. Dit betreft met name de ventilatoren en laad- en losactiviteiten binnen de inrichting. Ten aanzien van het planvoornemen wordt geconcludeerd dat er genoeg milieugebruiksruimte aanwezig is ten aanzien van geluid en dat het mogelijk is om, al dan niet met maatregelen, aan de geluidsnormen te voldoen. De bestaande activiteiten in de nachtperiode zullen naar verwachting niet meer geheel of nog slechts gedeeltelijk mogelijk zijn. Mestverwerking in een afgesloten mestverwerkingsloods zorgt voor een reductie van de geluidsemisatie. Laden en lossen kan zoveel mogelijk overdag plaatsvinden, maar het is ook mogelijk om geluidsschermen te plaatsen of te kiezen voor een inpandig laaddock, bijvoorbeeld om de geluidsemisatie bij het laden van biggen te reduceren. Nader geluidsonderzoek naar industrielawaai is aan de orde in het vergunningenspoor. Omdat het een kaderstellend bestemmingsplan betreft is het nu nog niet mogelijk industrielawaai onderzoek te verrichten. Als waarborg voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de short stay huisvesting voor arbeidsmigranten kunnen geluidsnormen voor de avond en nacht in de planregels opgenomen worden.

8.6 Gezondheid

Hoewel er al het nodige onderzoek is uitgevoerd, bestaan er ook nog veel vragen over de relatie tussen veehouderijen en de gezondheid van omwonenden. In de afgelopen jaren is er in Nederland groot onderzoek uitgevoerd onder de naam Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO). Onderzocht is of het wonen in de buurt van veehouderijen effect kan hebben op de gezondheid van de omwonenden. Hieruit komen een aantal positieve en een aantal negatieve gezondheidseffecten naar voren. De VGO-onderzoeken I, II en III hebben invloed op het beleid voor veehouderijen. Het Kabinet zet onder andere in op een maatschappelijk innovatieprogramma voor duurzame veehouderij. Ook zullen nieuwe fijn stof beperkende maatregelen versneld erkend worden. Om de ammoniakemissie uit stallen terug te dringen wordt aanscherping van de reductie-eisen voorgesteld.

Gemeenten hebben ondersteuning in de belangenafweging gekregen in de vorm van de 'Handreiking veehouderij en volksgezondheid'. Om de gezondheidsrisico's van veehouderijen te beperken, heeft de GGD een aantal adviezen uitgebracht. Het gaat onder meer om het instellen van een minimumafstand van 250 meter tussen veehouderijen en woningen en het verplichten van bedrijven om hun geur en fijnstofuitstoot te beperken. De GGD-adviezen kunnen als handvatten dienen bij de besluitvorming door het bevoegd gezag. Er ligt in het beoogde plan slechts één burgerwoning binnen een afstand van 250 meter. Karissendijk 10 ligt op 220 meter. Kern Egchel ligt op 1,1 km afstand. De grote afstand tot woningen en woonkernen is ook de reden dat dit gebied als IV-ontwikkelingsgebied is aangewezen. Dit is in lijn met de GGD-adviezen.

Mestverwerking

In de emissies van mestbewerkingsinstallaties kunnen dezelfde contaminanten worden verwacht als in stalemissies. Onderzoeken hebben tot op heden niet geleid tot het vaststellen van direct aanwezige risico's voor de gezondheid door mestbe- en verwerking. Mogelijke maatregelen om negatieve gezondheidseffecten te voorkomen zijn:

- Verplicht mest hygiëniseren door deze te verhitten tot minimaal 70 graden;
- De uitstoot van stof naar de buitenlucht aantoonbaar minimaliseren, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is.
- Op- en overslag van mest alleen inpandig, bij voorkeur in een luchtdicht systeem of een luchtdicht afgesloten ruimte.
- Toepassen van de best beschikbare technieken om emissies te minimaliseren.

Alleen de verwerking van 'eigen mest' wordt planologisch toegestaan, waaronder ook de drijfmest van de thuislocatie Jacobusstraat 42. Dit is specifieke regeling, met als doel het woon- en leefklimaat in de woonkern al te verbeteren. De drijfmest wordt binnen het plangebied vanuit de stallen aangevoerd via pijpleidingen en de mestverwerking vindt in het planvoornemen inpandig plaats. Aangezien het plangebied in een ontwikkelgebied intensieve veehouderij ligt is sprake van een toekomstgerichte duurzame locatie waar voldoende milieugebruiksruimte is voor mestbe- en verwerking zonder dat de gezondheid van omwonenden in het geding komt. Het gebied leent zich bij uitstek om in het bestemmingsplan binnen de bestemming intensieve veehouderij alle vormen van lokale mestbe- en verwerking toe te staan. Het uitsluiten van dierenverblijven in het deelgebied waar de mestverwerkingsactiviteiten zijn beoogd geeft indirecte sturing aan de plek waar de mestverwerking wordt gesitueerd.

Hoogspanningsleiding en indicatieve magneetveldzone

In het plangebied loopt de bovengrondse 380 kV lijn Maasbracht – Boxmeer. De indicatieve magneetveldzone van deze hoogspanningslijn is 105 meter aan weerszijde van de lijn. Deze zone overlapt een groot deel van het plangebied. Het Rijk adviseert bij bestaande hoogspanningslijnen te voorkomen dat kinderen langdurig blootgesteld worden aan magneetvelden sterker dan 0,4 microtesla. De GGD adviseert in zijn algemeenheid om binnen magneetvelden langdurig verblijf van kinderen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden. Binnen de indicatieve magneetveldzone is in de globale bedrijfsopzet de short stay huisvesting voor arbeidsmigranten beoogd. Hier wonen alleen volwassenen, maar de gemeente dient af te wegen of dit een wenselijke situering is en of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De nieuwe bedrijfswoning is geschikt voor een gezin met kinderen en is daarom buiten de indicatieve magneetveldzone gesitueerd. Verder geldt er aan weerszijden een belemmeringsstrook van 36 waar de leidingbeheerder voorwaarden stelt aan bouwwerken. Bouwtekeningen moeten altijd voorgelegd worden en bij de uitvoering van werkzaamheden binnen de strook moeten altijd de veiligheidsvoorschriften van TenneT in acht worden genomen.

8.7 Klimaatadaptatie en verduurzaming

Binnen het plangebied zijn geen grootschalige duurzame energiebronnen aanwezig en deze maken ook geen onderdeel uit van het plan. De nieuwbouw wordt mogelijk voorzien van zonnepanelen. Meekoppel-mogelijkheden binnen het gebied zijn niet onderzocht voor de ontwikkelscenario's. Mestbe- en verwerking kan beschouwd worden als een verduurzamingsmaatregel. In de bestaande situatie is met de centrale waterbergingsvoorziening al voorzien in voldoende waterbergingscapaciteit. Verder voorziet het plan in aanleg van twee natuurlijke poelen binnen het plangebied.

8.8 Landschappelijke inpassing

De bestaande inrichting is nog niet landschappelijk inpast. Voor de het totale planvoornemen is een landschappelijk inpassingsplan uitgewerkt. In dit plan staan ook de beheer- en inrichtingsmaatregelen in fases uitgewerkt. Het totaal oppervlakte bouwvlak bedraagt 86.605 m². Het oppervlak te realiseren aan landschappelijke inpassing bedraagt 8.661 m² (= 10% van het oppervlakte bouwvlak). Het landschappelijk inpassingsplan voorziet in bijna 8.800 m² aan groenelementen en natuurlijke poelen. Met dit landschappelijke inpassingsplan wordt invulling gegeven aan het Limburg Kwaliteitsmenu.

8.9 Externe veiligheid

Aan de hand van de provinciale risicokaart is de aanwezigheid van risicobronnen beoordeeld. Hieruit blijkt dat het plangebied buiten invloedsgebieden van Bevi-bedrijven, wegen en spoorwegen ligt. De beoogde herontwikkeling van het plangebied heeft geen negatieve gevolgen voor de inzet van hulpdienstverleningen en zelfredzaamheid van personen binnen het plangebied.

Het bestemmingsplan maakt mestbe- en verwerking mogelijk. Het plan van de ondernemer gaat uit van fysische mestscheiding (geen risicovolle activiteit), echter planologisch worden alle vormen van mestbe- en verwerking toegestaan, waaronder mestvergisting. Uit een studie van het RIVM volgt een risicocontour van maximaal 50 meter van het middelpunt van de reactor/gashouder. Binnen deze 50 meter contour vanaf rand bestemmingsvlak zijn geen bestaande woningen aanwezig en geen nieuwe woningen voorzien.

Er is binnen het plangebied ook voldoende ruimte om de beoogde bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten buiten de theoretische risicocontour te situeren. Het planologisch toestaan van mestverwerking veroorzaakt geen verhoogde veiligheidsrisico's voor de omgeving. De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft de gemeente geadviseerd over het planvoornemen. Dit advies wordt bij het MER en het bestemmingsplan bijgevoegd. De geadviseerde maatregelen bevorderen de zelfredzaamheid in het plangebied en kunnen de effecten van ongevallen reduceren tot een omvang die beter beheersbaar of bestrijdbaar wordt geacht door de hulpverleningsdiensten.

9. Vergelijking milieueffecten

Totale effectscores t.o.v. referentie (feitelijke situatie met autonome ontwikkeling)

criterium	Uitvoerbaar scenario	Planvoornemen
Verkeer		
Verkeersbewegingen	-	-
Natuur (gebieden en soorten)		
Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Wet natuurbescherming (Natura2000)	0	0
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	-	-
Verdroging in natuurgebieden	0	0
Soortenbescherming Wnb – flora en fauna	0/+	0/+
Ecologische waarde binnen het plangebied	+	+
Geur		
Geuremissie	-	-
Leefklimaat bestaande woningen buitengebied	0	-
Leefklimaat woonkern Egchel	0	0
Fijnstof en endotoxinen		
Fijnstofemissie	-	-
Bedrijfsvoering – bijdrage fijnstofconcentratie	0	0
Bedrijfsvoering – bijdrage endotoxinenconcentratie	0	0
Verkeer – bijdrage fijnstof	0	0
Geluid		
Industrielaawaai - directe hinder	0	-
Verkeersaantrekkende werking - indirecte hinder	0	0
Wegverkeerslawaai nieuwe gevoelige objecten	0	0
Klimaatadaptatie en verduurzaming		
Verduurzaming	0/+	0/+
Klimaatadaptatie	0	0
Gezondheid		
Veehouderij en gezondheid totaal plangebied	+	0/+
- ammoniak en gezondheid	-	-
- geuren en gezondheid ¹	+	0/+
- fijnstof en gezondheid	0	0
- endotoxinen en gezondheid	0	0
- magneetvelden bedrijfswoning	0	0
- magneetvelden arbeidsmigranten huisvesting	-	-
Externe veiligheid	0	0

Overige milieuaspecten		
Bodem en water	0	0
Cultuurhistorie en archeologie	0	0

10. Leemten in kennis

Dit MER bevat voldoende informatie ter ondersteuning van de besluitvorming. Een aantal aspecten kunnen meer gedetailleerd worden onderzocht, maar dit leidt niet tot andere argumenten voor de besluitvorming over het kaderstellende bestemmingsplan.

Invulling van de exacte bedrijfsopzet en bedrijfsvoering en eventuele toepassing van maatregelen om te voldoen aan de wet- en regelgeving vindt plaats in de vervolgpcedures voor vergunningverlening. Leemten in kennis zien met name toe op de onzekerheden omtrent de ontwikkeling van het stikstofbeleid, aanpassing van landelijk geurbeleid, de verwijderingsrendementen van gecombineerde luchtwassers.

11. Monitoring en evaluatie

De wijze van monitoring en evaluatie moet met name gericht zijn op waarborgen dat de berekende milieubelasting en het daaraan gekoppelde aanvaardbare leefklimaat gegarandeerd behaald wordt en controleerbaar en handhaafbaar is voor de gemeente. Met een evaluatieprogramma kan worden getoetst in hoeverre de daadwerkelijk optredende effecten overeenkomen met de in het MER voorspelde effecten. Wanneer de daadwerkelijke effecten afwijken van de voorspelde effecten, kan het evaluatieprogramma het bevoegd gezag aanleiding geven om effect te reduceren of ongedaan te maken. Dit kan bijvoorbeeld door het opleggen van mitigerende maatregelen. Hierbij moet worden opgemerkt dat het bevoegd gezag bij het verstrekken van een vergunning een monitoringsplicht kan opnemen.

Initiatiefnemer dient zorg te dragen dat de gestelde normen worden gehaald en voorschriften worden nageleefd. Het bevoegd gezag heeft hierbij een controlerende functie en controleert regelmatig of bedrijven zich houden aan de voorschriften in de omgevingsvergunning. Controle op naleving van de vergunning vormt een belangrijke evaluatiemethode. Enkele andere evaluatiemethoden zijn periodieke metingen en toetsing van de werkelijke effecten in de vorm van bijvoorbeeld geluidsmetingen en emissiemetingen en opstellen en uitvoeren van mitigerende maatregelen als blijkt dat de bepaalde milieueffecten groter zijn dan voorspeld. Het bevoegd gezag bepaalt de wijze waarop de milieueffecten worden geëvalueerd. Het evaluatieprogramma kan ook gericht zijn op het verzamelen van informatie voor de geconstateerde leemten in kennis.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het kaderstellend bestemmingsplan

De voormalige gemeente Helden heeft in 2008 in het gebied Egchelse Heide ruim 22 ha grond gekocht voor de ontwikkeling van een Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Egchelse Heide. De doelstelling van het LOG was aanvankelijk om te voorzien in de mogelijkheid van nieuwvestiging van intensieve veehouderijen die elders binnen de gemeente een knelpunt vormden. De gemeente heeft destijds alle gronden opgekocht om maximale sturing te houden op milieuaspecten, met name geur vanwege afspraken die zijn gemaakt met de inwoners van Egchel.

Voor het hele LOG is 2013 een bestemmingsplan vastgesteld, waarna de Raad van State dit plan in 2015 heeft vernietigd. Het vernietigde bestemmingsplan voor het LOG voorzag in de directe vestiging van twee intensieve veehouderijbedrijven en de nieuwvestiging van maximaal nog vier intensieve veehouderijen was mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid. Van beide rechtstreeks bestemde bedrijven heeft één bedrijf te kennen gegeven geen gebruik meer te willen maken van de aankoop van de kavel. Het andere bedrijf heeft de kavel wel gekocht en met deze ondernemer is een overeenkomst gesloten op basis waarvan de gemeente onder andere de verplichting heeft de realisatie van de intensieve veehouderij planologisch mogelijk te maken. Met het (ontwerp)bestemmingsplan De Horsten, waarvoor dit PlanMER is opgesteld, wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

Mede door veranderende omstandigheden in de agrarische sector, veel agrarische bedrijven gaan stoppen of zijn al gestopt, heeft de grondverkoop in het gebied lang stil gelegen. Er waren geen intensieve veehouderijen meer die een knelpunt vormden en die hierdoor dringend op zoek waren naar een locatie om een nieuw bedrijf te kunnen starten. Eén van de twee bedrijven die rechtstreeks werden toegestaan in het LOG (in het vernietigde bestemmingsplan van 2013) heeft afgezien van de nieuwvestiging in het LOG. De beoogde centrale mestverwerker is ook niet doorgegaan. En er lagen contractuele verplichtingen met de andere ondernemer die wel een kavel aan De Horsten had aangekocht.

De Raad heeft daarom op 29 september 2015 besloten de begrenzing van het LOG te handhaven en de invulling en kaders te verbreden, en ingestemd met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het LOG met verbrede kaders. Dit zonder de gemaakte afspraken met de inwoners van Egchel te kort te doen. Het oplossen van een knelpunt is als voorwaarde voor nieuwvestiging in het LOG losgelaten. Het was van belang dat de kavels verkocht konden worden door de gemeente en er was wel belangstelling bij ondernemers uit de omgeving. De verbrede kaders boden de mogelijkheid tot nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen uit de gemeente Peel en Maas. Met het bouwvlak per kavel werd aangesloten bij bestemmingsplan Buitengebied: (2,5 ha) tot maximaal 4 ha. Verder werd een alternatieve invulling van het LOG mogelijk gemaakt (alternatief voor o.a. de centrale mestverwerking).

In 2017 heeft de laatste grondtransactie plaatsgevonden en zijn er twee intensieve veehouderijen gevestigd, in plaats van de aanvankelijk beoogde zes bedrijven. Het oppervlakte van het totale LOG kwam hiermee uit op ongeveer 20 ha. Bij de verkoop van de gronden aan De Horsten aan de betreffende ondernemer zijn door de gemeente afspraken gemaakt over de ontwikkelmogelijkheden op de aangekochte gronden in het LOG. Aanvankelijk voor de twee kavels aan De Horsten 20 en De Horsten 17 en later kwam de kavel aan de Melkweg hier nog bij (voorheen Melkweg 22; dit was de kavel voor de aanvankelijke beoogde centrale mestverwerking).

In januari 2017 en februari 2018 is de gemeenteraad bijgepraat over de op stapel zijnde ontwikkeling van de twee ondernemers die het LOG willen invullen. Aanvankelijk was de kavel aan de Melkweg bedoeld voor nog een derde ondernemer, maar deze kavel is verdeeld tussen de twee ondernemers die daadwerkelijk in het LOG zijn gevestigd: De Horsten 17-20 en Rongvenweg 14. Destijds is aangegeven dat het in procedure brengen van het nieuwe bestemmingsplan mede afhankelijk is van de verkoop en invullingswijze door deze bedrijven. De gewijzigde inzichten met betrekking tot de geuremissie van gecombineerde luchtwassers (minder effectief) en de ontwikkelingen op het gebied van gezondheidseffecten voor de omgeving (onder andere fijnstof) zijn mede aanleiding geweest om de mogelijkheden en wijze met betrekking tot de beoogde invulling van het LOG nog eens kritisch te bekijken. Om de ontwikkelingen in het gebied toch mogelijk te maken is in de tussentijd gewerkt met omgevingsvergunningen, waardoor twee partijen zich inmiddels in het gebied hebben kunnen vestigen/uitbreiden.

De eigenaar van De Horsten 17 en De Horsten 20 was in 2012 het bedrijf dat de eerste kavel (nu De Horsten 20) heeft gekocht. Aanvankelijk was uitbreiding van de varkenshouderij op de Jacobusstraat 42 beoogd. Deze varkenshouderij ligt bij de woonkern Egchel, waardoor bekeken is of dit bedrijf op grotere afstand van de woonkern in het LOG kon ontwikkelen. In 2012 is op deze 'thuislocatie' de laatste nieuwe stal gebouwd. Deze ondernemer heeft uiteindelijk drie kavels aangekocht, waarvan De Horsten 20, De Horsten 17 en de kavel aan de Melkweg (voor mestopslag en mestverwerking). Door de vernietiging van het bestemmingsplan voor het LOG Egchelse Heide kon de gemeente haar verplichting ten aanzien van maken van een bestemmingsplan voor het te vestigen bedrijf niet nakomen. Om toch voor een deel hieraan te kunnen voldoen, is ervoor gekozen om via een omgevingsvergunning (voor onder andere het afwijken van het bestemmingsplan) de oprichting van nieuwe stallen met bijbehorende voorzieningen planologisch mogelijk te maken.

Deze ondernemer heeft het toekomstplan voor het totale beoogde bedrijf globaal uitgewerkt en wil deze bedrijfsopzet gefaseerd gaan realiseren in de komende jaren. Daarvoor zijn alle benodigde gronden aangekocht (in totaal ongeveer 12 ha) en is een overeenkomst gesloten tussen de ondernemer en de gemeente. In de geactualiseerde overeenkomst van 20 mei 2021 staat een inspanningsverplichting voor de gemeente om de beoogde bedrijfsopzet qua bestemming en vergunningen mogelijk te maken. Het bedrijfsontwikkelingsplan is nog niet geconcretiseerd door de ondernemer. Er zijn dan ook nog geen vergunningaanvragen, specifieke onderzoeken of onderbouwingen opgesteld of ingediend.

Om als gemeente toch te voldoen aan de inspanningsverplichting die is aangegaan wordt nu een kaderstellend bestemmingsplan opgesteld voor het globale bedrijfsontwikkelingsplan. Medewerking is mogelijk op basis van een partiële bestemmingsplanherziening als bedoeld in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro).

In dit bestemmingsplan zal in de regels voor een aantal aspecten een normering, plafond of voorwaardelijke verplichting opgenomen worden, die dan verder uitgewerkt en onderbouwd moeten worden in een latere aanvraag voor een omgevingsvergunning. De vergunde stallen, mestopslagen en mestscheiding (bestaande situatie) worden ook planologisch verankerd in het bestemmingsplan.

Het beoogde plangebied is ongeveer 12 ha groot, met 3 bouwvlakken van in totaal 8,66 ha:

- Bouwvlak voor intensieve veehouderij op kavel De Horsten 20: 28.093 m² (2,8 ha)
- Bouwvlak voor intensieve veehouderij op kavel De Horsten 17: 30.548 m² (3,1 ha)
- Bouwvlak voor mestverwerking, bedrijfswoning e.v. op kavel Melkweg: 27.965 m² (2,8 ha). Binnen dit bouwvlak worden geen dierenverblijven toegestaan.

Het bouwvlak per kavel voor intensieve veehouderij mag volgens het Raadsbesluit van 29 september 2015 maximaal 4 ha bedragen. De twee kavels voor de varkenshouderij zijn samen met de kavel voor de mestverwerking, bedrijfswoning e.v. eigendom van dezelfde varkenshouderij; en tevens eigenaar van de varkenshouderij op Jacobusstraat 42. Zie de verdere uitwerkingen in paragraaf 2.3. Voornoemde bouwvlakken per kavel (bij de opsommingstekens) hebben een relatie met elkaar en betreffende dezelfde intensieve veehouderij.

De bestaande 'bouwvlakken' zijn o.b.v. de verleende omgevingsvergunningen samen ongeveer 2,65 ha groot, waarmee de uitbreiding van bouwvlakken ten opzichte van bestaand / vergund afgerond 6 ha omvat.

Nu zich twee bedrijven in plaats van zes bedrijven de gronden in het LOG hebben aangekocht en de begrenzing van het LOG door de Raad in 2015 niet is gewijzigd, is het een logisch gevolg dat dit veehouderijbedrijf drie bouwvlakken krijgt, waarvan er twee bestemd zijn voor intensieve veehouderij (= stallen toegestaan) met een gezamenlijk oppervlakte van ongeveer 6 ha.

De afspraken met de inwoners van Egchel zijn hierdoor niet in het geding. Doordat de drie bouwblokken een relatie met elkaar hebben wordt de geuremissie uit alle beoogde bouwblokken (stallen) betrokken in de berekening van voorgrondbelasting en getoetst aan de geurnormen (voorground). Als dit drie afzonderlijke intensieve veehouderijen zouden zijn geweest (zoals aanvankelijk beoogd voor het LOG) dan zou de voorgrondbelasting berekend worden op basis van de geuremissie per afzonderlijk veehouderijbedrijf en afzonderlijk getoetst worden aan de voorgrondnormen en is per bedrijf een hogere geuremissie mogelijk. Dit is vooral relevant voor de woningen in de directe omgeving (in het buitengebied), aangezien alleen voor de kern Egchel en de bufferzone is bepaald dat het leefklimaat t.a.v. geur niet mag verslechteren. Doordat het nu één intensieve veehouderij betreft met twee bouwvlakken voor stallen, is de voorgrond geurbelasting op de Karissendijk 10 de beperkende factor voor de ontwikkelingsmogelijkheden en is een lagere totale geuremissie vergunbaar dan als het drie afzonderlijke bedrijven zouden zijn geweest.

Voor het bestemmingsplan dient een milieueffectrapport (MER) te worden opgesteld en de m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Er is sprake van een m.e.r.-plicht, omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor later te nemen m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten voor intensieve veehouderij. Het MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegd.

1.1 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Formeel is voor het bestemmingsplan en deze m.e.r.-procedure de gemeente Peel en Maas zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Praktisch betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders het bestemmingsplan en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het bestemmingsplan vaststelt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de ontvangen reacties en adviezen naar aanleiding van de ter inzagelegging.

1.2 M.e.r.-plicht

Het doel van de milieueffectrapportage is om bij de besluitvorming over het bestemmingsplan het milieu een volwaardige plaats te geven. Voor het bestemmingsplan 'De Horsten' doorloopt de gemeente Peel en Maas een m.e.r.-procedure. Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer een bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende beoordeling op basis van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Het MER wordt gebruikt bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Het voorgenomen planologisch beleid in het bestemmingsplan maakt oprichting, uitbreiding en wijzigingen van een veehouderij mogelijk en is kaderstellend voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten voor veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-beoordelingsdrempel.

Toelichting op m.e.r.-procedure en de terminologie:

- m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure
 - MER = milieueffectrapport = het product
-

Het bestemmingsplan omvat het totale bedrijfsontwikkelingsplan van de gevestigde varkenshouderij (in hoofdstuk 2 volgt een uitgebreidere beschrijving van het planvoornemen) en maakt een uitbreiding met drie nieuwe biggenstallen (3 x 6.720 gespeende biggen) en drie nieuwe zeugenstallen (3x 1.250 (op)fokzeugen) mogelijk en is vanwege de kaderstelling m.e.r.-plichtig.

M.e.r.-plichtig bestemmingsplan

Op grond van de Bijlage van het Besluit m.e.r., categorie C14, is het bestemmingsplan m.e.r.-plichtig als sprake is van een kaderstellend bestemmingsplan dat de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens mogelijk maakt voor meer dierplaatsen dan:

- 85.000 stuks mesthoenders (Rav cat. E 3 t/m 5),
- 60.000 stuks hennen (Rav cat. E 1 en E2),
- 3.000 stuks mestvarkens (Rav cat. D3) of
- 900 stuks zeugen (Rav cat. D 1.2, D 1.3 en D 3 voor zover het opfokzeugen betreft).

M.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten

Op grond van de Bijlage van het Besluit m.e.r., categorie D14, zijn besluiten voor een omgevingsvergunning voor veehouderijbedrijven m.e.r.-(beoordelings)plichtig in gevallen met meer dierplaatsen dan:

- 40.000 stuks pluimvee;
 - 2.000 stuks mestvarkens;
-

-
- 750 stuks zeugen;
 - 3.750 stuks gespeende biggen;
 - 5.000 stuks pelsdieren;
 - stuks voedsters of 6.000 vlees- en opfokkonijnen;
 - 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar;
 - 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar;
 - 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar;
 - 1.200 stuks vleesrunderen;
 - 2.000 stuks schapen of geiten;
 - 100 stuks paarden of pony's;
 - 1.000 stuks struisvogels.
-

Voor het be- en verwerken van uitsluitend 'eigen' mest geldt geen m.e.r.-(beoordelings)plicht, omdat de mest na verwerking toegepast wordt als meststof en bijproduct (uitrijden op eigen landbouwgronden en/of onder economisch gunstige omstandigheden aan anderen leveren) en niet als afvalstof (bij verwerking van mest van derden wordt de mest beschouwd als afvalstof).

M.e.r.(beoordelings-)plicht mestbewerking en -verwerking

Mestbe- en verwerkingsinstallaties kunnen m.e.r.-plichtig zijn op basis van categorie C18.4 in de Bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage en kunnen m.e.r.(beoordelings-)plichtig zijn op basis van categorie D18.1 en D18.7.

C18.4: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de verbranding of de chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een capaciteit van 100 ton per dag of meer (= ca. 36.000 ton per jaar).

D18.7: De wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de verbranding of de chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een installatie met een capaciteit van 50 ton per dag of meer (= ca. 18.000 ton per jaar).

D 18.1 De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor de verwijdering van afval, anders dan bedoeld onder D 18.3, D 18.6 of D 18.7. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een installatie met een capaciteit van 50 ton per dag of meer (= ca. 18.000 ton per jaar).

Wanneer is sprake van een afvalstof in de zin van het Besluit m.e.r.?

"afvalstof": elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Het begrip afvalstof moet worden uitgelegd met inachtneming van de gevormde jurisprudentie. Bij beantwoording van die vraag is volgens het Europese Hof van Justitie (hierna: het Hof) vooral het gedrag van de houder in relatie tot de betekenis van de woorden "zich ontdoen van" relevant (ECLI:EU:C:2008:359, punt 53). In dit verband verdient volgens het Hof (ECLI:EU:C:2013:821, punt 42) bijzondere aandacht of de stof in kwestie voor de houder ervan geen nut heeft of meer heeft, zodat deze stof een last is waarvan hij zich wil ontdoen.

Het Hof heeft vervolgens op 3 oktober 2013 (ECLI:EU:C:2013:627, 3 oktober 2013) geoordeeld dat een intensieve veehouderij geproduceerde mest onder omstandigheden kan worden aangemerkt als een bijproduct in plaats van een afvalstof. Daarvoor is vereist dat de producent van de mest voornemens is de mest in een later stadium onder voor hem gunstige economische omstandigheden te exploiteren of op de markt te brengen, mits het hergebruik van de mest zeker is, geen voorafgaande bewerking vereist is en deze verwerking plaatsvindt als voortzetting van het productieproces.

In de Raad van State uitspraak 'MACE' (ABRvS 201508301/2/A1, ECLI:NL:RVS:2016:3057, 16 november 2016) heeft de Afdeling geoordeeld dat mest van derden moet worden aangemerkt als een afvalstof. De mest die aan MACE wordt geleverd, kan door de veehouders niet worden uitgereden op eigen landbouwgronden en evenmin voor dat doel onder economisch gunstige omstandigheden aan anderen worden geleverd. Voor de afname van hun mest door MACE zullen de veehouders een vergoeding aan MACE moeten betalen. Onder deze omstandigheden is de mest een last waarvan de veehouders zich moeten ontdoen, zodat deze mest moet worden aangemerkt als afvalstof.

Ook het uitvoeren van een passende beoordeling in de zin van de Wet natuurbescherming (Wnb) vormt een aanleiding om een MER op te stellen. Het kaderstellende bestemmingsplan kan mogelijk significante gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden. Omdat voor het planvoornemen een rechtsgeldige, onherroepelijke natuurvergunning aanwezig is, kan deze natuurvergunning zogenaamd één op één ingepast worden in het bestemmingsplan, onder de voorwaarde dat er geen nieuwe passende beoordeling nodig is. In dat geval is geen sprake van een rechtstreekse m.e.r.-plicht. Voor vergunningverlening heeft een passende beoordeling plaatsgevonden op basis van beleidskaders, kennis en inzichten van dat moment en een nieuwe passende beoordeling zou op dit moment geen nieuwe inzichten opleveren. Het kan echter niet uitgesloten worden dat er ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan geen nieuwe inzichten zijn vanwege van wijzigingen in stikstofbeleid en/of emissiefactoren voor emissiearme stalsystemen (zoals luchtwassers).

M.e.r.-plicht bij Passende beoordeling

De Wet natuurbescherming en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor een Passende beoordeling moet worden gemaakt, dan geldt rechtstreeks een m.e.r.-plicht. Een Passende beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

1.3 M.e.r.-procedure

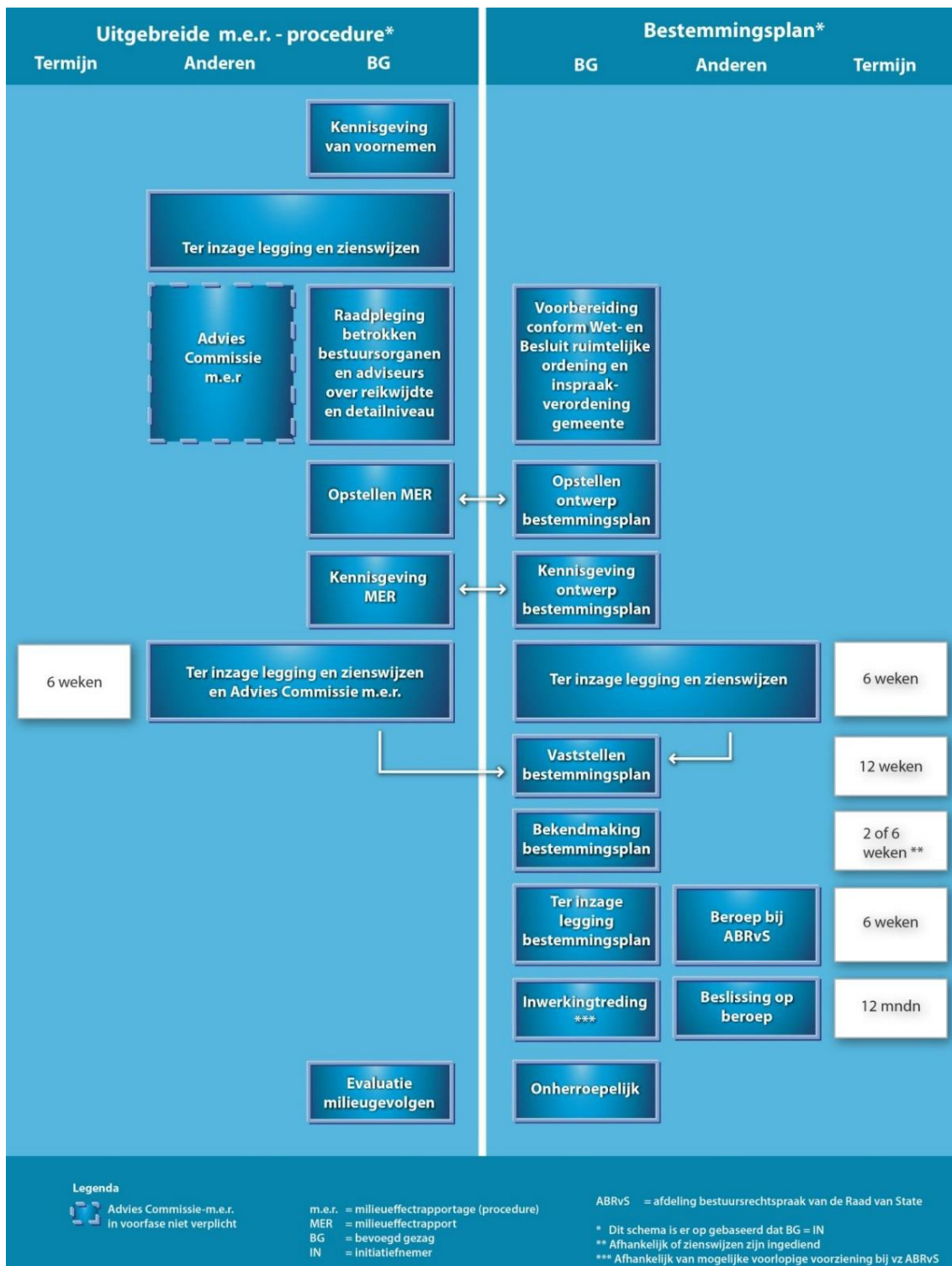
De gemeente is verantwoordelijk voor het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure inclusief het opstellen van een MER t.b.v. het bestemmingsplan. De veehouders zijn verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag inclusief het opstellen van een MER of een m.e.r.-beoordeling, gekoppeld aan de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het startdocument van de m.e.r.-procedure is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Het eindproduct van de procedure is het voorliggende milieueffectrapport (MER).

De m.e.r.-procedure bestaat uit de volgende stappen:

- Openbare kennisgeving van het voornemen;
- Raadpleging van de betrokken bestuurlijke organen en adviseurs over de reikwijdte en het detailniveau van de m.e.r.;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen;
- Opstellen milieueffectrapport (MER);
- Openbaar maken MER en opsturen aan wettelijke adviseurs & Commissie m.e.r.;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen;
- Toetsingsadvies Commissie m.e.r.;

- Besluit nemen inclusief motivatie hoe de m.e.r. in de planvorming is betrokken en bekendmaking besluit;
- Evaluatie van effecten tijdens en na realisatie.

De gemeente publiceert dit MER samen met het ontwerp van het bestemmingsplan en legt beiden ter inzage. Iedereen kan in deze periode een reactie geven op het planMER en het ontwerp-bestemmingsplan. De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) is een onafhankelijk instantie die het MER op volledigheid en juistheid toets en een toetsingsadvies uitbrengt. De gemeente geeft in het bestemmingsplan aan, hoe omgegaan wordt met de inspraakreacties op het planMER en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. Voor het bestemmingsplan is de uitgebreide m.e.r.-procedure verplicht, zie hiervoor navolgend schema.

Figuur 1: Procedureschema m.e.r. en bestemmingsplan

1.4 Consultatie

Notitie reikwijdte en detailniveau

Voor het bestemmingsplan is een Notitie reikwijdte en detailniveau (hierna: NRD) opgesteld. Deze notitie beschrijft de opzet en inhoud van het op te stellen MER. Bij het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van dit MER raadpleegt het bevoegd gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer).

Burgemeester & wethouders van de gemeente Peel en Maas hebben op 22 augustus 2022 ingestemd met de ter inzagelegging van de NRD. De NRD heeft vervolgens ter inzage gelegen van 14 september 2022 tot en met 25 oktober 2022. Iedereen kon een zienswijze geven op de inhoud van de NRD en aangeven wat in het milieueffectrapport moet worden onderzocht. Tijdens het Dorpsoverleg Egchel van 28-9-2022 zijn omwonenden en het dorp Egchel door de gemeente geïnformeerd. Hier waren ongeveer 40 mensen aanwezig. De wettelijke adviseurs en betrokken overheids- en maatschappelijke organisaties (onder andere provincie, waterschap, buurgemeenten en de GGD) zijn apart geraadpleegd. In Bijlage 1 is een reactienota bijgevoegd waarin de binnengekomen reacties en adviezen zijn samengevat en waarbij wordt aangegeven of en hoe de reacties over de reikwijdte en het detailniveau van het MER zijn verwerkt in het milieuonderzoek.

Het MER en het bestemmingsplan

De gemeente legt het ontwerp bestemmingsplan samen met het MER ter inzage. Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om binnen 6 weken een zienswijze naar voren te brengen. De gemeente vraagt weer de wettelijke adviseurs en enkele betrokken overheids- en maatschappelijke organisaties om een advies uit te brengen. De Commissie m.e.r. wordt gevraagd het MER te toetsen. De Commissie m.e.r. toetst de kwaliteit en juistheid van het MER en beoordeelt of alle essentiële informatie aanwezig is om het besluit over de vaststelling van het bestemmingsplan te kunnen nemen. Op basis van de zienswijzen en ontvangen adviezen stelt de gemeente een zienswijzennota op, waarin wordt beschreven hoe de inspraak en adviezen worden meegenomen in het definitief vast te stellen bestemmingsplan en mogelijk een aanvulling op het MER. Ook wordt beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd. In het MER wordt hiertoe een evaluatieprogramma opgenomen.

1.5 Leeswijzer

Het MER is opgebouwd uit Deel A en Deel B.

Deel A is het rapport met samenvatting en onderbouwing.

Deel B bevat de bijlagen bij het MER zoals een verklarende woordenlijst, kaarten, berekeningen en onderzoeksrapporten.

Voorliggende rapportage betreft Deel A.

2 Bestaande en beoogde situatie

2.1 Begrenzing plangebied

Het plangebied ligt aan De Horsten in Egchel en ligt in het agrarisch ontwikkelgebied tussen de woonkern Egchel en het afwateringskanaal.

Figuur 2: Globale begrenzing plangebied – rood omkaderd (bron: ruimtelijke plannen)

De woonkern Egchel ligt op een afstand van 1,5 km van het plangebied. De omgeving van het plangebied bestaat overwegend uit agrarische gronden, intensieve veehouderijen en een enkele burgerwoning. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Melkweg. De Horsten loopt door het midden van het plangebied. Ten noordwesten van het plangebied en ten oosten van het plangebied zijn nog twee grote intensieve veehouderijen gelegen. Verder wordt het plangebied omringt door onbebouwde landbouwgronden en doorkruist door een 380kV hoogspanningsleiding. Hieronder ligt een onbebouwd perceel met een waterbergingsvoorziening.

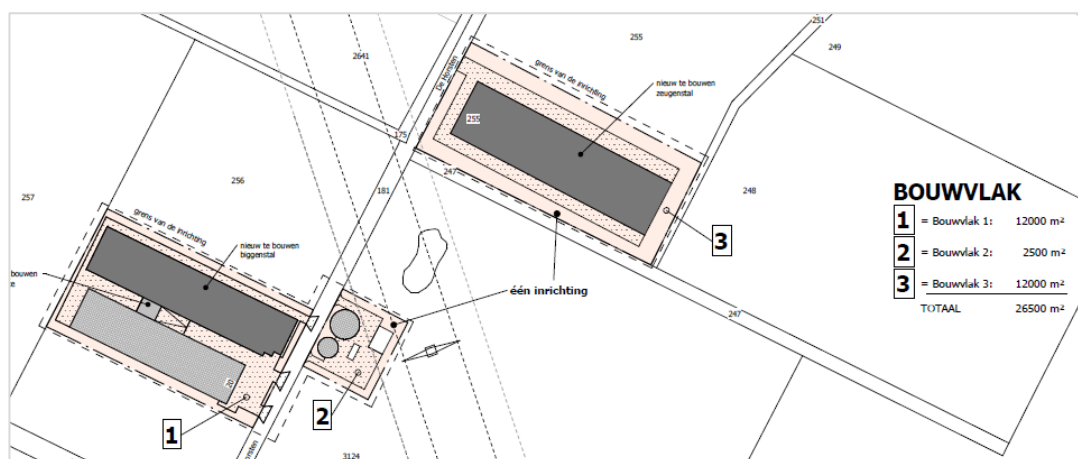
Plangebied en studiegebied

In dit MER worden de termen plangebied en studiegebied gebruikt. Het plangebied is het gebied waar het ruimtelijk besluit voor geldt, in dit geval het bestemmingsplan. De plangrens, de grens van het plangebied, is vastgelegd op de verbeelding, de kaart bij het bestemmingsplan. Het studiegebied is het gebied waar de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt effect kunnen hebben. De effecten van de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten kunnen verder reiken dan het plangebied. Bijvoorbeeld de stikstofbelasting op natuurgebieden in de wijde omgeving van het plangebied ten gevolge van ammoniakemissies uit stallen van veehouderijen of de geurbelasting door veehouderijen op woningen buiten het plangebied. De omvang van studiegebied verschilt daarom per milieuthema en is gelijk aan of ruimer dan het plangebied.

2.2 Bestaande situatie

Op basis van de op 21 september 2012 verleende omgevingsvergunning heeft de varkenshouderij zich hier gevestigd met één biggenstal op De Horsten 20. Daarna is op 14 mei 2020 een eerste fase omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik en oprichten/veranderen/in werking hebben van een inrichting verleend voor uitbreiding van het bedrijf op De Horsten 20 en 17. De tweede fase omgevingsvergunning (bouwvergunning) is op 22 oktober 2020 verleend. Deze omgevingsvergunning heeft betrekking op varkensstallen en bijbehorende voorzieningen die samen één inrichting vormen in de zin van de Wet milieubeheer. De vergunde activiteiten zijn conform de vergunning volledig gerealiseerd en in werking.

Volgende afbeelding laat de drie deelgebieden / bouwvlakken in de bestaande situatie zien. De bestaande bouwvlakken zijn samen 26.500 m² groot (2,65 ha). Tussen de stallen loopt een hoogspanningslijn en daaronder ligt een ven dat fungeert als waterbergingsvoorziening. In de gebiedsvisie LOG Egchelse Heide is deze waterbergingsvoorziening al beschreven.

Figuur 3: Schets van de vergunde bouwvlakken en gerealiseerde stallen en voorzieningen

Deelgebied 1 (De Horsten 20):

Op deze locatie zijn twee biggenstallen gerealiseerd. De eerste biggenstal voor 6.240 gespeende biggen is gebouwd in 2012 en is voorzien van een gecombineerde biologische luchtwasser gesitueerd aan de achterzijde van de stal.

Op basis van de omgevingsvergunning 2020 is een tweede biggenstal voor 6.720 gespeende biggen gerealiseerd. Deze stal is ook voorzien van een gecombineerde biologische luchtwasser, maar om de afstand tot de woning Karissendijk 10 zo groot mogelijk te houden is deze luchtwasser gesitueerd aan de voorzijde van de stal (aan de kant van De Horsten). De biggen verlaten vanaf circa 25 kg de biggenstallen als opfokzeug of als vleesvarken. De omliggende landbouwgronden worden gebruikt voor het telen van akkerbouwgewassen.

Figuur 4: Luchtfoto biggenstallen op De Horsten 20 in deelgebied 1 (Bron: App Slagboom en Peeters, obliekviewer, 18 april 2022)

Deelgebied 2:

Aan de overzijde van de bestaande biggenstallen zijn twee mestsilos met verharding aanwezig. Deze zijn vergund in 2012. Deze verharding wordt gebruikt voor het bereiken van de silos en de plaatsing van de gehuurde mestscheider. Voor deze locatie is vergunning verleend om maximaal 12x per jaar - enkele aaneengesloten dagen- mest te scheiden in een dunne en dikke fractie. In totaal vindt het scheiden van mest ongeveer 30 dagen per jaar plaats. De mest is afkomstig van de biggenstallen en zeugenstal aan De Horsten en van de andere, eigen locatie aan de Jacobusstraat 42. Er wordt geen mest van derden gescheiden op deze locatie. De dunne fractie wordt verpompt naar de mestsilo en de dikke, stapelbare fractie wordt tijdelijk opgeslagen in een opslagvoorziening op de verharding naast de mestsilos. In de omgevingsvergunning van 2020 staat ook opgenomen dat alleen eigen mest verwerkt mag worden, zijnde van De Horsten 20 en 17 én Jacobusstraat 42. Alleen mestscheiding is toegestaan.

De aanwezige mestopslagcapaciteit is aanwezig conform de verleende vergunning:

- drijfmest: mestsilo maximaal 1.092 m³
- dunne fractie: silo maximaal 535 m³
- dikke fractie: opslag op de verharding maximaal 250 m³

Figuur 5: Luchtfoto mestilo's met drijvende afdekking in deelgebied 2 (Bron: App Slagboom en Peeters, obliekviewer, 18 april 2022)

Deelgebied 3 (De Horsten 17):

Even verderop in de straat De Horsten is op basis van de omgevingsvergunning van 2020 de eerste zeugenstal gebouwd. Het grootste deel van de biggen gaan na spenen vanuit deze stal naar de biggenstallen op De Horsten 20.

Figuur 6: Luchtfoto zeugenstal op De Horsten 17 in deelgebied 3. Ten zuiden van de stal het stuk perceel onder de hoogspanningslijn dat is gericht als waterbergingsvoorziening (Bron: App Slagboom en Peeters, obliekviewer, 18 april 2022)

Bestaande, vergunde dierbezetting

Tabel 1: Dierbezetting en stalemissies in de bestaande situatie conform de omgevingsvergunning van 22 oktober 2020

<i>Rav code</i>	<i>Diersoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Ammoniak emissie [kg NH₃]</i>	<i>Geur emissie [Ou]</i>	<i>Fijnstof emissie [gr PM₁₀]</i>
<i>De Horsten 20</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	12.960	1.296	55.728	194.400
<i>De Horsten 17</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	689	68,9	2.962,7	10.335
D3.2.15.4	Opfokzeugen	50	22,5	635	1.550
D1.2.17.4	Kraamzeugen	212	275,6	3.243,6	6.784
D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	635	400,05	6.540,5	22.225
D2.4.4	Dekberen	2	1,66	20,6	72
Totaal			2.064,71	69.130,4	235.366

Alle stallen zijn voorzien van een gecombineerd luchtwassysteem met watergordijn en biologische wasser met een emissiereductie van 85% ammoniak, 45% geur en 80% fijnstof (huidige BWL 2010.02.V7).

2.3 Beoogde situatie

De ondernemer heeft een totaal bedrijfsontwikkelingsplan dat in de komende 10 jaar in fasen gerealiseerd zal worden. De huidige planologische kaders en regelingen bevatten hiervoor geen rechtstreekse mogelijkheden. Het voorgenomen bestemmingsplan biedt het planologisch kader voor het totale ontwikkelplan. Voor het totale ontwikkelplan is al wel door de provincie Limburg een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming (Wnb) verleend. Deze Wnb-vergunning is onherroepelijk en kan één op één ingepast worden in het bestemmingsplan, waardoor geen Passende beoordeling nodig is.

Er is nog geen uitgewerkt bedrijfsontwikkelingsplan, maar wel een situatieschets aangeleverd door de ondernemer. Deze diende als basis voor dit MER. De agrarische bouwvlakken hebben een totaal oppervlak van 8,66 ha:

1. Locatie biggen: ca. 28.0931 m² (afgerond 2,8 ha)
2. Locatie zeugen: ca. 30.548 m² (afgerond 3,1 ha)
3. Locatie mestverwerking, loods, bedrijfswoning, overige voorzieningen (dierenverblijven zijn hier uitgesloten): ca. 27.965 m² (afgerond 2,8 ha)

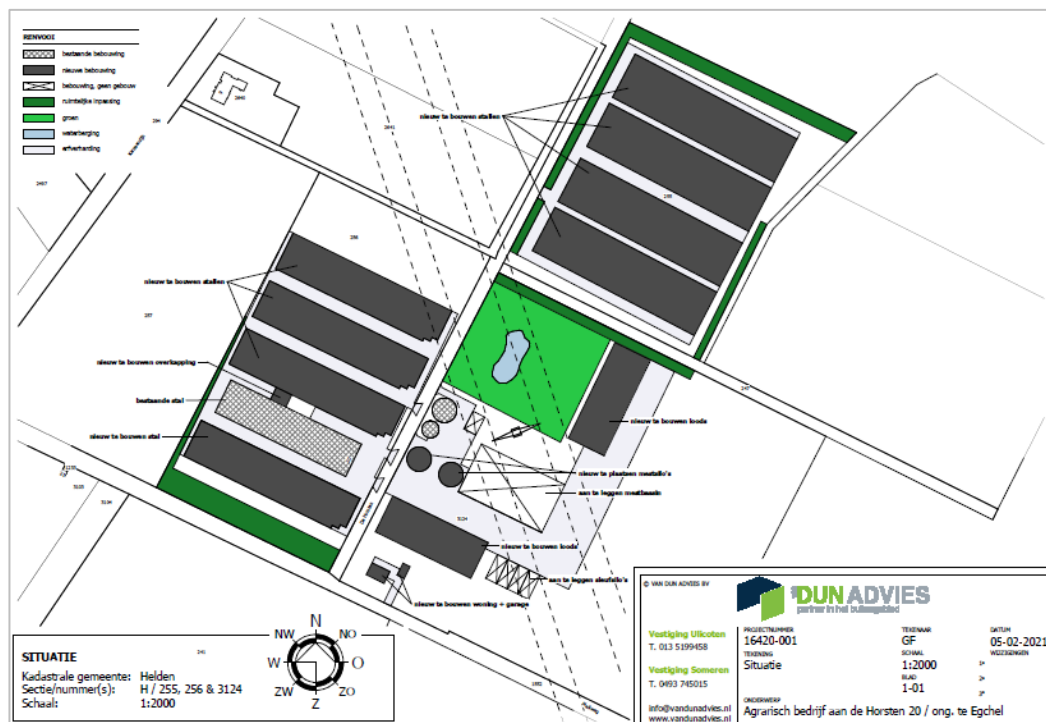
Het voorgenomen ontwikkelplan bestaat uit onderstaande onderdelen:

- a. Naast de aanwezige stallen, zoals opgenomen in de omgevingsvergunning van 22 oktober 2020, zullen nog 3 nieuwe biggenstallen en 3 nieuwe zeugenstallen worden gerealiseerd.

Het totale ontwikkelplan ziet toe op de volgende dieraantallen:

Diersoort	Aantal
Gespeende biggen	33.120
Kraamzeugen	1.060
Guste en dragende zeugen	3.340
Dekberen	16
Opfokzeugen	600

- Vanwege de toename in mestproductie moet ook de mestopslagcapaciteit uitgebreid worden. De ondernemer wil het aantal mestsilos uitbreiden en een mestbassin realiseren. De opgeslagen drijfmest wordt be-/verwerkt in een nieuw te bouwen loods (mestverwerkingscapaciteit maximaal 35.000 m³ per jaar).
- Voor het mengen van enkelvoudige grondstoffen en premixen wil de ondernemer een voerloods en enkele sleufsilos realiseren.
- De ondernemer wil huisvesting realiseren voor maximaal 8 buitenlandse werknemers die uitsluitend op het eigen varkensbedrijf zullen werken. Het idee is om een aparte woonvoorziening tegen de voerloods aan te bouwen.
- Op dit moment is er nog geen bedrijfswoning aanwezig, maar het plan is om een nieuwe bedrijfswoning te bouwen op het perceel naast de voerloods, met de voorzijde gericht op de Melkweg.

Figuur 7: Situatieschets van het globale beoogde bedrijfsontwikkelingsplan

De beoogde situering van de stallen, de mestverwerking en overige activiteiten zoals opslagloods, nieuwe bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten wordt bepaald door de hoogspanningsleiding die door het plangebied loopt, de geldende beperkingen in de bouwregels voor gebouwen en bouwwerken en de magneetvelden. In voorgaande situatieschets is hiermee rekening gehouden en betreft dit de meest realistische invulling van de totale varkenshouderij met bijbehorende gewenste bedrijfsactiviteiten en voorzieningen.

In het deelgebied waar de mestverwerking en opslagen zijn gesitueerd kunnen geen clusters van varkensstallen opgericht worden als je rekening houdt met van een logische indeling van een zeugen- en biggenbedrijf. Op basis hiervan is het niet strikt noodzakelijk om nadere aanduidingen op te nemen, maar het geeft wel meer duidelijkheid als in het deelgebied met mestverwerking, overige voorzieningen en opslag, eventuele bedrijfswoning en huisvesting personeel / arbeidsmigranten geen dierenverblijven planologisch worden toegestaan.

Mestbe- en verwerking

De drijfmest die wordt geproduceerd in de stallen wordt via pijpleidingen naar de mestopslagvoorzieningen gevoerd en tijdelijk opgeslagen tot de mest gescheiden wordt. Verder wordt hier ook de drijfmest van Jacobusstraat 42, de andere locatie van dezelfde ondernemer, met vrachtwagens aangevoerd en tijdelijk opgeslagen. Reden hiervoor is dat voor deze locatie ook periodieke mestscheiding met een mobiele mestscheider vergund is en periodieke piekbelastingen in de woonkern Egchel van met name geluid, geur en in mindere mate ook fijnstof kan veroorzaken. Door de mest van Jacobusstraat 42 te verwerken op locatie De Horsten vinden deze piekemissies op aanzienlijk grotere afstand van de woonkern Egchel plaats en kan de mest jaarrond én in pandig verwerkt worden, waardoor de periodieke piekbelastingen in de woonkern door de mobiele mestverwerking worden weggenomen.

De opgeslagen mest wordt gescheiden in een dikke en dunne fractie. Om drijfmest te kunnen scheiden, zijn aparte opslagen nodig voor de drijfmest en voor de beide fracties. Voor de dunne fractie is een mestkelder, mestbassin, mestzak of mestsilo nodig. Voor de dikke fractie is een al dan niet overdekte mestdichte, veelal betonnen mestplaat of loods nodig. Als gevolg van de uitbreiding in stallen neemt de mestproductie toe en zal de mestopslagcapaciteit en mestverwerkingscapaciteit uitgebreid moeten worden. Hiervoor zijn een mestbassin, extra mestsilo's en een loods voorzien. De mestbewerkingscapaciteit wordt uitgebreid tot maximaal 35.000 m³/jaar en zal in pandig gaan plaatsvinden in een nieuw te bouwen loods, waar ook de dikke fractie tijdelijk wordt opgeslagen.

Er is nog steeds weinig bekend over de milieueffecten van mobiele en vaste installaties voor mestbewerking. In het algemeen kan gesteld worden dat wanneer er gewerkt wordt met mest er altijd sprake zal zijn van emissies. Veel hangt af van de wijze waarop de mestbewerkingstechniek in de praktijk wordt toegepast (bijvoorbeeld in de open lucht of in een gesloten gebouw) en of emissiebeperkende technieken worden gebruikt (bijvoorbeeld een luchtwasser). Voor alle mestbewerkingstechnieken geldt dat het afdekken en dichtmaken van opslagen voor mest(producten) en het gesloten maken van procesruimtes de emissies terugdringen. Ook kan de geluidsemissie beperkt worden door de installatie in een ruimte met geluidsisolatie op te stellen. In hoofdstuk 6 wordt per milieuaspect ook ingegaan op de mogelijke effecten van mestbewerking.

Bij mestscheiding (fysische scheiding in dikke en dunne fractie) is geen sprake van een hoge kans op emissies. Mestbewerkingstechnieken met wel een hoge kans op emissies zijn:

- Composteren: ammoniak, geur, fijn stof en broeikasgassen
- Drogen en indikken: ammoniak, geur en fijn stof
- Nitrificatie/denitrificatie: broeikasgassen
- Strippen: geur

(Bron: Rapport 703, Inventarisatie emissies en geluidsoverlast van mestbewerkingsinstallaties en eventuele maatregelen, sept 2013, Wageningen UR, Melse, Verdoes, Mosquera en de Buissonjé).

In de bestaande situatie en het planvoornemen is er sprake van mestscheiding. De risico's voor het optreden van emissies van ammoniak, geur, fijnstof en broeikasgassen tijdens het scheiden van mest wordt als beperkt ingeschat als de scheiding in een gesloten systeem wordt uitgevoerd. Op basis van metingen (*Mosquera 2010*) in een bedrijfsruimte waarin scheiding van varkensmest plaatsvond zijn bij een mestbewerkingsinstallatie lage emissies van ammoniak, methaan en lachgas gevonden ten opzichte van wat een stal met een vergelijkbaar aantal varkens zou hebben geëmitteerd.

Bij de 'open' scheidings is de verblijftijd van de mest in de installatie kort en bij de zeefbandpersen wordt de drijfmest verdund en aangezuurd, waardoor ammoniakemissies beperkt zullen blijven; desalniettemin zal enige emissie plaatsvinden. Tenzij de open installatie in een gesloten ruimte wordt geplaatst met afzuiging en luchtwasser (*Melse en Verdoes, 2005; Verdoes et al., 2002a; Melse et al., 2002b, 2002c, 2002d*).

Bij langdurige opslag van de dikke fractie kan broei optreden (langzame vorm van composteren). Om emissies te voorkomen moet de dikke fractie kortdurend opgeslagen worden, worden afgedekt of inpandig worden opgeslagen worden, eventueel voorzien van een luchtwasser.

Voerloods en sleufsilos

Vanwege de bedrijfsomvang loont het om ter plaatse zelf voer te mengen. Hiervoor is de ondernemer voornemens om een voerloods en enkele sleufsilos te realiseren, waar enkelvoudige grondstoffen en premixen worden opgeslagen. In de voerloods worden deze producten gemengd, waarna het voer naar de stallen wordt getransporteerd. Er wordt alleen voer gemengd voor het eigen bedrijf. Deze voerloods is in deelgebied 2 gesitueerd. Er wordt geen brijvoer gevoerd, dus geen opslag en verwerking van bijproducten / afvalstoffen afkomstig uit de voedingsmiddelenindustrie.

Huisvesting arbeidsmigranten

De ondernemer wil graag maximaal 8 arbeidsmigranten tijdelijke huisvesting kunnen bieden op de eigen bedrijfslocatie. Deze werknemers moeten uitsluitend werkzaam zijn op dit varkensbedrijf en mogen maximaal 18 maanden hier wonen (short stay). Om een goede huisvesting te bieden is het niet toegestaan wooneenheden te creëren in een stal of voerloods. Wel kan er een afzonderlijk gebouw tegen de loods worden gesitueerd. De huisvesting zal moeten voldoen aan alle regelgeving, onder andere het gemeentelijke beleid, het Bouwbesluit en de SNF-normen (normen flexwonen).

Bedrijfswoning

Bij de voormalige veehouderij op het adres Melkweg 22 was een bedrijfswoning aanwezig. Deze bedrijfswoning was gesitueerd binnen het plangebied, tegenover de eerste biggenstal waarvoor in 2012 vergunning is verleend. Deze veehouderijlocatie is gesaneerd en de bedrijfswoning is in 2014 gesloopt (bron: topotijdreis.nl). Tot op heden is er nog geen nieuwe bedrijfswoning gebouwd of een vergunning voor aangevraagd. Door de gemeente is de realisatie van één nieuwe bedrijfswoning toegezegd. De ondernemer heeft in de situatieschets van het voorgenomen plan een bedrijfswoning met bijgebouw ingetekend aan de zuidzijde van het plangebied, ten oosten van De Horsten en met de voorzijde gericht op de Melkweg. In dit MER is de exacte plaats van het aanduidingsvlak 'bedrijfswoning' bepaald, rekening houdend met wegverkeerslawaai en met magneetveldzones van de hoogspanningsleiding.

Dierbezetting totale ontwikkelplan

Het totale bedrijfsontwikkelingsplan dat komende 10 jaar in fasen gerealiseerd zal worden voorziet in de volgende dierbezetting. Alle stallen zijn voorzien van een gecombineerd luchtwassysteem met watergordijn en biologische wasser met een emissiereductie van 85% ammoniak, 45% geur en 80% fijnstof (huidige BWL 2010.02.V7).

Tabel 2: Dierbezetting en stalemissies totaal ontwikkelplan (planvoornemen)

	<i>Rav code</i>	<i>Diersoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Ammoniak emissie [kg NH3]</i>	<i>Geur emissie [Ou]</i>	<i>Fijnstof emissie [gr PM10]</i>
<i>De Horsten 20 (biggenstallen 2-3-4-8 zijn hetzelfde uitgevoerd)</i>						
Bestaand stal 1+2	D1.1.15.4	Gespeende biggen	12.960	1.296	55.728	194.400
Nieuw stal 3-4-8	D1.1.15.4	Gespeende biggen	20.160	2.016	86.688	302.400
<i>De Horsten 17 (alle zeugenstallen zijn hetzelfde uitgevoerd)</i>						
Bestaand stal 5 gewijzigd	D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	835	526,05	8.600,5	29.225
	D1.2.17.4	Kraamzeugen	265	344,5	4.054,5	8.480
	D3.2.15.4	Opfokzeugen	150	67,5	1.905	4.650
	D2.4.4	Dekberen	4	3,32	41,2	144
Nieuw stal 6-7-9	D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	2.505	1.578,15	25.801,5	87.675
	D1.2.17.4	Kraamzeugen	795	1.033,5	12.163,5	25.440
	D3.2.15.4	Opfokzeugen	450	202,5	5.715	13.950
	D2.4.4	Dekberen	12	9,96	123,6	432
Totaal (afgerond)				7.077,5	200.821	666.796

Met het beoogde totale ontwikkelplan wordt ten opzichte van de bestaande, vergunde situatie uitgebreid met 17.557 varkens. In totaal zijn er dan 33.120 gespeende biggen, 5.000 (op)fokzeugen en 16 dekberen aanwezig.

Tabel 3: Toename aantal varkens planvoornemen

<i>Diersoort</i>	<i>Aantallen bestaand</i>	<i>Aantallen beoogd</i>	<i>Toename</i>
Gespeende biggen	19.680	33.120	13.440
Kraamzeugen	212	1.060	848
Guste en dragende zeugen	635	3.340	2.705
Opfokzeugen	50	600	550
Dekberen	2	16	14
Totaal	20.579	38.136	17.557

Vergunning Wet natuurbescherming 20 augustus 2020

Voor het totale ontwikkelplan is al een natuurvergunning in het kader van artikel 2.7 tweede lid van de Wet Natuurbescherming verleend en deze is onherroepelijk. Deze Wnb-vergunning heeft betrekking op het totale ontwikkelplan met een emissie van 7.077,48 kg NH₃/jaar en 13,58 kg NO_x/jaar). De vergunning Wet natuurbescherming is op 20 augustus 2020 verleend door de provincie Limburg (*zaaknummer 2018-206531 met kenmerk 2018-206531*). In deze vergunning zijn stalemisaties en verkeersbewegingen vergund. Ook zijn de buitenlandse Natura 2000-gebieden getoetst. Deze vergunning voldoet aan de provinciale beleidsregels voor salderen.

Deze Wnb-vergunning is een wijziging op de onderliggende onherroepelijke natuurvergunning die op 1 oktober 2015 is verleend op grond van artikel 16/19d Natuurbeschermingswet 1998 voor het oprichten en exploiteren van een varkenshouderij aan De Horsten 20 te Egchel (*zaaknummer 2014-0012 met kenmerk 2015/71566*) met een vergunde ammoniakemissie van 8.455,5 kg NH₃/jaar.

Beide besluiten van Gedeputeerde Staten zijn bijgevoegd in **Deel B - Bijlage 5**.

Beide vergunningen zien toe op de beoogde oprichting en uitbreiding van de varkenshouderij aan De Horsten. Een deel van de vergunning is nog niet gerealiseerd. Dit komt door het lange traject voor het LOG Egchelse Heide en de voorbereidingsperiode voor deze bestemmingsplanprocedure.

Inmiddels is er een andere versie van het rekenprogramma Aerius Calculator beschikbaar dan ten tijde van vergunningverlening. Uit een herberekening met versie 2022 blijkt dat de vergunning van 2020 ten opzichte van de onderliggende Nbwet-vergunning van 2015 niet resulteert in een toename van stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitatype in een Natura 2000-gebied. Hiermee is gewaarborgd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden in zoverre niet zullen worden aangetast door de beoogde ontwikkeling.

Een nieuwe passende beoordeling zal op dit moment geen nieuwe inzichten opleveren. Als voor de vaststelling van het bestemmingsplan de (beleids)regels wijzigen, dan dient dit opnieuw beoordeeld te worden. In de paragrafen 3.9 en 6.2 wordt hier verder op ingegaan.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In **Deel B –bijlage 3** is een overzicht van beleid en regelgeving op Europees, landelijk, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau opgenomen. In deze paragraaf wordt ingegaan het ruimtelijk- en milieubeleid dat voor het bestemmingsplan het meest relevant is.

3.2 Geldend planologisch regime

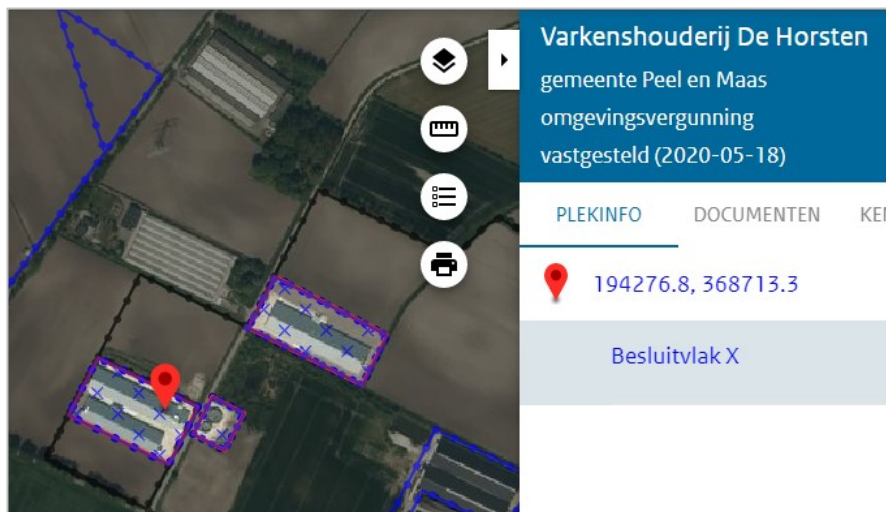
Bestemmingsplannen

Op het gehele plangebied is het bestemmingsplan “Buitengebied Helden” van toepassing zoals vastgesteld op 16 september 1991. De gronden hebben de bestemming ‘agrarische doeleinden gebied met landschappelijke openheid’. Aanvullend is, op 9 januari 2006, door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Helden het bestemmingsplan ‘Voorschriften herziening Ariba, gemeente Helden’ vastgesteld. Dit bestemmingsplan is op 18 april 2006 goedgekeurd door het college van Gedeputeerde Staten van Limburg en voorzag in het vastleggen van de provinciale POL-uitwerking BOM+ en het vastleggen van de zonering voor de intensieve veehouderij, zoals deze in het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg is vastgesteld.

Omgevingsvergunningen

- 21 september 2012: omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik en oprichten/in werking hebben van een inrichting, verleend voor de eerste biggenstal op De Horsten 20.
- 14 mei 2020: eerste fase omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik en oprichten/veranderen/in werking hebben van een inrichting, verleend voor uitbreiding op De Horsten 20 en 17. Deze vergunning is voor de mestopslagen en mestscheiding tijdelijk verleend voor een periode van 10 jaar (tot 20 februari 2029).
- 22 oktober 2020: tweede fase omgevingsvergunning voor bouwen op De Horsten 20 en 17.

De omgevingsvergunning uit 2020 maakt het mogelijk om de periodieke mestscheiding met een mobiele mestscheider om te zetten naar een permanente mestverwerkingsinstallatie voor het verwerken van de drijfmest afkomstig van de locatie aan de Horsten 17, 20 en Jacobusstraat 42. Binnen deze locaties wordt in de bestaande situatie ca. 15.078 m³ mest geproduceerd. Bij de verlening van de omgevingsvergunning is al rekening gehouden met een voorgenomen uitbreiding op termijn op één van de locaties. De omgevingsvergunning voorziet om die reden in een verwerkingscapaciteit van 20.000 m³ drijfmest (*pagina 11 van het Besluit B&W van de gemeente Peel en Maas, Omgevingsvergunning 1e fase, datum en kenmerk besluit 14 mei 2020, 1894/2020/2202374*).

Figuur 8: Uitsnede ruimtelijkeplannen.nl omgevingsvergunning 2020

3.3 Perspectievennota Toekomst in beeld; perspectieven voor Peel en Maas

In het kader van de fusie van de gemeenten Helden, Kessel, Maasbree en Meijel is op 17 september 2008 de gezamenlijke perspectievennota 'Toekomst in beeld, perspectieven voor Peel en Maas' vastgesteld. In deze nota wordt aangegeven dat Peel en Maas een bepalende economische speler is, profiterend van de kleinschalige en gevarieerde structuur als plattelandsgemeente. De kenmerken van de omgeving en de inwoners, de ligging in de Regio Venlo en de nabijheid van de Technologische Top Regio Zuid Oost Nederland vormen de basis voor een zeer aantrekkelijk woon-, werk- en leefmilieu.

In de perspectievennota worden drie principes genoemd die richting geven aan de ontwikkeling van Peel en Maas en tevens de strategische kaders voor beleid vormen: diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing. Peel en Maas laat zich kenschetsen als een plattelandsgemeente. De agrarische sector is prominent aanwezig. Met de verplaatsing van productiecapaciteit komt het accent ook hier meer en meer te liggen op de kennisintensieve werkgelegenheid, de "green life sciences".

Door in te zetten op variatie van economische dragers versterkt Peel en Maas de robuustheid van de economische structuur. Peel en Maas zet in op de doorontwikkeling van de aanwezige sectoren met bijzondere aandacht voor de agrarische sector, MKB, recreatie en toerisme en dienstverlening, door middel van een afgestemd arbeidsmarkt-, productiemilieu- en structuurbeleid. De agrarische sector - inclusief transport en logistiek - blijft een onmisbaar onderdeel van de economische structuur van Peel en Maas. De primaire sector heeft goede perspectieven en is druk doende de lange termijn ontwikkeling van schaalvergroting, innovatie en verbreding vorm te geven.

Ten aanzien van het plan:

Het plangebied is gelegen in een gebied dat specifiek is aangewezen als gebied waarin de intensieve veehouderij passend is. Doorontwikkeling van het bedrijf op deze locatie sluit aan bij het doel de economische structuur in het gebied te versterken. Gezien het type gebied en type bedrijf past het initiatief binnen de beleidsdoelstellingen.

3.4 Structuurvisie buitengebied

Op 20 december 2011 is door de gemeenteraad van Peel en Maas de structuurvisie 'Buitengebied Peel en Maas' vastgesteld. Deze structuurvisie is een overkoepelend document bestaande uit een bundeling van beleid voor het buitengebied, ter voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied. Naast algemene beleidsuitgangspunten zijn herzieningen op het structuurplan 2008, het archeologiebeleid, streefqualiteiten voor geur en het kwaliteitskader hierin opgenomen. Door middel van de structuurvisie wordt het beleid in een integrale context geplaatst.

Ten aanzien van het plan:

Het plangebied ligt in een grootschalig, open ontginningslandschap waar ontwikkeling van landbouwbedrijven mogelijk is mits rekening wordt gehouden met de landschappelijke kwaliteiten. Binnen het LOG zijn de ontwikkelingsmogelijkheden primair gericht op agrarische bedrijvigheid. Ten aanzien van geur mag de situatie niet verslechteren, uitgezonderd de woningen binnen het LOG. Het plangebied ligt in een gebied met een lage archeologische verwachtingswaarde.

3.5 Omgevingsvisie Peel en Maas

Op 5 juli 2022 is de Omgevingsvisie Peel en Maas vastgesteld. Dit is een instrument in het kader van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking zal treden. De omgevingsvisie is een dynamisch document. Op dit moment is een eerste versie van de omgevingsvisie vastgesteld, met het bestaande beleid als uitgangspunt. Bestaande structuurvisies waaronder die voor het buitengebied blijven dan ook als onderliggend (buitenwettelijk) beleid gehandhaafd. De omgevingsvisie is een visie over de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen voor de hele gemeente.

De land- en tuinbouw in Peel en Maas blijft een belangrijke economische drager van het buitengebied. Dit is alleen mogelijk onder de voorwaarde dat ontwikkeling van agrarische bedrijven blijft bijdragen aan de (ruimtelijke) kwaliteit van het landelijk gebied en gepaard gaat met een verdere verduurzaming van de landbouw. Uitbreiding is mogelijk op toekomstbestendige locaties. Dit zijn locaties waar ondernemers voor de langere termijn hun agrarisch bedrijf passend bij de omgeving kunnen ontwikkelen. Ontwikkeling van grootschalige agrarische bedrijvigheid wordt alleen toegestaan in gebieden waar het passend is op basis van de gebiedsgerichte aanpak en op toekomstbestendige locaties. In het kader van behoud en versterking van het woon- en leefklimaat van de kernen wordt de afwaartse beweging van intensieve veehouderij van de kernen gestimuleerd.

Voor de uitbreiding van agrarische bedrijven wordt een tegenprestatie gevraagd bestaande uit een bijdrage aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en vooral het inzetten op sloop van niet-toekomstbestendige locaties.

Ten aanzien van het plan:

Het plan betreft de (door)ontwikkeling van een grootschalig agrarisch bedrijf in een gebied waar het passend is op basis van de gebiedsgerichte aanpak en toekomstbestendige locaties.

3.6 Beleidsdocumenten Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)

Het plangebied ligt in het (voormalige) LOG Egchelse Heide. Aanleiding voor het aanwijzen van het gebied ten zuiden van de kern Echel als LOG was het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg dat haar basis vindt in de Reconstructiewet. Het Reconstructieplan was onderdeel van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg en had als doel om conflicterende belangen, zoals de leefbaarheid van de dorpen versus milieueffecten als gevolg van intensieve veehouderijen, ruimtelijk te scheiden. Dat betekent dat de intensieve veehouderij in kwetsbare gebieden (rond dorpen en natuurgebieden) op termijn wordt afgebouwd. Door de jaren heen zijn diverse beleidsdocumenten opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied.

LOG Egchelse Heide is een gebied van ruim twintig hectare gelegen tussen Karissendijk/De Horsten, Melkweg en Rongvenweg. Een gebied met nu al een sterk agrarisch karakter en geen belemmerende factoren in de directe omgeving. De begrenzing van het LOG is vastgelegd in de structuurvisie intensieve veehouderij en glastuinbouw (IV en glas), als onderdeel van de structuurvisie buitengebied Peel en Maas. Doel van de realisatie van het landbouwontwikkelingsgebied Egchelse Heide is om intensieve veehouderijen binnen de gemeente Peel en Maas meer ontwikkelruimte te geven, door intensieve veehouderijen die op de huidige locatie een knelpunt vormen te verplaatsen naar het LOG. Op 1 juli 2014 is de Reconstructiewet concentratiegebieden komen te vervallen. Tevens is het bestemmingsplan dat is opgesteld ten behoeve van het LOG gestrand bij de Raad van State in 2015. De doelstelling van de provincie Limburg en gemeente Horst aan de Maas om in het landbouwontwikkelingsgebied intensieve veehouderij te concentreren en meer ontwikkelingsruimte te geven dan in de overige gebieden in de gemeente blijft echter bestaan. Daarom is hieronder nader ingegaan op de beleidskeuzes die in de loop der jaren zijn gemaakt in de diverse beleidsdocumenten ten behoeve van het landbouwontwikkelingsgebied.

Raadsbesluit 22 december 2008

In de raadsvergadering van 22 december 2008 heeft de gemeenteraad van de voormalige gemeente Helden de beleidskaders vastgesteld voor de gebiedsontwikkeling in Egchel. Middels het raadsbesluit is onder meer geregeld dat de gronden in het LOG werden verworven om meer sturing te hebben op de vestiging van IV-bedrijven in het LOG Egchelse Heide. Hiermee kon het LOG concreet begrensd worden. Voor de vestiging en ontwikkeling van intensieve veehouderijbedrijven is bepaald dat het woon- en leefklimaat in Egchel er niet op achteruit mag gaan.

Structuurvisie 'Intensieve veehouderij en Glastuinbouw buitengebied'

De Structuurvisie IV en Glastuinbouw bevat de hoofdlijnen voor het te voeren ruimtelijke beleid voor de sectoren intensieve veehouderij en glastuinbouw en dient als beleidskader voor het stimuleren en toetsen van bestaande en toekomstige initiatieven voor nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen en glastuinbouw. De insteek van het IV en Glastuinbouwbeleid is om ontwikkelingsruimte te geven aan bestaande bedrijven op duurzame locaties op afstand van de kernen. Draagvlak in de samenleving is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij wordt toegestaan in een LOG als er een knelpunt wordt opgelost op een ongewenste locatie. Specifiek voor de intensieve veehouderij wordt in het landbouwontwikkelingsgebied ruimte voor intensivering en schaalvergroting geboden. Vanuit het provinciaal beleid, het reconstructieplan, zijn hiervoor zoekgebieden aangeduid.

De gemeente Peel en Maas heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het LOG Egchelse Heide nader te begrenzen en als extra sturingsinstrument gronden aangekocht.

Structuurvisie gebiedsontwikkeling Egchel

Op 7 februari 2012 is de Structuurvisie Gebiedsontwikkeling Egchel door de gemeenteraad vastgesteld. Deze komt voort uit de wens om in de directe omgeving van het dorp Egchel zowel een LOG te ontwikkelen als een woongebied. In de structuurvisie is wat betreft de ontwikkeling van het LOG bepaald dat een aantal van de eerdere beleidskeuzes opnieuw worden vastgesteld en aangevuld met enkele nieuwe inzichten.

De volgende uitgangspunten worden genoemd:

- Bij het verplaatsen van bedrijven naar het Landbouwontwikkelingsgebied Egchelse Heide dient de milieugebruiksruimte voor de nieuw te vestigen bedrijven op een zodanige wijze te worden vastgesteld dat het woon- en leefklimaat minimaal gelijk blijft.
- De leefbaarheid in het dorp Egchel staat voorop; het woon- en leefklimaat moet minimaal gelijk blijven (uitgaande van de milieuvergunningen met peildatum 22 december 2008).
- De milieugebruiksruimte geeft de informatie weer over de deelaspecten geur, ammoniak, fijnstof, geluid en licht.
- Bedrijven die zich in het LOG vestigen moeten op een andere locatie een knelpunt oplossen in de gemeente Peel en Maas en dienen op de huidige locatie geen of onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden te hebben. Er is ruimte voor maximaal zes nieuw te vestigen intensieve veehouderijen. Nieuwvestiging van een pelsdierenhouderij in dit LOG is uitgesloten.
- Ontwikkelmogelijkheden bieden aan ondernemers met een IV bedrijf met een innovatieve ontwikkelwens.
- Ondersteuning voor het behoud en de toekomst van de leefbaarheid van het dorp Egchel door woningbouw.
- Realisering van de duurzame woonwijk Giel Peetershof, waarin Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) uitgangspunt is.
- Ontwikkelingen in het overige gebied mogen de uitvoering van Giel Peetershof en LOG Egchelse Heide niet in gevaar brengen.
- Het dorp Egchel is actief betrokken bij de gebiedsontwikkeling Egchel.

Bestemmingsplan LOG Egchelse Heide en uitspraak Raad van State

Om ontwikkeling van het LOG planologisch mogelijk te maken is in 2013 een PlanMER opgesteld en een bestemmingsplan voorbereid. Het bestemmingsplan LOG Egchelse Heide is op 25 juni 2013 door de raad vastgesteld. Bij uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is op 1 april 2015 dit bestemmingsplan geheel vernietigd. Mede door veranderende omstandigheden in de agrarische sector (veel agrarische bedrijven gaan stoppen of zijn al gestopt) heeft de grondverkoop in het gebied lang stil gelegen. De Raad heeft om die reden op 29 september 2015 ingestemd met het te zijner tijd opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het LOG met verbrede kaders om meer aansluiting te vinden bij de behoefte van de agrarische sector, waaronder nieuwvestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven uit de gemeente Peel en Maas en maximaal 4 ha bouwvlak per kavel.

Ten aanzien van het plan:

Het onderhavige bedrijf heeft zich in 2012 op basis van de beleidskeuzes zoals verwoord in de diverse beleidsdocumenten gevestigd binnen het landbouwontwikkelingsgebied. Aanvankelijk was uitbreiding op de Jacobusstraat 42 beoogd. Naar aanleiding hiervan is bekeken of de varkenshouderij aan de Jacobusstraat 42 niet beter in het LOG kon door ontwikkelen, op grotere afstand van de kern.

Met deze ontwikkeling wordt dus een bestaande varkenshouderij uitgebreid met extra stallen en het uitbreiding van mestbewerking. Binnen het LOG wordt volgens de diverse beleidsdocumenten volop ruimte gegeven aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen, mits het woon- en leefklimaat in de kern van Egchel aanvaardbaar blijft. Uit de diverse berekeningen omtrent geur, fijnstof en gezondheid, die onderdeel uitmaken van het bestemmingsplan, blijkt dat het leefklimaat in de kern van Egchel niet verslechtert en aanvaardbaar blijft.

De beoogde functieaanduiding voor intensieve veehouderij is gelijk aan het bouwvlak en bedraagt circa 2,8 ha voor de biggenlocatie op De Horsten 20 (deelgebied 1), circa 2,6 ha voor de zeugenlocatie op De Horsten 17 (deelgebied 2) en circa 3,3 ha voor mestverwerking en overige voorzieningen (deelgebied 3).

3.7 POL 2014 (Provinciaal omgevingsplan Limburg 2014)

Het POL 2014 is op 12 december 2014 vastgesteld. In het POL staat de ambitie voor de provincie Limburg weergegeven voor wat betreft de (fysieke) kwaliteit van het leef- en vestigingsklimaat en hoe deze behouden en versterkt kan worden. Belangrijke uitdagingen zijn het faciliteren van innovatie, het aantrekkelijk houden van de regio voor jongeren en arbeidskrachten, het versnellen van de energietransitie, de fundamenteel veranderde opgaven op het gebied van wonen en voorzieningen, de leefbaarheid van kernen en buurten en het inspelen op klimaatverandering.

Het POL 2014 is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken. De belangrijkste hoofdstukken waar de beoogde ontwikkeling mee te maken heeft zijn hoofdstuk 2 (Ruimte) en hoofdstuk 3 (Natuur). In hoofdstuk 2 zijn regels opgenomen voor ruimtelijke ontwikkelingen die worden verankerd in een bestemmingsplan of omgevingsvergunning. Er zijn regels opgenomen voor stedelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen nabij natuurgebieden en ontwikkelingen voor de intensieve veehouderij en glastuinbouwbedrijven. In paragraaf 3.1 zijn de provinciale regels voor bescherming van de Natura 2000-gebieden opgenomen. In deze paragraaf zijn met name verplichtingen gesteld voor stalsystemen bij nieuwe stallen. Door te verplichten dat nieuwe stallen worden voorzien van emissiearme systemen die verdergaan dan de nationale regels wordt de stikstofdepositie binnen de Natura 2000-gebieden beperkt, wat een positief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van habitats binnen de gebieden. Voor varkenshouderijen is opgenomen dat nieuwe stallen een minimale ammoniakreductie moeten bewerkstelligen van 85%. De overige paragrafen in hoofdstuk 3 zijn niet relevant voor de beoogde ontwikkelingen en worden om deze reden niet nader toegelicht.

- Beleid land- en tuinbouw

In het POL krijgt de aanpak 'schone stallen' in het POL de nodige aandacht. De Verordening veehouderijen en Natura2000 is opgenomen in het POL2014. De opgaven voor de Limburgse land- en tuinbouw zijn als volgt:

- Als onderdeel van duurzame productie worden de emissies naar lucht, water en bodem, in het bijzonder ammoniak, geur, fijnstof, nitraat en gewasbeschermingsmiddelen, teruggedrongen.
- Ruimte bieden aan doorgroei van bestaande land- en tuinbouwbedrijven in een goede balans met omgevingswaarden.
- Ruimte bieden voor de vestiging van nieuwe bedrijven: bij intensieve veehouderij- en glastuinbouwbedrijven wordt gefocust op (een beperkt aantal) daarvoor geschikte locaties in het landelijk gebied.
- Een perspectief bieden voor de ontwikkeling van agglomeratielandbouw (zie uitleg in het kader) op daarvoor geschikte locaties.
- Kwaliteitsslag in het landelijk gebied voor verduurzaming van bestaande agrarische bedrijven, hergebruik van leegkomende (beeldbepalende) gebouwen en sloop van leegkomende bebouwing waar geen passend alternatief voor aanwezig is.

Wat is agglomeratielandbouw?

Met agglomeratielandbouw wordt bedoeld: intensieve productie van vlees, eieren en kasgroenten, dáár waar de productieomstandigheden optimaal zijn. Dicht bij de afzetmarkt en dichtbij logistieke en multimodale knooppunten waar de grondstoffen en producten efficiënt kunnen worden vervoerd. Maar ook grootschalig, zodat industriële mestverwerking en efficiënte luchtreinigingstechnieken economisch haalbaar zijn.

Het is van groot belang dat de agrarische sector en overheden samen werken aan het vergroten van maatschappelijk verantwoord ondernemerschap in de land- en tuinbouwsector. Dat moet tot uiting komen in concepten waarin ondernemers extra maatregelen nemen om de effecten op de omgeving te reduceren: minder hinder, minder bodem- en (grond)waterbelasting, minder water- en energieverbruik, gecombineerd met een goede landschappelijke inpassing. De algemene stelregel is dat ontwikkelruimte geboden wordt op basis van een integrale kwaliteitsverbetering van de omgeving. Een ondernemer die duurzaam onderneemt, beperkt zich niet enkel tot milieu- en ruimtelijke componenten in zijn bedrijfsvoering, maar heeft nadrukkelijk aandacht voor duurzaam ondernemerschap en duurzame bedrijfsvoering. nadrukkelijk geeft de provincie aandacht aan de voorlopers in de agrarische sector.

De ontwikkeling in de veehouderij manifesteert zich voor het overgrote deel in de vorm van doorgroei van bestaande bedrijven. De doorgaande schaalvergroting, de milieueisen, de combinaties met energieopwekking of mestverwerking maken dat er bij veel bedrijven een behoefte bestaat om uit te breiden. Regelgeving voor ammoniak, fijn stof en geur zijn in hoge mate bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij, evenals de maatschappelijke inbedding van de veehouderij in zijn omgeving. Er wordt ontwikkelruimte geboden op basis van een integrale kwaliteitsverbetering in de omgeving. Er wordt daarmee niet gestuurd op dieraantallen. Integrale kwaliteit is de maatstaf, maar dan wel kwaliteit ruim boven de wettelijke basis. Rode draad is dat innovaties worden gestimuleerd hetgeen voortschrijdend tot verbeterde emissiereducties zal leiden. Het stimuleren van koplopers neemt daarbij een belangrijke rol in.

- Zoning

Binnen Limburg maakt de provincie allereerst onderscheid tussen bebouwd gebied en landelijk gebied. Dit onderscheid hangt samen met de ambities gericht op enerzijds vitale en sterke steden, leefbaarheid van kernen en bereikbaarheid van voorzieningen in zijn algemeenheid, en anderzijds het behoud van een goede landbouwstructuur, veerkrachtige watersystemen en robuuste natuurnetwerken. Het buitengebied is in het POL2014 verdeeld in 4 type zones 'goudgroene natuurzone', 'zilvergroeene natuurzone', 'bronsgroene landschapszone' en 'buitengebied'

Afhankelijk van de bestemmingen en aanduidingen op de kaarten van het POL, kan een bepaalde locatie zich ontwikkelen. De volgende thematische kaarten zijn opgenomen in het POL: Zonering Limburg, Limburg Regionaal, Economie, Infrastructuur en bereikbaarheid, energie, Wonen en leefbaarheid, Natuur, Maasvallei, Regionaal water, Landschap en cultuurhistorie, Landbouw en Ondergrond.

Ten aanzien van het plan:

Het plangebied is gelegen in het 'Landelijk gebied' in de zone 'Buitengebied'. Op de kaart 'Landbouw' heeft de projectlocatie de aanduiding 'Ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij' gekregen, zie onderstaande afbeelding. Binnen de andere kaarten zijn er geen specifieke aanduidingen opgenomen.

Figuur 9: Kaart thema 'Landbouw' POL2014

Binnen het 'Landelijk gebied' in de zone 'Buitengebied' wordt ruimte geboden aan de doorontwikkeling van intensieve veehouderijbedrijven, mits deze buiten extensiveringsgebieden zijn gelegen en dit zorgvuldig gebeurt en hierbij wordt voldaan aan de overige wet- en regelgeving. Binnen het 'Ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij' staat de ontwikkeling van de intensieve veehouderij voorop. In deze zone is nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen mogelijk. Regels omtrent ontwikkeling van veehouderijen zijn opgenomen in de omgevingsverordening Limburg 2014.

Uitbreiding van het bedrijf past in de beleidsdoelstelling van de provincie om een duurzame ontwikkeling van de Limburgse land- en tuinbouw na te streven. De provincie biedt ruimte aan doorgroei voor bestaande bedrijven, mits dit in goede balans is met de omgevingswaarden. In het POL2014 is geen maatvoering opgenomen voor de maximale omvang van agrarische bedrijven.

Uitbreiding van de varkenshouderij op de beoogde locaties aan De Horsten past binnen de uitgangspunten van het POL2014. In het landelijk gebied van Limburg zijn verschillende functies vaak nabij elkaar gelegen. Dit kan leiden tot aantasting van leefbaarheid in dorpen, aantasting van natuur en landschap, maar ook veehouderijen die niet kunnen uitbreiden. Streven is om de intensieve veehouderijen rondom dorpen en natuurgebieden op termijn af te bouwen. Daarnaast moeten intensieve veehouderijen worden geconcentreerd op duurzame locaties zodat bedrijven op deze plek ontwikkelingsruimte krijgen. Op deze manier ontstaat een afwaartse beweging: intensieve veehouderijen komen verder van kwetsbare gebieden te liggen en daardoor vermindert de negatieve invloed van de veehouderijen op de omgeving.

Door clustering van nieuwe met bestaande bebouwing in het landbouwconcentratiegebied worden andere, minder geschikte gebieden gevrijwaard. In het ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij zijn geen te beschermen omgevingskwaliteiten aanwezig. Bij inpassing van het bedrijf in het ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij is aandacht voor landschappelijke inpassing en de waterhuishouding en vindt de uitbreiding in goede balans met de omgeving plaats.

Mestverwerking

In het POL 2014 is in het hoofdstuk land- en tuinbouw onder de paragraaf bevorderen innovaties ook een gedeelte gewijd aan de mestverwerking. Daarin wordt aangegeven dat uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven met een mestbewerkingsinstallatie of een biomassa-installatie (in samenwerkingsverband met andere agrarische bedrijven) op bedrijfsniveau onder voorwaarden mogelijk is. In alle gevallen dient er aandacht te zijn voor:

- de schaal en locaties van de ontwikkeling dient te passen bij gebiedskwaliteiten;
- bijdrage aan verbetering leefomgeving (emissies, transport, ruimtelijke kwaliteit);
- indien samenwerkingsverband /meerdere bedrijfslocaties: beste locatiemethode;
- dialoog met belanghebbenden.

Ontwikkelingsgebieden intensieve veehouderij en grootschalige clusters land- en tuinbouwbedrijven lenen zich voor regionale mestverwerking. De koppeling tussen mestverwerking en energievragers biedt kansen en speelt mee bij de locatiekeuze. In de 'Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014, 20 december 2016' is aanvullend beleid opgenomen voor mestverwerking (aanvullend op de POL 2014).

De regio Noord-Limburg (waar de gemeente Peel en Maas ook onder valt) heeft in overleg met de provincie verschillende land- en tuinbouwonderwerpen regionaal uitgewerkt. Beleidsuitgangspunten voor mestverwerking in de Regionale visie Land- en Tuinbouw Noord-Limburg van april 2019:

- Uitgangspunt is dat in de regio niet meer ruimte voor mestverwerking wordt geboden dan nodig is om de hoeveelheid mest die in de regio wordt geproduceerd te verwerken.
- Mestverwerking is een vorm van agglomeratielandbouw. De beleidsuitgangspunten van agglomeratielandbouw zijn ook van toepassing op mestverwerking: in het buitengebied alleen acceptabel in gebieden waar de ontwikkeling ruimtelijk inpasbaar is en er sprake is van een toekomstbestendige locatie.
- Bij nieuwe grootschalige initiatieven wordt in eerste instantie ingezet op vestiging op bedrijventerreinen. Indien dit niet haalbaar is, wordt gezocht naar bestaande toekomstbestendige locaties in het landelijk gebied.

Ten aanzien van het plan:

Het plan voldoet ten aanzien van de mestverwerking aan de beleidsuitgangspunten van de provincie Limburg en de Regionale visie Land- en tuinbouw Noord-Limburg. Het plangebied ligt in het (voormalige) LOG Egchelse Heide en is een toekomstbestendige locatie.

Alleen de drijfmest van eigen bedrijven wordt verwerkt, verwerken van mest van derden wordt niet rechtstreeks toegestaan in het bestemmingsplan. Maximaal mag er 35.000 m³ mest per jaar worden verwerkt. Dit zijn het bedrijf aan De Horsten, maar ook de thuislocatie Jacobusstraat 42. Het van de Jacobusstraat afvoeren van mest en verwerken op De Horsten heeft een positief effect op de woonkern Egchel. De mest wordt op De Horsten via pijpleidingen vanuit de stallen afgevoerd naar de mestsilo's, waardoor er minder transportbewegingen plaatsvinden. Alleen de mest van de Jacobusstraat 42 wordt met een vrachtwagen aangevoerd.

Arbeidsmigranten

Het POL2014 geeft geen concrete beleidslijnen voor huisvesting van arbeidsmigranten. Er is uitsluitend in artikel 2.5.3 een verbod op huisvesting short stay arbeidsmigranten op recreatieterreinen opgenomen.

Ten aanzien van het plan:

Het POL 2014 bevat geen relevant beleid voor de voorgenomen short-stay huisvesting voor arbeidsmigranten.

3.8 Omgevingsvisie en omgevingsverordening Limburg (2021)

Met de komst van de Omgevingswet is een nieuwe omgevingsvisie en omgevingsverordening nodig passend binnen de kaders en het instrumentarium van de Omgevingswet. Provinciale Staten hebben op 21 oktober 2021 de Omgevingsvisie Limburg en op 17 december 2021 de Omgevingsverordening Limburg (2021) vastgesteld.

De Omgevingsvisie Limburg is op 25 oktober 2021 in werking getreden. De Omgevingsvisie is een strategische en lange termijn (2030-2050) visie op de fysieke leefomgeving en beschrijft onderwerpen zoals wonen, infrastructuur, milieu, water, natuur, landschap, bodem, ruimtelijke economie, luchtkwaliteit en cultureel erfgoed. Daarnaast worden ook de aspecten gezondheid, veiligheid en een gezonde leefomgeving in de Omgevingsvisie meegenomen. In de Omgevingsverordening legt de Provincie regels vast voor onder meer natuur, milieu, (grond-)water, ontgronding, wegen, ruimte (verstedelijking, woon- en werklocaties, agrarische bedrijven).

Omdat de Omgevingsverordening is gebaseerd op de Omgevingswet kan deze niet eerder in werking treden dan de Omgevingswet zelf. Het Rijk heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2024. Daarmee wordt automatisch de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening Limburg ook uitgesteld tot die datum. Tot die tijd blijven de regels uit de Omgevingsverordening Limburg 2014 gelden. Hoewel de Omgevingsverordening Limburg (2021) hoofdzakelijk een beleidsneutrale omzetting van de Omgevingsverordening Limburg 2014 is, staan er enkele nieuwe of gewijzigde onderwerpen in. Het gaat hier om instructieregels aan gemeenten op het gebied van wonen, zonne-energie, na-ijlende effecten van de steenkoolwinning en huisvestingsnormen voor internationale werknemers.

Gedeputeerde Staten hebben op 19 juli 2022 een ontwerp-wijzigingsverordening vastgesteld, waarmee zowel de Omgevingsverordening Limburg 2014 als de Omgevingsverordening Limburg (2021) gewijzigd en aangevuld worden. De regels die worden toegevoegd aan de Omgevingsverordening Limburg 2014 kunnen direct na vaststelling en publicatie in werking treden. Relevant voor het bestemmingsplan De Horsten is de nieuwe instructieregel die gemeenten verplicht om bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met het veranderende klimaat. En er is een toelichting opgenomen over het dwingende karakter van de instructieregel om voor huisvesting van arbeidsmigranten de SNF-norm (Stichting Normering Flexwonen) toe te passen, met het alternatief om de AKF-norm (Agrarisch Keurmerk Flexwonen) gemotiveerd toe te passen.

Volgens de Omgevingsverordening 2021 ligt het gebied niet in een extensiveringsgebied intensieve veehouderij. De artikelen 10.1, 10.2 en 10.3 bieden een grondslag voor de uitbreiding. Uit deze artikelen volgt ook dat de ontwikkeling per saldo geen negatieve invloed kan hebben op de aspecten die bij een integrale afweging moeten worden betrokken, in het bijzonder landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur, woon-, werk- en leefklimaat en economische structuur.

De algemene stelregel van de provincie is dat voor ontwikkelingen op kleine en grote schaal ontwikkelruimte geboden wordt op basis van een integrale kwaliteitsverbetering van de omgeving, passend bij de draagkracht van het gebied en passend binnen wet- en regelgeving. Een ondernemer die duurzaam onderneemt, beperkt zich niet enkel tot milieu- en ruimtelijke componenten in zijn bedrijfsvoering, maar heeft nadrukkelijk aandacht voor duurzaam, excellent ondernemerschap en een duurzame bedrijfsvoering. De ondernemer werkt aan het behoud van maatschappelijke acceptatie en draagvlak door een dialoog met de omgeving aan te gaan.

Het oorspronkelijke idee van verplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven naar de ontwikkelingsgebieden IV heeft in sommige gevallen effect gehad, maar is in algemene zin (financieel) niet haalbaar gebleken. Bovendien blijkt dat ondernemers eerder kiezen voor meerdere locaties, wat de noodzaak voor bedrijfsverplaatsingen minder noodzakelijk maakt. Om meer sturing te hebben op hervestiging van IV-bedrijven op toekomstbestendige locaties, schrapt de provincie de ontwikkelingsgebieden IV uit het provinciale beleid. In de Omgevingsverordening behoudt de provincie de mogelijkheid voor kwalitatieve incidentele nieuwvestiging voor IV-bedrijven op een toekomstbestendige locatie. Kwaliteitswinst zoals sloop, het wegbestemmen van latente ruimte en de afname van emissie- kwetsbare gebieden wordt hierbij als randvoorwaarde gesteld. Daarbij biedt de provincie de mogelijkheid voor gefaseerde afbouw op de niet-toekomstbestendige locaties. Dit biedt een alternatief voor het schrappen van de ontwikkelingsgebieden IV.

In sommige situaties kan geuroverlast een aandachtspunt vormen. De aandacht is daarnaast gericht op mogelijke risico's die de land- en tuinbouw op de gezondheid van bewoners heeft. De provincie beziet vanuit de bestaande locaties hoe de omgevingskwaliteit verbeterd kan worden, onder andere via sturing met een integrale gebiedsaanpak op de kwaliteitsverbetering van bestaande knelsituaties.

Conform afspraak in het beleidskader 'Koers naar de toekomst, provinciaal beleidskader voor de Limburgse landbouw en agrifoodsector 2020 – 2023' handhaaft de Provincie het beleid van het uitvoeringsprogramma vitale veehouderij (2018). De aanpak beschrijft hoe de veehouderij - met aandacht voor omgevingsvraagstukken - ook in de toekomst een belangrijke rol kan blijven spelen in de Limburgse economie. Met de gemeenten is een traject in gang gezet om te komen tot duidelijkere afspraken over de inzet van provinciaal en gemeentelijk instrumentarium om de gestelde beleidsdoelen te realiseren en te komen tot vermindering van de ammoniakemissie, het aantal mensen dat geuroverlast ondervindt en het aantal knelpunten fijnstof.

Ten aanzien van het plan:

Omdat de beoogde ontwikkeling betrekking heeft op uitbreiding van een varkenshouderij wordt getoetst aan de voorwaarden en is de kaart met thema Landbouw, veehouderij van toepassing.

Op deze kaart ligt het plangebied binnen de aanduiding 'ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij'. Binnen deze aanduiding is uitbreiding van een intensieve veehouderij toegestaan. De beoogde uitbreiding is een vervolgstap op een reeds in 2012 ingezet traject en met de ondernemer gemaakte afspraken om verslechtering in Egchel te voorkomen, waarbij geen sprake van een contractuele verplichting is voor het afbouwen van de locatie Jacobusstraat 42.

Doordat bestaande en nieuwe stallen zijn/worden voorzien van een gecombineerd luchtwassysteem met 85% ammoniakreductie wordt op stalniveau aan de provinciale ammoniakreductie verplichting voldaan.

Het gemeentelijk beleid voor tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten schrijft de toepassing van de SNF-normen voor en is in lijn met de provinciale instructieregels.

3.9 Natuurbeleid

Wet natuurbescherming (Wnb)

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet.

Gebiedsbescherming

Alleen de Natura2000 gebieden worden in de Wet natuurbescherming worden beschermd. Bij de besluitvorming rond plannen en projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden is het beschermingskader van toepassing dat de Wet natuurbescherming aan deze gebieden geeft. Artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming bevat de procedures die moeten worden gevolgd bij besluitvorming over deze plannen en projecten.

De vaststelling van het bestemmingsplan door vindt plaats volgens de plantoetsing aan artikel 2.7 Wnb: *“Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid. Daartoe maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een Voortoets/Passende Beoordeling van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied. Een besluit wordt alleen genomen indien het bestuursorgaan zich op grond van de Voortoets/Passende Beoordeling ervan heeft verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast”*.

Met name stikstofdepositie ten gevolge van ammoniakemissie door veehouderijen heeft negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Om grip te krijgen op de kritische depositieruimte kan een depositiegrens per veehouderijbedrijf worden vastgelegd. Dit kan gedaan worden door het vastleggen van een aanwezige onherroepelijke Wnb-vergunning (alleen Wnb-vergunningen die niet met toepassing van het PAS zijn verleend). Zonder toereikende Wnb-vergunning dient de feitelijke situatie die vergund is met een milieuvergunning vastgelegd te worden.

Ten aanzien van het plan:

Voor de plantoetsing een Voortoets/Passende Beoordeling uitgevoerd. Hierin is in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van het bestemmingsplan op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen eventueel genomen kunnen worden om deze natuurlijke kenmerken niet aan te tasten (ook wel significant negatieve gevolgen genoemd). In het bestemmingsplan is een stikstofregeling opgenomen, op basis waarvan een toename van de stikstof-/ammoniakemissie en stikstofdepositie niet is toegestaan.

Deze regeling zorgt ervoor dat voor ontwikkelingen die binnen de gebruiksregel passen (geen toename van de emissie van stikstof), geen aparte procedures nodig zijn.

Bijvoorbeeld als er wordt ontwikkeld in combinatie met het toepassen van technieken om de emissies extra te beperken. Voor ontwikkelingen die dit zogenaamde stikstofplafond overschrijden, is een aparte procedure noodzakelijk, zodat de mogelijk negatieve effecten op de omliggende natuurgebieden nader beoordeeld kunnen worden. Op deze manier zijn negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ca. 5,2 km afstand, zie ook par. 6.2.2. Gezien de afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebieden zijn alleen (mogelijke) effecten door stikstofdepositie relevant.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming bevat ook de regels ter bescherming van inheemse dier- en plantensoorten. Op het gebied van soortenbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'. De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.

2. Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing.

Ten aanzien van het plan:

In 2019 is door IVN ter plaatse van de bestaande stallen een flora en fauna quickscan met veldbezoek uitgevoerd. In februari 2023 is opnieuw door IVN een quickscan met veldbezoek uitgevoerd, maar nu ter plaatse van de nog onbebouwde percelen binnen het plangebied. Voor dit bestemmingsplan is ook een bureaustudie uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat beschermde soorten niet zullen worden aangetast door de realisatie van het totale planvoornemen en dat het planvoornemen een positief effect heeft op de ecologische waarde en de biodiversiteit binnen het plangebied.

Beleidsregels intern en extern salderen in Limburg december 2019

Voor vergunningverlening voor stikstofdeposities moet in de meeste gevallen worden teruggevallen op het voorkomen van toename van depositie via intern of extern salderen. De provincie Limburg heeft beleidsregels vastgesteld voor de beoordeling van aanvragen voor natuurvergunningen waarbij gebruik wordt gemaakt van intern of extern salderen, of een combinatie daarvan.

Om intern te kunnen salderen moet er sprake zijn van één project of één locatie. Intern salderen kan gaan om het treffen van maatregelen aan een bestaand project of kan worden toegepast op nieuwe projecten op de locatie van een bestaand project. Bij extern salderen vinden de saldogevende activiteit en de saldo-ontvangende activiteit op verschillende locaties plaats. Het gaat hierbij om verschillende projecten of plannen. Externe saldering wordt aangemerkt als een mitigerende of beschermende maatregel in de zin van artikel 6, lid 3 Habitatrichtlijn en moet dus plaatsvinden in het kader van een passende beoordeling.

Ten aanzien van het plan:

Voor het totale ontwikkelingsplan is een rechtsgeldige, onherroepelijke vergunning art. 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming aanwezig (Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg van 20 augustus 2020, zaaknummer 2018-206531). Deze vergunning is passend beoordeeld en verleend op basis van de 1 oktober 2015 verleende, onherroepelijke Nbwet-vergunning voor De Horsten 20 (zaaknummer 2014-0012 met kenmerk 2015/71566).

Beide vergunningen zien toe op de beoogde uitbreidingen, waarvoor een lang traject van voorbereiding en procedures is doorlopen, en zijn daarom voor een deel nog niet gerealiseerd. De in de vergunning gehanteerde emissiefactoren zijn nog steeds actueel. Deze rechtsgeldige natuurvergunning kan zogenaamd één op één ingepast worden in het bestemmingsplan in combinatie met een planregel op basis waarvan een toename in stikstofemissie en -depositie ten opzichte van deze vergunning niet wordt toegestaan, waardoor op dit moment geen nieuwe passende beoordeling meer nodig is, omdat deze geen nieuwe inzichten zal opleveren.

Kanttekening: De Rijksoverheid heeft op 10 juni 2022 de “Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied” gepresenteerd. De eventuele gevolgen van deze startnotitie en het Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel voor het bestemmingsplan zijn nog niet duidelijk. In de kamerbrief van 10 februari 2023 wordt door het Kabinet aangegeven dat in de eerste helft van 2023 een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend om intern salderen (weer) vergunningplichtig te maken. Beleidswijzigingen kunnen ervoor zorgen dat een nieuwe passende beoordeling mogelijk wel tot nieuwe inzichten kan leiden.

Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering

De natuur versterken en het de kans geven zich te herstellen, daar moet de stikstofaanpak aan bijdragen. Dat is vastgelegd in de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering, die op 1 juli 2021 in werking trad. Hiervoor zijn Europese stikstofreductiedoelen opgesteld. In het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en het Nationaal Programma Landelijk Gebied wordt gewerkt aan het halen van onder meer deze doelen.

Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied

In juni 2022 heeft het Rijk de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) inclusief richtinggevende emissiereductiedoelen stikstof per gebied gedeeld. In oktober 2022 volgt een regionale uitwerking van de doelen natuur, water en klimaat. De stikstofreductiedoelen zijn richtinggevend. Het kabinet geeft hiermee richting aan provincies en belanghebbenden om in de gebieden aan de slag te gaan en een oplossing te vinden voor het stikstofprobleem. Bij de uitwerking van de gebiedsprogramma's kunnen de doelen nog worden aangepast aan de hand van nieuwe inzichten, denk aan samenloop met andere doelstellingen. In het voorjaar van 2023 is het Ontwerpprogramma Nationaal Programma Landelijk Gebied beschikbaar. Het streven is om het programma medio 2023 definitief vast te stellen.

De nieuwe, richtinggevende stikstofdoelen staan weergegeven op een kaart met globale emissiereductiegebieden. Het kabinet is gekomen tot deze verdeling na een proces waarbij de provincies zijn geconsulteerd. Het betreft een doorvertaling van de landelijke doelstelling van 74% van het areaal onder de Kritische Depositie Waarde (KDW) in 2030, waarbij in de maatvoering van de richtinggevende stikstofdoelen al zoveel mogelijk is geanticipeerd op de verwachte opgave voor het halen van de klimaat- en waterdoelstellingen.

Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel

De 'Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel' bestaat uit drie actielijnen:

1. Natuurverbetering en biodiversiteitsherstel.
2. Inzet op de reductie van stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuur.
3. Het weer eenvoudiger mogelijk maken van economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

De essentie van dit plan is om de stikstofproblematiek aan te pakken met het versnellen van natuurherstel in 21 stikstofgevoelige Natura2000-gebieden, een wijze om stikstofemissie bij de bron aan te pakken én tegelijkertijd ruimte te bieden voor nieuwe bedrijvigheid. De Provincie zal hier samen met het Rijk, de Limburgse gemeenten, natuurorganisaties, ondernemers en alle belanghebbenden voor de korte én middellange termijn werk van maken. In de periode 2022/2023 worden vijf gebiedsplannen geschreven die samen worden gevoegd tot één gebiedsplan voor heel Limburg. Dit gebiedsplan wordt op 1 juli 2023 aangeboden aan het Rijk.

Ten aanzien van het plan:

De gevolgen van de uitwerking van de startnotitie NPLG en de Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel voor het bestemmingsplan De Horsten zijn nog niet bekend. Vanwege de gunstige ligging ten opzichte van Natura2000 gebieden en de aanwezigheid van een toereikende onherroepelijke natuurvergunning worden geen beperkingen voor het bestemmingsplan verwacht.

Wet ammoniak en veehouderij

Op 1 mei 2007 is de gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is bedoeld ter bescherming van de zeer kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Provinciale Staten wijzen deze zeer kwetsbare gebieden aan op basis van criteria die in de wet staan vermeld. De Wav bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierenverblijven. Het bevoegd gezag moet die regels toepassen bij beslissingen over de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen.

De wet geeft regels voor veehouderijen die in een zeer kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter rondom zo'n kwetsbaar gebied liggen. Hoofdpijn hierbij is dat vestiging in deze zones niet mogelijk is en dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen een bedrijfsemissieplafond. Alleen voor verzuring gevoelige gebieden, of delen daarvan, die zijn gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) kunnen als zeer kwetsbaar gebied worden aangewezen (art. 2, lid 2 Wav). Alle voor verzuring gevoelige gebieden, die in Beschermd Natuurmonumenten of Natura 2000-gebieden liggen, moeten worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied, op voorwaarde dat ze binnen het NNN liggen. Provinciale Staten zijn hiertoe verplicht (art. 2, lid 3 Wav).

Ten aanzien van het plan:

Het plangebied ligt op circa 2,4 km afstand van het dichtstbij gelegen Wav-gebied. Dit betekent dat de Wet ammoniak en veehouderij geen beperkende werking heeft voor de veehouderijen binnen het plangebied.

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

Om de natuur in Nederland tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, is het NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) begrensd en aangelegd als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het wettelijke kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van het NNN zijn de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR) en Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro). Op basis van dit rijksbeleid geldt de verplichting om de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in stand te houden en te beschermen.

Het NNN wordt op provinciaal niveau uitgewerkt in provinciale structuurvisies ende provinciale omgevingsverordening en natuurbeheerplannen. Op het NNN is ook de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) van toepassing.

Het Natuur Netwerk bestaat uit:

- bestaande natuur- en bosgebieden;
- gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn gronden die met subsidie uit het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen;
- nog niet gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn meestal agrarische gronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de gewenste natuurfunctie nog niet is gerealiseerd. De oude functie of bestemming is nog aanwezig;
- ecologische verbindingzones.

Het provinciale beleid is erop gericht om het netwerk in 2027 gereed te hebben. Dit wordt in het algemeen bereikt door:

- het concreet aanwijzen van de gebieden die tot het NNN behoren en het vastleggen van de natuurdoelen (bepalen);
- voor zover nodig functiewijziging van landbouwgrond en ander niet-natuurgebruik naar natuurgebied door aankoop of particulier natuurbeheer (deelname);
- inrichten van deze gebieden zodat de natuurkwaliteit (omschreven in natuurdoelen) ontwikkeld kan worden (inrichting);
- realiseren van de natuurkwaliteit door een duurzaam beheer en eventueel aanvullend omgevingsbeleid (uitvoering).

Ten aanzien van het plan:

Het dichtstbijzijnde natuurgebied wat deel uitmaakt van het Natuurwerk ligt op circa 1,1 km van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het Natuurnetwerk beperken de mogelijke effecten zich tot stikstofdepositie.

3.10 Geurbeleid

Wet geurhinder een veehouderij

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt. Voor veehouderijbedrijven met dieren waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld (geen intensieve veehouderij, zoals melkrunderveebedrijven) geldt een vaste minimum afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter.

Voor veehouderijen met dieren waarvoor wel geuremissiefactoren zijn vastgesteld (intensieve veehouderij) wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

De geuremissiefactoren zijn vastgelegd in de Regeling geurhinder en veehouderij. Op 20 juli 2018 is de Regeling geurhinder en veehouderij (hierna: Rgv) gewijzigd in verband met een onderzoek naar de effectiviteit van gecombineerde luchtwassystemen. Bepaalde typen luchtwassers verwijderen minder geur dan gedacht. De emissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers en één biologische luchtwasser zijn hierop verhoogd (o.b.v.30% en 45% reductie i.p.v. 85% reductie).

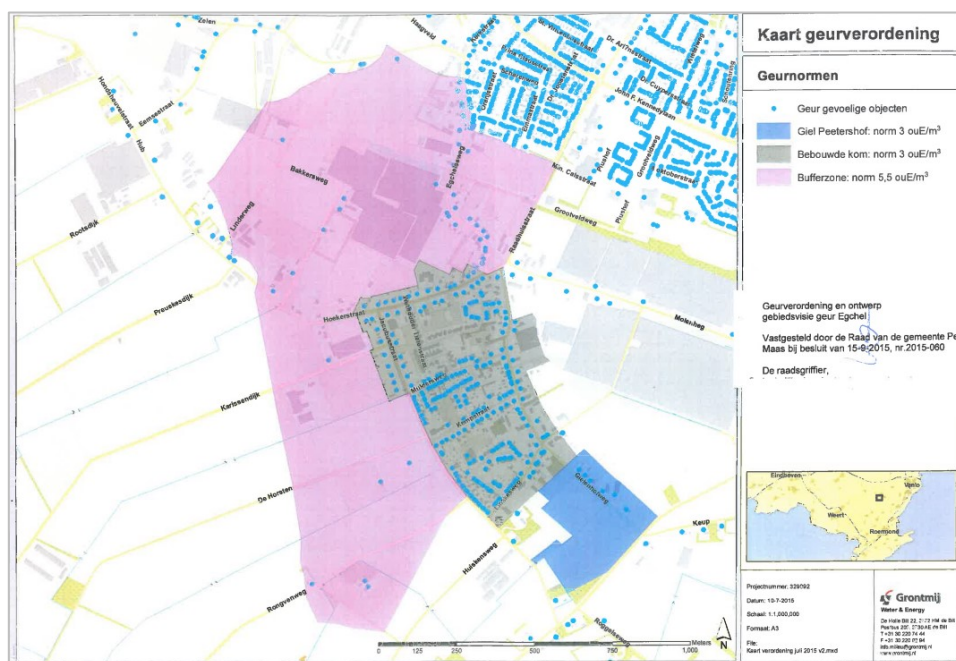
De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen "standaard waarden" voor de maximale geurbelasting zijn maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Als veehouderijen een geurbelasting hebben die hoger is dan de geurnorm, hoeven ze niet aan de norm te voldoen.

Via de zogenaamde 50% regeling moet een uitbreiding van het aantal dieren wel gepaard gaan met een gedeeltelijke afname van de geurbelasting. Eerder opgebouwde rechten t.a.v. de maximale geurbelasting zijn in die regelgeving op deze wijze beschermd.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten door af te wijken van de wettelijke waarden. Omgekeerd vraagt een omgeving ook om bescherming tegen geurhinder. Voor alle normen en afstanden geldt dat deze alleen bij ontwikkelingen van veehouderijen of nieuwe ruimtelijke functies aan de orde zijn als toetsingscriterium. Er is in de huidige wet- en regelgeving geen verplichting opgenomen voor bedrijven om aan de geurnormen te gaan voldoen.

Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Peel en Maas

De gemeente Peel en Maas heeft sinds 1 oktober 2015 de Verordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij voor Egchel en woonwijk Giel Peetershof in werking. Deze verordening is op 29 september 2015 door de gemeenteraad vastgesteld en legt normen op die betrekking hebben op de voorgrondbelasting van geur. Deze verordening is opgesteld voor het gebied rondom de kern Egchel, om het woon- en leefklimaat in deze kern en het aansluitende ontwikkelgebied te borgen. Deze geurverordening stelt een geurnorm van 5,5 Ou voor een bufferzone tussen de kern Egchel en het LOG Egchel. Deze bufferzone is aangeduid op een bijbehorende kaart. Verder gelden de landelijke geurnormen van 3 Ou voor de bebouwde kom en 14 Ou in het buitengebied.

Figuur 10: Kaart bij Verordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij voor Egchel en Giel Peetershof

Aan deze geurverordening ligt de Gebiedsvisie geur in het kader van de gebiedsontwikkeling Egchel ten grondslag. Bij het instemmen met de gebiedsontwikkeling Egchel in 2008 heeft de toenamalige gemeenteraad al de randvoorwaarde gesteld dat de leefbaarheid in het dorp voorop staat en dat door de gebiedsontwikkeling Egchel (in het bijzonder het LOG) het woon- en leefklimaat niet mag verslechteren (peildatum is 22 december 2008): een milieukwaliteit van 'redelijk goed'.

Dit uitgangspunt is opgenomen in de Structuurvisie Gebiedsontwikkeling Egchel van 2012 en komt ook terug in de gebiedsvisie geur Egchel van 2015 als onderbouwing bij de geurverordening.

Tabel 4: Milieukwaliteitscriteria voor geurhinder (gebaseerd op Bijlage 6 en 7 Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij)

Milieukwaliteit	Geurgehinderden	Voorgrondbelasting (Een-bron situatie)	Achtergrondbelasting (Meer-bron situatie)
		98 percentiel OU_e/m^3	98 percentiel OU_e/m^3
Zeer goed	< 5%	< 1.5	< 3.1
Goed	5 -10%	1.5 – 3.8	3.1 -7.4
Redelijk goed	10 – 15%	3.8-6.6	7.4 - 13.1
Matig	15 – 20%	6.6 - 10	13.1 - 20
Tamelijk slecht	20 – 25%	10 - 14.2	20 - 28.3
Slecht	25 – 30%	14.2 - 19.2	28.3 - 38.5
Zeer slecht	30 – 35 %	19.2 - 25.3	38.5 - 50.7
Extreem slecht	35 - 40 %	25.3 - 32.8	> 50.7

Via een systematiek van het percentage geurgehinderden (kolom 2) is een indeling gemaakt in milieukwaliteiten (kolom 1). Om gevoel te krijgen welke waarden hangen aan de milieukwaliteit/percentage geurgehinderden is een koppeling gemaakt met de voor- en achtergrondbelasting van de locatie (kolom 3 en 4).

Ten aanzien van het plan:

De beoogde bedrijfsontwikkeling die met het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt is uitvoerbaar binnen de randvoorwaarden die gesteld worden aan geur, echter met de huidige geuremissiefactoren voor de gecombineerde luchtwassers (45% geurreductie) zal het aantal varkens dat gehouden kan worden (de maximale geuremissie) tegen beperkingen aanlopen.

Zoals in de NRD is beschreven voldoet het totale ontwikkelplan aan de voorgrondnormen voor de kern Egchel en de bufferzone, maar wordt ter plaatse van de burgerwoning Karissendijk 10 de geurnorm voor het buitengebied overschreden. Deze woning is hierdoor bepalend voor het maximaal te houden varkens op basis van de huidige geuremissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers.

In dit MER wordt als scenario onderzocht wat het maximaal aantal te houden varkens is op basis van de huidige beleidskaders en geurnormen, wat de ontwikkelingen rondom het verbeteren van de effectiviteit van luchtwassers zijn en wat dit kan betekenen voor de uitvoerbaarheid van het totale ontwikkelplan op de langere termijn. Tenslotte wordt het ontwikkelplan fasegewijs gerealiseerd binnen een periode van ongeveer 10 jaar.

3.11 Beleid huisvesting arbeidsmigranten 2021

In april 2019 is het 'Beleid huisvesting short stay arbeidsmigranten' vastgesteld. Dit beleid liet een verruiming van huisvestingsmogelijkheden toe om te voorkomen dat de economische ontwikkeling afremt door gebrek aan arbeidskrachten. Daarnaast wordt gestimuleerd dat de arbeidsmigrant zich voor langere tijd of permanent hier vestigt. Deze beleidsregels zijn na een evaluatie gewijzigd en in mei 2021 is het 'Beleid huisvesting arbeidsmigranten 2021' vastgesteld.

Nieuwe initiatieven zijn welkom voor vooral lokale bedrijven, voor de werknemers die in hoofdzaak in die bedrijven werken. De gemeente beoordeelt of een concreet initiatief om arbeidsmigranten te huisvesten in alle redelijkheid op de juiste plek terecht komt. Het is aan de initiatiefnemer om te motiveren dat dit zo is.

De passende schaal is maximaal 80 plaatsen en de ideale locatie is buiten de kernen. Kleinere initiatieven tot 8 personen kunnen wel in de kern plaatsvinden, indien het gebouw, de omgeving en het woon- en leefklimaat gegarandeerd is. Huisvesting van arbeidsmigranten is niet gewenst op industrieterreinen, locaties voor verblijfsrecreatie en recreatiewoningen. De gemeente wil voorkomen dat binnen een agrarisch of lokaal bedrijf alleen voor derden wordt gehuisvest. Daarom wordt alleen meegewerkt aan initiatieven als de reden voor het aantal te huisvesten arbeidsmigranten is gemotiveerd en als tenminste 75% van de te huisvesten werknemers gedurende tenminste 4 maanden op of voor het eigen bedrijf werkzaam is. De huisvesting mag permanent gebruikt worden, zodat in de tijd dat er geen eigen werknemers zijn gehuisvest er personeel van derden mogen zijn gehuisvest. De maximale verblijfsduur voor arbeidsmigranten in short stay huisvesting is 18 maanden. Als de arbeidsmigrant langer wil verblijven op dezelfde locatie moet gekeken worden naar een meer permanente woonvorm. Daarbij houden we rekening met de omstandigheden van de individuele arbeidsmigrant. Permanent verblijven in short stay huisvesting is niet wenselijk. De initiatiefnemer moet altijd motiveren hoe lang de arbeidsmigranten nodig zijn voor het werk dat ze doen.

In de ruimtelijke toestemmingen wordt vastgelegd dat de huisvesting ongedaan gemaakt moet worden als de huisvesting gedurende 1 jaar niet wordt gebruikt. Er is een nieuwe ruimtelijke toestemming nodig als de huisvesting in dezelfde of een andere vorm hervat gaat worden. In de ruimtelijke toestemming moet deze uitsterfconstructie een plaats krijgen.

De Gemeente Peel en Maas sluit in beginsel geen locaties uit. De ene locatie is beter geschikt dan de andere, maar nadelen of beperkingen van een bepaalde locatie zijn met specifieke voorschriften of eisen te ondervangen, te compenseren of te beperken. Een geschikte locatie:

- zorgt voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor buurtbewoners én arbeidsmigranten;
- is in alle redelijkheid de juiste plek voor dit concrete initiatief;
- is aantoonbaar afgestemd met de omgeving (bedrijven en omwonenden die wat kunnen gaan merken van de huisvesting) voordat de aanvraag voor de huisvesting wordt ingediend;
- levert geen beperking op voor bedrijven binnen wiens invloedssfeer de huisvesting plaatsvindt;
- past in het ruimtelijk beleid van de provincie dan wel het Rijk.

Enkele uniforme basisbeginselen voor de kwaliteit van de huisvesting zijn:

- het gebruik van bestaande bebouwing staat voorop;
- nieuwbouw alleen als aangetoond kan worden dat in bestaande bebouwing geen ruimte is;
- permanente woonunits alleen als nieuwbouw niet haalbaar of rendabel is;
- tijdelijke woonunits alleen voor seizoensarbeid/peikmomenten (zie hoofdstuk 6);
- de huisvesting moet kwalitatief goed zijn: voldoen aan de op het moment van de aanvraag actuele SNF-norm (norm voor huisvesting van arbeidsmigranten van de Stichting Normering Flexwonen, ook wel de norm voor het reguliere SNF-register genoemd);
- de Gemeente Peel en Maas streeft naar een minimaal gebruiksoppervlakte van 15 m² met een minimum van 12 m² GBO per persoon voor iedere verblijfsvorm genoemd in de SNF;
- 2-persoonskamers zijn wenselijk voor arbeidsmigranten die daar behoefte aan hebben.

Initiatiefnemer moet zorgen voor voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein en als dat niet lukt, moet motiveren waarom. De initiatiefnemer dient daarbij aansluiting te zoeken bij de parkeernorm van de functie die past bij de huisvestingsvorm en de locatie waar de huisvesting gaat plaatsvinden. Indien geen norm passend is, wordt een norm van 0,6 parkeerplaats per 2 personen in de huisvesting gehanteerd.

Als de huisvesting nieuwe bebouwing betreft of als de ruimtelijke uitstraling ter plaatse verandert, dan moet dit op een goede manier in de omgeving worden ingepast. Het huisvestingsinitiatief moet daarom voldoen aan de regels en kaders voor landschappelijke inpassing die op het moment van de ruimtelijke toestemming gelden. Indien de landschappelijke inpassing reeds op orde is, en toevoeging van landschapselementen overbodig wordt bevonden, kan ook een donatie in het kwaliteitsfonds worden gedaan.

De gemeente beoordeelt bij elke aanvraag voor een ruimtelijke toestemming hoe de initiatiefnemer het toezicht en beheer heeft georganiseerd. Er moet bekend zijn wie de exploitatie op zich neemt en welke maatregelen er komen om overlast voor zowel de arbeidsmigranten (onderling) als omwonenden te voorkomen.

Ten aanzien van het plan:

De ondernemer wil binnen het plangebied aan maximaal 8 arbeidsmigranten die werken op het varkensbedrijf aan De Horsten tijdelijke huisvesting (short stay) kunnen bieden. Er kan voldaan worden aan het gemeentelijke beleidskader. Dit MER maakt inzichtelijk of op de beoogde plek binnen de inrichting een aanvaardbaar leefklimaat kan worden gewaarborgd.

4 Referentiesituatie

4.1 Inleiding

In een milieueffectrapport worden de milieueffecten van de alternatieven vergeleken met een referentiesituatie. Dit is in een MER de situatie die in de toekomst ontstaat als het plan niet doorgaat. De referentiesituatie wordt gevormd door de feitelijke situatie rekening houdend met autonome ontwikkelingen. Niet-gerealiseerd gebruik en illegale situaties horen vanzelfsprekend niet bij de referentiesituatie, maar bij het voornemen. De effecten op de Natura 2000-gebieden worden beoordeeld ten opzichte van de feitelijke, planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan (= referentie Wnb).

Referentie MER = huidige situatie + autonome ontwikkelingen

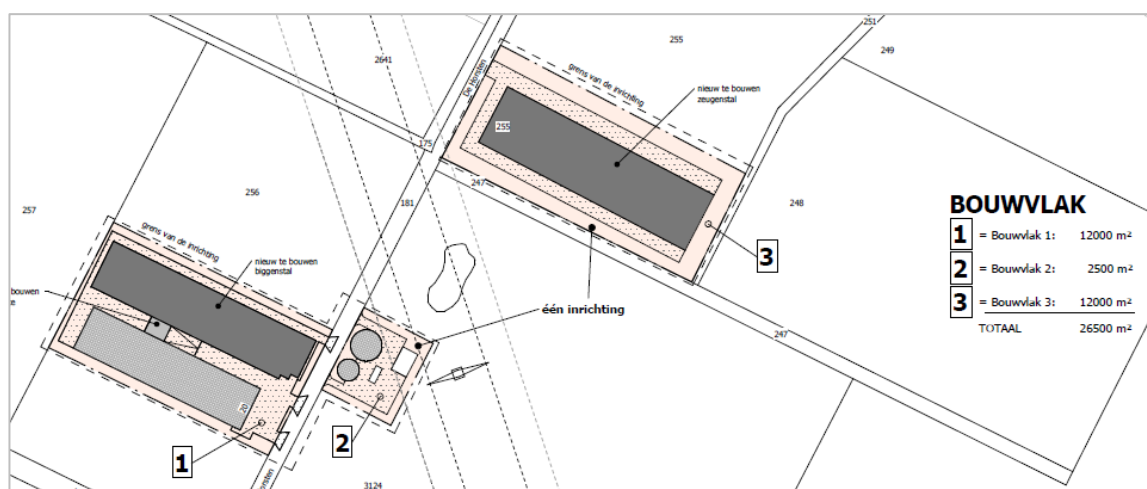
Referentiesituatie: situatie in het plangebied tijdens de planperiode (10 jaar) zonder de ontwikkelingen in het bestemmingsplan

Huidige situatie: bestaande / feitelijke situatie in het plangebied

Autonome ontwikkelingen: ontwikkelingen in het plangebied dan de ontwikkelingen die deel uitmaken van het bestemmingsplan

4.2 Geldend planologisch regime

In paragraaf 3.2 is al ingegaan op het geldend planologisch regime. Onderstaande afbeelding laat de vergunde situatie zien. Deze vergunde situatie is gerealiseerd en komt overeen met de feitelijke situatie. Het enige verschil is dat in de bestaande situatie minder mest wordt verwerkt dan is vergund (zie de toelichting in paragraaf 3.2).

Figuur 11: Situatieschets vergunde, feitelijk gerealiseerde situatie (omgevingsvergunning 2020)

4.3 Feitelijke situatie met autonome ontwikkeling (referentie MER)

Voor het beoordeling van de daadwerkelijke milieueffecten in het MER, moeten in de feitelijke situatie ook voorzienbare ontwikkelingen (waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden) worden betrokken. Hiermee wordt de referentie vastgelegd als uitgangspunt voor het bepalen van de maximale effecten die mogelijk zijn bij het vaststellen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij binnen het plangebied.

4.3.1 Woningen en gevoelige functies

In de omgeving van het plangebied liggen burgerwoningen, (voormalige) bedrijfswoningen bij veehouderijen, een camping en de kern Egchel.

Tabel 5: Afstand plangebied tot bestemmingsvlak gevoelige bestemmingen

<i>Woningen / gevoelige bestemming</i>	<i>Afstand bestemmingsvlak wonen tot plangebied in meters</i>
Karissendijk 10	145 m (de woning ligt op 220 m)
Rongvenweg 8	550 m
Rongvenweg 5	680 m
Melkweg 12	550 m
Melkweg 5	840 m
Melkweg 4a	910 m
Melkweg 4	990 m
Camping T Vosseveld Roggelseweg 131	1,15 km
Woonkern Egchel	1,15 km

Tabel 6: Afstand plangebied tot agrarische bedrijfswoningen bij veehouderijen

<i>Bedrijfswoningen bij veehouderijen</i>	<i>Afstand woning tot plangebied in meters</i>
Karissendijk 7 en 9 (nertsenhouderij)	88 m
Karissendijk 11 (rundveehouderij)	158 m
Melkweg 18 (varkenshouderij)	165 m
Overige bedrijfswoningen bij veehouderijen	> 300 m

Karissendijk 7 en 9 is een beëindigde nertsenhouderij. Het is tijdens het opstellen van dit MER nog niet bekend welke functiewijziging(en) op deze locaties gaat plaatsvinden, waardoor de toekomstige functiewijziging nog niet betrokken kan worden als autonome ontwikkeling, maar nog uitgegaan wordt van de vergunde rechten.

4.3.2 Veehouderij binnen het plangebied

De vigerende omgevingsvergunning van 2020 vormt het uitgangspunt bij het bepalen van de referentiesituatie, uitgaande van het feit dat de vergunde stallen met mestsilos conform deze vergunning in de bestaande situatie opgericht en in werking zijn. Zie paragraaf 2.3 voor de actuele luchtfoto's.

De bestaande situatie bestaat uit drie deelgebieden met een totaal oppervlak van 26.500 m² :

- Deelgebied 1: twee biggenstallen aan De Horsten 20-18, zie figuur 4 in par. 2.2.
- Deelgebied 2: twee mestsilos met verharding, zie figuur 5 in par. 2.2.
- Deelgebied 3: Een zeugenstal aan De Horsten 17, zie figuur 6 in par. 2.2.

Rondom de gerealiseerde stallen en mestsilos zijn de gronden nog in gebruik als landbouwgrond.

Tussen deelgebied 2 en 3 ligt een onbebouwd stuk grond met een ven. Dit perceel is eigendom van de gemeente en fungeert als waterbergingsvoorziening en heeft voldoende capaciteit voor het bestaand verhard oppervlak. In de gebiedsvisie LOG Egchelse Heide staat deze retentievoorziening beschreven.

Dieraantallen en stalemissies

De dierbezetting en stalemissies in de bestaande situatie, conform de omgevingsvergunning van 2020 is opgenomen in tabel 7. Alle stallen zijn voorzien van een gecombineerde luchtwasser (BWL 2010.02.V7) met watergordijn en biologische wasser met een emissiereductie van 85% ammoniak, 45% geur en 80% fijn stof.

Tabel 7: Stalemissies in de bestaande situatie

<i>Rav code</i>	<i>Diersoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Ammoniak emissie [kg NH3]</i>	<i>Geur emissie [Ou]</i>	<i>Fijnstof emissie [gr PM10]</i>
<i>De Horsten 20</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	12.960	1.296	55.728	194.400
<i>De Horsten 17</i>					
D1.1.15.4	Gespeende biggen	689	68,9	2.962,7	10.335
D3.2.15.4	Opfokzeugen	50	22,5	635	1.550
D1.2.17.4	Kraamzeugen	212	275,6	3.243,6	6.784
D1.3.12.4	Guste en dragende zeugen	635	400,05	6.540,5	22.225
D2.4.4	Dekberen	2	1,66	20,6	72
Totaal			2.064,71	69.130,4	235.366

Mestsilo's met verharding voor mestscheiding

De verharding wordt gebruikt voor het bereiken van de mestsilos en de plaatsing van een (mobiele) mestscheider. Er is toestemming om maximaal 12x per jaar mest te scheiden in een dunne en dikke fractie. Behalve de ter plaatse geproduceerde drijfmest, wordt hier ook drijfmest van de andere locatie van deze eigenaar (Jacobusstraat 42) opgeslagen en gescheiden, waardoor de vergunde mestscheiding op dat bedrijf op grotere afstand van de bebouwde kom plaatsvindt. Er wordt op De Horsten geen mest van derden opgeslagen en bewerkt.

De dunne fractie wordt verpompt naar de mestsilo en de dikke fractie wordt tijdelijk opgeslagen in de opslagvoorziening. De grootste mestsilo heeft een opslagcapaciteit voor maximaal 1.092 m³ drijfmest. De dunne fractie wordt na scheiding opgevangen in de kleinere mestsilo van maximaal 535 m³. De dikke fractie is na scheiding stapelbaar en hiervoor is maximaal 250 m³ opslag toegestaan.

De silo's zijn verplicht afgedekt met een drijfdak om emissies te beperken, conform de algemene regels in het Activiteitenbesluit. Omdat de mobiele mestscheider in de open lucht wordt geplaatst treden hierbij tijdelijke piekemissies van ammoniak, geur en geluid op.

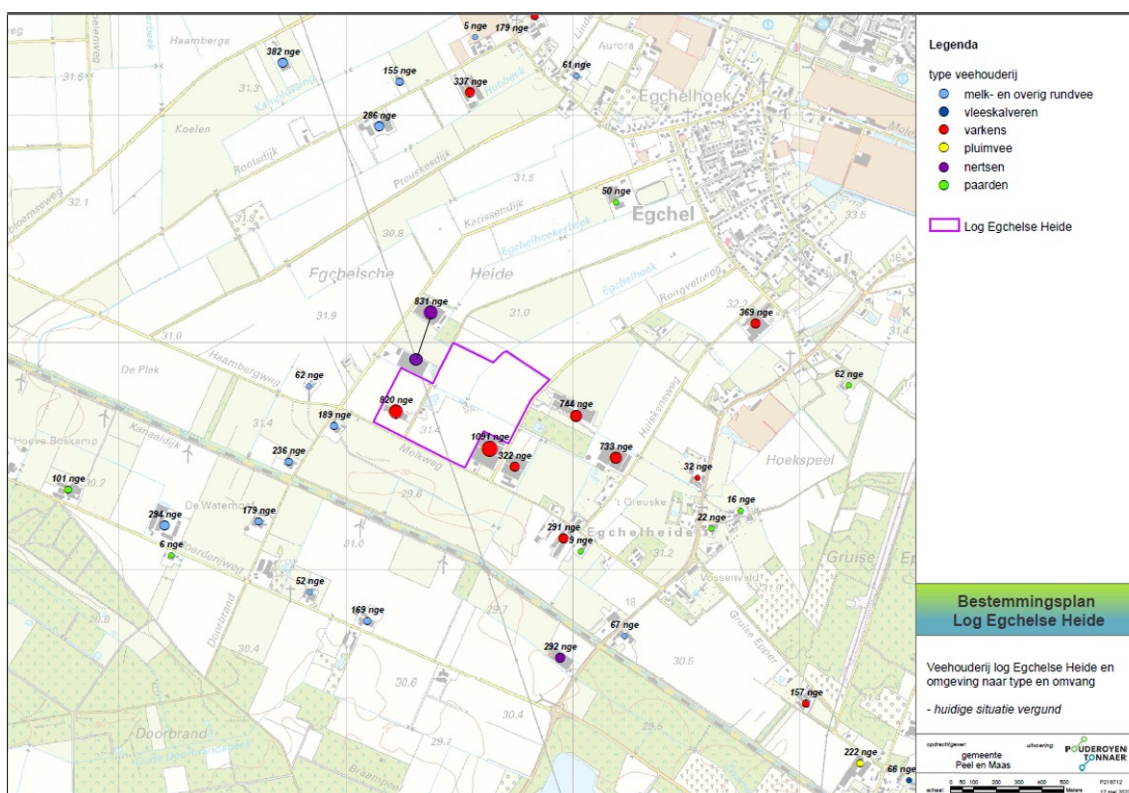
Verkeer

De Horsten is een verharde weg tot aan de inrit van zeugenlocatie De Horsten 17 en wordt aan de zuidzijde ontsloten via de Melkweg. De Horsten wordt niet door doorgaand verkeer gebruikt. Via de Melkweg zijn de provinciale wegen N562 en N275 goed bereikbaar. Het aan- en afrijdend verkeer bestaat hoofdzakelijk uit vrachtwagens voor transport van voer, varkens en mest. Naast aan- en afvoer van producten en goederen vinden er ook tussen de varkenshouderijlocaties transportbewegingen plaats. De biggen die worden geboren in de zeugenstal worden bijvoorbeeld met een vrachtwagen naar de biggenstallen getransporteerd. Dit transport gaat over De Horsten. Het aantal vervoersbewegingen in de bestaande situatie bedraagt maximaal:

- 30 vrachtwagens per week (360 zware voertuigen per jaar)
- 25 personenauto's per week (300 lichte voertuigen per jaar)

4.3.3 Veehouderij buiten het plangebied

De emissies van de veehouderijen die in de omgeving buiten het plangebied liggen zijn relevant voor de cumulatie van milieueffecten die kunnen optreden.

Figuur 12: Veehouderij naar type en omvang in de omgeving van het plangebied (Bron: BVB Limburg)

De nertsenhouderij aan de Karissendijk 7 en 9 (gekoppeld bouwblok) is beëindigd vanwege het landelijke, vervroegde verbod op pelsdierenhouderij en beiden locaties staan tijdens het opstellen van dit MER te koop. Het is mogelijk om de bestemming op deze locaties te wijzigen naar onder andere wonen, niet-agrarisch bedrijf of paardenhouderij. Op basis van de geldende planologische kaders kunnen deze locaties onder voorwaarden ook gewijzigd worden naar een ander type intensieve veehouderij. Omdat nieuwe functie en bestemming van beide locaties nog niet bekend is en de milieuvergunning nog niet is ingetrokken, wordt in het MER nog uitgegaan van de aanwezige vergunde rechten. Dit is met name ten aanzien van de achtergrondbelasting van geur relevant.

Ten zuiden van het afwateringskanaal ligt in de gemeente Leudal ook een beëindigde nertsenhouderij waarvan de nieuwe functie niet bekend is. Voor deze locatie wordt net als voor de nertsenhouderijen aan de Karissendijk uitgegaan van de aanwezige vergunde rechten. Verder zijn er enkele melkveehouderijen en paardenhouderijen aanwezig. Deze dragen vanwege diersoort en beperkte omvang niet significant bij aan de cumulatieve effecten ten gevolge van stalemissies en verkeersbewegingen.

Voor de cumulatieve effecten zijn de varkenshouderijen in het gebied relevant. Nabij de kern ligt de varkenshouderij Jacobusstraat 42. Dit bedrijf is van dezelfde eigenaar als de varkenshouderij op De Horsten en gerelateerd aan de ontwikkeling op De Horsten. Er zijn voor deze locatie geen contractuele afspraken over bedrijfsverplaatsing of beëindiging op een specifieke datum. De ondernemer is wel voornemens om op termijn de varkenshouderij op deze locatie te beëindigen als de beoogde bedrijfsopzet op De Horsten is gerealiseerd.

Een voorzienbare ontwikkeling waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, is uitbreiding van het naastgelegen bedrijf Rongvenweg 14. Dit is één van de vier veehouderijen binnen het voormalige LOG. Voor deze locatie is een aanvraag omgevingsvergunning in procedure, maar hierover is ten tijde van het opstellen van dit MER nog geen besluit genomen.

4.4 Huidige waarden en kenmerken binnen het plangebied

4.4.1 Ruimtelijke en functionele structuur

Voor 1800 lag het plangebied in een landschap dat bestond uit heide met vennen en moerassen. Gaandeweg de negentiende eeuw is het plangebied ontgonnen en in gebruik genomen als weiland en bos. In deze periode is ook een aantal wegen langs het plangebied ontstaan, die het gebied toegankelijk maakten voor de bewoners van Egchel. Van oudsher maakte het projectgebied en omgeving onderdeel uit van een grootschalig heidegebied (woeste gronden), doorsneden door paden en karresporen en vrij van bebouwing. Halverwege de 19e eeuw werden grote delen van deze woeste gronden bebost voor de mijnbouw in Zuid-Limburg, waar een grote behoefte bestond aan hout om de mijnen te stutten. Het bos is geleidelijk aan in de 20e eeuw verdwenen en zijn de gronden ontgonnen ten behoeve van de landbouw. Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig zijn er in de omgeving een aantal varkenshouderijen opgericht. Deze hebben zich in de loop der jaren ontwikkeld tot de huidige omvang.

Figuur 13: Historische situatie. Links: 1925, voornamelijk bosgebied. Rechts: 1980, landbouwgrond.

Het landschap heeft zich door de jaren heen ontwikkeld tot een grootschalig en open landschap, te typeren als een jonge heideontginning. De geschiedenis van het heideontginningslandschap is nog deels te herkennen. Vanaf de bebouwde kom van Echel naar het zuiden toe vormen historische wegen een duidelijk herkenbaar patroon. Veel groenelementen lopen langs de historische wegen. Haaks op de wegen liggen hier en daar groenelementen, veelal bomenrijen. Tussen de akkers liggen enkele watergangen met braamstruweel. De meer open agrarische gronden beschikken soms over lange vergezichten in de richting van de historische wegen. Ten zuiden van het plangebied ligt het afwateringskanaal en de Kanaaldijk. Deze worden geflankeerd met bomenrijen. Het afwateringskanaal vormt een fraaie scheidslijn in het landschap.

Functionele structuur

De primaire functie van het plangebied is een agrarische bedrijfslocatie met bijbehorende gebouwen en voorzieningen. De weg De Horsten doorkruist het plangebied. De agrarische bedrijfslocatie wordt omringd door weiland en akkerland. In de omgeving directe komen diverse andere functies voor. Het betreft overwegend de agrarisch bedrijfsmatige functie. Zo is ten noorden van de bestaande stal is een nertsenfokkerij aanwezig en zijn ten zuidoosten varkenshouderijen aanwezig. In de ruimere omgeving wordt de agrarische functie aangevuld met de woonfunctie.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Egchelse Heide. De begrenzing van het LOG is vastgelegd in de structuurvisie intensieve veehouderij en glastuinbouw (IV en glas), als onderdeel van de structuurvisie buitengebied Peel en Maas. Het LOG Egchelse Heide is een gebied van ruim 20 ha gelegen tussen de Karissendijk, Melkweg en Rongvenweg in de gemeente Peel en Maas, bij het dorp Egchel. Het is een gebied met een sterk agrarisch karakter en geen belemmerende factoren in de directe omgeving. Hierdoor kunnen intensieve veehouderijbedrijven zich in dit gebied duurzaam ontwikkelen.

4.4.2 Verkeer

De gemeente Peel en Maas kent een fijnmazig wegennet. De hoofdontsluiting van de gemeente verloopt via de rijkswegen A67, A73 en A2. De gemeente sluit via de provinciale wegen N275, N279, N265, N277 en N562 aan op het rijkswegennet. De Roggelseweg (N562) ten oosten van het plangebied kent een snelheidsregime van 80 km/uur. De wegen in de omgeving van het plangebied maken deel uit van een verblijfsgebied. Binnen de bebouwde kom betreft het wegen met een snelheidsregime van 30 km/uur en daarbuiten van 60 km/uur.

Het plangebied ligt aan weerszijden van De Horsten. De Horsten ligt tussen de Melkweg en de kern Egchel. Op De Horsten geldt geen verkeerskundig verbod op doorgaand verkeer of verbod op vrachtverkeer, maar deze weg wordt niet door doorgaand verkeer gebruikt (geen ontsluiting op een weg van hogere orde of verbinding tussen woonkernen). Via de Melkweg zijn de provinciale wegen N562 en N275 goed bereikbaar. Vanaf de splitsing met de Melkweg is De Horsten geasfalteerd tot net voorbij de zeugenstal op De Horsten 17. Daarna is richting Egchel de weg half-/onverhard tot ongeveer de woning De Horsten 3.

Figuur 14: Streetviewsplitsing De Horsten met links nummer 20 en rechts Melkweg (bron: Google maps)

Verkeersbewegingen in de bestaande situatie

Het aan- en afrijdend verkeer is beperkt op een varkenshouderij met alleen zeugen en biggen en bestaat met name uit zwaar transport van voer, varkens, mest en afval. Verder vinden er dagelijks lichte verkeersbewegingen plaats door bedrijfsleider, werknemers, dierenarts en andere erfbetreders.

Gezien de bedrijfsopzet worden de transportbewegingen zo veel mogelijk beperkt. De drijfmest wordt vanuit de stallen via pijpleidingen naar de mestsilos getransporteerd. Alleen de drijfmest van Jacobusstraat 42 wordt met een vrachtwagen of trekker naar de mestopslag aan De Horsten vervoerd. Dit is gezien de samenhang met de ontwikkeling van het bedrijf op De Horsten bedoeld als een tijdelijke situatie. Maximaal 12x per jaar komt er een mobiele mestscheider. De drijfmest wordt gescheiden in een dunne en dikke fractie. Door de mestbewerking en het uitrijden van de dunne fractie op omliggende landbouwgronden wordt het af te voeren volume mest aanzienlijk verkleind en het aantal transportbewegingen fors verminderd.

Er vindt over de weg De Horsten 'intern' transport van biggen plaats tussen de zeugenstal en de biggenstallen. Vanwege de samenhang tussen de afbouw aan de Jacobusstraat 42 en de ontwikkeling van De Horsten worden momenteel ook biggen aangevoerd van deze locatie. Een klein deel van de biggen wordt (op)fokzeug en gaat terug naar de zeugenstallen, maar het grootste deel van de biggen wordt op circa 25 kg afgevoerd naar een (vlees)varkenshouderij elders.

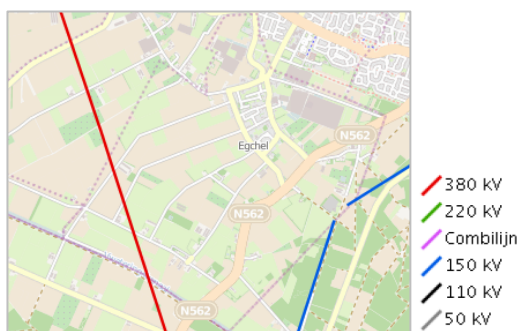
Het aantal vervoersbewegingen in de bestaande situatie volgt uit de omgevingsvergunning van 2020 en bijbehorend akoestisch onderzoek en bedraagt:

- Maximaal 30 vrachtwagens per week;
- Maximaal 25 personenauto's per week.

De zware transporten vinden veelal op vaste dagen verspreid over de week plaats. Tijdens mestscheidingsactiviteiten is er een piek in transportbewegingen vanwege de aanvoer van drijfmest van Jacobusstraat 42 en de afvoer van de dunne en dikke fracties na mestscheiding. In par. 6.1 worden de transportbewegingen per jaar gespecificeerd op basis van kengetallen en praktijkgegevens.

4.4.3 Leidingen

Binnen het plangebied liggen geen buisleidingen. Door het plangebied loopt wel de bovengrondse 380 kV hoogspanningslijn Maasbracht – Boxmeer. De indicatieve magneetveldzone van deze hoogspanningslijn is 105 meter aan weerszijde van de hoogspanningslijn (in paragraaf 6.6.4 wordt ingegaan op de mogelijke gezondheidseffecten door magneetvelden, met name vanwege de nieuwe bedrijfswoning en huisvesting voor arbeidsmigranten). Aan weerszijden van de hartlijn ligt een belemmeringsstrook van 36 meter breed (in totaal een zone van 72 meter breed). Binnen deze zone geldt een zakelijk recht en een bouw- en een aanlegverbod voor zowel vergunningplichtige als vergunningvrije bouwwerken. Hiervan kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken als aan de voorwaarden wordt voldaan. Eén van de voorwaarden is dat overleg met de leidingbeheerder (TenneT) nodig is.

Figuur 15: Uitsnede Netkaart Hoogspanningslijnen

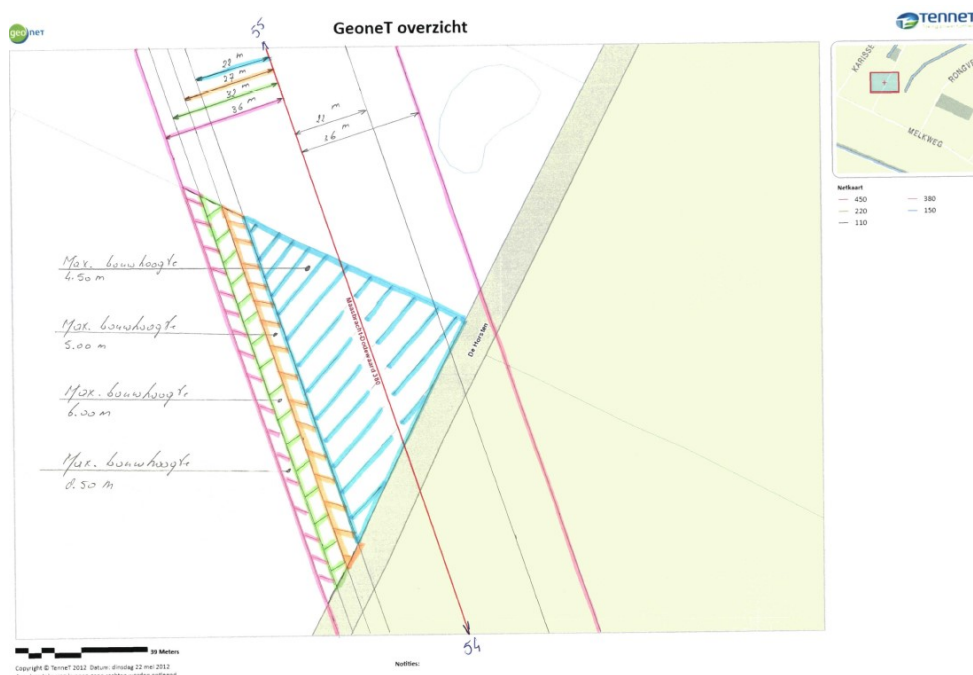
De aanduiding ‘Leiding-hoogspanning’ en bijbehorende planregels zijn uit het bestemmingsplan Buitengebied overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan De Horsten. Binnen deze zone geldt een bouw- en aanlegverbod. Hiervan kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken mits:

- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
- geen onevenredige schade aan de andere aan de gronden gegeven bestemmingen wordt of kan worden toegebracht;
- vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de desbetreffende leidingbeheerder.

Op 23 mei 2012 heeft TenneT ten behoeve van de bouw van de eerste biggenstal schriftelijk aangegeven (kenmerk brief: GS-ADL-REM 12-1335 ROB) geen bezwaar te hebben tegen een stal binnen de belemmeringsstrook, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- In het blauw gearceerde gebied (dit is tot en met 22,00 meter haaks gemeten vanuit het hart van de hoogspanningslijn) bedraagt de maximale toegestane bouwhoogte 4,50 meter.
- In het oranje gearceerde gebied (dit is vanaf 22,00 meter tot en met 27,00 meter haaks gemeten uit het hart van de hoogspanningslijn) bedraagt de maximale toegestane bouwhoogte 5,00 meter.

- In het groen gearceerde gebied (dit is vanaf 27,00 meter tot en met 32,00 meter haaks gemeten uit het hart van de hoogspanningslijn) bedraagt de maximale toegestane bouwhoogte 6,00 meter.
- In het paars gearceerde gebied (dit is vanaf 32,00 meter tot en met 36,00 meter haaks gemeten uit het hart van de hoogspanningslijn) bedraagt de maximale toegestane bouwhoogte 8,50 meter.
- Bij deze maximale toegestane bouwhoogtes gaat TenneT uit van het huidige bestaande maaiveld dat geacht wordt te liggen op +NAP 31,50.
- Bij de bouw van de stal dient men rekening te houden met beperkingen ten aanzien van de inzet van mechanische werktuigen, bouwkransen e.d. In de belaste strook bedraagt de maximale vrije werkhoogte tussen de 6,00 en 10,00 meter ten opzichte van het huidige bestaande maaiveld.
- Zowel binnen alsmede buiten de belaste strook zullen materialen en/of werktuigen zodanig worden gebruikt dat bij eventueel omvallen de geleiders (spanningvoerende draden) niet dichterbij worden dan een afstand van 6,00 meter. Indien dit niet kan worden gegarandeerd dient men maatregelen ter stabilisatie aan te brengen, bijvoorbeeld door het tuien van het werktuig.
- Alvorens TenneT de definitieve toestemming kan verlenen moeten de uiteindelijke bouwtekeningen ter goedkeuring aan TenneT worden voorgelegd.

Figuur 16: Schets van de belemmeringsstrook met bouwhoogtes aangeleverd door TenneT (bron: Brief 23 mei 2012, kenmerk GS-ADL-REM 12-1335 ROB, TenneT).

Bij de uitvoering van werkzaamheden moeten verder altijd de door TenneT aangeleverde veiligheidsvoorschriften in acht worden genomen.

Planvoornemen

De luchtwasser van de meest noordelijk gesitueerde nieuwe biggenstal, de opstelplaats voor mobiele mestscheiding (en toekomstige overdekte mestverwerkingsruimte) en de beoogde sleufsilos zijn in het voorgenomen plan binnen de beperkingenzone gesitueerd. Het beoogde mestbassin is onder de leiding gesitueerd. Er is geen ruimte binnen de bouwvlakken om het hele voorgenomen plan buiten de belemmeringsstrook te situeren.

Het planvoornemen is in maart 2023 voor advies aan TenneT voorgelegd. Die hebben vanwege het kaderstellende karakter van het plan de volgende voorlopige voorwaarden aangegeven die als richtlijn moeten worden aangehouden bij het verdere ontwerp van de inrichting:

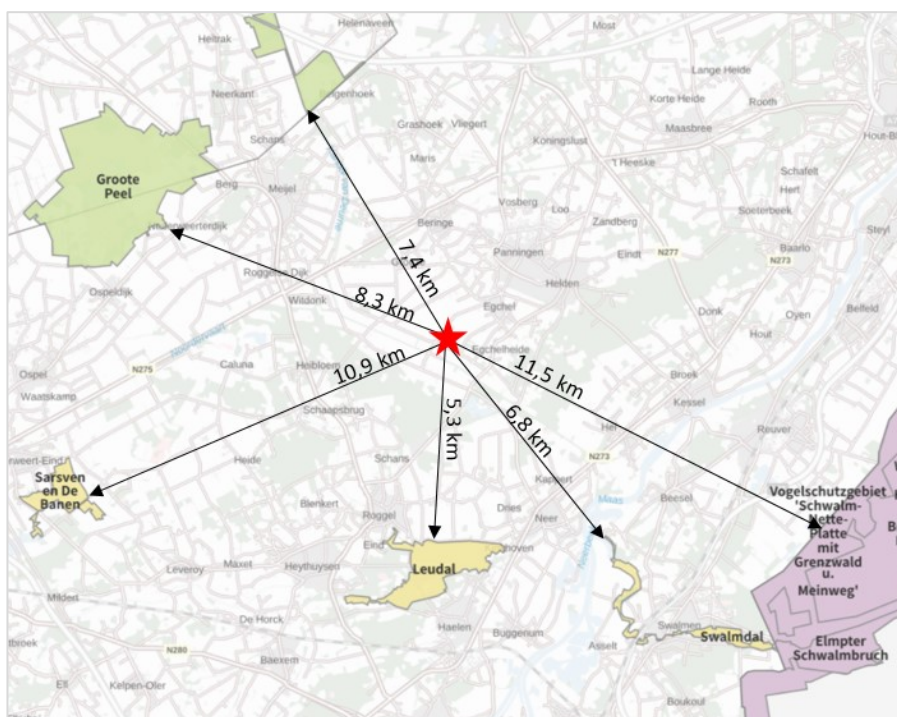
- Het maaiveld mag niet verhoogd worden;
- Het zichtbare gedeelte van de mastfundatie moet minimaal 0,50 meter boven het maaiveld uitsteken;
- Voor de bouw van loodsen en stallen geldt dat deze moeten worden opgetrokken uit onbrandbaar of zeer moeilijk brandbaar materiaal. Voor de dak- en hoofdconstructie geldt een minimale brandwerendheidseis van 60 minuten en voor de wanden is deze eis minimaal 30 minuten. Ten aanzien van de brandwerendheid moet voldaan worden aan de eisen die gesteld worden in het Bouwbesluit en rekening houdend met de vereisten uit NEN-EN 50341-2. Als er gebruik wordt gemaakt van een sprinklerinstallatie is deze brandwerendheidseis niet van toepassing.
- Metalen delen van bouwwerken moeten worden geaard, conform de norm NEN 1010.
- De hoogspanningsmast moet worden beschermd door middel van het aanbrengen van een aanrijbeveiliging bestaande uit een vangrail, betonblok of aardenwal.
- Aan het verblijven van mensen, dieren en objecten onder de hoogspanningsverbinding zijn de volgende risico's verbonden:
 - het kunnen neervallen van ijs, sneeuw, verontreinigingen, drupwater, verfspatten, vogels en onderdelen;
 - het kunnen overslaan van elektriciteit bij onweer en bij sluitingen in het hoogspanningsnet;
 - het tijdelijk niet kunnen gebruiken van het terrein tijdens het uitvoeren van werkzaamheden aan de hoogspanningsverbinding. TenneT is niet aansprakelijk voor de hiermee gepaard gaande kosten.
- De hoogspanningsmast moeten altijd (24/7) vanaf de openbare weg bereikbaar zijn.
- In de nabijheid van een hoogspanningsverbinding kan hinder worden ondervonden van elektromagnetische beïnvloeding. Om een veilige werking van apparatuur en veiligheid met betrekking tot objecten te garanderen kan het noodzakelijk zijn mitigerende maatregelen te treffen. TenneT adviseert om een beïnvloedingsstudie ten aanzien van wederzijdse beïnvloeding volgens de hiervoor geldende NEN-normeringen te laten uitvoeren. DE ondernemer is hier zelf verantwoordelijk voor.
- Binnen een afstand van 5 meter, gemeten vanaf het zichtbare gedeelte van de mastfundatie, mag in alle richtingen geen beplanting worden aangebracht.
- Er mag geen beplanting worden aangebracht die hoger kan groeien dan 4 meter.
- Rondom de mast moet een vlak vrijgehouden worden in verband met de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden van de netbeheerder.
- Geadviseerd wordt de concreet uitgewerkte plannen ter beoordeling voor te leggen aan TenneT.

4.4.4 Natuur

Natura2000

In de omgeving van de locatie liggen de volgende Natura 2000-gebieden:

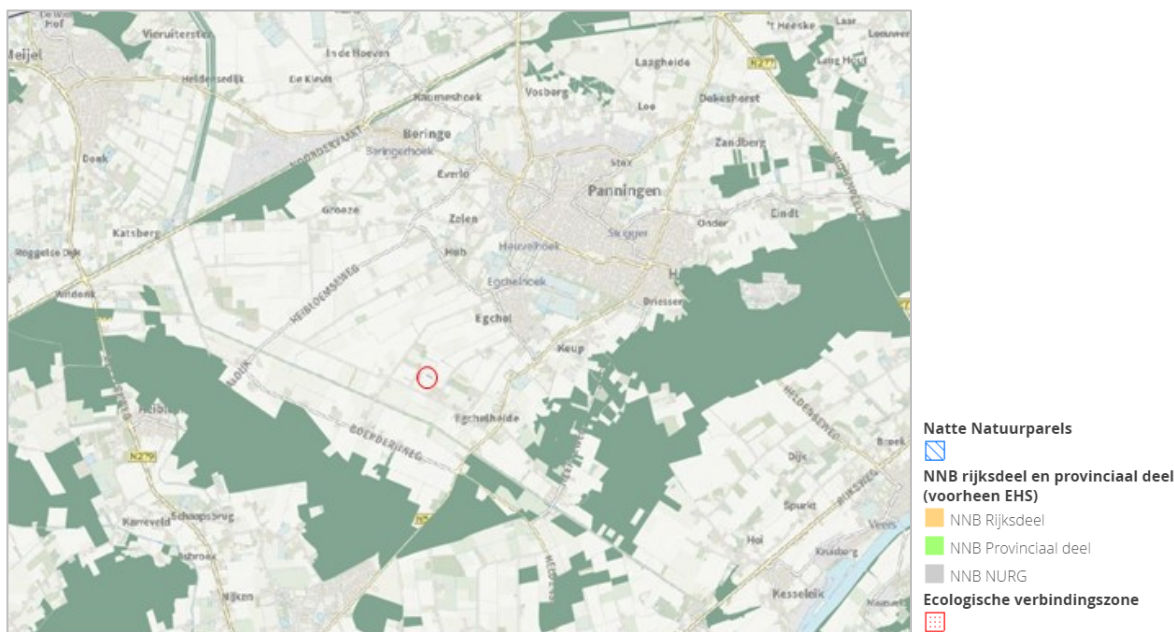
- Leudal: ca. 5,5 km
- Swalmdal: ca. 7 km
- Deurnsche Peel & Mariapeel: ca. 7,5 km
- Groote Peel: ca. 8 km
- Sarsven en De Banen: ca. 11 km
- Duitse gebieden: ca. 11,5 km

Figuur 17: Ligging Natura 2000 gebieden

Natuurnetwerk

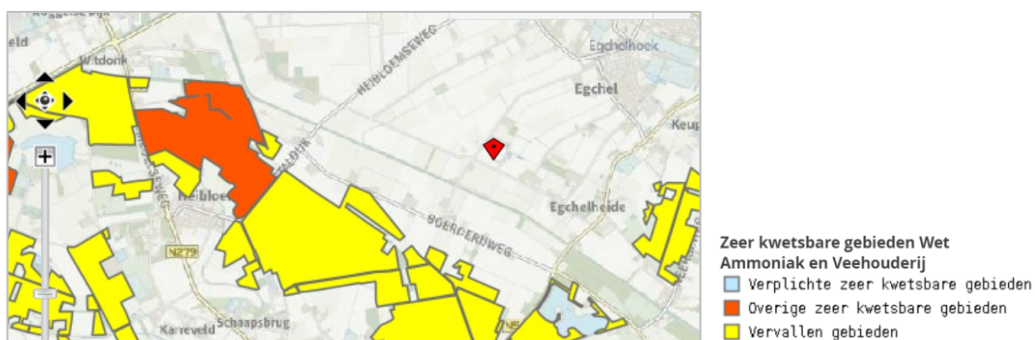
Het Natuurnetwerk bestaat uit bestaande en nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt circa 1,1 km van het plangebied.

Figuur 18: Ligging Natuurnetwerk

Zeer kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij (Wav-gebieden)

De locatie ligt niet in een zeer kwetsbaar natuurgebied (Wav-gebied) of in een zone van 250 meter daaromheen. De Wav heeft hierdoor geen beperkingen voor het planvoornemen. De zeer kwetsbare gebieden liggen op ca. 2,4 km (gebiedsnummer 362) en 2,8 km afstand (gebiedsnummer 303). Deze vallen in de categorie 'overige zeer kwetsbare gebieden'.

Figuur 19: Ligging zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden)

4.4.5 Landschap

Omgeving

Voor 1800 lag het plangebied in een landschap dat bestond uit heide met vennen en moerassen. Gaandeweg de negentiende eeuw is het plangebied ontgonnen en in gebruik genomen als weiland en bos. In deze periode is ook een aantal wegen langs het plangebied ontstaan, die het gebied toegankelijk maakte voor de bewoners van Egchel. Ten zuiden van het plangebied is een kanaal, het zogenoemde afwateringskanaal, gegraven ten behoeven van de scheepvaart en de ontwatering van, in cultuur gebrachte, agrarische gronden. Ook in het plangebied is een afwatering gegraven.

Deze afwatering lag in het noorden en is blijven bestaan tot in de tweede helft van de twintigste eeuw. Hierna is de watergang helemaal uit het landschap verdwenen. Rond 1891 bestond meer dan de helft van het plangebied uit bos. Het overige deel bestond uit de afwatering en de natte percelen daar omheen. In het begin van de twintigste eeuw is het grootste deel van het bos geveld. Er bleven twee houtopstanden over. Na 1967 zijn ook deze houtopstanden geveld. In het verleden heeft er in het plangebied nooit bebouwing gestaan. Pas na 1967 is het eerste gebouw gerealiseerd aan de Melkweg.

Tegenwoordig kenmerkt het landschap zich als heideontginningslandschap op een overgang van meer droge naar natte gronden, bestaande uit akkers en diverse agrarische bouwvlakken. De geschiedenis van het landschap is tegenwoordig nog steeds te herkennen. Naar het zuiden toe vormen historische wegen tussen Egchel en het landschap een duidelijk herkenbaar patroon. Veel groenelementen in het plangebied lopen langs de historische wegen. Hiernaast liggen hier en daar, haaks op de wegen groenelementen, veelal bomenrijen. Tussen de akkers liggen enkele watergangen met braamstruweel. De meer open agrarische gronden beschikken soms over lange vergezichten in de richting van de historische wegen. Ten zuiden van het plangebied ligt het Afwateringskanaal en de Kanaaldijk, geflankeerd met bomenrijen. Het afwateringskanaal vormt een fraaie scheidslijn in het landschap. Direct ten zuiden van het afwateringskanaal ligt het windmolenpark Egchelse heide.

De bestaande situatie in het plangebied

Ten behoeve van de omgevingsvergunning van 22 oktober 2020 is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt (*Landschapsplan, projectnummer 16420-BA010/18307-AA005, laatst gewijzigd 17 december 2019, ingediend 20 december 2019 en het Onderhoudsplan landschappelijke inpassing, kenmerk FA/16420.BA010/418502, laatst gewijzigd 15 januari 2020, ingediend 30 januari 2020*). De ondernemer heeft de verplichting om de landschappelijke inpassing te realiseren in de eerstvolgende plantperiode (1 november t/m 1 maart) nadat het 'bouwwerk' is opgeleverd. In 2021-2022 zijn de vergunde, nieuwe stallen gebouwd en opgeleverd. Dit betekent dat formeel in eerste kwartaal van 2023 de beplanting gerealiseerd moet zijn. In januari 2023 was dit nog niet aangeplant, zie navolgende foto's. Na realisatie is de ondernemer verplicht de landschappelijke inpassing te onderhouden conform het onderhoudsplan. Het nieuwe bestemmingsplan verankert ook de bestaande, vergunde situatie, maar ontslaat de ondernemer niet van de verplichting tot het realiseren van de landschappelijke inpassing conform de omgevingsvergunning. De gemeente kan indien nodig handhavend optreden.

- Volgens de vergunning komen er boomsingels langs beiden zijden van De Horsten. Ter plaatse van de hoogspanningslijn worden de bomensingels onderbroken. De gemeente heeft aan de oostzijde van De Horsten de boomsingel aangeplant (inpassing LOG-gebied).

Zicht op De Horsten, gezien vanaf splitsing met de Melkweg (jan 2023)

- Volgens de vergunning komt er een dubbele bomenrij aan de zuidzijde van de kavel De Horsten 20 langs de Melkweg. Aan de westzijde van deze kavel komt een houtsingel en aan de noordzijde van deze kavel komen boomgroepjes op kruiden en faunarijk grasland. Dit is nog niet gerealiseerd.

Zicht op De Horsten 20, gezien vanaf de Melkweg (jan 2023)

- De gemeente heeft een groenstructuur gerealiseerd langs de noordelijke perceelsgrens van kavel De Horsten 17 (inpassing LOG-gebied). Volgens de vergunning komt aan de oostzijde van de kavel De Horsten 17 nog een houtsingel, maar deze is nog niet gerealiseerd.

Zicht op kavel De Horsten 17, gezien vanaf De Horsten

De gemeente heeft binnen en rondom het plangebied (op gemeentegrond) bomen, groenstructuren en een waterbergingsvoorziening gerealiseerd volgens het inpassingsplan voor het LOG.

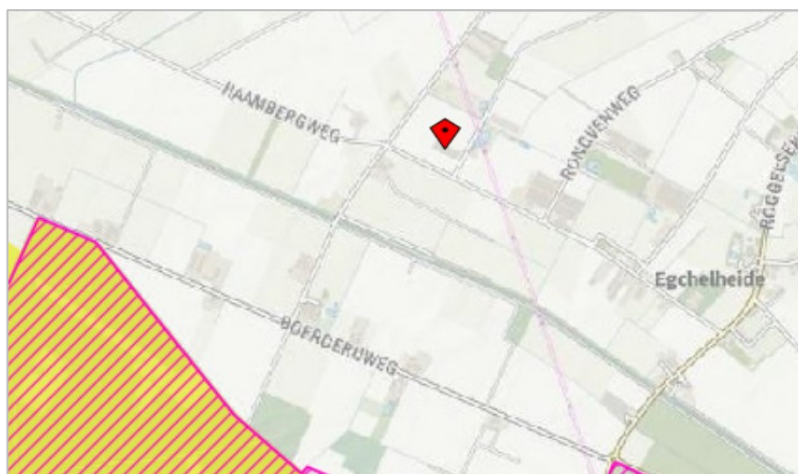
Luchtfoto waterbergingsvoorziening met groenstructuren (april 2022)

De omgevingsvergunning van 2020 richt zich op de landschappelijke inpassing die de ondernemer zelf moet realiseren ter compensatie van de bestaande bouwblokken. De vergunde situatie is gebaseerd op de eis dat het oppervlak landschappelijke inpassing minimaal 10% van het bouwvlak moet bedragen. Volgens het landschappelijk inpassingsplan bij de omgevingsvergunning moet de ondernemer in de bestaande situatie 3.325 m² aan landschappelijke inpassing realiseren. Volgens de voorschriften moet dit aangeplant worden in het eerstvolgende plantseizoen na gereedkoming van de laatste stal, ofwel voorjaar en najaar van het jaar 2023. Voor de totale beoogde bedrijfsopzet in dit bestemmingsplan is een nieuw landschappelijk inpassingsplan gemaakt met een gefaseerde realisatie. De inpassing van de bestaande stallen is als eerste fase opgenomen. Zie paragraaf 6.8.

4.4.6 Bodem en water

Beschermingsgebieden

Het plangebied ligt niet in een boringsvrije zone, waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied.

Figuur 20: Waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden (bron: POL-viewer Limburg)

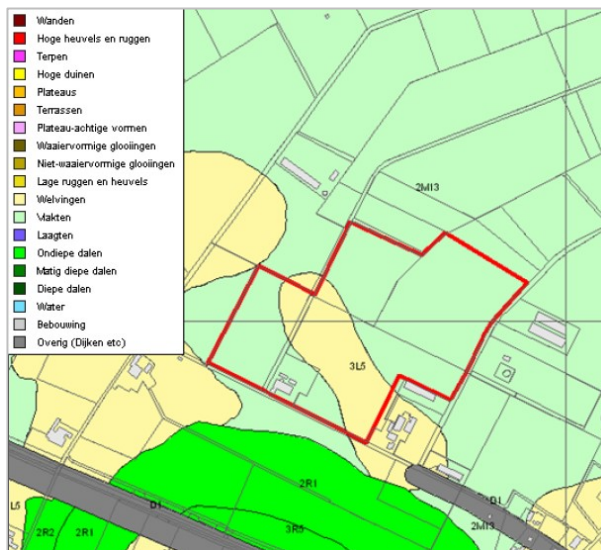
Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt ten noorden van de Peelrandbreuk en ten zuiden van de Tegelenbreuk. De ondergrond bestaat uit afzettingen van de formaties van Beegden en bevat sedimenten die door de Maas zijn afgezet. De formatie van Beegden is afgedekt met eolische afzettingen van de Formatie van Boxtel die fijnkorrelige wind- en beekafzettingen omvat. Binnen de Formatie van Boxtel worden acht laagpakketten gedefinieerd waarvan het laagpakket van Liempde in het plangebied voorkomt. Dit laagpakket bestaat uit dekzandafzettingen welke zijn gevormd in de late fase van de laatste ijstijd. Het Laagpakket kenmerkt zich als een langgerekt, noord-zuid georiënteerd, gebied met laagten, glooiingen en ruggen.

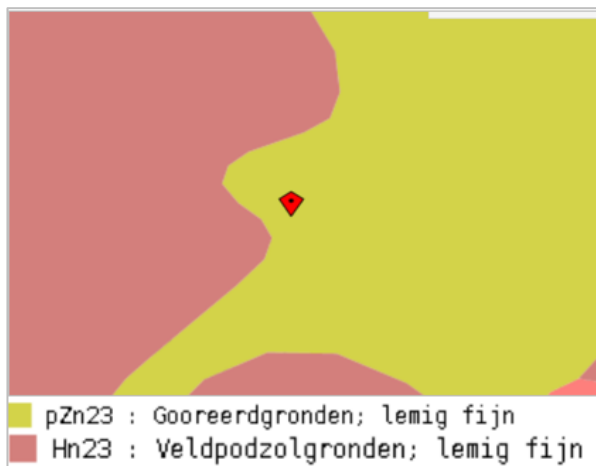
Plaatselijk kunnen deze afzettingen zijn afgedekt door Holocene afzettingen bestaande uit:

- Stuifduinen en landduinen die in het Holoceen op de Pleistocene zandgronden zijn gevormd vooral als gevolg van ontbossing. Deze worden aangeduid als het Kootwijk Laagpakket (behorende tot de Formatie van Boxtel);
- Beekafzettingen op de hogere Pleistocene zandgronden. Deze worden aangeduid als het Singraven laagpakket (behorend tot de Formatie van Boxtel);
- Veenafzettingen behorende tot de Nieuwkoop Formatie. Deze omvat al het Holocene veen dus ook het hoogveen dat op de zandgronden in het Pleistocene deel van Nederland is gevormd. Waar dit hoogveen aan het oppervlak voorkomt, kan het als een apart laagpakket, het Griendtsveen laagpakket, worden onderscheiden. Het Hoogveen wordt echter vrijwel alleen op de Peelhorst aangetroffen;
- Antropogene pakketten zoals een plaggendek ook wel aangeduid als esdek.

Geomorfologisch gezien behoort het plangebied tot een dekzandvlakte (2M13) en dekzandrug (3L5).

Figuur 21: Geomorfologische waarden (bron: Geomorfologische kaart van Nederland)

Figuur 22: Bodemkaart plangebied (bron: Bodemkaart van Nederland)

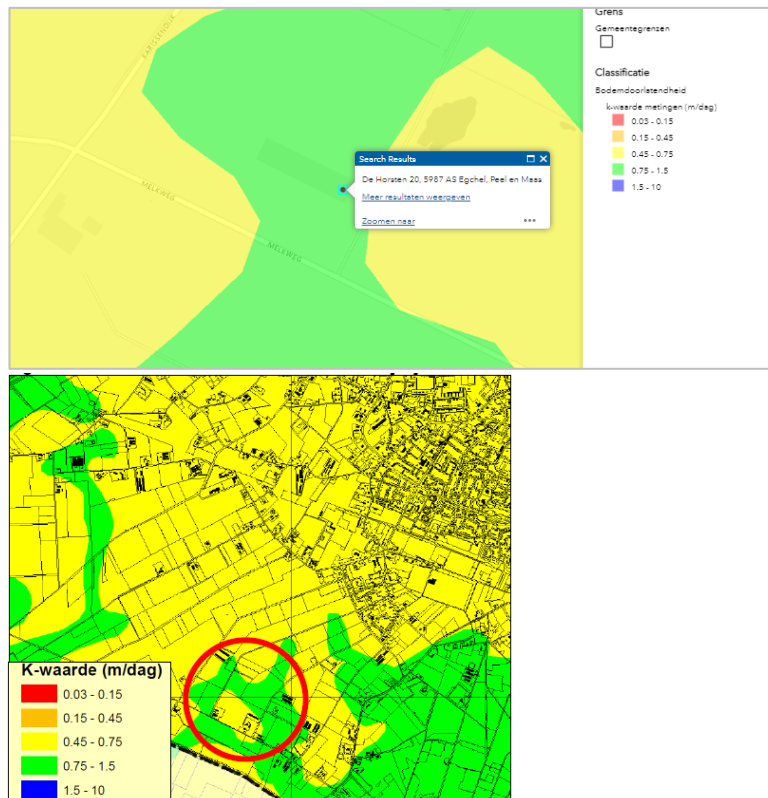
Bodemopbouw

In het plangebied bevinden zich volgens de bodemkaart (bodemcode pZn23) ontwikkeld in leem met een zanddek en een moerige tussenlaag op zand (en in een heel klein deel veldpodzolgronden). In 2008 is bij een verkennend bodemonderzoek tot 3,5 m zand aangetroffen. De diepere bodemopbouw in het plangebied is weergegeven in tabel 9.

Tabel 9: Diepere bodemopbouw in het plangebied

Globale diepte (m+NAP)	Geohydrologische schematisatie	Samenstelling	Geologische classificatie
30-29	Matig doorlatende deklaag 1	Zand	Formatie van Boxtel
29-22	Matig doorlatende deklaag 2	Zand en grind	Formatie van Beegden
22-10	Watervoerend pakket 1a	Zand en grind	Formatie van Beegden
10- -145	Scheidende laag/geohydrologische basis	Leem, fijn zand, klei- of slibhoudend	Formatie van Breda

Waterdoorlatendheid

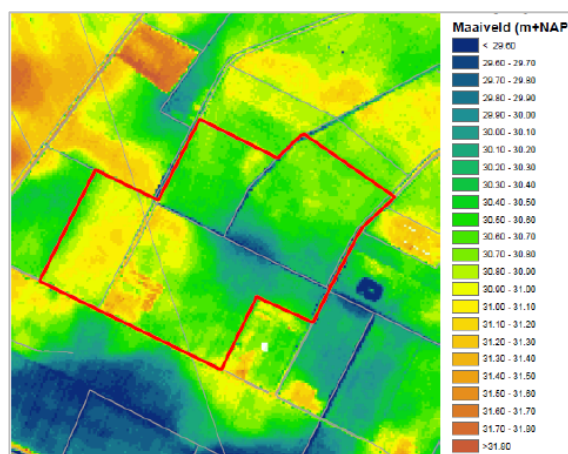

Figuur 23: Bodemdoorlatendheid en K-waarde plangebied

Uit deze kaart blijkt dat ter plaatse van het plangebied een k-waarde tussen de 0,75 en 1,5 m/d wordt verwacht. Dit betekent de doorlatendheid van de bodem in het plangebied goed is.

Hoogteligging

Het maaiveld in het plangebied varieert van tussen 29,7 en 31,2 m + NAP [14]. In het van het plangebied ligt het maaiveld lager en in het zuidwestelijke deel hoger. In figuur 24 is een uitsnede van de hoogtekaart weergegeven.

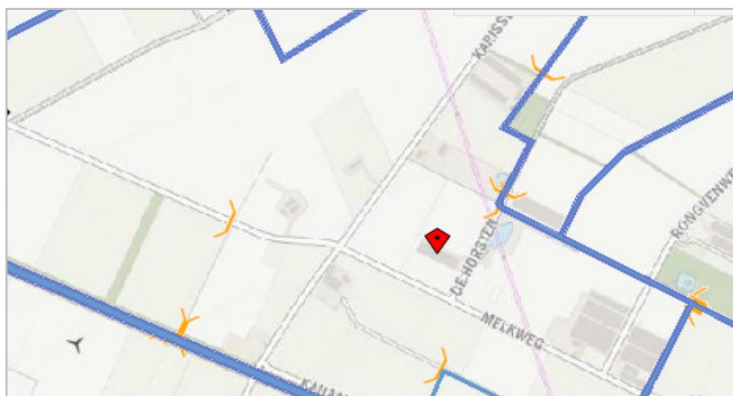
Figuur 24: Uitsnede hoogtekaart

Aardkundige waarden

In het plangebied zijn geen aardkundige waarden aanwezig.

Waterhuishouding

In en nabij het plangebied liggen de waterlopen Egchelhoekerbeek en Egchelbeek. Deze waterlopen zijn op de legger aangeduid als 'primaair water'. Dit betekent dat bij aanpassingen aan de waterloop een vergunning of ontheffing in het kader van de keur aan de orde is. De waterlopen in het plangebied stromen af richting de waterloop langs de Roggelseweg, die weer afwatert richting het Afwateringskanaal tussen Neer en Helden.

Figuur 25: Legger (bron: Atlas Limburg)

Het freatisch grondwater in het plangebied stroomt in zuidwestelijke richting de Maas. Plaatselijk kan het grondwater gericht zijn op de beken in het plangebied, die vermoedelijk een drainerende werking hebben. Het grondwater bevindt zich op 1,5 m beneden maaiveld (29,5 m +NAP).

Centrale waterberging LOG (n.a.v. waterparagraaf 2009)

In opdracht van de gemeente Peel en Maas heeft Grontmij Nederland BV in 2009 een waterparagraaf opgesteld ter voorbereiding op het bestemmingsplan en de MER voor het LOG Egchelse Heide.

Uit de inventarisatie in het kader van de inrichting van het LOG is gebleken dat:

- de bodem is opgebouwd uit een deklaag van circa 3,5 m-mv matig fijn zand welke een totale dikte heeft van 10 meter. Lokaal kan een leemlaag of lemig zand in de bovenste 2 meter voorkomen;
- het freatisch grondwater bevindt zich gemiddeld tussen de 1,2 tot 1,6 m-mv, de GLG tussen 1,6 en 2,2 m-mv en de GHG tussen de 0,7 en 1,0 m-mv;
- er geen schijngrondwaterstanden zijn aangetroffen;
- de doorlatendheid van de bodem circa 0,45 m/d bedraagt (worst-case), waarbij wordt opgemerkt dat geen infiltratieproeven zijn verricht;
- het maaiveld ter plaatse van het plangebied globaal rond de 29,7-30,3 m +NAP.
- het plangebied wordt doorkruist door de Egchelhoekerbeek en Egchelbeek. De waterlopen stromen af richting de waterloop langs de Roggelseweg, die weer afwatert richting het afwateringskanaal tussen Neer en Helden. De beide waterlopen in het plangebied zijn niet gestuwd. Beide zijn primaire watergangen, hetgeen betekent dat tot 5 meter uit de insteek

de Keur van toepassing is. (www.wpm.nl > Vergunningen > Keur, Waterwetgeving en leges); Bij aanpassingen aan de waterloop geldt dat een vergunning of ontheffing in het kader van de KEUR dient te worden aangevraagd;

- in het noordwesten van het plangebied ligt een hydrologisch gebied dat als 'niet gevoelig maar aan grondwater gebonden' is aangeduid. Het gebied is verder niet beschreven in de ecohydrologische atlas van Limburg;
- er geen grondwateronttrekkingen in de directe omgeving (1 kilometer) zijn gelegen en het plangebied niet in of in de directe nabijheid van een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied is gelegen.

In het kader van de inrichting van het LOG Egchelse Heide is door de gemeente een waterretentievoorziening aangelegd waarnaar het niet-verontreinigd hemelwater van verhard oppervlak kan worden afgevoerd om ter plaatse te infiltreren. Deze retentievoorziening ligt in het midden van het plangebied (zie onderstaande afbeelding). Het spuiwater wordt conform de omgevingsvergunning geloosd op het vuilwaterriool.

Figuur 26: Ligging waterretentievoorziening

Bodemkwaliteit

Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling waar sprake is van het toevoegen van woningen of andere verblijfsplaatsen waar personen langere tijd kunnen verblijven dient onderzocht te worden of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde ontwikkeling. Het bestemmingsplan staat nieuwbouw van een bedrijfswoning toe op het perceel van de (voormalige) locatie Melkweg 22.

In opdracht van de gemeente zijn meerdere bodemonderzoeken uitgevoerd voor het LOG Egchelse Heide en voor de voormalige locatie Melkweg 22. De bodemonderzoeken zijn bijgevoegd als bijlage 14. Een overzicht van alle uitgevoerde bodemonderzoeken:

- Vooronderzoek Melkweg 22, Egchel. Het Milieubureau, rapport 98-050-06, d.d. 2 februari 1998. Dit onderzoek heeft betrekking op ± 700 m² waar een stal gebouwd gaat worden. Hoewel verwezen wordt naar verdachte locaties elders op het terrein (ondergrondse HBO tank van 3.000 L en bovengrondse dieseltank van 1.200 L) wordt de onderzoekslocatie als onverdacht aangewezen en de uitvoering van een bodemonderzoek is niet noodzakelijk.
- Verkennend bodemonderzoek Melkweg 22, Egchel. HMB BV, rapport 08250101A, d.d. 9 december 2008. Dit onderzoek op perceel H 245 heeft alleen betrekking op het bebouwde

deel en directe omgeving. Er zijn geen boringen binnen geplaatst. Plaatselijk worden in de bovengrond een zwakke tot matige bijmenging met beton en baksteen aangetroffen. Zintuiglijk is op het maaiveld en in de grond geen asbestverdacht materiaal waargenomen. Uit de analyses volgt dat plaatselijk een lichte verontreiniging met PAK aanwezig is. Alleen in boring 30 ter plaatse van de ondergrondse HBO-tank onder de oprit bij het woonhuis is op 2,0-2,5 m-mv een sterke verontreiniging met minerale olie aangetroffen (2.500 mg/kgds). Geadviseerd wordt hier een nader bodemonderzoek uit te voeren.

- Vooronderzoek Landbouwontwikkelingsgebied Egchelse Heide. Grontmij, rapport 284016, d.d. 24 december 2009. Dit vooronderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Helden in het kader van een projectbesluit/MER voor herinrichting van de onderzoekslocatie en enkele aangrenzende percelen (totaal ± 22 ha). De conclusie is dat de agrarische oppervlakte (onverhard) onverdacht is. De locatie van de brandstoftank, welke in het rapport van HMB in 2008 is vermeld met de aanwezigheid van een sterke olieverontreiniging dient nader onderzocht te worden, alsmede de verdachte inpandige locaties welke nog niet onderzocht zijn.
- Nader bodemonderzoek bij ondergrondse tank, Melkweg 22 te Egchel. HMB B.V. rapport 08250102B, d.d. 18 juni 2012. Hierin is vastgesteld dat bij de inmiddels verwijderde tank ± 5 m³ sterk is verontreinigd met minerale olie (2.500 mg/kgds). In een geplaatste peilbuis zijn in het grondwater geen verontreinigingen met minerale olie of vluchtige aromaten (BETXN) aangetroffen. Deze verontreiniging (vermoedelijk ontstaan vóór 1987) dient gesaneerd te worden, maar betreft geen geval van ernstige bodemverontreiniging.
- Evaluatierapport bodemsanering Melkweg 22, Egchel. HMB B.V. rapport 08250103F, d.d. 6 november 2012. In dit rapport is beschreven dat de ingekaderde olieverontreiniging geheel is ontgraven en afgevoerd naar Theo POUW in Weert (8,38 ton). Bij de ontgraving is echter in de zuidoosthoek van de ontgravingsput op 0,7 m-mv een tyleenleiding aangetroffen, die aan de bovenzijde is afgedekt met asbestverdachte golfplaten. Deze asbestverontreiniging is nog niet ingekaderd.
- Inspectierapport VTH, gemeente Peel en Maas, d.d. 16 januari 2014. Tijdens en de sloop heeft de gemeente de locatie meerdere malen bezocht en de waarnemingen gerapporteerd. In het najaar van 2013 is de woning en zijn de stallen gesloopt. Hierbij is in de woning nog asbest aangetroffen welke niet in het inventarisatierapport is vermeld. Hier is vervolgonderzoek naar gedaan waarmee in de verdere sloop rekening is gehouden. Ook is een melding gedaan van het brengen van meststoffen op of in de bodem. Nadat de opstallen en funderingen zijn gesloopt is in januari 2014 de puin ter plaatse gebroken. Op 6 februari 2014 is melding gedaan dat alles is gesloopt en alle puin is afgevoerd.
- Vooronderzoek Melkweg (voormalig nr. 22), nummer 201081.BKK, BKK Bodemadvies, d.d. 15 februari 2021. Dit betreft een bodemonderzoek conform de NEN 5752 en bestaat uit een historisch onderzoek en locatiebezoek. Op basis van de historische gegevens en de waarnemingen tijdens het locatiebezoek op 21 januari 2021 zijn er geen aanleidingen een bodemverontreiniging op de locatie te verwachten. De onderzoekslocatie kan als 'onverdacht' worden aangemerkt. Feitelijk bodemonderzoek kan achterwege blijven.

Sinds uitvoering van deze onderzoeken zijn de onbebouwde en onverharde gronden alleen landbouwkundig in gebruik geweest. De kwaliteit van de bodem kan dan ook als onveranderd worden beschouwd. Met name ter plaatse van het perceel van de voormalige Melkweg 22, waar de bedrijfswoning en mogelijke huisvesting van arbeidsmigranten is voorzien. Er zijn hierdoor geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Bodembedreigende activiteiten bestaande situatie

Binnen de huidige bedrijfsvoering vinden bodembedreigende activiteiten plaats. Deze activiteiten hebben met name betrekking op opslag van mest, kadavers en kleine gebruikshoeveelheden medicijnen- en reinigingsmiddelen. De dikke mestfractie uit de mestscheider wordt opgeslagen op een vloeistofkerende vaste mestopslag met een opslagcapaciteit van 250 m³. De dunne fractie wordt teruggeleid naar de mestsilo's. Het gevaar van bodemverontreiniging kan in voldoende mate worden beperkt door een vloeistofkerende voorziening op de plaatsen waar de installatie wordt opgesteld. Door het toepassen van de hiervoor beschreven maatregel wordt de bodem in voldoende mate beschermd en is in de bestaande situatie sprake van verwaarloosbaar bodemrisico.

4.4.1 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

De beoogde bebouwing wordt gerealiseerd binnen het landbouwontwikkelingsgebied. Dit gebied betreft een jong ontginningslandschap waar geen cultuurhistorische vlakelementen aanwezig zijn. In en nabij het plangebied zijn cultuurhistorische waardevolle wegenpatronen aanwezig (lijnelementen). Door het plangebied loopt De Horsten, waarvan een deel op de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Limburg is aangegeven als 'weg uit de periode 1806 – 1890'. Ook de Melkweg en de Rongvenweg, die langs het plangebied lopen, staan aangegeven als 'weg uit de periode 1806 – 1890'. De Karissendijk ten westen van het plangebied staat naast 'weg uit de periode 1806 – 1890' ook aangegeven als 'weg ouder of gelijk met middeleeuwse verkaveling'. De gronden in het plangebied staan op de cultuurhistorische waardenkaart als 'nieuw cultuurland 1890-1990'. Tussen de Karissendijk en De Horsten is een weg/veldkruis aanwezig, maar verder zijn in of nabij het plangebied geen monumenten of cultuurhistorische objecten aanwezig.

Archeologie

Met de inwerkingtreding van de 'Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)' per 1 september 2007 is de implementatie van het 'Verdrag van Malta' (1992) een feit. Deze wet regelt de omgang met het archeologisch erfgoed. Uitgangspunt van het verdrag is het archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en beheermaatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. Om het bodemarchief beter te beschermen is het sindsdien verplicht om de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden te beoordelen.

Vooruitlopend op opname in bestemmingsplannen is door de gemeente Peel en Maas een beleidsplan archeologie vastgesteld. In dit beleidsplan is onderzocht waar archeologische waarden te verwachten zijn op basis van historisch onderzoek en bekende archeologische vindplaatsen. Dit samen is vertaald naar een archeologische beleidskaart. Onderstaand is een uitsnede van deze archeologische beleidskaart voor de projectlocatie en directe omgeving.

Figuur 27: Uitsnede archeologische beleidskaart

De gronden ter plaatse van het bedrijf hebben een lage archeologische verwachtingswaarde. Dit betekent dat er geen archeologische waarden te verwachten zijn die beschermd moeten worden. Een nader onderzoek wordt om deze reden niet noodzakelijk geacht.

4.4.2 Leefbaarheid en gezondheid

In de bestaande situatie zijn binnen het plangebied geen gevoelige objecten aanwezig en het aantal blootgestelden in het buitengebied is beperkt vanwege het kleine aantal woningen in de directe omgeving van het plangebied. Dit is kenmerkend voor (voormalige) LOG-gebieden.

De bestaande veehouderijactiviteiten worden uitgebreid, waardoor de emissies toenemen en mogelijk nadelige effecten voor de gezondheid van omwonenden kunnen optreden. De emissie gerelateerde milieuaspecten worden afzonderlijk beoordeeld in hoofdstuk 6. In paragraaf 6.6 wordt vervolgens nader ingegaan op de effecten van de voorgenomen activiteiten op de volksgezondheid en leefbaarheid in de omgeving.

5 Alternatieven

5.1 Inleiding

Het MER moet inzicht geven in de milieueffecten van de geboden ontwikkelruimte in het bestemmingsplan. Het gaat daarbij om de onderdelen van het bestemmingsplan waarbij er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu. In een milieueffectrapportage wordt als basisregel gehanteerd dat alles waarover een nieuw besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Toegespitst op het MER betekent dit dat het voornemen is opgebouwd uit:

- De begrenzing van de bouw- en gebruiksmogelijkheden. Hoeveel planologische ruimte wordt geboden voor uitbreiding zonder dat hiervoor een nieuwe planologische procedure hoeft te worden doorlopen?
- Welke flexibiliteitsmogelijkheden biedt het plan? Welke besluiten kan het college nemen zonder dat hiervoor een nieuw besluit van de gemeenteraad nodig is? Hierbij gaat het om de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden van het college.

5.2 Te onderzoeken alternatieven / scenario's

Het totale ontwikkelplan voor het varkensbedrijf aan De Horsten is het planvoornemen waarop het bestemmingsplan is gebaseerd. Locatie-onderzoek is niet relevant voor dit MER, aangezien de locatieafweging al uitgebreid heeft plaatsgevonden in de visie- en besluitvorming ten aanzien van de gebiedsontwikkeling Egchel en in het bijzonder het (voormalig) LOG Egchelse Heide. Deze locatie is de beste locatie voor de ontwikkeling van een toekomstgerichte, duurzame varkenshouderij. Omdat de nieuwvestiging en eerste uitbreidingsfase van dit bedrijf al een feit is en de eindsituatie bepaald wordt door de eigendomssituatie van de gronden binnen het LOG, zijn er geen locatie-alternatieven om te onderzoeken.

Het planvoornemen voorziet in een optimale invulling van het plangebied waarbij drie deelgebieden te onderscheiden zijn:

1. biggenstallen,
2. zeugenstallen,
3. waterberging, mestopslag en -verwerking en (aan de zijde van de Melkweg) een bedrijfswoning, opslagloods, sleufsilos en mogelijke huisvesting arbeidsmigranten.

Voor het planMER is het van belang om ten aanzien van het planvoornemen de bandbreedte aan mogelijke milieueffecten in kaart te brengen. Het betreft de effecten die op kunnen treden bij het volledig benutten van de planologische ruimte die in het bestemmingsplan geboden wordt aan het totale bedrijfsontwikkelingsplan. Op basis hiervan wordt onderzocht of en welke begrenzingen/beperkingen in het bestemmingsplan nodig zijn om significant nadelige milieueffecten te kunnen uitsluiten.

In het MER worden gezien voorgaande geen echte alternatieven voor het bestemmingsplan uitgewerkt, maar worden de volgende twee scenario's onderzocht en vergeleken met de referentiesituatie:

3. het totale ontwikkelplan (=planvoornemen) (maximale ontwikkelscenario);
4. het deel van het ontwikkelplan dat inpasbaar is binnen de huidige milieugrenzen en beleidskaders (inpasbaar alternatief).

Omdat uit berekeningen bekend is dat in het planvoornemen de voorgrondbelasting van geur resulteert in een overschrijding van de geldende geurnorm op de burgerwoning Karissendijk 10 (zie paragraaf 4.6), is het totale ontwikkelplan in feite het maximale ontwikkelscenario dat met toepassing van de huidige geuremissiefactoren voor de luchtwassers nog niet volledig inpasbaar is binnen de geldende geurnormering. Mogelijk dat toekomstige bijstelling van de emissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers wel voldoende geurruimte biedt om het hele plan te realiseren, maar op korte termijn is het niet de verwachting dat de emissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers worden verlaagd.

Het is echter ook de bedoeling om het plan in fasen binnen een tijdsbestek van ongeveer 10 jaar te realiseren. Het alternatievenonderzoek maakt inzichtelijk welke deel van het ontwikkelplan met de huidige kaders direct planologisch toegestaan kan worden en welk deel op dit moment (nog) niet. Het bestemmingsplan zal hierop moeten worden afgestemd, eventueel met toepassing van maatwerkregels.

5.3 Toegepaste modellen

Stikstof

De berekeningen van de stikstofdeposities zijn uitgevoerd met AERIUS Calculator v2022 én het modelprogramma OPS-pro (dit is het rekenmodel dat ook in Aeries Calculator gebruikt wordt). Output is een grid met een 100*100m resolutie, waarmee de depositiekaarten gemaakt zijn. De (cumulatieve) stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden en overige voor natuurgebieden is berekend door het grid te confronteren met de Natura 2000-gebieden en in een door Pouderoyen Tonnaer ontwikkelde GIS-module op kaarten inzichtelijk gemaakt.

Geur

Voor het uitvoeren van berekeningen aan geur uit veehouderijen zijn twee rekenmodellen beschikbaar:

- V-Stacks vergunning: dit model berekent de geurbelasting van een individuele veehouderij op omliggende woningen.
- V-Stacks gebied: dit model berekent de achtergrondbelasting in een gebied.

Deze rekenmodellen hebben een gemeenschappelijke achtergrond. Beide zijn afgeleid van het Stacksmodel, dat rekent volgens de beschrijving van het Nieuw Nationaal Model (NNM) en zijn ontwikkeld voor een ander doel en verschillen daarom op een aantal punten van elkaar en van het NNM. De modellen V-stacks vergunning en V-Stacks gebied berekenen soms afwijkende resultaten bij gelijke invoergegevens. Het verschil is grotendeels te verklaren door een afwijkende berekende of ingestelde ruwheid.

Bij V-Stacks gebied wordt de ruwheid gebaseerd op een groot gebied (rechthoek om uiterste punten heen plus 2 km bufferzone). V-stacks vergunning rekent niet met zo'n bufferzone. Afhankelijk van de invoer van het gebied rekent V-Stacks gebied dus meestal met een ruwheid gebaseerd op een groter gebied dan bij V-Stacks vergunning het geval is. Nog steeds kan na het gelijkzetten van bovenstaande invoerparameters een klein verschil in de uitkomsten zijn. Beide modellen zijn ontwikkeld met ander doel en bijbehorende keuzes. Op bedrijfsniveau leidt dat zelden exact tot dezelfde uitkomsten. V-Stacks gebied kent namelijk een aantal vereenvoudigingen waardoor het mogelijk wordt een groot aantal emissiebronnen mee te nemen. Dit is bedoeld als hulpmiddel bij het beoordelen van de indicatieve geurbelasting vertaald naar woon- en leefklimaat (voor beleids- en planvorming) en niet voor het berekenen en weergeven van exacte individuele geurcontouren voor het beoordelen van de vergunbaarheid. Voor het exact bepalen van de geurbelasting door een enkele veehouderij (voorgrondbelasting) is V-Stacks vergunning het aangewezen programma.

De geurberekeningen in dit MER zijn uitgevoerd met het rekenprogramma V-stacks gebied versie 2022 aangevuld met een GIS-module ontwikkeld door Pouderoyen Tonnaer, en V-stacks vergunning versie 2020. Deze GIS-module is ontwikkeld om met minder handmatige handelingen de geurbelasting en de uitbreidingsruimte voor wat betreft geur voor een groter plangebied te berekenen en inzichtelijk te maken. In de modelberekeningen is uitgegaan van default V-Stacks parameters en een vaste ruwheid, zoals aangegeven op de kaarten in het MER. De achtergrondbelasting geur is berekend op de geurgevoelige objecten en een 25*25m grid voor kaartpresentaties. Voor extra nauwkeurigheid zijn de meest relevante veehouderijen (Rongvenweg 14 en 15, Jacobusstraat 42, Roggelseweg 112, Huiskesweg 6, Melkweg 9 en 16) en uiteraard planlocaties De Horsten 20 en 17 met specifieke emissiepuntparameters meegenomen in de geurberekeningen. Overige veehouderijen zijn betrokken op basis van defaultwaarden.

Fijnstof

De fijnstof berekeningen zijn gebaseerd op RIVM-data aangevuld met een GIS-module ontwikkeld door Pouderoyen Tonnaer. Deze module is ontwikkeld om met minder handmatige handelingen de indicatieve, cumulatieve fijnstofbelasting van veehouderijen in een groter plangebied te berekenen. In de modelberekeningen is uitgegaan van default parameters. Per alternatief is de cumulatieve fijnstofbelasting berekend op verblijfsobjecten en een 25*25m grid voor kaartpresentaties.

De wijze van rekenen en analyseren is bedoeld voor (kaderstellende) planvorming en beoordelen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan en het in beeld brengen van de milieueffecten en is niet bedoeld voor vergunningverlening. De initiatiefnemer dient bij iedere vergunningaanvraag middels eigen, specifieke berekeningen (op dit moment met Aerius Calculator, V-Stacks Vergunning en V-Stacks gebied en ISL3A) aan te tonen dat kan worden voldaan aan de actuele wet- en regelgeving.

6 Milieueffecten

6.1 Verkeer

Met de uitbreiding in aantallen varkens en toename in mestopslag en -verwerkingscapaciteit nemen de verkeersbewegingen ook toe. Dit is geen evenredige toename, aangezien er ook schaalvoordelen benut kunnen worden (grotere aantallen en hoeveelheden per transport).

Alle stallen worden, net als de bestaande stallen, met pijpleidingen aangesloten op de mestsilos en de drijfmest wordt gescheiden in een dunne en dikke fractie.

Het aantal vervoersbewegingen zoals vermeld in de vigerende omgevingsvergunning en bijbehorend akoestisch onderzoek is gebaseerd op een worstcase situatie, waarbij alle vrachtwagens in dezelfde week van en naar het bedrijf rijden. In de praktijk vindt er periodiek mestscheiding plaats gedurende een aantal aaneengesloten dagen, hetgeen ook pieken in mestaanvoer en mestafvoer geeft.

Er is voor het planvoornemen geen opgave van de verkeersbewegingen aangeleverd door de ondernemer. Het geschatte aantal verkeersbewegingen in de bestaande situatie en in het totale ontwikkelplan is ingeschat op kengetallen en praktijkcijfers.

6.1.1 Lichte verkeersbewegingen

In de vigerende omgevingsvergunning en bijbehorend akoestisch onderzoek wordt uitgegaan van maximaal 25 auto's per week. Dit zijn auto's en bestelbusjes van de ondernemer, werknemers en erfbetreiders. Dit komt neer op maximaal 8 lichte verkeersbewegingen per etmaal.

Het aantal benodigde werknemers zal toenemen als het totale ontwikkelplan gerealiseerd is, echter door de nieuwe bedrijfswoning en mogelijke huisvesting voor de arbeidsmigranten die werkzaam zijn op het eigen bedrijf, zal het aantal auto's dat dagelijks van en naar het bedrijf rijdt niet toenemen. Het aantal erfbetreiders dat het bedrijf bezoekt zoals de dierenarts, koeriers en adviseurs is niet direct gerelateerd aan de omvang van het bedrijf. Voor het totale ontwikkelplan (planvoornemen) wordt een schatting gedaan van max. 12 lichte verkeersbewegingen per etmaal.

Schatting aantal lichte verkeersbewegingen per jaar:

- Bestaande situatie: 2.800 lichte verkeersbewegingen per jaar
- Planvoornemen: 4.200 lichte verkeersbewegingen per jaar

6.1.2 Zware verkeersbewegingen

De zware transportbewegingen bestaan met name uit de aan- en afvoer van dieren, voer, mest en overige aan- en afvoer (zoals afvalstoffen, kadavers, bedrijfshulpstoffen). In de tabel 10 zijn de geschatte maximale zware transportbewegingen per jaar opgenomen. Voor de bestaande situatie is uitgegaan van de gegevens in de vigerende vergunning. Voor het planvoornemen is uitgegaan van (forfaitaire) normen en kengetallen e.d., waardoor sprake is van een worstcase benadering. In **Deel B – Bijlage 5** is de uitwerking van de ingeschatte zware transportbewegingen opgenomen.

Tabel 10: Geschatte maximale zware transportbewegingen per jaar in de bestaande situatie en planvoornemen (indicatief)

	Aantal geschatte zware transportbewegingen (indicatief)					
	Mest	Voer	Dieren	Overig	Totaal geschat per jaar	Totaal geschat gemiddelde per week
Bestaand, vergund	1.224	240	954	104	2.522	48
Planvoornemen	1.900	760	1.740	312	4.712	91

Het spuiwater van de luchtwassers kan uitgereden worden als meststof op omliggende landbouwgronden, maar ook afgevoerd worden als meststof. In de geldende omgevingsvergunning staat vermeld dat het spuiwater geloosd wordt op het vuilwaterriool. Het is niet bekend hoe in de toekomstige situatie omgegaan zal worden met het spuiwater. Deze worstcase benadering van de vervoersbewegingen dekt ook de eventuele afvoer van spuiwater.

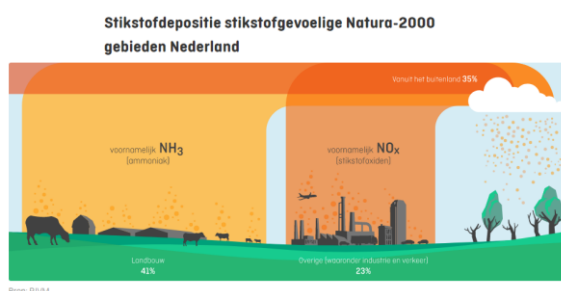
6.1.1 Betekenis voor het bestemmingsplan

Als al het aan- en afrijdend vrachtverkeer via De Horsten en Egchel gaat rijden levert dat theoretisch gezien een extra verkeersdruk in Egchel en kan de verkeersveiligheid in Egchel verslechteren. Het is, gezien de halfverharde/onverharde weginrichting, de rijroute (niet de snelste route) en de aanwezige snellere ontsluitingsroutes van en naar het ontwikkelgebied via de Melkweg, niet waarschijnlijk dat het aan- en afrijdend vrachtverkeer De Horsten richting Egchel als ontsluitingsroute gaat gebruiken. Er kunnen lichte voertuigen of tractoren deze route nemen, omdat ze in Egchel moeten zijn of vandaan komen, maar dit is te verwaarlozen, zeker een eventuele toename ten opzichte van de bestaande situatie. Er is geen noodzaak om in het bestemmingsplan een verplichte rijroute op te nemen als voorwaardelijke verplichting.

6.2 Stikstof en Natura2000 gebieden

6.2.1 Kadern stikstof en Natura2000

Voor stikstofeffecten op gevoelige natuurgebieden is de Wet natuurbescherming en de Wet ammoniak en veehouderij bepalend. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Wet natuurbescherming en het landelijke en provinciale stikstofbeleid.

Om de stikstofdepositie op Natura2000 gebieden te verminderen worden generieke maatregelen gericht op NOx en NH3 en gebiedsgerichte maatregelen gericht op NH3 genomen. Emissiereductie per eenheid ammoniak levert meer 'stikstofwinst' op dan emissiereductie per eenheid NOx, omdat ammoniak gemiddeld genomen dichter bij de bron neerslaat.

Natura 2000 is de verzamelnaam voor het netwerk van Europese natuurgebieden. Natura 2000-gebieden vallen onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en zijn in nationale wetgeving verankerd in de Wet Natuurbescherming 2017. De Europese Unie heeft zich als doel gesteld om bedreigde soorten en habitats te beschermen.

Aan de hand van een lijst met meest kwetsbare soorten zijn opgaven opgelegd aan de landen binnen de Europese Unie. De landelijke opgave is inmiddels vertaald naar gebieden in de vorm van zogenaamde aanwijzingsbesluiten.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan dient de gemeenteraad rekening te houden met de gevolgen die het plan kan hebben voor de Natura2000-gebieden. Een besluit mag alleen genomen indien de raad zich op grond van de Voortoets / Passende beoordeling ervan heeft verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast. Zekerheid bestaat wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is over de afwezigheid van schadelijke gevolgen.

Als schadelijke gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, kan het plan worden vastgesteld c.q. de vergunning alsnog worden verleend aan de hand van de 'ADC-criteria'. De criteria geven aan dat bij mogelijke significante negatieve gevolgen alleen vergunning verleend kan worden wanneer aan alle volgende criteria wordt voldaan: A) het ontbreken van alternatieve oplossingen; D) dwingende redenen van groot openbaar belang; C) met het voorschrift verbonden aan de vergunning dat de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Voor een plan hoeft volgens artikel 8.2 lid 2 Wet natuurbescherming geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.

Een passende beoordeling nodig om zeker te stellen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. In de passende beoordeling mag rekening worden gehouden met de effecten van mitigerende maatregelen. Dit zijn maatregelen zoals het inzetten van externe saldering of verleasen. Daarbij is wel vereist dat de positieve effecten van deze maatregelen vast staan. Een passende beoordeling is vormvrij, maar heeft wel een aantal vereisten. Deze moet betrekking hebben op de gevolgen van het project waarvoor de vergunning wordt aangevraagd. Er kan gebruik worden gemaakt van onderzoeken die niet specifiek voor het project zijn opgesteld, maar dan dient wel een individuele toets plaats te vinden om te bepalen of deze informatie ook toepasbaar is.

Voor de beoordeling van de gevolgen van een project voor een Natura 2000-gebied in een passende beoordeling zijn de volgende aspecten van belang:

1. Instandhoudings- en passende maatregelen en autonome ontwikkelingen kunnen worden betrokken bij het bepalen van de staat van instandhouding van de natuurwaarden.
2. Instandhoudingsmaatregelen, passende maatregelen en beschermingsmaatregelen kunnen worden betrokken als de verwachte voordelen daarvan ten tijde van die beoordeling vaststaan.
3. De hierboven genoemde maatregelen moeten zijn uitgevoerd ten tijde van het opstellen van de ecologische Natura 2000-toets. Er mag dus géén rekening worden gehouden met nog te treffen beheermaatregelen. Er mag alleen rekening worden gehouden met het positieve effect van de maatregelen voor de instandhoudingsdoelstelling als dat positieve effect ook vast staat.
4. Autonome ontwikkelingen mogen niet betrokken worden bij de beoordeling van de vraag of de negatieve gevolgen van de toedeling van de depositieruimte kunnen worden voorkomen of verminderd. Deze autonome ontwikkelingen mogen alleen worden betrokken als deze voordelen ten tijde van de passende beoordeling vaststaan. Bijvoorbeeld het schoner worden van verkeer.
5. De rechtstreekse gevolgen van het te beoordelen project (positieve en negatieve) dienen in het kader van mitigatie per areaal van een habitatype onderzocht te worden.
6. Er moet worden aangegeven welke maatregelen betrokken worden. Mitigerende maatregelen (o.a. extern salderen) mogen worden meegenomen.
7. Ook is relevant welke uitgangssituatie voor de toestand van het Natura 2000-gebied meegenomen wordt bij de beoordeling van de gevolgen van het project. De feitelijke situatie in het Natura 2000-gebied is hierbij de uitgangssituatie, oftewel de ten tijde van de besluitvorming van het project bestaande staat van instandhouding van de habitatypen en soorten en de actuele achtergrondwaarden en hydrologische situatie.
8. In artikel 2.1 van de Regeling natuurbescherming staat dat de AERIUS Calculator gebruikt dient te worden voor het berekenen van de gevolgen op Natura 2000-gebieden.

Passende beoordeling nodig bij wijziging emissiearm stalsysteem sinds december 2022

Gerechtigde uitspraken en de op 25 november 2022 verschenen kamerbrieven van het ministerie van LNV hebben consequenties voor de vergunningverlening van alle emissiearme stalsystemen. Er kan met onvoldoende zekerheid worden vastgesteld dat de stalsystemen voldoende emissies reduceren. In eerste instantie gold dit alleen voor melkvee en jongvee. In de op 25 november uitgebrachte kamerbrief geeft de Minister aan dat de Rav-factoren niet meer kunnen worden toegepast bij de vergunningverlening Wnb voor alle sectoren en voor alle emissiearme systemen, ook luchtwassers. Emissiearme stalsystemen kunnen niet zonder meer worden verleend op basis van de Rav-systematiek. Vergunningverlening voor stalsystemen voor alle diercategorieën is alleen nog mogelijk via een passende beoordeling. Hoe deze passende beoordeling eruit moet zien en hoe deze getoetst moet worden is op dit moment echter nog onbekend. Het ministerie van LNV komt daarvoor medio 2023 met een handreiking.

In dit plan is geen sprake van wijziging van stalsystemen, waarbij de natuurvergunning als uitgangssituatie wordt gebruikt voor interne saldering met een gewijzigde situatie.

In dit plan is sprake van een onherroepelijke natuurvergunning voor het totale planvoornemen, waarbij ammoniakrechten zijn aangekocht voor externe saldering, hetgeen ervoor zorgt dat er geen significante nadelige gevolgen voor Natura 2000 gebieden ontstaan. Door de gefaseerde realisatie is er ook jarenlang sprake van aanzienlijk minder ammoniakemissie dan vergund, hetgeen een extra positief effect heeft voor de natuur, aangezien de saldogevers inmiddels gestopt zijn.

6.2.2 Natura 2000 gebieden

De afstanden tot de dichtstbij gelegen Natura 2000-gebieden:

- Leudal (Habitatrichtlijngebied) ca. 5,3 km.
- Swalmdal (Habitatrichtlijngebied) ca. 6,8 km
- Deurnsche peel & Mariapeel (Vogel- en Habitatrichtlijngebied) ca. 7,4 km
- Groote Peel (Vogel- en Habitatrichtlijngebied) ca. 8,3 km
- Sarsven en De Banen (Habitatrichtlijngebied) ca. 10,9 km
- Duitse Natura 2000 gebieden ca. 11,5 km

Zie voor een weergave van de ligging op een topografische kaart paragraaf 4.4.4.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden zijn alleen (mogelijke) effecten door stikstofdepositie afkomstig van NH₃-emissies en (in mindere mate) NO_x-emissies relevant. Overige effecten zoals verstoring voor Natura2000 gebieden is op voorhand uit te sluiten gezien de grote afstand.

Al jaren is er in Natura 2000 gebieden een overschot aan stikstofdepositie. Dit is schadelijk voor de natuur. Herstelmaatregelen moeten er voor zorgen dat de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden worden gerealiseerd. Een toename van stikstofdepositie is niet toegestaan op stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden als het niet zeker is dat de toename in stikstofdepositie geen nadelige gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Dit belemmert de vergunningverlening voor economische activiteiten. Daarom hebben het Rijk en de provincies het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld.

Het PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden en op 29 mei 2019 onverbindend verklaard door de Raad van State ¹. De stikstofuitspraak legde bouwprojecten en het verlenen van vergunningen stil. Het kabinet kwam daarop in november 2019 met maatregelen om de stikstofuitstoot te verminderen. Zodat de vergunningverlening weer op gang kon komen, zoals verlagen van de maximumsnelheid op snelwegen, de Regeling sanering varkenshouderij en de vrijwillige opkoopregeling van veehouderijen met een piekbelasting op Natura2000 gebieden, maar ook subsidieregeling voor stalaanpassingen.

Bij minstens de helft van de stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden, moet de stikstofdepositie in 2030 onder de kritische depositiewaarden (KDW) liggen. In 2018 heeft circa 78% van de stikstofgevoelige natuurgebieden een te hoge stikstofdepositie, uitgaande van de KDW-norm (*bron: Rijksoverheid*). De benodigde uitstootdaling komt voor de helft van maatregelen die het kabinet al heeft genomen. Circa 10% neemt het Klimaatakkoord voor zijn rekening.

¹ ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604, Raad van State, 29 mei 2019

Aanvullende maatregelen moeten zorgen voor de andere 40%. Naast de maatregelen voor het verminderen van stikstofuitstoot aan de bron, zet het kabinet ook in op natuurbehoud en –herstel. (bron: RIVM)

6.2.3 Milieugebruiksruimte

Voor het totale ontwikkelingsplan is een rechtsgeldige, onherroepelijke vergunning art. 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming aanwezig (Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg van 20 augustus 2020, zaaknummer 2018-206531). Deze vergunning is ‘passend beoordeeld’ en verleend op basis van de op 1 oktober 2015 verleende, onherroepelijke Nbwet-vergunning voor De Horsten 20 (zaaknummer 2014-0012 met kenmerk 2015/71566). De in de vergunning gehanteerde emissiefactoren zijn nog steeds actueel.

Uitgangssituatie plantoets Wet natuurbescherming

In het planspoor vormen de artikelen 2.7 lid 1 en 2.8 lid 1 van de Wet natuurbescherming (Wnb) het toetsingskader. Een plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura2000 gebied mag alleen worden vastgesteld als daaraan een passende beoordeling ten grondslag wordt gelegd. Bij de beoordeling of een plan significante gevolgen kan hebben vanwege stikstof, moet de feitelijk bestaande, planologisch legale situatie ten tijde van planvaststelling afgezet worden tegen de beoogde situatie. *Op dit uitgangspunt zijn door de Raad van State een aantal uitzonderingen geaccepteerd.*

In artikel 3.8 lid 2 Wnb staat geregeld in welke situaties geen passende beoordeling hoeft te worden gemaakt. Dit betreft volgens vaste jurisprudentie de zogenaamde ‘één op één inpassing’ van een onherroepelijke natuurtoestemming (waarvoor een toereikende passende beoordeling is uitgevoerd en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe inzichten zal opleveren). Reden daarvoor is dat de planologische uitbreidingsmogelijkheden reeds passend zijn beoordeeld in het kader van de natuurvergunningverlening en dat niet opnieuw hoeft te worden gedaan (zie o.a. ABRvS 17 augustus 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2271, ABRvS 10 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1105 en ABRvS 24 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4359). De Raad van State stelt dat, om toepassing te kunnen geven aan dit artikel, het ook is vereist dat in de planregels is gewaarborgd dat sprake is van een zogenaamde één-op-één-inpassing van het in een onherroepelijke vergunning vergunde gebruik.

Stikstofeffecten door NOx zijn ondergeschikt aan de stikstofeffecten ten gevolge van NH3 uit stallen. In de verleende Nbwet-vergunning (thans: Wnb-vergunning) zijn wel ‘diverse vervoersbewegingen’ vergund. In de beschikking van de verleende vergunning is een emissie van 7.077,58 kg NH3/jaar en 13,58 kg NOx/jaar vermeld. Hierbij moet vermeld worden dat de activiteiten zijn vergund en niet de stikstofemissies of -deposities. Deze zijn herberekend in Aerius versie 2022 o.b.v. rekenjaar (met actuele emissiefactoren voor stallen en verkeer. De emissiefactoren voor verkeer hebben een dalende trend).

Onherroepelijke natuurvergunning als referentie in het bestemmingsplan

Er hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt ingeval van zogenaamde ‘één op één inpassing’ van een onherroepelijke natuurtoestemming, waarvoor een toereikende passende beoordeling is uitgevoerd en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe inzichten zal opleveren. Reden daarvoor is dat de planologische uitbreidingsmogelijkheden al passend zijn beoordeeld in het kader van de natuurvergunning en niet opnieuw hoeft te worden gedaan.

In de beschikking van de onherroepelijke natuurvergunning van 20 augustus 2020 staat als uitgangssituatie voor de passende beoordeling de Nbwet-vergunning van 1 oktober 2015 vermeld (zaaknummer 2014-0012 met kenmerk 2015/71566, voor het oprichten en exploiteren van een varkenshouderij aan De Horsten 20 te Egchel). Een deel van de Nbwet-vergunning van 2015 was niet gerealiseerd, maar kon met de salderingsregels ingezet worden voor interne saldering ten behoeve van het ontwikkelplan. Er heeft een wijziging in diercategorieën plaatsgevonden, maar de natuurvergunning van 2015 zag ook al toe op dezelfde gecombineerde luchtwasser als de natuurvergunning van 2020 (planvoornemen).

Tabel 11: Uitgangssituatie Nbwet-vergunde situatie vergunning 1 okt 2015 (bron: Beschikking Wnb-vergunning 20 augustus 2020)

Stal	type	Rav	Aantal dieren	Ammoniak emissie per dier kg NH3/dier/jaar	Ammoniak emissie totaal	Feitelijk gerealiseerd
1	gespeende biggen opfokzeugen	D1.1.15.4	6.240	0,10	624	ja
		D3.2.15.4	300	0,45	135	nee
2a	kraamzeugen dekberen	D1.2.17.4	150	1,30	195	nee
		D2.4.4	2	0,83	1,66	nee
		D1.3.12.4	490	0,63	308,70	nee
2b	kraamzeugen dekberen	D1.2.17.4	150	1,30	195	nee
		D2.4.4	2	0,83	1,66	nee
		D1.3.12.4	490	0,63	308,70	nee
3a	vleesvarkens	D3.2.15.4	3.120	0,45	1.404	nee
3b	vleesvarkens	D3.2.15.4	3.120	0,45	1.404	nee
4a	vleesvarkens	D3.2.15.4	3.120	0,45	1.404	nee
4b	vleesvarkens	D3.2.15.4	3.120	0,45	1.404	nee

De Raad van State heeft op 20 januari 2021 uitgesproken dat 'intern salderen' sinds 1 januari 2020 niet langer vergunningplichtig is op basis van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming (uitspraak 'Logtsebaan', 201907146/1/R2). Hieraan hebben Gedeputeerde Staten invulling gegeven en het besluit genomen dat bij de afhandeling van aanvragen die zijn en worden ingediend op basis van artikel 2.7 Wnb, de bepalingen uit de Beleidsregel 'intern en extern salderen in Limburg december 2019' over intern salderen buiten toepassing worden gelaten (GS-besluit van 23 februari 2021, in werking per 2 maart 2021). Dit betekent dat de niet-gerealiseerde, vergunde ruimte zoals aangegeven in tabel 11 op basis van de beleidsregel ten tijde van besluitvorming voor intern salderen gebruikt mocht worden voor interne saldering. Op dit moment is de beleidsregel voor saldering nog ongewijzigd en zal de passende beoordeling voor de Wnb-vergunning van 20 augustus 2020 niet tot nieuwe inzichten leiden. De geldende regels op moment van vaststellen van het bestemmingsplan zijn leidend, dus als de beleidsregels tussentijds wijzigen dan kan dit (mogelijk) alsnog leiden tot nieuwe inzichten en noodzaken tot een nieuwe passende beoordeling.

De Aerius-verschilberekening behorende bij de Wnb-vergunning van 20 augustus 2020 is berekend met een oudere Aerius versie. Deze is opnieuw berekend in de meest recente Aerius versie v2022 en opgenomen in bijlage 7. De coördinaten van de emissiepunten van bestaande stallen wijken licht af van de coördinaten in de Aerius berekening bij de Wnb-vergunning, aangezien met de luchtfoto in Aerius calculator als ondergrond blijkt dat de vergunde coördinaten van de bestaande emissiepunten niet op het midden van de werkelijke emissiepunten liggen. Deze wijziging van coördinaten is dusdanig klein dat de berekeningsresultaten hierdoor niet wijzigen (blijkt uit een uitgevoerde controle berekening).

Deze rechtsgeldige natuurvergunning kan op dit moment één op één ingepast worden in het bestemmingsplan, aangezien een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe inzichten zou opleveren en vergunde stikstofrechten worden gerespecteerd. Dit wordt gecombineerd met een planregel op basis waarvan een toename in stikstofemissie en -depositie ten opzichte van deze Wnb-vergunning niet wordt toegestaan.

Provinciale eisen m.b.t. de emissie van ammoniak uit stallen

Op provinciaal niveau en specifiek voor de veehouderijen heeft de provincie Limburg een verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Nieuwe varkenstallen moeten voldoen aan 85% ammoniakreductie. Zowel de bestaande situatie als het planvoornemen voldoen aan deze eis vanwege de toepassing van gecombineerde biologische luchtwassers 85% op alle stallen.

Duitse Natura2000 gebieden

De buitenlandse Natura 2000-gebieden vallen ook onder de reikwijdte van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Daarnaast geldt voor aangevraagde projecten op Nederlands grondgebied die stikstofdepositie veroorzaken op stikstofgevoelige Duitse en Belgische Natura 2000-gebieden dat de effecten van stikstofdepositie dienen te worden beoordeeld overeenkomstig de daarvoor geldende toetsingskaders in Duitsland respectievelijk Vlaanderen en Wallonië.

De Duitse Natura2000 gebieden zijn in de Wnb-vergunning 2020 getoetst. De toename van stikstofdepositie op Duitse Natura 2000-gebieden was ten opzichte van de onderliggende Nbwet-vergunning van 2015 niet groter dan 0,1 kg N/ha/jaar (7,14 mol/ha/jaar) of meer. Op basis van de Duitse toetsingsmethode voor de beoordeling van effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan dan er vanuit worden gegaan dat significante negatieve effecten op deze gebieden zijn uitgesloten. Bij de effectbeoordeling in volgende paragraaf worden ook de Duitse gebieden betrokken.

6.2.4 Effecten scenario's

Ten opzichte van de bestaande situatie nemen in het planvoornemen de stikstofemissies (NO₂ en NH₃) toe vanwege toename in aantal dieren en verkeersbewegingen.

De ammoniakemissie uit stallen is het meest bepalend voor de stikstofdepositie op natuurgebieden. In de bestaande situatie bedraagt (uitgaande van rekenjaar 2023) de stikstofemissie uit stallen 2.064,8 kg NH₃/jaar en door verkeer 5,3 kg NO_x/jaar. In het planvoornemen bedraagt de stikstofemissie uit stallen 7.077,7 kg NH₃/jaar en door verkeer 10,5 kg NO_x/jaar (zie berekening Aerius v2022 in **Deel B - bijlage 7**).

Aangezien sprake is van één op één inpassing van voornoemde Wnb-vergunning van 2020 in het bestemmingsplan, vormt deze vergunning de referentiesituatie in de voortoets Wnb voor het bestemmingsplan, maar is tegelijkertijd gelijk aan het planvoornemen. De Wnb-vergunde activiteiten zijn doorgerekend met de actuele Aerius Calculator v2022, rekenjaar 2023. Dit rekenjaar geeft een iets lagere NO_x-emissie dan in de Aerius-berekening met rekenjaar 2020 in de beschikking van de vigerende Wnb-vergunning, ten gevolge van de afnemende emissiefactoren voor voertuigen in de loop der jaren.

Voor het inzichtelijk maken van de milieueffecten ten opzichte van de bestaande situatie (= referentie MER) is in tabel 12 de berekende stikstofdepositie van de bestaande situatie weergegeven en deze is vergeleken in een verschilberekening met de Wnb-vergunning / planvoornemen.

Tabel 12: Stikstofdeposities Wnb-vergunning 2020/planvoornemen en bestaande situatie (Aerius Calculator v2022, rekenjaar 2023)

Natuurgebied	Bestaande situatie hoogste bijdrage op habitattypen mol/ha/jaar	Vergund Wnb 2020 / planvoornemen hoogste bijdrage op habitattypen mol/ha/jaar	Vershil bestaande situatie en referentie Wnb / planvoornemen Grootste toename / hoogste verschil op habitattypen mol/ha/jaar
Leudal	0,26	0,88	+0,62
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,24	0,76	+0,52
Maasduinen	0,17	0,58	+0,41
Swalmdal	0,16	0,56	+0,39
Meinweg	0,12	0,40	+0,29
Weerter- en Budelerbergen	0,10	0,33	+0,23
Groote Peel	0,10	0,34	+0,24
Sarsven en De Banen	0,10	0,32	+0,23
Roerdal	0,08	0,27	+0,19
Strabrechtse Heide & Ringselven	0,05	0,16	+0,11
Duitse N2000 punt 1	0,12	0,43	+0,31
Duitse N2000 punt 2	0,12	0,42	+0,29
Duitse N2000 punt 3	0,15	0,52	+0,37
Duitse N2000 punt 4	0,16	0,56	+0,40
Duitse N2000 punt 5	0,14	0,48	+0,34
Duitse N2000 punt 6	0,20	0,70	+0,50
Natuurnetwerk punt 1	1,22	3,80	+2,58
Natuurnetwerk punt 2	1,25	4,23	+2,98
Natuurnetwerk punt 3	1,23	4,23	+3,01
Wav-gebied punt 1	0,31	1,02	+0,71
Wav-gebied punt 2	0,61	1,97	+1,37
Wav-gebied punt 3	0,53	1,74	+1,21

Ten opzichte van de bestaande situatie betekent de beoogde uitbreiding een toename van de stikstofdepositie op Natura2000 gebieden en overige beschermde natuurgebieden. Voor het planvoornemen (en daarmee de berekende toename) is al een onherroepelijke Wnb-vergunning aanwezig, hetgeen betekent dat er geen sprake is van een toename ten opzichte van de referentiesituatie o.b.v. de Wet natuurbescherming en dat significant nadelige effecten voor Nederlandse en Duitse Natura2000 gebieden kunnen worden uitgesloten.

De natuurgebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk, maar niet (meer) aangewezen zijn als Wav-gebied (zie paragraaf 4.4.4.), zijn niet stikstofgevoelig en daarom ook niet beschermd tegen mogelijk nadelige effecten ten gevolge van een toename in stikstofdepositie.

De Wav-gebieden die niet zijn vervallen zijn wel stikstofgevoelig (zgn. zeer kwetsbare gebieden), maar het plangebied ligt buiten deze Wav-gebieden en de 250 meter zone eromheen. De Wav heeft geen beperkende werking voor het plangebied, ook al is er sprake van een toename van de stikstofemissie en -depositie. En met het in werking treden van de Omgevingswet (vooral nog 1 januari 2023) komt de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) te vervallen, dus ook deze Wav-gebieden. Tenzij de provincie deze gebieden opnieuw als te beschermen gebieden aanwijst/overneemt in de provinciale Omgevingsverordening, maar hiervoor zijn nog geen provinciale plannen bekend.

Ammoniakemissies uit mestbe- en verwerking

In het algemeen kan worden gesteld dat er relatief weinig bekend is over de emissies die optreden bij mestbewerkingsinstallaties. De risico's voor het optreden van emissies van ammoniak, geur, fijn stof en broeikasgassen tijdens het scheiden van mest worden als beperkt ingeschat als de scheiding in een gesloten systeem wordt uitgevoerd (*Rapport 703, Inventarisatie emissies en geluidsoverlast van mestbewerkingsinstallaties en eventuele maatregelen, september 2013, Wageningen UR Livestock Research, Melse, Verdoes, Mosquera en de Buissonjé*).

Mosquera e.a. (2010) vonden, op basis van metingen in een gesloten bedrijfsruimte met luchtwasser waarin scheiding van varkensmest plaatsvond met een mestbewerkingsinstallatie, lage emissies van ammoniak, methaan en lachgas ten opzichte van wat een stal met een vergelijkbaar aantal varkens zou hebben geëmitteerd. Bij de 'open' scheidings is de verblijftijd van de mest in de installatie kort en bij de zeefbandpersen wordt de drijfmest verdund en aangezuurd, waardoor ammoniakemissies beperkt zullen blijven; desalniettemin zal een nige emissie plaatsvinden (*Melse en Verdoes, 2005; Verdoes et al., 2002a; Melse et al., 2002b, 2002c, 2002d*). Om emissies nog verder te beperken zouden deze 'open scheidings' voorzien kunnen worden van een afdekking, en de ventilatiegassen uit deze ruimtes afgezogen en behandeld.

Beschikbare data (*Amon e.a., 2006; Dinuccio e.a., 2008; Fanguero e.a., 2008; Martinez e.a., 2003; Mosquera e.a., 2011b*) laat zien dat opslag van de dunne en dikke fracties na mestscheiding over het algemeen resulteert in lagere emissies ten opzichte van opslag van ruwe onbewerkte drijfmest. Het afdekken van de mestopslagen voor de dunne en dikke fracties na scheiding zou kunnen worden toegepast om de emissies van ammoniak, geur, methaan, lachgas, fijn stof tijdens opslag van deze fracties te beperken (*Amon e.a., 2007; Chadwick, 2005; Clemens e.a., 2006; Guarino e.a., 2006; Hansen e.a., 2006; Lemmens e.a., 2007; Thorman e.a., 2006; Van der Zaag e.a., 2009; Yamulki, 2006*).

In 2016 is o.b.v. expert-judgement een inschatting gedaan van de emissiefactor ammoniak (NH₃) uit mestbewerking (*Rapport 962, Inschatting van emissiefactoren voor ammoniak en lachgas uit mestbewerking, juli 2016, Melse en Groenestein*). Uit dit onderzoek volgt een geschatte emissiefactor NH₃ in '% N-totaal' van 0,3% voor alleen het mestverwerkingsproces en inclusief minimaal 6 maanden opslag van dikke en dunne fractie in totaal 3,2%.

De hoeveelheid nutriënten die in de mest aanwezig is, kan aanzienlijk verschillen tussen de soorten organische mest, maar ook binnen een bepaalde mestsoort. De samenstelling hangt onder andere af van het voer, het strooisel in de stallen en de leeftijd van de dieren. Er zijn gemiddelde waarden voor varkensmest te vinden die gebaseerd zijn op laboratorium-analyses. Gemiddelde waarden tussen 2017 en 2021 voor gehalte N in zeugendrijfmest bedraagt 5 kg N / ton drijfmest (bron: eurolab). Gehalte N in biggendrijfmest ligt lager dan in zeugendrijfmest, dus voor indicatieve worstcase inschatting kan gemiddeld gehalte van 5 kg N/ton worden aangehouden.

De te verwerken hoeveelheid mest is voor de bestaande situatie ingeschat op ongeveer 15 ton/jaar (75 kg N/jaar) en voor het planvoornemen op ongeveer 28,6 ton/jaar (143 kg N/jaar). De geschatte mestproductie en de daaraan gerelateerde zware transportbewegingen zijn nader uitgewerkt in **Deel B - bijlage 5**.

Met de 3,2% geschatte NH₃ emissie bij mestverwerking incl. opslag dunne en dikke fractie bedraagt de geschatte emissie in de bestaande situatie ongeveer 2,4 kg NH₃/jaar en in het planvoornemen ongeveer 4,6 kg NH₃/jaar. De geschatte NH₃ emissie door sec de mestverwerkingsinstallatie van 0,3% van N-totaal is met < 1 kg NH₃/jaar verwaarloosbaar ten opzichte van de stalemissies.

Aanvullend op de Aerius-berekening in **Deel B-bijlage 7** is een controle berekening uitgevoerd waarbij in het planvoornemen een extra (fictief) emissiepunt is opgenomen voor mestverwerking uitgaande van voornoemde emissie van 4,6 kg NH₃/jaar. Zowel met natuurlijke ventilatie als met mechanische ventilatie (o.b.v. standaardwaarden volgens de invoerinstruction) volgen voor Natura2000 gebieden uit de controle-verschilberekening dezelfde berekende toenames in stikstofdepositie. De beperkte ammoniakemissie uit mestverwerking incl. opslag heeft geen effect op de in tabel 12 berekende toenames van stikstofdepositie op Natura2000 gebieden en overige natuurgebieden.

Verwijderingsrendement gecombineerde luchtwassers

Gerechtelijke uitspraken en de op 25 november 2022 verschenen kamerbrieven van het ministerie van LNV hebben consequenties voor de vergunningverlening van alle emissiearme stalsystemen. Er kan met onvoldoende zekerheid worden vastgesteld dat de stalsystemen voldoende emissies reduceren. Daarom kunnen vergunningen op dit moment niet worden verleend zonder een passende beoordeling waarbij andere (aanvullende) passende maatregelen worden getroffen om de vereiste emissiereductie te behalen. In eerste instantie gold dit alleen voor melkvee en jongvee. In de op 25 november uitgebrachte kamerbrief geeft de Minister aan dat de Rav-factoren niet meer kunnen worden toegepast bij de vergunningverlening Wet natuurbescherming (Wnb) voor alle sectoren en voor alle emissiearme systemen, ook de meer traditionele systemen, zoals luchtwassers.

Emissiearme stalsystemen kunnen hierdoor nu niet zonder meer worden vergund op basis van de Rav-systematiek. Vergunningverlening voor stalsystemen is voor alle diercategorieën alleen nog mogelijk via een passende beoordeling. Hoe deze passende beoordeling eruit moet zien en hoe deze getoetst moet worden is op dit moment echter nog onbekend. Het ministerie van LNV komt daarvoor medio 2023 met een handreiking.

Vooral bij biologische luchtwassers is het onvoldoende zeker dat deze het beloofde ammoniakverwijderingsrendement zullen halen. Uit WUR-onderzoek (Openbaar Wageningen Livestock Research Rapport 1337, november 2021) blijkt dat bij biologische, gecombineerde luchtwassers het ammoniakverwijderingsrendement 20-25% lager ligt dan de 85% waar in de Rav vanuit is gegaan.

Uit deze studie is gebleken dat biologische combi-wassers vaak een probleem hebben om de pH stabiel te houden. Bij chemische luchtwassers is dit stuurbaar en moet de 85% ammoniakreductie bij een goede werking wel gehaald kunnen worden. Bij de chemische combi-wasser bleek dat de tweede neutrale wasstap verzuurde als gevolg van doorslag van de zure wasstap. Dit heeft geen negatief effect op het ammoniakverwijderingsrendement, maar zal dit mogelijk zelfs nog verhogen.

Technische nalatigheid, storingen en mankementen (slecht onderhoud, vervuiling van filterpakketten en druppelvangsers, verkeerd afgestelde spuiwaterregeling etc.) leiden tot lagere ammoniakverwijderingsrendementen. Met het continue meten van de ammoniakverwijdering met ammoniaksensoren kan een stap gezet worden richting een directere controle van de werking van luchtwassers. Voorbeelden van parameters waarmee gecontroleerd zou kunnen worden of een luchtwasser vaak in storing staat zijn: het stroomverbruik van de pomp(en), levering van vers water aan het systeem en de totale productie hoeveelheid van spuiwater. Een verdere uitbreiding van het huidige elektronisch logboek met een of meerdere debietmeters bij de waswaterpomp(en) kan meer inzicht geven in mogelijke verstoppingen in leidingwerk en sproeiërs.

De verwachting is dat gecombineerde luchtwassers in de praktijk de ammoniakrendementen kunnen behalen zoals die in de Rav zijn opgenomen, wanneer de nodige maatregelen worden getroffen zoals aanbevolen in het voornoemde WUR-rapport 1337.

6.2.5 Betekenis voor het bestemmingsplan

Zonder een stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan is niet uit te sluiten dat het bestemmingsplan niet kan leiden tot een toename van de stikstofdepositie en aantasting van de natuurlijke kenmerken van beschermde Natura2000-gebieden. Voor het Natuurnetwerk en Wav-gebieden is geen stikstofplafondregeling nodig. Als de stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan wordt gebaseerd op de 'één op één inpassing' van de onherroepelijke Wnb-vergunning (o.v.v. kenmerk en datum) dan volgt uit de voortoets Wnb (plantoets) dat er ten opzichte van de referentiesituatie geen sprake is van nadelige effecten ten gevolge van het bestemmingsplan voor stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden.

Het plan is uitvoerbaar door de al aanwezige onherroepelijke Wnb-vergunning. Er is vanwege de fasering in realisatie enige flexibiliteit voor de tijdelijke toename in NOx-emissie tijdens de realisatiefasen, vanwege de ammoniakemissie die pas ontstaat zodra de varkens in de nieuwe stal gehouden worden, door een binnenplanse afwijkingbevoegdheid op te nemen waarin een toename in stikstofemissie (bestaande uit NH₃ en NO_x) ten opzichte van de Wnb-vergunning als referentie via een omgevingsvergunning kan worden toegestaan onder de voorwaarde dat de stikstofdepositie (mol N/ha/jaar) op stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden niet toeneemt.

6.3 Geur

6.3.1 Kadern geur

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde, vast te stellen, gelden de vaste wettelijke waarden. De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen standaard waarden voor de maximale geurbelasting zijn voor het concentratiegebied maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd). Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter. Voor intensieve veehouderijen wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

Een afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren. Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken. Deze onderbouwing staat in de geurgebiedsvisie uitgewerkt.

De gemeente Peel en Maas heeft sinds 1 oktober 2015 de Verordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij voor Egchel en woonwijk Giel Peetershof in werking. Deze verordening is opgesteld voor het gebied rondom de kern Egchel, om het woon- en leefklimaat in deze kern en het aansluitende ontwikkelgebied te borgen. Deze geurverordening stelt een geurnorm van 5,5 Ou voor een bufferzone tussen de kern Egchel en het LOG Egchel. Deze bufferzone is aangeduid op een bijbehorende kaart. Verder gelden de landelijke geurnormen van 3 Ou voor de bebouwde kom en 14 Ou in het buitengebied. Aan deze geurverordening ligt de Gebiedsvisie geur in het kader van de gebiedsontwikkeling Egchel ten grondslag. Voor de kern Egchel is vastgelegd dat bij de beoogde gebiedsontwikkeling in het (voormalige) LOG de leefbaarheid in het dorp voorop staat en dat het woon- en leefklimaat minimaal gelijk moet blijven (peildatum is 22 december 2008): een milieukwaliteit van 'redelijk goed'. Voor de nadere toelichting bij het gemeentelijke geurbeleid en weergave van de geurnormenkaart wordt verwezen naar par. 3.10 Geurbeleid.

6.3.2 Milieugebruiksruimte geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor (intensieve) veehouderijen. In het plangebied is in 2012 gestart met nieuwvestiging van de varkenshouderij aan De Horsten, die in fasen verder wordt ontwikkeld in een gunstig gelegen stuk van het buitengebied met weinig woningen of andere gevoelige functies in de directe omgeving. Binnen het plangebied is hierdoor nog voldoende geurruimte aanwezig om de varkenshouderij uit te breiden. Een toename in geuremissie en -belasting is binnen de wettelijke kaders toegestaan, zolang de geldende geurnormen niet worden overschreden en voldaan wordt aan het gemeentelijk geurbeleid. Het is dan ook toegestaan om de voorgrondbelasting toe te laten nemen tot aan de geurnormen. In het plangebied wordt de milieugebruiksruimte echter niet alleen bepaald door de geldende normen voor de voorgrondbelasting (individuele milieugebruiksruimte), maar ook door het beleidsstandpunt dat bij ontwikkelingen in het (voormalige) LOG het woon- en leefklimaat ten aanzien van geur in de kern Egchel niet mag verslechteren ten opzichte van de situatie op peildatum 22 december 2008 (cumulatieve, 'gedeelde' milieugebruiksruimte).

De gemeentelijke geurnormen voor de kern Egchel en de bufferzone hebben hierin een sturende functie. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere intensieve veehouderijen aanwezig die nog zullen ontwikkelen en mogelijk de cumulatieve milieugebruiksruimte benutten. Als de varkenshouderij aan De Horsten in fasen verder zal uitbreiden en voor de laatste fase(n) over enkele jaren pas een omgevingsvergunning gaat aanvragen, dan is de achtergrondbelasting geur van dat moment bepalend voor de vergunbaarheid en kan het op voorhand niet uitgesloten worden dat door tussentijdse uitbreiding van andere bedrijven de achtergrondbelasting van geur in de kern Egchel dusdanig is toegenomen, dat bij iedere volgende toename het woon- en leefklimaat verslechterd t.o.v. 2008. In dat geval kan de ondernemer kiezen voor minder stallen of binnen de beschikbare geurruimte het totale ontwikkelplan aanpassen naar minder varkens per vierkante meter stal.

In de effectbeoordeling wordt de beoogde ontwikkeling van de naastgelegen varkenshouderij aan de Rongvenweg 14 betrokken in de effectbeoordeling van de achtergrondbelasting van geur. Dit bedrijf heeft namelijk een lopende vergunningaanvraag voor uitbreiding van de varkenshouderij, maar er is nog geen beschikking. De uitbreiding is nog niet concreet maar we nemen aan dat de aangevraagde geurbelasting qua orde van grootte vergelijkbaar zal zijn met de ingediende aanvraag. Ook dit bedrijf heeft te maken met de voorgrondnormen en de verhoogde geuremissiefactoren voor combiwassers. Een ander bedrijf in de omgeving zijn de nertsenhouderij op Karissendijk 7 en 9. Het bestemmingsplan staat op deze locatie omschakeling naar andere vormen van intensieve veehouderij toe. Als hier een varkenshouderij gevestigd wordt dan mag ook hier de geuremissie en geurbelasting toenemen. De milieugebruiksruimte t.a.v. de achtergrondbelasting geur kan dus (op)gebruikt worden door een ander bedrijf. In theorie kan op dat moment iedere uitbreiding in geur ervoor zorgen dat het woon- en leefklimaat verslechterd van 'matig' naar 'redelijk slecht' en dat is niet toegestaan. Daar staat tegenover dat er ook intensieve veehouderijen beëindigd worden, bijvoorbeeld als de nertsenhouderij wijzigt naar een 'niet-veehouderij' functie en de milieuvergunning voor het houden van vee wordt ingetrokken. Dan ontstaat er ten aanzien van de achtergrondbelasting van geur juist nieuwe milieugebruiksruimte voor onder andere het varkensbedrijf aan De Horsten.

En uiteindelijk heeft de ondernemer zelf nog de milieugebruiksruimte van de thuislocatie Jacobusstraat 42 die ingezet kan worden door deze locatie aan de rand van de woonkern te beëindigen ten behoeve van uitbreiding van de veehouderij aan De Horsten.

Naast de geuremissie kan ook de geurbelasting verlaagd worden door hoge emissiepunten en de uitstroomsnelheid te verhogen, waardoor de uitgestoten geur verdund en meer verspreid wordt in de buitenlucht en de geurbelasting in de omgeving lager is. Verder is de situering van de emissiepunten ten opzichte van geurgevoelige objecten van belang. Bij nieuwe stallen kunnen de emissiepunten zover mogelijk van woningen gesitueerd worden en kan daarbij ook rekening gehouden worden met de windrichting (in Nederland overwegend sprake van wind uit het zuidwesten).

Geuremissie

Vanwege de provinciale eis van minimaal 85% ammoniakreductie en vanwege de vergunde Wnb-vergunning moeten de stallen voorzien worden van luchtwassers met minimaal 85% ammoniakreductie. Daarbij is met meer dan 750 fokzeugen sprake van een RIE-inrichting (IPPC-installatie), waardoor de BBT-Conclusies voor intensieve veehouderijen (Beste beschikbare Technieken) toegepast moeten worden. De vergunde gecombineerde, biologische luchtwasser wordt beschouwd als BBT (*alle luchtwassers met 85% of 95% ammoniakreductie worden beschouwd als BBT, echter de gecombineerde biologische luchtwasser heeft een hoge reductie van 85% ammoniak, 45% geur én 80% fijnstof*) en biedt het planvoornemen de meeste milieugebruiksruimte ten aanzien van geur.

De milieugebruiksruimte was ten tijde van het opstellen van de beleidskaders voor het LOG Egchelse Heide voor zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting groter, aangezien op dat moment de geuremissiefactoren voor gecombineerde luchtwassers nog gebaseerd waren op 85%. In volgend kader staat een korte toelichting bij deze belangrijke wijziging van de Rgv.

Emissiefactoren gecombineerde luchtwassers

Op 20 juli 2018 is de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) gewijzigd (*Staatscourant 2018, nr 39679, 19 juli 2018*). Deze wijziging hield verband met een onderzoek naar de effectiviteit van gecombineerde luchtwassersystemen (*Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen: Deel 1 Oriënterend onderzoek naar werking gecombineerde luchtwassers en verschillen tussen geurlaboratoria (rapport 1081) en Deel 2 Steekproef rendement luchtwassers in de praktijk (rapport 1082), Wageningen Livestock Research 2018*). Bepaalde typen luchtwassersystemen verwijderen minder geur dan gedacht. De emissiefactoren voor alle gecombineerde luchtwassers en één biologische luchtwasser zijn hierop verhoogd (o.b.v. 30% en 45% geurreductie i.p.v. 85% geurreductie). Gevolg is dat de geuremissie van een vergunde veehouderij met betreffende luchtwassers groter is dan waarvoor vergunning is verleend. Dit heeft tot gevolg dat de omgeving zwaarder belast wordt dan aanvankelijk is aangenomen en de milieugebruiksruimte ten aanzien van geur kleiner is geworden. De Rijksoverheid heeft aangegeven dat bij voldoende waarborg van reductiepercentages de emissiefactoren in de Rgv worden bijgesteld. Momenteel loopt vanuit het Rijk, de provincie Noord-Brabant en Wageningen UR een vervolgonderzoek naar maatregelen om het verwijderingsrendement van deze luchtwassers te verbeteren en ook wordt samen met enkele leveranciers van luchtwassers gewerkt aan certificering. Op basis van een certificaat zou dan in de toekomst mogelijke erkenning van gecombineerde luchtwassersystemen met een hoger reductiepercentage kunnen plaatsvinden, waardoor er in het plangebied weer meer milieugebruiksruimte ontstaat. Dit is echter geen en voorziene ontwikkeling voor de korte termijn, maar mogelijk wel voor over een paar jaar.

De combinatie van een luchtwasser als end-of-pipe techniek met in de stal een brongericht emissiearm stalsysteem (zogenaamd een 'dubbel emissiearm stalsysteem') is technisch mogelijk, maar levert bij huisvesting van fokzeugen en beren geen extra geurreductie op. Alleen bij gespeende biggen en opfokzeugen is sprake van een dubbele geurreductie. De totale geurreductie op bedrijfsniveau is op een zeugen en biggen bedrijf beperkt, omdat het aantal opfokzeugen in verhouding tot de totale dierbezetting én de geuremissie vanuit de biggenstallen beperkt is ten opzichte van de totale geuremissie van het bedrijf. De extra investering in een brongericht emissiearm systeem geeft over het algemeen bij zeugenbedrijven voor de omgeving geen merkbaar verschil. In de praktijk wordt over deze optie vooral toegepast als er een knelpunt opgelost moet worden bij vleesvarkenshouderijen of om ammoniakemissie te reduceren vanwege stikstof i.r.t. Wet natuurbescherming.

Bij de toepassing van een dubbel emissiearme stalsysteem op een zeugen en biggenbedrijf weegt in de meeste gevallen de beperkte milieuwinst niet op tegen de extra kosten en investering die hiervoor nodig zijn. Vooral bij zeugenhouderijen is het toepassen van een dubbel emissiearm stalsysteem economisch gezien niet rendabel en kan daardoor niet aangemerkt kan worden als BBT. Overigens zijn er ook ondernemers met praktische bezwaren tegen brongerichte emissiearme stalsystemen, zoals grotere kans op verstoppingen, meer vliegenoverlast en minder mestopslagcapaciteit in de stal, maar praktische bezwaren maken geen onderdeel uit van de BBT-afweging. Een dubbel emissiearm stalsysteem wordt voor het aspect geur dan ook niet beschouwd als een redelijkerwijs te beschouwen alternatief of scenario in dit PlanMER.

Geurbelasting

De geurbelasting kan ook zoveel mogelijk beperkt worden door gunstige emissiepuntparameters:

- Het situeren van de emissiepunten zover mogelijk van geurgevoelige objecten (met name de woningen met de hoogste geurbelasting). In het planvoornemen is hier rekening mee gehouden door de luchtwassers te situeren op de oostkant van de stallen, zover mogelijk van de woningen aan de Karissendijk. Voor de woonkern Egchel en geurgevoelige objecten in de rest van de omgeving maakt dit weinig verschil vanwege de relatief grote afstand.
- Hoge uitstroomopeningen van emissiepunten kan een lagere geurbelasting geven, maar dit is helemaal afhankelijk van de specifieke situatie (afstand en ligging tot geurgevoelige objecten). Luchtwassers met een verticale uitstroomopening hebben een hogere emissiepunthoogte dan luchtwassers met een horizontale uitstroomopening. In het planvoornemen wordt uitgegaan van een luchtwasser met verticale uitstroomopening, waardoor de uitgestoten geuremissie sneller verdund en meer verspreid, waardoor de belasting op de geurgevoelige objecten aan de Karissendijk lager zal zijn.
- Verhoogde uittredesnelheid zorgt ook voor een grotere verdunning en verspreiding van de geuremissie in de buitenlucht en daardoor verlaging van de geurbelasting. Luchtwassers hebben grote uitstroomopeningen, gelijk aan het oppervlak van het filterpakket, om de weerstand die door de ventilatoren overbrugd moet worden zo laag mogelijk te houden (lager energieverbruik en minder geluidsemisatie). Het emissiepunt kan gedeeltelijk dichtgelegd worden, waardoor de uitstroomsnelheid hoger wordt. Door het emissiepunt te verkleinen kan de snelheid hooguit verhoogd worden tot maximaal 4 tot 7 m/s (maatwerk

afhankelijk van de grootte van stal en capaciteit van de luchtwasser). Rekentechnisch mag de snelheid verhoogd worden tot maximaal 10 m/s, maar technisch is dit alleen haalbaar door de ventilatoren achter de luchtwasser te plaatsen (eventueel met toepassing van een cascaderегeling). Dit vergt een extra investering in het ventilatiesysteem.

In de praktijk wordt vanwege de extra kosten alleen gekozen voor het verhogen van de uitredesnelheid als dit noodzakelijk is om een knelpunt op te lossen en/of als deze maatregel de nodige extra milieugebruiksruimte biedt om te kunnen uitbreiden.

6.3.3 Effecten scenario's

Geuremissie uit stallen

Door de voorgenomen uitbreiding in het aantal varkens neemt de geuremissie toe. Met toepassing van gecombineerde, biologische luchtwassers wordt de emissie 45% gereduceerd. Dit type luchtwasser wordt als geur reducerende maatregel aangemerkt als Best Beschikbare Techniek (BBT).

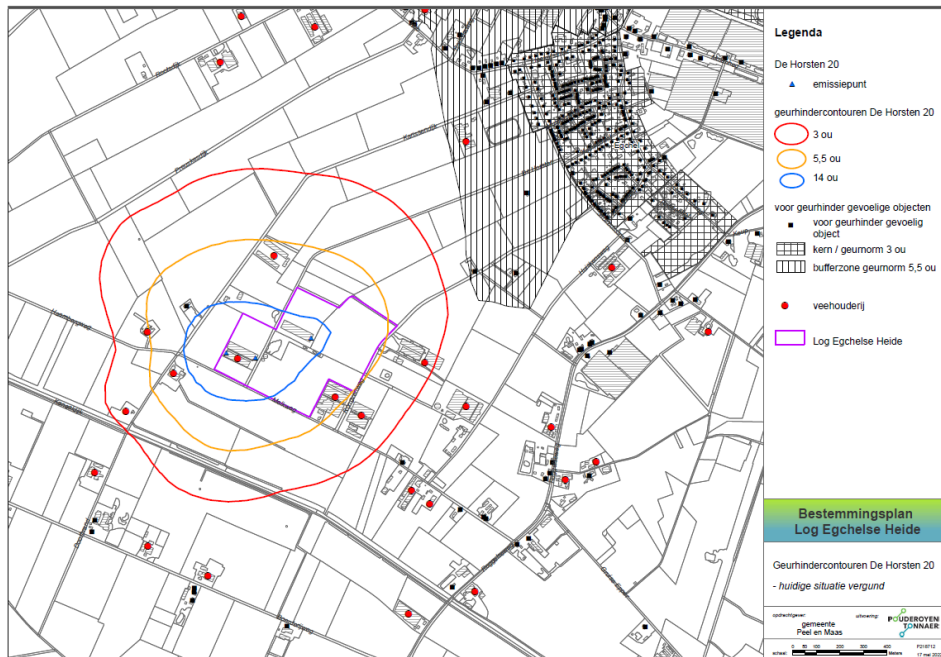
Tabel 13: Geuremissies in scenario's

	<i>Bestaand, vergund</i>	<i>Planvoornemen</i>	<i>Uitvoerbaar scenario in 2023 (indicatief)</i>
Geur (OU/m ³)	69.130	200.821	152.821 <i>(48.000 Ou minder dan plan)</i>

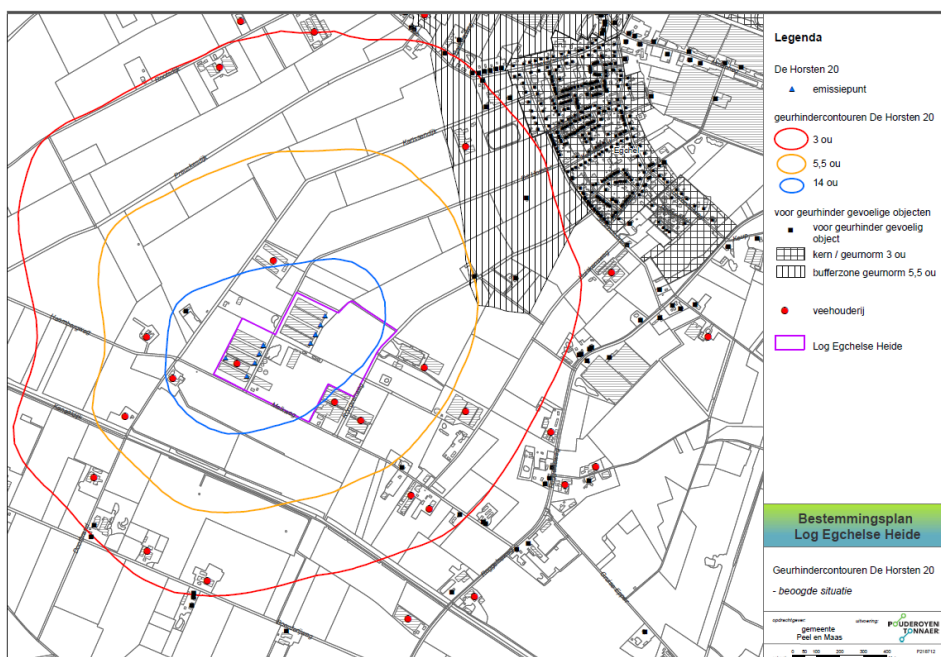
Het uitvoerbaar scenario is de indicatieve geuremissie waarbij nog voldaan kan worden aan de geldende geurnormen op basis van de huidige geuremissiefactoren voor de gecombineerde biologische luchtwassers en dezelfde situering en dimensionering van de emissiepuntparameters. De geuremissie in het uitvoerbaar scenario is bepaald met een indicatieve optimalisatieberekening waarbij de berekende voorgrondbelasting nog net binnen de geldende voorgrondnormen valt. Dit in de wetenschap dat de achtergrondbelasting en het daaraan gerelateerde woon- en leefklimaat van het planvoornemen voldoet aan het beleidsstandpunt van de gemeente en dat de voorgrondbelasting van het planvoornemen een overschrijding geeft van de voorgrondnorm op de woning Karissendijk 10. De voorgrond- en achtergrondbelasting wordt navolgend verder uitgewerkt.

Voorgrondbelasting geur uit stallen

In de bestaande vergunde situatie wordt ruim voldaan aan de gemeentelijke geurnormen voor de woonkern Egchel 3 Ou en het buffergebied 5,5 Ou. De geurbelasting benadert op Karissendijk 10 al wel de landelijke geurnorm voor het buitengebied van 14 Ou. In het planvoornemen overschrijdt de voorgrondbelasting alleen ter plaatse van Karissendijk 10 de geldende geurnorm van 14 Ou. Dit betekent dat met de huidige geuremissiefactoren en emissiepuntparameters het totale planvoornemen niet vergunbaar is. Zodra de geurreductie van gecombineerde luchtwassers verhoogd wordt ontstaat er mogelijk alsnog ruimte om het totale plan te realiseren.

Figuur 28: Voorgrondbelasting in de bestaande, vergunde situatie Zie ook deel B, bijlage B-8.

Figuur 29: Voorgrondbelasting planvoornemen Zie ook deel B, bijlage B-8.

Voor het uitvoerbaar scenario is de maximale, vergunbare geuremissie bepaald met een indicatieve optimalisatieberekening, waarbij de berekende voorgrondbelasting nog net binnen de geldende voorgrondnormen valt. Uiteraard zit hier een zekere marge in, aangezien het maximaal mogelijke aantal dieren binnen de geldende geurnormen mede afhangt van de stallen en dieren die je weglaat in de berekening en de uitvoering van de emissiepunten.

Tabel 14: Berekende voorgrondbelasting geur uit stallen in scenario's (V-stacks Vergunning v2020)

Adres GGO	Berekende voorgrondbelasting geur (OU/m ³)			
	Geurnorm voorgrond	Bestaand, vergund	Planvoornemen (totale ontwikkelplan)	Uitvoerbaar scenario (indicatief)
Karissendijk 10	14	10,2	16,4	14
Melkweg 11	14	2,3	5,0	4,3
Melkweg 12	14	2,4	5,2	4,5
Rongvenweg 8	5,5	2,4	5,5	4,8
Karissendijk 4	5,5	1,4	3,2	2,8
Jacobusstraat 37	3	1,2	2,6	2,3
Jacobusstraat 16	3	1,3	2,9	2,5
Doorbrand 2	10	1,5	3,3	2,9

Ten aanzien van de voorgrondbelasting is op basis van de huidige geuremissiefactoren de burgerwoning Karissendijk 10 de beperkende woning, waardoor de voorgrondbelasting op de woningen in het buffergebied en in de woonkern Egchel wel toeneemt, maar onder de geldende geurnormen blijft. Pas als de geuremissiefactoren van gecombineerde luchtwassers (voldoende) worden verlaagd in de Regeling geurhinder en veehouderij kan de laatste fase van het totale ontwikkelplan gerealiseerd worden. Aangezien er vanuit het Rijk concrete onderzoeken en trajecten lopen voor verbetering van de werking van gecombineerde luchtwassers en certificering is er wel zicht op mogelijkheden voor volledige realisatie binnen de komende 10 jaar. De ondernemer kan ook nog kiezen voor een andere bedrijfsopzet met minder varkens per vierkante meter stal.

Achtergrondbelasting geur uit stallen en woon- en leefklimaat

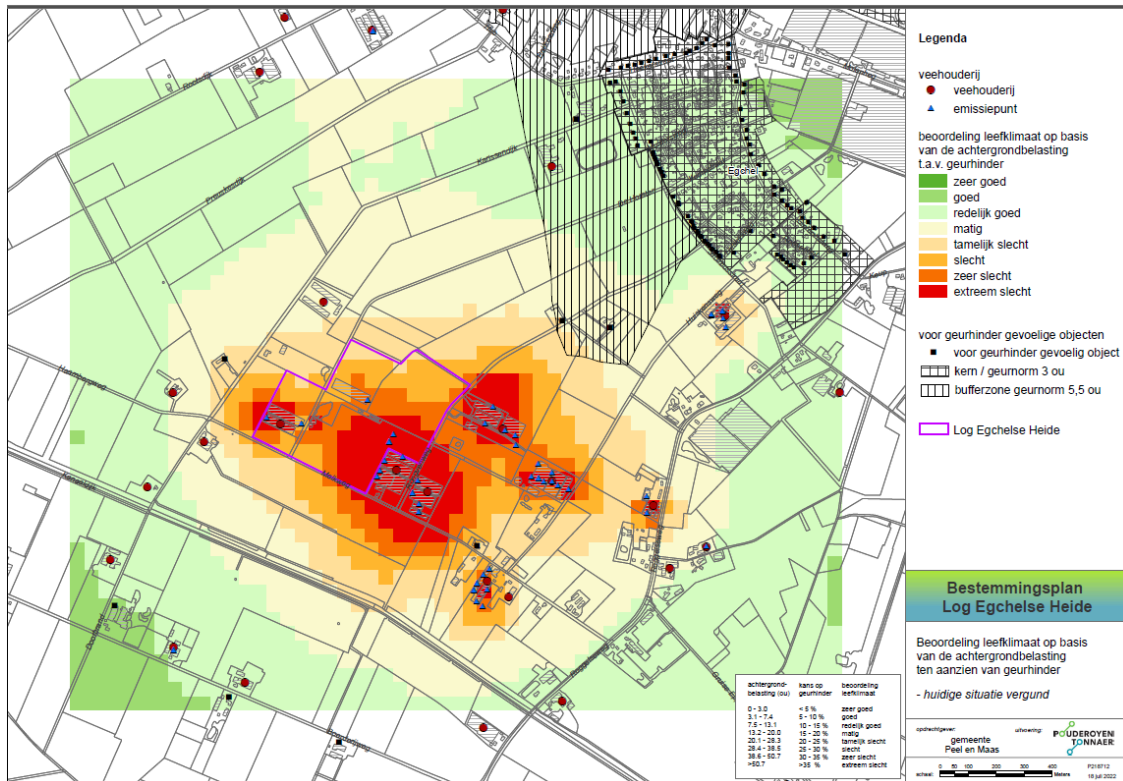
Voor de kern Egchel is vastgelegd dat bij de beoogde gebiedsontwikkeling in het (voormalige) LOG de leefbaarheid in het dorp voorop staat en dat het woon- en leefklimaat minimaal gelijk moet blijven (peildatum is 22 december 2008): een milieukwaliteit van 'redelijk goed'. De bestaande, vergunde situatie is bij vergunningverlening aan dit beleidsstandpunt getoetst en heeft ten aanzien van de milieukwaliteit in de woonkern Egchel geen verslechtering ten gevolg t.o.v. de peildatum. In dit MER kan daarom worden volstaan met de vergunde situatie als referentie, er vanuit gaande dat de achtergrondbelasting cijfermatig beperkt is toegenomen t.o.v. de peildatum vanwege de uitbreiding in OU, maar dat het woon- en leefklimaat in de woonkern Egchel hetzelfde is gebleven als op de peildatum.

Het rekenmodel V-Stacks gebied kunnen gemeenten als hulpmiddel gebruiken om de achtergrondbelasting van geur te berekenen. Hiervan zijn drie versies: v2007, v2010 en v2020. De milieukwaliteit 'matig' voor de woonkern Egchel op peildatum 22 december 2008 is vastgesteld op basis van berekening met de verouderde V-stacks gebied versies. Voor dit MER is de nieuwste, actuelere versie v2020 van het rekenprogramma gebruikt, met toepassing van bijbehorende gebruikshandleiding en invoerinstructies. Uit de berekeningsresultaten volgt dat in de bestaande, vergunde situatie (referentiesituatie MER) de milieukwaliteit in de woonkern Egchel 'redelijk goed' is. Dit is onder andere het gevolg van de ruwheidsfactor die het programma berekend, waardoor de geurbelasting in de woonkern Egchel lager is dan berekend in de oude versie. Omdat voor de bestaande, vergunde situatie en het planvoornemen gerekend is met V-stacks gebied V2020 is er een eenduidige effectvergelijking mogelijk.

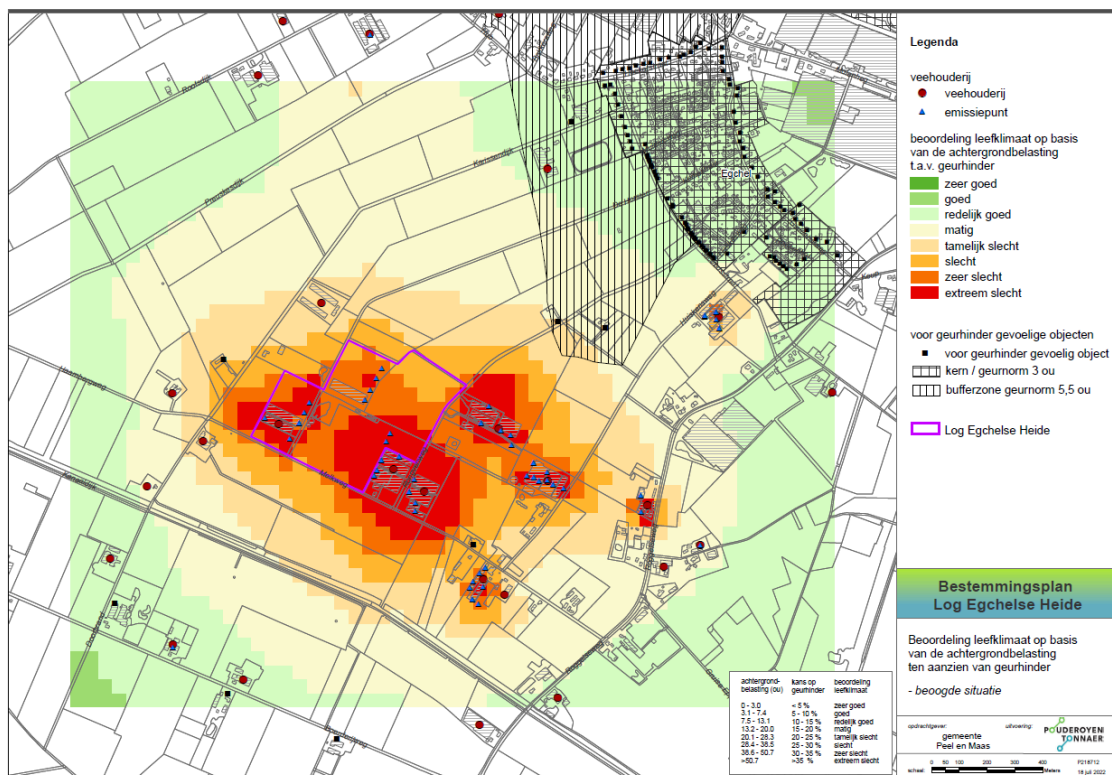
Tabel 15: Achtergrondbelasting geur naar classificatie woon- en leefmilieu in absolute aantallen verblijfsobjecten, voor zover niet behorend bij (voormalige) veehouderij, o.b.v. woningenbestand afkomstig van gemeente Leudal.

Woon- en leefmilieu		Goed	redelijk goed	Matig	tamelijk slecht	Slecht	totaal
<i>Geurbelasting (Ou)</i> <i>Kans op hinder (%)</i>		<i>3,1-7,4 Ou</i> <i>5-10%</i>	<i>7,5-13,1 Ou</i> <i>10-15%</i>	<i>13,2-20 Ou</i> <i>15-20%</i>	<i>20,1-28,3 Ou</i> <i>20-25%</i>	<i>28,4-38,5 Ou</i> <i>25-30%</i>	
Bestaand, vergund	Kern Egchel	0	97	0	0	0	97
	Bufferzone	0	1	1	1	0	3
	Buitengebied Leudal	1	2	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	1	1	2
	Totaal	1	100	1	2	1	105
Planvoornemen	Kern Egchel	0	97	0	0	0	97
	Bufferzone	0	1	1	1	0	3
	Buitengebied Leudal	0	3	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	1	1	2
	Totaal	0	101	1	2	1	105
Vergunde, bestaande situatie incl. aanvraag uitbreiding Rongvenweg 14	Kern Egchel	0	97	0	0	0	97
	Bufferzone	0	1	2	0	0	3
	Buitengebied Leudal	0	3	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	1	1	2
	Totaal	0	101	2	1	1	105
Planvoornemen incl. aanvraag uitbreiding Rongvenweg 14	Kern Egchel	0	97	0	0	0	97
	Bufferzone	0	1	1	1	0	3
	Buitengebied Leudal	0	3	0	0	0	3
	Buitengebied Peel en Maas	0	0	0	0	2	2
	Totaal	0	101	1	1	2	105

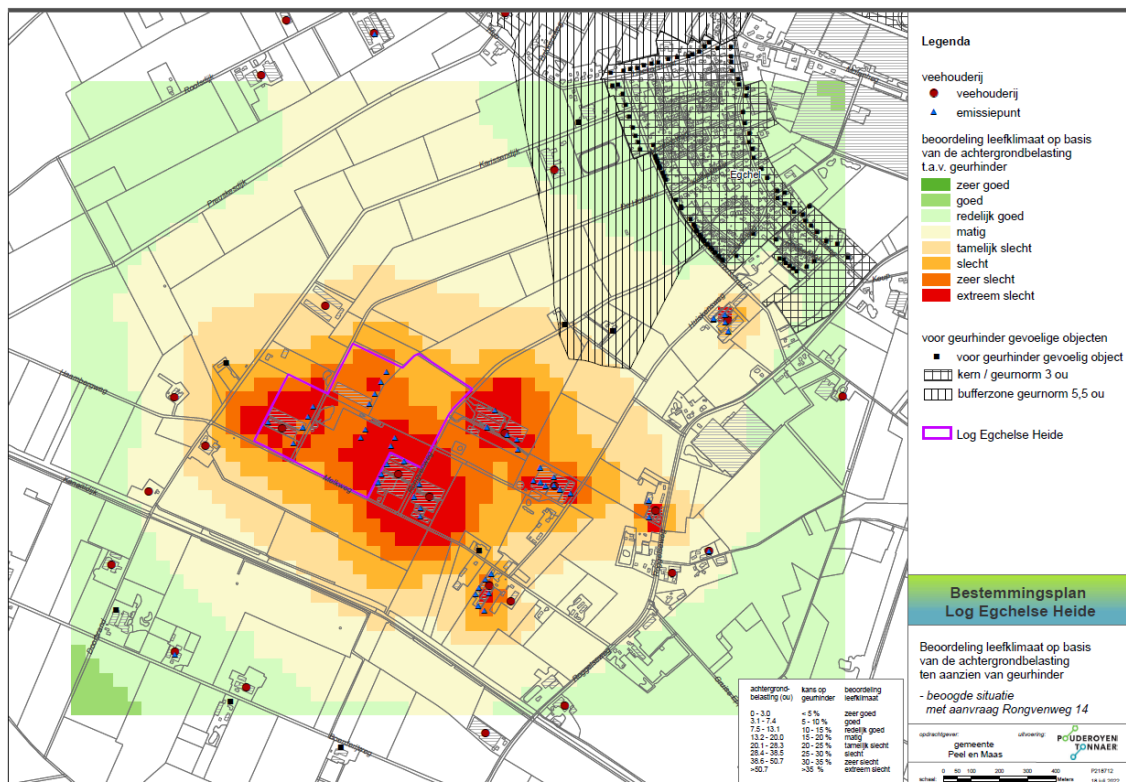
Geconcludeerd kan worden dat ten gevolge van het planvoornemen geen wijziging van de milieukwaliteit optreedt voor de woningen in de kern Egchel en in de bufferzone.

Figuur 30: Indicatieve achtergrondbelasting in de bestaande, vergunde situatie Zie ook deel B, bijlage 8

Figuur 31: Indicatieve achtergrondbelasting geur planvoornemen (zie deel B, bijlage 8)

Figuur 32: Indicatieve achtergrondbelasting geur planvoornemen incl. aanvraag uitbreiding Rongvenweg 14 (zie deel B, bijlage 8)

Geuremissie en cumulatie door mestverwerking

Planvoornemen ziet toe op mestopslag en in pandige mestscheiding en opslag dikke fractie. Het bestemmingsplan staat alle vormen van mestbe- en verwerking toe, onder de voorwaarde dat alleen ter plaatse geproduceerde mest wordt verwerkt. Grootschalige mestverwerking hoort volgens provinciaal beleid thuis op een industrieterrein, dus wordt dit op deze locatie ook niet planologisch mogelijk gemaakt.

In het algemeen kan worden gesteld dat er relatief weinig bekend is over de emissies die optreden bij mestbewerkingsinstallaties. Met het oog op geur staat de overslag van (potentieel) geurende goederen en de mestbewerkingsinstallatie zelf centraal. De beoordeling van de geur vanwege dierverblijven van veehouderijen valt exclusief onder de reikwijdte van de Wet geurhinder en veehouderij. Geuren als gevolg van het bewerken van mest vallen echter niet onder de reikwijdte van deze wet.

De gemeente Peel en Maas heeft geen gemeentelijk (geur)beleidskader voor de toepassing van mestbe- en verwerking. Lokale mestbe- en verwerking op boerderijniveau past binnen de gemeentelijke visie voor het ontwikkelingsgebied intensieve veehouderij en het plangebied ligt op een duurzame, toekomstgerichte locatie waar het aantal blootgestelden aan geur zeer beperkt is.

De risico's voor het optreden van emissies van geur tijdens het scheiden van mest worden als beperkt ingeschat als de scheiding in een gesloten systeem wordt uitgevoerd (*Rapport 703, Inventarisatie emissies en geluidsoverlast van mestbewerkingsinstallaties en eventuele maatregelen, september 2013, Wageningen UR Livestock Research, Melse, Verdoes, Mosquera en de Buissonjé*).

De meeste installaties voor het scheiden van mest zijn gesloten installaties zonder emissiepunt. Dat wil zeggen dat de daadwerkelijke scheiding van de mest plaatsvindt in een metalen behuizing. Voor een dergelijke gesloten installatie (waar kleine geurbronnen, bijvoorbeeld bij vul- en aftappunten, nooit uitgesloten zijn) wordt geadviseerd bij de afstandseisen uit het Activiteitenbesluit aan te sluiten om geurhinder te beperken. Dat wil zeggen een afstand van 100 meter tot geurgevoelige objecten die in de bebouwde kom liggen en 50 meter tot geurgevoelige objecten die daarbuiten liggen. Voor het scheiden van mest kan ook gebruik gemaakt worden van 'open' installaties, zoals zeefschermen of zeefbandpersen. De verblijftijd op een zeefscherm of zeefband in deze installaties is relatief kort, enkele seconden, waardoor de emissie van geur ook bij deze systemen beperkt zal zijn. Voor deze installaties wordt daarom ook geadviseerd om aan te sluiten bij de afstandseisen uit het Activiteitenbesluit om geurhinder te beperken. Mocht geurhinder toch optreden, dan kan het bedrijf de emissie beperken door deze 'open' scheidingsmiddelen te voorzien van een afdekking of kunnen de ventilatiegassen uit de ruimte waar de scheider staat worden afgezogen en behandeld.

De mestsilo's en het mestbassin zijn afgedekt en ook hier is een afstand van 100 meter tot geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en 50 meter tot geurgevoelige objecten daarbuiten genoeg om geurhinder te voorkomen. Binnen 100 meter van de beoogde mestverwerkingsloods zijn geen geurgevoelige objecten van derden aanwezig. De bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten zijn op kortere afstand dan 50 meter toegestaan, omdat deze niet beschermd worden tegen geurhinder van het eigen bedrijf. De mestverwerking is in het midden van het plangebied gesitueerd. De beoogde huisvesting van arbeidsmigranten is qua bescherming tegen geuremissies van het eigen bedrijf vergelijkbaar met de bescherming van de eigen bedrijfswoning. Het is qua ruimte wel mogelijk om de huisvesting van arbeidsmigranten op een afstand van minimaal 50 meter van de mestverwerkingsloods te realiseren vanwege een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

6.3.4 Betekenis voor het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan staat het totale planvoornemen t.a.v. de varkenshouderij en be-/verwerking van de mest van het eigen bedrijf rechtstreeks toe en voor uitbreiding en wijziging hiervan worden geen afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Uit de beoordeling van het aspect geur volgt dat het woon- en leefklimaat in de woonkern Egchel niet zal verslechteren ten opzichte van peildatum 22 december 2008. Dit moet ook uitgewerkt worden in de toelichting bij het bestemmingsplan.

Het totale planvoornemen is op dit moment niet vergunbaar op basis van de Wabo en Wgv, vanwege overschrijding van de (landelijke) geurnorm ter plaatse van (alleen) de burgerwoning Karissendijk 10. Pas als de geuremissiefactoren van gecombineerde luchtwassers (voldoende) worden verlaagd in de Regeling geurhinder en veehouderij kan de laatste fase van het totale ontwikkelplan gerealiseerd worden. Dit staat echter de uitvoerbaarheid van een varkenshouderij en mestbe- en verwerking niet in de weg, ook al is het maximale aantal te houden dieren beperkter dan het totale planvoornemen. Aangezien er vanuit het Rijk concrete onderzoeken en trajecten lopen voor verbetering van de werking van gecombineerde luchtwassers en certificering is het aannemelijk dat het totale planvoornemen binnen de komende 10 jaar alsnog mogelijk wordt.

Voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan een afstand van minimaal 50 meter tot de mestverwerkingsloods en mestopslagen worden aangehouden, maar dit is een afweging die de gemeente bij de vergunningverlening moet maken.

Doordat het verwerken van mest van derden planologisch niet wordt toegestaan en ter plaatse van het deelgebied waar de mestverwerking en opslag is beoogd geen dierenverblijven toe te staan (hiermee wordt verzekert dat de mestverwerking niet dichterbij woningen in de omgeving wordt gerealiseerd, ook al wordt dit ook al 'gestuurd' door de aanwezige hoogspanningsleiding), is er geen noodzaak voor aanvullend gemeentelijk geurbeleid en maatwerkregels in het bestemmingsplan.

6.4 Fijn stof en endotoxinen

6.4.1 Kaders fijn stof en endotoxinen

Kaders fijn stof

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM_{10}) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, met een verschillende chemische samenstelling. Vooral een sterke concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof norm voor PM_{10} verhogen. Het primair fijnstof afkomstig van de veehouderij is meestal organisch van samenstelling. Dit zijn deeltjes afkomstig van vooral mest, huidschilfers, veren, voer, haren en strooisel. Bijdragen van natuurlijke bronnen aan de concentraties van fijn stof, waaronder zeezout, mogen in mindering worden gebracht op overschrijdingen van grenswaarden. Dit staat in de 'Regeling beoordeling luchtkwaliteit' opgenomen. Deze aftrek bedraagt voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} in de gemeente Peel en Maas $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De aftrek voor het aantal overschrijdingsdagen boven een 24-uurgemiddelde concentratie PM_{10} van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt in de provincie Limburg 2 dagen.

Niet in Betekenende Mate (NIBM)

Ruimtelijke projecten of (te vergunnen) activiteiten hoeven geen uitgebreid luchtkwaliteitsonderzoek uit voeren, als ze "niet in betekenende mate" (NIBM) voor een verslechtering van de luchtkwaliteit zorgen. NIBM is maximaal 3% van de jaargemiddelde concentratie PM_{10} , ofwel maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ PM_{10} . In de 'Regeling NIBM' zijn gebieden aangewezen waar de NIBM-grondslag niet van toepassing is voor veehouderijen die meer dan 800 kg fijnstof per jaar emitteren, maar dit heeft geen betrekking op de gemeente Peel en Maas.

Medio 2008 is het verspreidingsmodel ISL3a uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per 24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Een bedrijfswoning van een andere veehouderij wordt ook beschermd tegen de belasting van fijn stof afkomstig van veehouderijen in de omgeving. Alleen de eigen bedrijfswoning wordt niet beschermd tegen de belasting van fijn stof afkomstig van de eigen veehouderij.

Wettelijke grenswaarden en gezondheidkundige advieswaarden

Wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit komen uit Europese richtlijnen en zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer (titel 5.2 en bijlage 2). Deze grenswaarden zijn bedoeld om de volksgezondheid te beschermen en vormen een compromis tussen wat vanuit gezondheidsperspectief wenselijk is, wat technisch mogelijk is en wat economisch en politiek haalbaar is. Ten aanzien van luchtkwaliteit (oa. fijn stof) betekent dat de concentratie mag toenemen (mag worden 'opgevuld') tot aan de grenswaarden.

Beleidsnormen en wetenschappelijke advieswaarden zijn wat vrijblijvender dan de wettelijke grenswaarden. Het gaat om richtwaarden, waarop het beleid zich moet richten (inspanningsplicht). Bij wetenschappelijke advieswaarden staat gezondheidsbescherming centraal. Bronnen van beleidsnormen en wetenschappelijke advieswaarden zijn o.a.:

- Bijlage 2 van de Wet milieubeheer (richtwaarden, echter niet voor PM₁₀)
- Wereldgezondheidsorganisatie (WHO): Air Quality Guidelines (sept 2021 geactualiseerd)
- RIVM-rapport: Luchtnormen geordend (2010)

Fijnstof (PM₁₀)

In de EU richtlijn luchtkwaliteit van 2008 zijn normen opgenomen voor fijn stof (PM₁₀). Deze zijn in de Wet milieubeheer overgenomen. De Europese grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijnstof (PM₁₀) van 40 µg/m³ moet bescherming bieden tegen de langetermijneffecten. De grenswaarde voor het daggemiddelde (niet meer dan 35 dagen met een gemiddelde concentratie boven 50 µg/m³) moet bescherming bieden tegen effecten door acute blootstelling aan fijnstof.

Tabel 16: Toetsingskaders en normstellingen fijnstof PM10

PM10	Jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	EU-grenswaarde Wet milieubeheer
PM10	24-uurgemiddelde (mag maximaal 35 keer per jaar worden overschreden)	50 µg/m ³	EU-grenswaarde Wet milieubeheer
	<i>Vertaling EU-norm max. 35 overschrijdingsdagen 24-uurgemiddelde naar jaargemiddelde</i>	<i>31,2 µg/m³</i>	
PM10	Jaargemiddelde concentratie	15 µg/m ³ <i>(was 20 µg/m³)</i>	WHO advieswaarde <i>(verlaagd in sept 2021)</i>
PM10	24-uurgemiddelde (3 a 4 overschrijdingen per jaar)	45 µg/m ³	WHO advieswaarde

Zeer fijn stof (PM_{2,5})

In de EU richtlijn luchtkwaliteit van 2008 zijn ook normen opgenomen voor zeer fijn stof (PM_{2,5}). Deze zijn in de Wet milieubeheer overgenomen. PM_{2,5} is naar huidige inzichten schadelijker voor de gezondheid dan PM₁₀. De Europese aanpak van PM_{2,5} richt zich op een algemene vermindering van concentraties in stedelijke achtergrondgebieden. Dit bereikt men via een nationale streefwaarde en een nationale blootstellingsconcentratieverplichting, in combinatie met een streef- en grenswaarde.

Voor de vergunningverlening van veehouderijen is alleen de jaargemiddelde grenswaarde van 25 µg/m³ als jaargemiddelde concentratie belang. De grenswaarde voor PM_{2,5} vraagt geen aanvullende toetsing voor de agrarische sector.

De emissie van primair PM_{2,5} uit veehouderijen is beperkt in verhouding tot de emissie van PM₁₀. Als de luchtkwaliteit aan de PM₁₀ normen voldoet, dan geldt dit ook voor de PM_{2,5} normen. Daarbij ligt

de achtergrondconcentratie voor $PM_{2,5}$ in Nederland ruimschoots onder de grenswaarde. Uit onderzoek van RIVM blijkt dat bij een PM_{10} -concentratie lager dan $32,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ de kans op een overschrijding van de $PM_{2,5}$ norm kleiner dan 1% is. Uit informatie van de Commissie voor de m.e.r. volgt dat de emissie voor primair $PM_{2,5}$ grofweg gelijkgesteld kan worden aan 20% van de PM_{10} emissies. Daarnaast is er nog een geringe bijdrage van secundair $PM_{2,5}$ dat ontstaat door de omzetting van geëmitteerd NH_3 in NH_4 -deeltjes.

Tabel 17: Wettelijke grenswaarde en WHO-advieswaarden zeer fijn stof $PM_{2,5}$

$PM_{2,5}$	Jaargemiddelde concentratie	$20 \mu\text{g}/\text{m}^3$	EU-grenswaarde/Wm
$PM_{2,5}$	Jaargemiddelde concentratie	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	WHO advieswaarde

Secundair fijn stof door ammoniak

Stofdeeltjes die gevormd worden door chemische reacties in de atmosfeer worden secundair fijnstof genoemd. Ammoniak uit de veehouderij wordt omgezet in ammoniumnitraat en ammoniumsulfaat. Deze bestanddelen worden in de lucht gevormd uit zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH_3). Omdat deze deeltjes gevormd worden uit gassen worden ze secundair fijnstof genoemd. De belangrijkste bron van NH_3 is de veehouderij. De belangrijkste bronnen van SO_2 zijn de industrie, de energieproductie, raffinaderijen en zeescheepvaart. De belangrijkste bronnen van NO_x zijn de verbrandingsprocessen van automotoren (verkeer), industrie, energieproductie, raffinaderijen en de zeescheepvaart.

Secundair fijnstof bevindt zich vooral in de fractie die kleiner is dan 2,5 micrometer, terwijl de primaire fijnstof emissies van landbouw vooral in de fractie 2,5-10 micrometer zit. Vanwege de geringere afmeting en omdat secundair fijnstof pas in de lucht gevormd wordt, kan het over grote afstanden verspreiden. Er zijn geen specifieke kaders of grenswaarden voor secundair fijn stof, maar wel is het landelijk en provinciaal beleid gericht op vermindering van emissies van ammoniak.

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het NSL is het samenwerkingsprogramma tussen de Rijksoverheid, provincies en gemeenten waarbinnen de concentraties van NO_2 , PM_{10} en $PM_{2,5}$ worden gemonitord en maatregelen worden geregistreerd, met als doel om te voldoen aan de Europese grenswaarden. Met het NSL kreeg Nederland uitstel voor het behalen van de grenswaarden oa. voor PM_{10} . Het NSL bevat een reeks van maatregelen die door de overheden uitgevoerd moeten worden en een monitoringsstelsel. Het NSL liep oorspronkelijk door tot 1 augustus 2014, maar is voor een deel van Nederland verlengd tot het invoeren van de Omgevingswet. Gebieden die met het verlengde NSL meedoen zijn Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Noord-Brabant en Limburg.

De gemeente Peel en Maas heeft in 2021 het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Voor terreinen die in Peel en Maas een belangrijke rol spelen bij schone lucht, zoals landbouw en mobiliteit, hoeft er weinig veranderd te worden. De gemeente kan in het decentrale uitvoeringsplan voor het SLA voortbouwen op bestaand beleid.

Intensieve veehouderij, met de bijbehorende uitstoot van fijnstof en ammoniak, is in de gemeente Peel en Maas als plattelandsgemeente volop aanwezig, maar ook sterk in beweging. Veel intensieve veehouderijen denken na over het toekomstperspectief van hun bedrijf en gaan daarover met de

gemeente in gesprek en opzoek naar wat past. Dat kan omschakeling zijn, maar sanering is in veel gevallen ook een serieuze optie. De gemeente speelt met de 'win-win-regeling' in op deze ontwikkeling. Met deze regeling kunnen varkens- of pluimveebedrijven vlak bij woonkernen toestemming krijgen om een extra woning te bouwen als ze hun bedrijf saneren. De gemeente doet daarnaast actief mee aan de landelijke stoppersregelingen. De gemeente geeft aan intensieve veehouderijen op duurzame locaties op afstand van de kernen ontwikkelingsruimte (voormalige LOG's) en bij nieuwvestiging moet een knelpunt worden opgelost, met als doelstelling behoud van de leefbaarheid van het dorp Egchel. Het planvoornemen past in die lijn als de bedrijfsactiviteiten van de dichtbij de woonkern gelegen locatie Jacobusstraat 42 afgebouwd zal worden met de fasegewijze ontwikkeling van de varkenshouderij op De Horsten, een duurzame locatie in het (voormalige) LOG. Dit is echter onzeker zolang de afbouw en uiteindelijke beëindiging niet is overeengekomen en vastgelegd in een overeenkomst tussen gemeente en ondernemer.

Kaders endotoxinen

De blootstelling aan stoffen uit de veehouderij kunnen leiden tot negatieve gezondheidseffecten. Volgens de Gezondheidsraad is endotoxine een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden van veehouderijen aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Tegelijk met het VGO-rapport is in juli 2016 het rapport 'Emissies van endotoxinen uit de veehouderij (fase 3a)' bekend gemaakt. Dit rapport beschrijft het resultaat van metingen aan de emissies van endotoxinen uit de veehouderij. Endotoxinen zijn deeltjes van de celwand van (dode) gramnegatieve bacteriën. Endotoxinen vormen een onderdeel van het fijn stof dat afkomstig is uit veehouderijen.

Vooruitlopend op de ontwikkeling van een landelijk toetsingskader heeft het Ondersteuningsteam Veehouderij en Volksgezondheid de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0' (Toetsingskader endotoxinen) opgesteld. Deze notitie wordt door de gemeente Peel en Maas niet gebruikt als (vrijwillig) toetsingskader bij vergunningverlening aan veehouderijen, maar kan wel gebruikt worden als een handreiking in de ruimtelijke ordening.

Een verhoogd risico voor de volksgezondheid kan spelen bij de ontwikkeling van een veehouderij, maar ook bij de realisatie van een nieuwe gevoelige bestemming in de omgeving van een veehouderij. Uitgangspunt is de advieswaarde van de Gezondheidsraad van 30 EU/m³ voor endotoxinen. Voor vleeskuikens, legkippen en vleesvarkens zijn afstandsgrafieken opgesteld, aan de hand waarvan op basis van de fijnstofemissie in kilogrammen per jaar kan worden bepaald welke afstand tot gevoelige objecten moet worden aangehouden om een te hoge blootstelling aan endotoxinen te voorkomen.

Naast de individuele contouren per bedrijf moet ook de cumulatie met andere bedrijven in de omgeving betrokken worden in de beoordeling. In het toetsingskader is niet voorzien in een berekeningswijze voor cumulatie, zodat uitgegaan moet worden van een kwalitatieve beoordeling.

Om toch een beeld te geven van de cumulatieve endotoxinen-blootstelling zijn de afstandsgrafieken voor een 30 EU/m³ belasting, d.w.z. de bij de grafieken behorende vergelijkingen, wiskundig vertaald naar formules. Met deze formules kan de belasting op een object door emissie van een veehouderij

berekend worden. Dit geeft een indicatie van waar de advieswaarde van 30 EU/m³ mogelijk overschreden wordt. De gehanteerde formules voor een indicatie van de concentratie endotoxinen:

```
Vleeskuikens
afstand = 6.46065585 * (emissie ^ 0.49242746)
Leghennen
afstand = 14.1291356 * (emissie ^ 0.31511434)
Vleesvarkens
afstand = 60.0608184 * ln(emissie) - 231.712643
vleeskuikens
belasting = (30 * emissie) / (e ^ (ln(afstand / 6.46065585) / 0.49242746))
leghennen
belasting = (30 * emissie) / (e ^ (ln(afstand / 14.1291356) / 0.31511434))
vleesvarkens
belasting = (30 * emissie) / (e ^ ((afstand + 231.712643) / 60.0608184))
```

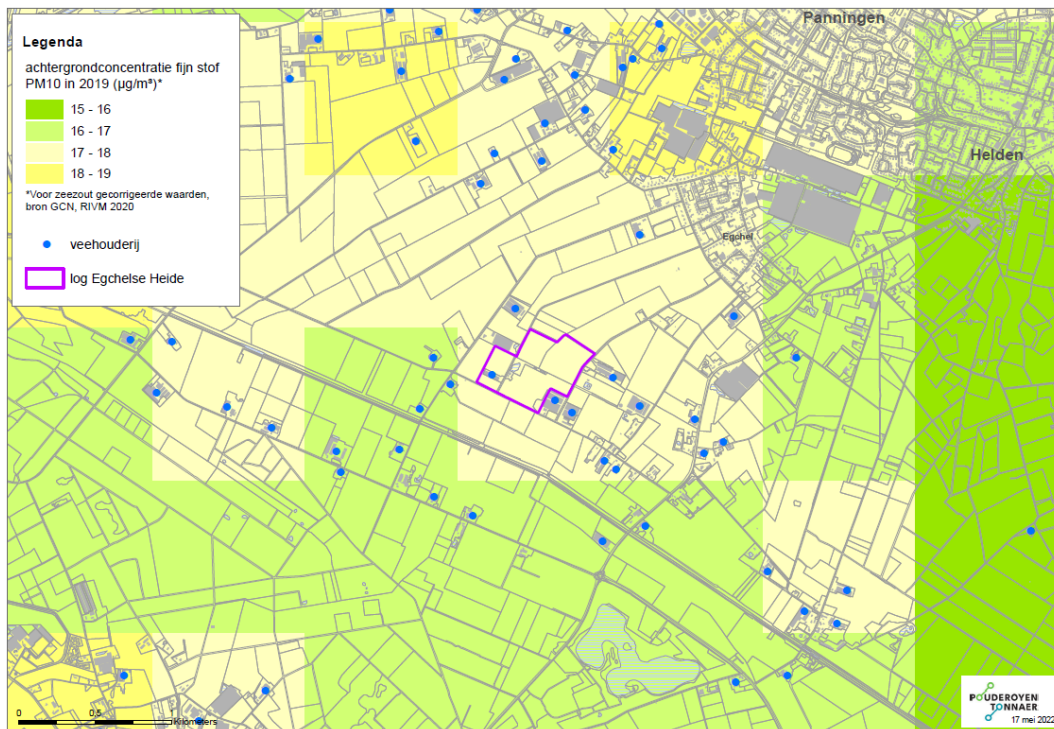
Ten aanzien van de te beschermen objecten (woningen) in relatie tot de endotoxinen-belasting wordt aangesloten bij de fijn stof systematiek en jurisprudentie, hetgeen betekent dat alleen de eigen bedrijfswoning niet wordt beschermd tegen de emissies van het bedrijf, maar wel tegen emissies van andere veehouderijen.

6.4.2 Milieugebruiksruimte fijn stof en endotoxinen

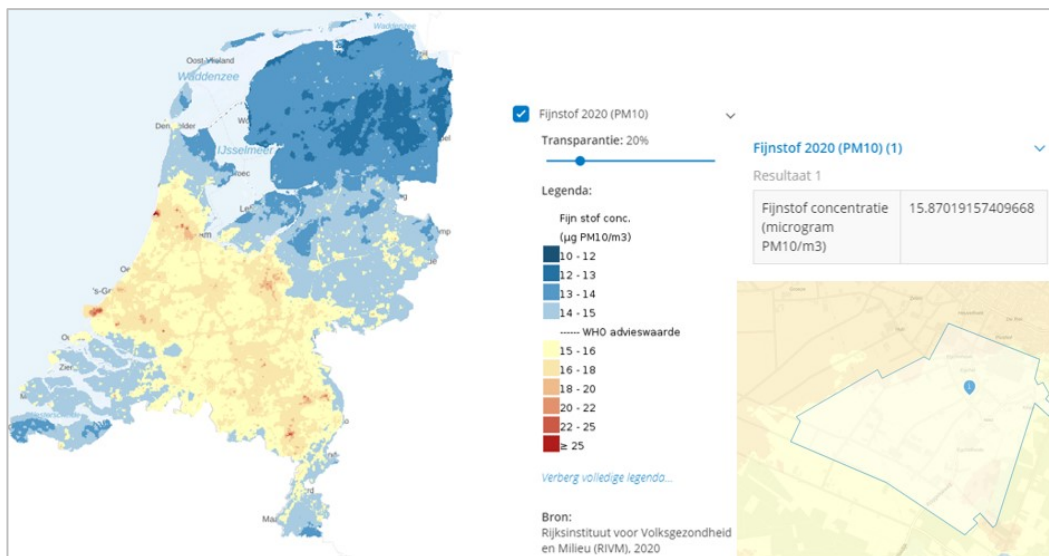
De achtergrondconcentratie fijn stof (PM₁₀) lag in 2019 volgens de Grootschalige Concentratiekaart Nederland (GCN) in en rondom het plangebied en in het verlengde hiervan de kern Egchel rond de 17-18 µg/m³. In 2020 lag deze in en rondom het plangebied en de kern Egchel (naar boven afgerond) op 16 µg/m³. In 2020 is er een positief effect zichtbaar door minder verkeer ten tijde van de Covid19 lockdowns. Tussen 2019 en 2022 is lokaal de fijnstofbelasting van de twee nieuwste stallen binnen het plangebied bijgekomen en zijn ook andere grootschalige varkenshouderijen in de directe omgeving ontwikkeld. Verder zijn in 2020/2021 de nertsenhouderijen gestopt, onder andere direct ten noordwesten van het plangebied. En zijn er elders in de gemeente meerdere varkenshouderijen gestopt met ook een positief effect op onder andere de woonkern van Egchel.

De cumulatieve bronbijdrage van de veehouderijen aan de totale heersende achtergrondconcentratie fijnstof PM₁₀ is vrij beperkt en lokaal van aard. Zie hiervoor de uitwerking en de kaarten in par. 6.4.3.

De achtergrondconcentraties liggen in het hele plangebied ruim onder de wettelijke grenswaarde van 40 µg/m³, maar nog wel boven de gezondheidkundige WHO-advieswaarde van 15 µg/m³, zie figuur 33. Dit geldt voor alle concentratiegebieden met veehouderijen (concentratiegebieden o.b.v. de Meststoffenwet in Zuid en Oost Nederland), maar ook voor gebieden met veel industrie en verkeer (o.a. de Randstad), zie figuur 34.

Figuur 33: Kaart bestaande achtergrondconcentraties PM10 in 2019 (Bron: RIVM)

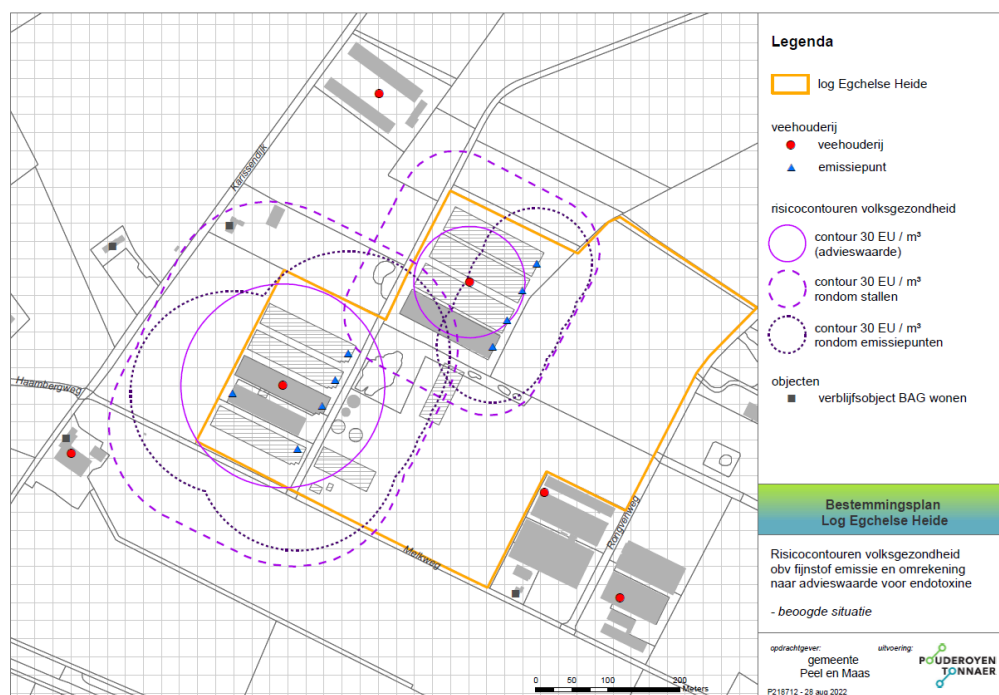
Figuur 34: Kaart bestaande achtergrondconcentraties PM10 Nederland in 2020 (Bron: Atlas voor de leefomgeving, RIVM, 2020)

De achtergrondconcentratie zeer fijn stof ($PM_{2,5}$) ligt volgens de GCN (jaar 2021) binnen het plangebied en in de omgeving rond de $10-12 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en ligt daarmee ruim onder de wettelijke grenswaarde van $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, maar ook boven de WHO-advieswaarde van $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De invloed van veehouderijen in het gebied op de achtergrondconcentratie $PM_{2,5}$ is klein. En als aan de norm voor PM_{10} wordt voldaan dan wordt ook voldaan aan de norm voor $PM_{2,5}$. Dus voor veehouderij is PM_{10} maatgevend.

Ten aanzien van fijn stof is op basis van wettelijke normen milieugebruiksruimte aanwezig, aangezien de concentratie fijn stof mag toenemen tot aan de wettelijke grenswaarden. Ten opzichte van gezondheidskundige advieswaarden is er sprake van een overschrijding in de bestaande situatie, echter vanwege de relatief grote afstand (voor wat betreft fijnstof uit stallen) is de overschrijding beperkt op de kern Egchel. De achtergrondconcentratie is vergelijkbaar met andere vee-rijke concentratiegebieden in Nederland.

De milieuaspecten geur en ammoniak (stikstof) zijn de bepalende factoren voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen, niet fijn stof. De emissie-reducerende maatregelen die bij ontwikkelingen getroffen moeten worden ten aanzien van ammoniak en geur en de toepassing van best beschikbare technieken zorgen wel voor zo laag mogelijke fijn stof emissies uit veehouderijen.

Voor endotoxinen gelden in de gemeente Peel en Maas geen wettelijke normen of lokale toetsingskaders, alleen de gezondheidskundige WHO-advieswaarde van 30 EU/m³. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet beoordeeld worden of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en deze advieswaarde kan hiervoor gebruikt worden. Voor het omrekenen van de fijnstof emissie naar endotoxinen-risicocontour (afstand) is het 'Brabantse' Endotoxine toetsingskader 1.0 als hulpmiddel gebruikt. In figuur 35 zijn deze contouren weergegeven rondom het midden van de inrichting, rondom de stallen (= nagenoeg gelijk aan de grens van het bouwblok) en rondom de emissiepunten zoals opgenomen in het planvoornemen. De contouren rondom de emissiepunten zijn het meest realistisch, maar nog steeds worstcase vanwege het voorzorgprincipe. Dit is aangezien de omvang van de contour bepaald wordt op basis van de totale fijnstof emissie, maar in werkelijkheid verspreid uitgestoten wordt over de verschillende emissiepunten.

Figuur 35: Endotoxine-risicocontouren o.b.v. gezondheidskundige advieswaarde – planvoornemen (Deel B, bijlage 10)

De milieugebruiksruimte ten aanzien van endotoxinen wordt bepaald door de (bedrijfs)woningen Karissendijk 9 en 11 en net als bij het aspect geur is het voor de woningen aan de Karissendijk van belang dat de emissiepunten van de biggenstallen niet aan de achterzijde van de stallen, maar aan de zijde van De Horsten worden gesitueerd. Gevolg hiervan is wel dat de beoogde bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten binnen de ‘eigen’ endotoxine risicocontouren komen te liggen. De bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten die op het eigen bedrijf werkzaam zijn hoeven niet beschermd te worden tegen emissies vanuit de eigen stallen. De woongegelegenheid voor tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten wordt qua bescherming gelijkgesteld aan een bedrijfswoning, aangezien de arbeidsmigranten uitsluitend werkzaam zijn binnen het eigen bedrijf. Hiermee hebben de arbeidsmigranten dezelfde bescherming als degene die de bedrijfswoning bewoont.

Er is gezien voorgaande overwegingen ten aanzien van endotoxinen in relatie tot gezondheid en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voldoende milieugebruiksruimte aanwezig.

6.4.3 Effecten scenario's

Fijn stof emissies

Tabel 19: Fijn stof emissie uit stallen (PM10)

	<i>Bestaande, vergunde situatie</i>	<i>Planvoornemen</i>
Fijnstof emissie	235,4 kg/jaar	666,8 kg/jaar
<i>Toename</i>		<i>283%</i>

Het planvoornemen geeft een toename van fijnstof emissie uit stallen. Er is een vuistregel opgesteld waarmee men aan kan tonen dat een uitbreiding NIBM bijdraagt. Deze vuistregel is bedoeld als een hulpmiddel voor de motivering en heeft als uitgangspunt de 3% NIBM grens. In de tabel hieronder staat bij welke afstand tot de stallen een fijnstof emissie per definitie NIBM bijdraagt. Daarbij geldt, hoe groter de afstand des te groter de kans dat de veehouderij NIBM bijdraagt. De getallen zijn worst-case genomen met een veiligheidsmarge:

Afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m	140 m	160 m
Totale emissie in g/jr van uitbreiding/oprichting	324000	387000	473000	581000	817000	1075000	1376000

Binnen de 200 meter van het plangebied zijn geen burgerwoningen aanwezig. De dichtstbij zijnde bedrijfswoning bij een veehouderij is Karissendijk 9 en ligt op 88 meter van het plangebied.

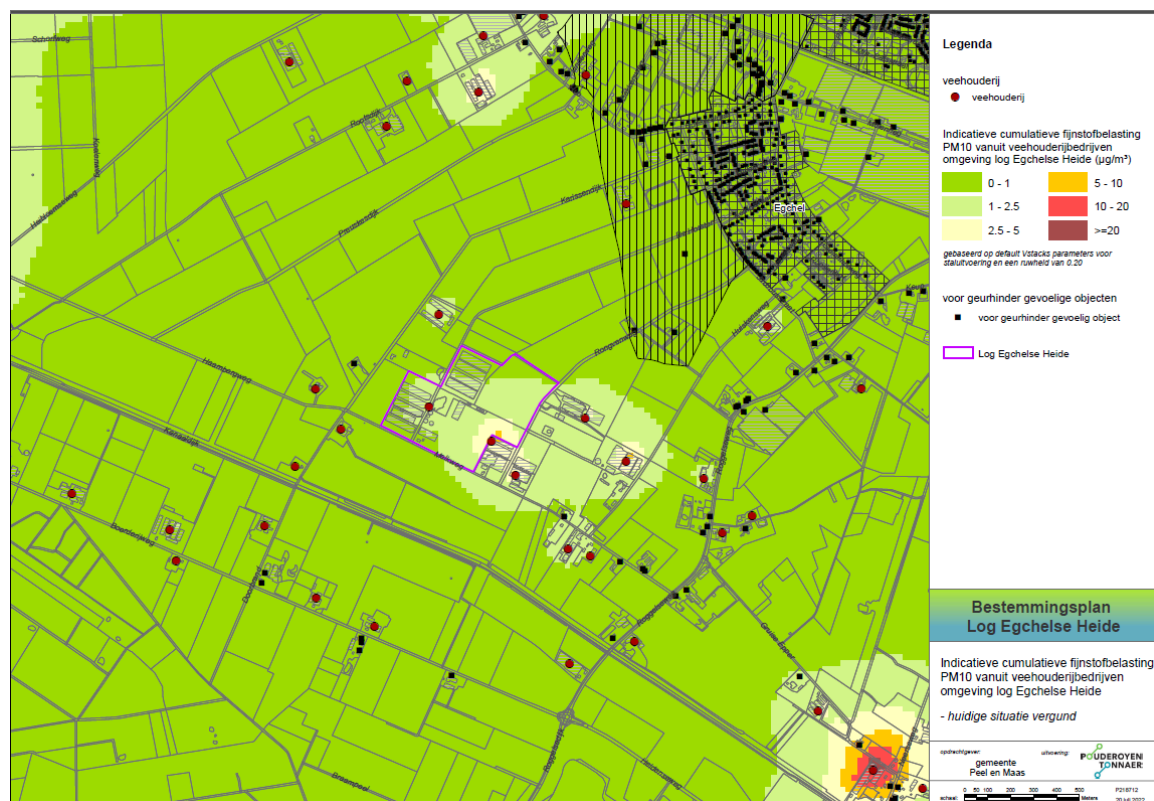
In de bestaande, vergunde situatie draagt de veehouderij aan De Horsten NIBM bij, maar in het planvoornemen draagt de veehouderij volgens de vuistregel *mogelijk* wel IBM bij.

In de volgende figuren is daarom de bronbijdrage van de veehouderij aan De Horsten in cumulatie met omliggende veehouderijen in beeld gebracht, voor zowel de bestaande situatie als het planvoornemen.

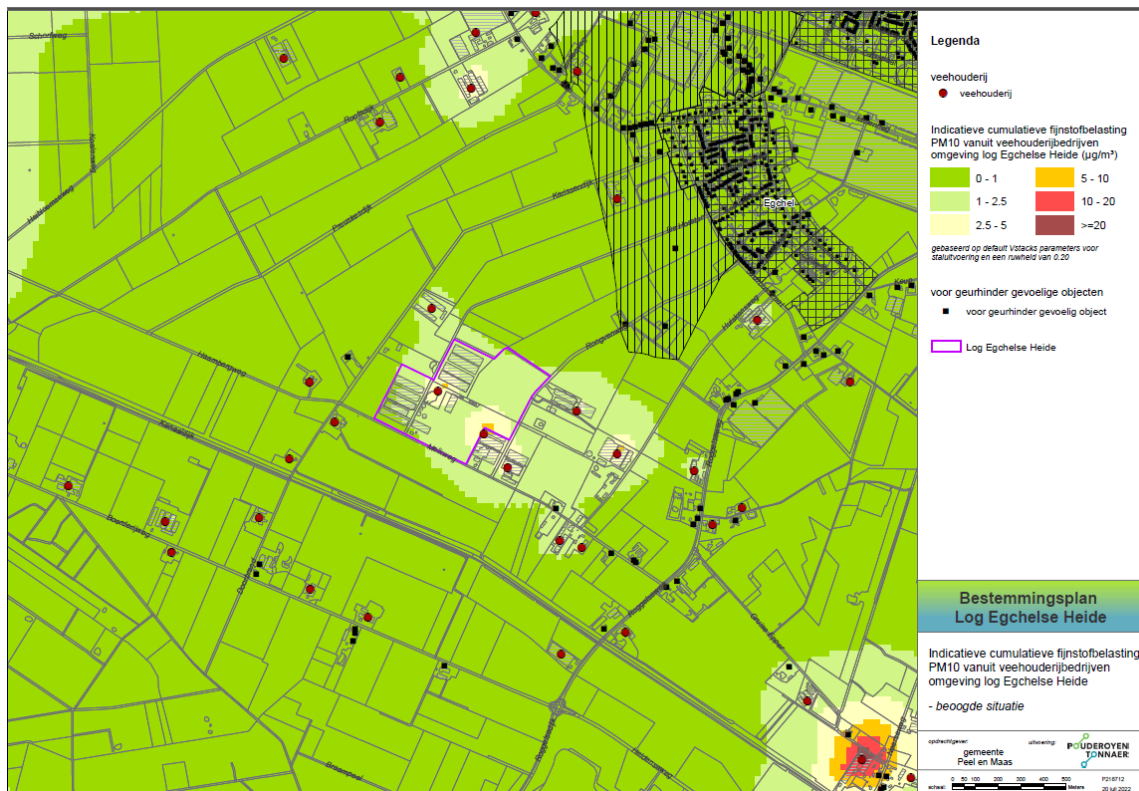
De invloed van het planvoornemen op de concentratie fijn stof in de omgeving is lokaal van aard. Ook rekening houdend met cumulatieve effecten. Uit figuur 36 en 37 beperkt de cumulatieve bronbijdrage van veehouderijen zich vooral tot de directe omgeving van de veehouderijen in het voormalige LOG gebied en betreft daarmee de bedrijfswoningen van deze bedrijven (deze bedrijfswoningen zijn echter niet beschermd tegen de uitstoot van het eigen bedrijf).

De bijdrage van de veehouderijbedrijven aan de achtergrondconcentratie is beperkt tot $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ter plaatse van de burgerwoningen in de omgeving, woonkern Egchel en de agrarische bedrijfswoning Karissendijk 11.

Ook op het deel binnen het plangebied aan de Melkweg, waar de nieuwe bedrijfswoning gesitueerd is, is de cumulatieve bronbijdrage beperkt tot $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ter plaatse van bestaande bedrijfswoningen bij veehouderijen Karissendijk 9 en Melkweg 18, 11, 7 en 9, Huiskensweg 10 en 8 en de burgerwoning Melkweg 12 ligt de cumulatieve bronbijdrage in de range 1 - 2,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ter plaatse van de beoogde huisvesting van arbeidsmigranten ligt de cumulatieve bronbijdrage rond de 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Figuur 36: Indicatieve cumulatieve belasting PM10 – bestaande, vergunde situatie (Deel B, bijlage 9)

Figuur 37: Indicatieve cumulatieve belasting PM10 - planvoornemen (Deel B, bijlage 9)

In het planvoornemen worden alle stallen voorzien van gecombineerde, biologische luchtwassers met 80% fijnstofreductie. Dit is ten aanzien van fijnstofreductie in varkensstallen de Best Beschikbare techniek (BBT). Vanwege de beperkte ruimte ten aanzien van de geurbelasting en het stikstofplafond dat in het bestemmingsplan wordt opgenomen is er voor het planvoornemen geen ander emissiearm stalsysteem toepasbaar en is ten aanzien van de reductie van fijn stof de toepassing van BBT gegarandeerd.

Endotoxinen

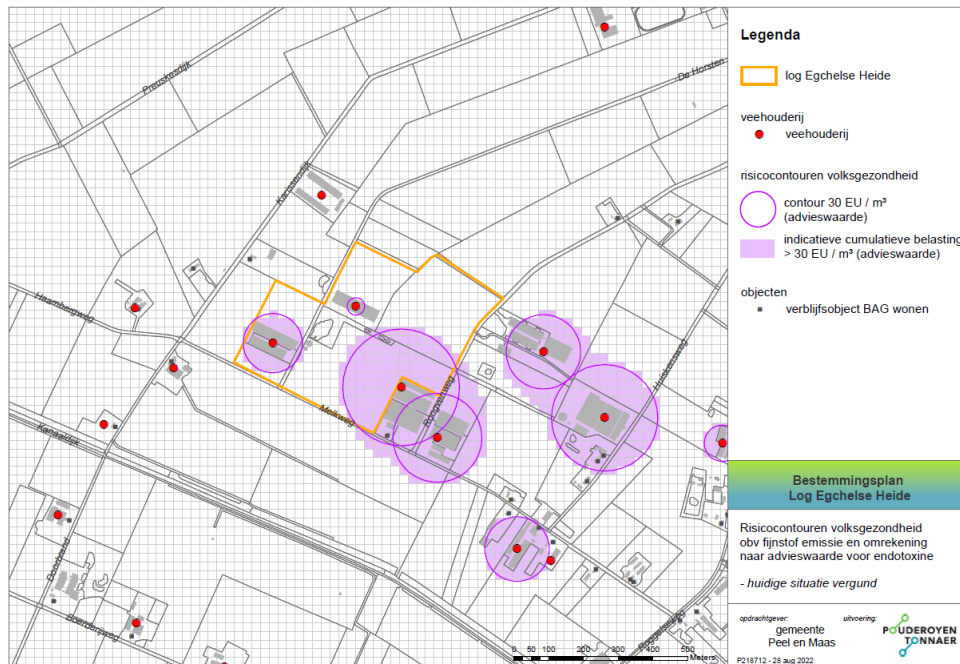
Voor het MER is de analyse op basis van de werkwijze uit het rapport 'Emissies van endotoxinen uit de veehouderij (fase 3a)' uitgevoerd. Daarbij zijn de afstandsgrafieken toegepast op dezelfde manier als in het voornoemde rapport en de daarin opgenomen tabel welke aangeeft voor welke diersoort welke grafiek gebruikt moet worden.

Tabel 20: Indicatieve endotoxine risicoafstanden (in meters) o.b.v. vergunde fijn stof emissie

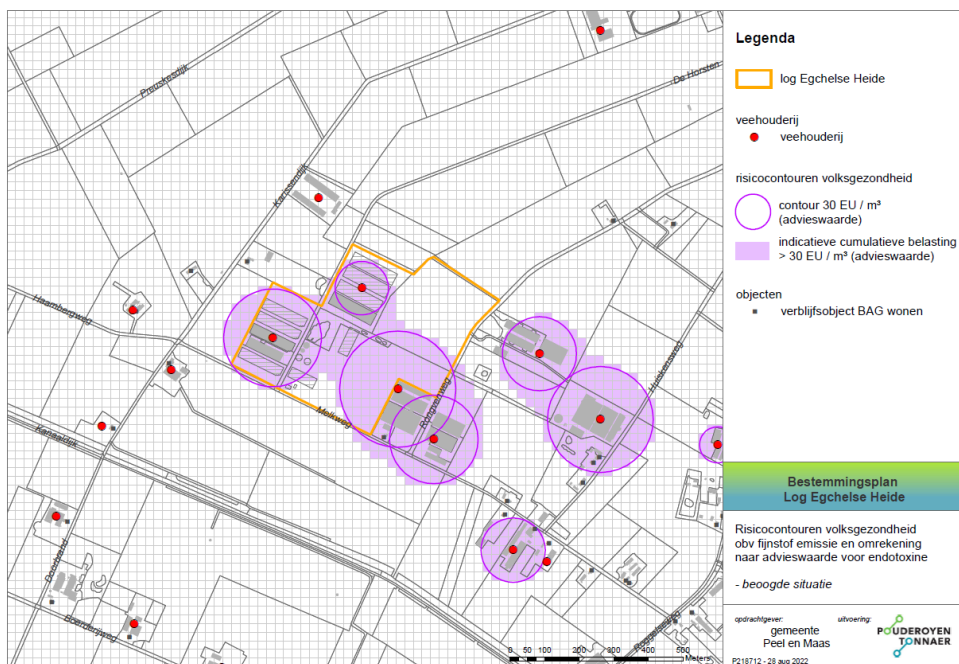
	PM10 invullen (kg/jaar)	berekende afstand (m)
Bestaand, vergund		
De Horsten 20 - biggen	194	85
De Horsten 17 - zeugen	41	0
De Horsten totaal	235	96
Planvoornemen		
De Horsten 20 - biggen	497	141
De Horsten 17 - zeugen	170	77
De Horsten totaal	667	159

Bron: Rekentool behorend bij afstandsgrafieken varkens rapport 'Emissies van endotoxinen uit de veehouderij (fase 3a)'

In navolgende figuren zijn de individuele en de indicatieve, cumulatieve endotoxinen cirkels weergegeven. In het planvoornemen is sprake is van beperkte cumulatie met de naastgelegen varkenshouderijen ten oosten aan de Rongvenweg. Rongvenweg 14 is ook in ontwikkeling, maar de aangevraagde uitbreiding vindt in noordelijke richting plaats, waardoor de risicocontouren weliswaar groter worden maar zullen verschuiven in afwaartse beweging van (bedrijfs)woningen.

Figuur 38: Indicatieve endotoxine-risicocontouren vanuit veehouderijen – bestaand, vergund (Deel B, bijlage 10)

Figuur 39: Indicatieve endotoxine-risicocontouren vanuit veehouderijen – planvoornemen (Deel B, bijlage 10)

Vanuit het voorzorgbeginsel kan worden uitgegaan dat buiten de indicatieve risicocontouren (30 EU/m³) geen verhoogde gezondheidsrisico's ten gevolge van endotoxinen zijn. De individuele risicocontouren zijn bepaald op basis van de totale fijnstof emissie en dient voor een worstcase benadering toegekend te worden aan de rand van het bouwblok; feitelijk zullen dit de emissiepunten van de luchtwassers zijn. Daarbij is er feitelijk sprake van twee inrichtingen met ieder een individuele risicocontour: die van de biggenstallen op De Horsten 20 en die van de zeugenstallen op De Horsten 17. De contouren rondom de zeugenstallen ligt op relatief grote afstand van woningen, ook de indicatieve, cumulatieve contour.

In het planvoornemen zijn de emissiepunten van de nieuwe biggenstallen aan de kant van De Horsten gesitueerd, met name vanwege de vergunbaarheid t.a.v. het aspect geur. Ook is feitelijk sprake is van twee kleinere risicocontouren verdeeld over De Horsten 20 en 17. Hier vanuit gaande kan met zekerheid gesteld worden dat ter plaatse van de woningen aan de Karissendijk geen verhoogd gezondheidsrisico ontstaat ten gevolge van endotoxinen.

Effecten fijn stof door toename verkeer

De verkeersgeneratie neemt toe ten gevolge van het planvoornemen.

Schatting aantal verkeersbewegingen per jaar worstcase, zie par. 6.1:

- Bestaande situatie: 5.322 verkeersbewegingen per jaar, aandeel zwaar = 47%
Weekdaggemiddelde: 14,6 verkeersbewegingen
- Planvoornemen: 8.912 verkeersbewegingen per jaar, aandeel zwaar = 53%
Weekdaggemiddelde: 24 verkeersbewegingen

Toename plan: 3.590 verkeersbewegingen per jaar. Weekdaggemiddelde: 10 verkeersbewegingen

Om te bepalen of de NO₂- en PM₁₀-emissie ten gevolge van de toename in verkeersbewegingen aan te merken is als 'Niet In Betekenende Mate', maar ook voor het vaststellen van grenzen voor het aantal extra voertuigbewegingen dat niet zal leiden tot een concentratietoename die groter is dan de NIBM-grens, kan de NIBM-tool versie 2022 van het Ministerie van I&M gebruikt worden. De rekentool rekent met worstcase-gegevens.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022	
Jaar van planrealisatie	2022
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	10
Aandeel vrachtverkeer	53,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,06
PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022		
Jaar van planrealisatie		2022
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		186
Aandeel vrachtverkeer		53,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	1,20
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,10
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig		

NIBM-Tool 2022, Ministerie van I&M i.s.m. Infomil

Het omslagpunt waarbij de concentratietoename grote is dan de NIBM-grens ligt voor het jaar 2022 op 186 extra voertuigbewegingen en voor het jaar 2030 op 200 extra voertuigbewegingen gemiddeld per weekdag.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de verkeersbewegingen ten gevolge van het hele planvoornemen niet in betekende mate bijdraagt aan de concentratie fijnstof en ook niet leidt tot een toename die groter is dan de NIBM-grens. De emissies door verkeer zijn te verwaarlozen ten opzichte van de emissies uit stallen.

Mestbe- en verwerking

Bij transport en opslag van drijfmest en dunne fractie en het gesloten mestscheidingsproces treedt geen emissie van fijn stof op. Bij opslag van dikke fractie in de buitenlucht kan wel fijn stof emissie plaatsvinden, maar dit is beperkt bij mobiele mestscheiding vanwege de tijdelijke opslag. Bij continue mestscheiding wordt fijn stof emissie voorkomen door de dikke fractie afgedekt of inpandig op te slaan.

6.4.4 Betekenis voor het bestemmingsplan

De emissies van fijn stof en endotoxinen nemen toe, aangezien uitbreiding van het aantal varkens mogelijk wordt gemaakt. Ten aanzien van fijn stof is binnen het plangebied voldoende milieugebruiksruimte aanwezig, aangezien de concentratie fijn stof mag toenemen tot aan de wettelijke grenswaarden. De milieuaspecten geur en ammoniak (stikstof) zijn de bepalende factoren voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen, niet fijn stof.

Er zijn voor de bestaande woningen in de omgeving van het plangebied ook geen verhoogde gezondheidsrisico's ten gevolge van endotoxinen uit stallen. Er is ook geen toename van het aantal blootgestelden buiten het plangebied.

Er is geen noodzaak om voor fijnstof en voor endotoxinen maatwerkregels op te nemen in het bestemmingsplan. De gemeente kan sturen op het voorkomen van een verdere toename van fijn stof emissie (en daarmee ook endotoxinen) door in het bestemmingsplan het aantal dieren, stalsysteem en type luchtwasser (Rav-code) specifiek vast te leggen. Echter voor het planvoornemen (totale ontwikkelplan) is een emissiearm stalsysteem of end-of-pipe oplossing met een lagere of zelfs geen fijn stof reductie geen realistisch scenario.

Een gecombineerde biologische luchtwasser is noodzakelijk vanwege de beperkte milieugebruiksruimte voor het aspect geur, de provinciale emissie-eis van 85% voor ammoniak en vanwege het stikstofplafond dat opgenomen wordt in het bestemmingsplan. Het opnemen van dieraantallen en stalsysteem/Rav-code is dus niet noodzakelijk om nadelige effecten ten aanzien van fijn stof en endotoxinen te voorkomen.

6.5 Geluid

6.5.1 Kaders geluid

Bij het aspect geluid in het ruimtelijk spoor gaat het om bescherming van mensen tegen geluidhinder, maar ook tegen gezondheidseffecten door geluid. In de ruimtelijke ordening wordt voor functies deels bescherming tegen geluid geboden door de Wet geluidhinder (Wgh) en deels door de Wro/Wabo (in het kader van een goede ruimtelijke ordening). Door de gemeente Peel en Maas is geen gemeentelijk geluidbeleid voor het plangebied vastgesteld.

De geluidbelasting in het buitengebied wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. De geluidbelasting van agrarische bedrijven (vooral ventilatoren en laden/lossen bij intensieve veehouderijen) wordt gereguleerd via de vergunningverlening. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (met name woningen) geluidhinder boven de gestelde grenswaarde komt.

Milieuzonering en bedrijven

Volgens het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een varkenshouderij en een gevoelige functie (met name woningen van derden). Is de afstand groter dan wordt de kans op directe geluidhinder (uit ventilatoren en dergelijke) snel kleiner. Indirecte hinder door verkeer kan optreden als de extra verkeersbewegingen vlakbij een woning van derden of ander geluidsgevoelig object of terrein plaatsvinden. Arbeidsmigrantenhuisvesting wordt niet als een gevoelige functie beschouwd op basis van het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering, maar dit neem niet weg dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar leefklimaat. De eigen bedrijfswoning is wel een gevoelige functie, maar wordt niet beschermd tegen geluid van het eigen bedrijf.

Wet geluidhinder (Wgh)

De Wet geluidhinder biedt het wettelijk kader voor de bescherming van geluidsgevoelige gebouwen en terreinen tegen het geluid van wegverkeer (niet 30 km wegen), spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. In situaties waarop de Wgh niet van toepassing is vind de bescherming tegen geluid via de invulling van 'een goede ruimtelijke ordening' plaats (Wro/Wabo). Het plangebied ligt niet op of nabij een gezoneerd industrieterrein of binnen zone voor railverkeerslawaaai.

Wegverkeerslawaaai

Verkeerswegen waar de maximum snelheid groter is dan 30 km/uur, met 1 of 2 rijstroken in buitenstedelijk gebied hebben een geluidszone voor wegverkeerslawaaai van 250 meter. Een ruimtelijke ontwikkeling waarbij sprake is van de ontwikkeling van geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidszone, dient een onderzoek te worden uitgevoerd naar de geluidsbelasting op deze objecten.

De nieuwe bedrijfswoning is een geluidsgevoelig object en is binnen de geluidszone van 250 meter gesitueerd. De voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB. De maximale ontheffingswaarde voor een agrarische bedrijfswoning bedraagt 58 dB. Indien de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, maar de geluidbelasting lager is dan de maximale ontheffingswaarde, kan de gemeente ontheffing verlenen indien maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting tot de voorkeursgrenswaarde, op overwegende bezwaren stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. Wanneer het college van B&W een hogere waarde vaststelt, zullen er in het vervolgtraject zodanige maatregelen moeten worden opgenomen dat de geluidbelasting in geluidgevoelige ruimten niet meer bedraagt dan 33 dB.

In de begripsbepaling van de Wet geluidhinder wordt een logiesgebouw niet aangemerkt als een geluidsgevoelig object, omdat er geen sprake is van een permanente woonfunctie, maar van een tijdelijke verblijfsfunctie vergelijkbaar met een pension. De beoogde tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten wordt gezien als een logiesobject en is geen geluidsgevoelig object in de zin van de Wet geluidhinder. Een goede ruimtelijke ordening vereist wel dat de arbeidsmigranten beschermd worden tegen onaanvaardbare geluidhinder.

Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (directe hinder)

De geluidsbelasting door de varkenshouderij aan De Horsten moet aan de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening worden getoetst. Volgens deze handreiking worden bij het vaststellen van grenswaarden drie elementen onderscheiden:

- De richtwaarde welke afhankelijk is van de aard van de omgeving;
- De grenswaarde waarboven in het algemeen in toenemende mate hinder zal optreden;
- De ontheffingen van bovengenoemde waarden op grond van een bestuurlijk afwegingsproces.

Voor zowel nieuwe als bestaande inrichtingen geldt dat bij een eerste toetsing de aanbevolen richtwaarden gehanteerd dienen te worden. Het plangebied kenmerkt zich als 'landelijke stille omgeving'. De richt- en grenswaarden in tabel 21 zijn van toepassing bij vergunningverlening.

Tabel 21: Aanbevolen richt- en grenswaarden landelijke stille omgeving Handreiking industrielawaai en vergunningverlening

	Dag	Avond	Nacht
Richtwaarde langtijdgemiddeld geluidsniveau ¹	40 dB(A)	35 dB(A)	30 dB(A)
Richtwaarde maximaal geluidsniveau	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Grenswaarde bij afwijken grenswaarde Lmax	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
Ontheffingsmogelijkheid maximale grenswaarde Lmax	75 dB(A)	65 dB(A)	65 dB(a)

¹ Overschrijding van de richtwaarde is mogelijk tot het referentieniveau van het omgevingsgeluid.

Circulaire beoordeling geluidhinder wegverkeer (indirecte hinder)

De verkeersaantrekkende werking van de inrichting kan geluidshinder tot gevolg hebben voor woningen langs de aan- en afrijroutes. Verkeersaantrekkende werking wordt ook indirecte hinder genoemd. Volgens de 'Circulaire beoordeling geluidhinder wegverkeer' moet dit verkeer beoordeeld worden op basis van de equivalente geluidsniveaus door de berekende etmaalwaarde te toetsen aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) en indien noodzakelijk geacht na bestuurlijke afweging aan de maximale grenswaarde van 65 dB(A).

Indirecte hinder door de verkeersaantrekkende werking van het planvoornemen is niet aan de orde, aangezien op De Horsten en aan de splitsing met de Melkweg geen woningen van derden aanwezig zijn. De nieuwe bedrijfswoning en de beoogde arbeidsmigrantenhuisvesting zijn niet beschermd tegen geluid van aan- en afrijdend verkeer van het eigen bedrijf. Op de Melkweg gaat het inrichtingsgebonden verkeer op in het heersende verkeersbeeld. Bij de eerste woning van derden onderscheidt het inrichtingsgebonden verkeer zich niet meer in snelheid en rij- en stopgedrag van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden.

6.5.2 Milieugebruiksruimte geluid

Het plangebied ligt in een gebied met voornamelijk veehouderijen en een enkele burgerwoning in de directe omgeving. De VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering is een handig hulpmiddel voor het vormgeven en beoordelen van de situatie bij bedrijven. Deze hanteert een richtafstand voor geluid van maximaal 50 meter. De bedrijfswoning Karissendijk 9 ligt op ca. 100 meter van de bestemming intensieve veehouderij. Andere woningen van derden liggen op meer dan 200 meter afstand van de bestemming intensieve veehouderij.

Op basis van milieuzonering is er voldoende afstand tussen de milieubelastende activiteiten in het planvoornemen en bestaande woningen. Dit geeft aan dat ten aanzien van geluid milieugebruiksruimte aanwezig is. Hoe groot de milieugebruiksruimte exact is, moet blijken uit akoestisch onderzoek.

6.5.3 Effecten scenario's

De geluidsbelasting binnen het plangebied ziet toe op de directe hinder door geluidsbronnen binnen de inrichting. Dit zijn met name de ventilatoren en laad- en losactiviteiten binnen de inrichting. Geluidsbelasting door inrichtingsgebonden verkeer op de openbare weg (indirecte hinder) is niet berekend, omdat het verkeer van en naar het bedrijf bij de eerste woning van derden al in het overige verkeer opgenomen zal zijn.

Voor de omgevingsvergunning 2020 (= bestaande situatie) is in een akoestisch onderzoek het gemiddelde geluidsniveau en het piekgeluidsniveau berekend op de woningen van derden die in de omgeving van het bedrijf liggen. Verder is aandacht besteed aan de geluidsbelasting door het verkeer van en naar het bedrijf. In het onderzoek is rekening gehouden met alle relevante geluidsbronnen die tijdens een drukke dag kunnen voorkomen. Het gaat onder andere om de stalventilatie, het lossen van voer, het laden en lossen van vee en het in werking hebben van een mestscheidingsinstallatie.

In tabel 22 en 23 zijn de geluidsniveaus in de bestaande, vergunde representatieve bedrijfssituatie opgenomen (bron: *Akoestisch onderzoek 2019-3111-0, Sain Milieuvadvis, 16 okt 2019*).

Tabel 22: Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau LAr,LT in de bestaande, vergunde situatie

	<i>Dag</i> 7.00-19.00	<i>Avond</i> 19.00-23.00	<i>Nacht</i> 23.00-7.00
Richtwaarde	40	35	30
Karissendijk 9	35	33	30
Melkweg 18	34	28	30
Karissendijk 11	31	31	27
Karissendijk 10	31	29	27
Haambergweg 2	29	33	30

Tabel 23: Maximaal geluidsniveau Lmax in de bestaande, vergunde situatie

	<i>Dag</i> 7.00-19.00	<i>Avond</i> 19.00-23.00	<i>Nacht</i> 23.00-7.00
Grenswaarde	70	65	60
Karissendijk 9	53	<40	43
Melkweg 18	48	<40	50
Karissendijk 11	45	<40	41
Karissendijk 10	47	<40	40
Haambergweg 2	47	<40	46

In de dag- en avondperiode zit het geluidsniveau onder de richt- en grenswaarden. In de nachtperiode is het berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveau in de RBS gelijk aan de richtwaarde op de woningen Karissendijk 9 en Melkweg 18. De geluidsemisatie in de nacht wordt veroorzaakt door laden van biggen, het laden en lossen van drijfmest en dunne fractie, ventilatoren van de dichtstbij gelegen stallen en de mobiele mestscheider.

In deze RBS is echter uitgegaan van een worstcase benadering waarin alle geluidsrelevante activiteiten tegelijk plaatsvinden en met name de mobiele mestscheider het gehele etmaal in werking is inclusief laden en lossen van drijfmest en dunne fractie. Feitelijk vindt deze worstcase situatie periodiek gedurende een aantal achtereenvolgende dagen plaats. Op dagen dat er geen mestscheiding plaatsvindt zal het geluidsniveau onder de richt- en grenswaarden blijven en is het laden van biggen in de nachtperiode maatgevend.

In het planvoornemen zal de mestverwerkingsinstallatie in pandig opgesteld worden en in plaats van periodieke mestscheiding gedurende meerdere achtereenvolgende dagen inclusief de nachten, zal in de loods continu mest gescheiden worden, waardoor mestscheiding in de nachtperiode niet meer nodig is. Ook wordt de opslagcapaciteit van drijfmest en dunne fractie vergroot, waardoor de mesttransporten in de nachtperiode mogelijk wegvallen. De luchtwassers en ventilatoren (die gedempt worden door het filterpakket van de luchtwasser) worden op zo groot mogelijke afstand van de woningen gesitueerd (aan de oostzijde van de stallen).

Aangezien sprake is van nieuwbouw zullen nieuwe ventilatoren toegepast worden en deze zijn over het algemeen een stuk stiller dan de oudere typen in bestaande stallen. De diertransporten zullen toenemen, dus ook de diertransporten, echter de biggen komen van de zeugenstallen naar de biggenstallen en worden niet meer van buiten de inrichting aangevoerd, waardoor deze activiteit ook niet noodzakelijkerwijs in de nachtperiode hoeft plaats te vinden.

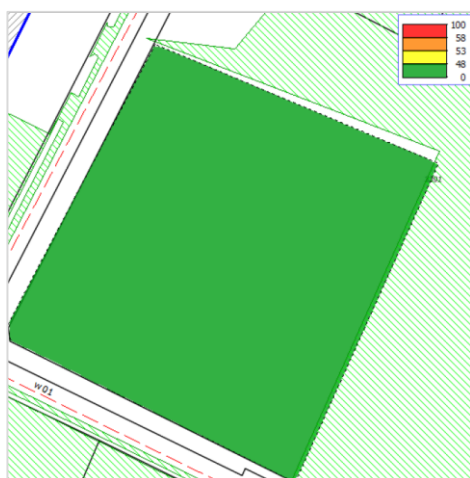
Het laden van biggen voor afvoer van het bedrijf zal mogelijk wel in de nachtperiode (vroeg ochtend voor 7u) blijven plaatsvinden en ook toenemen als het aantal biggenplaatsen wordt uitgebreid. Hierbij kunnen de schaalvoordelen maximaal benut worden en mogelijk meer biggen per vracht afgevoerd worden. Dit kan aangemerkt worden als een incidentele bedrijfssituatie; maximaal 12 keer per jaar.

Ten aanzien van het planvoornemen wordt geconcludeerd dat er genoeg milieugebruiksruimte aanwezig is ten aanzien van geluid en dat het mogelijk is om, al dan niet met maatregelen, aan de normen te voldoen. De bestaande activiteiten in de nachtperiode zullen naar verwachting niet meer geheel of nog slechts gedeeltelijk mogelijk zijn. Mestverwerking in een afgesloten mestverwerkingsloods zorgt voor een reductie van de geluidsemissie. Laden en lossen kan zoveel mogelijk overdag plaatsvinden, maar het is ook mogelijk om geluidsschermen te plaatsen of te kiezen voor een inpandig laaddock, bijvoorbeeld om de geluidsemissie bij het laden van biggen te reduceren.

Wegverkeerslawaaï

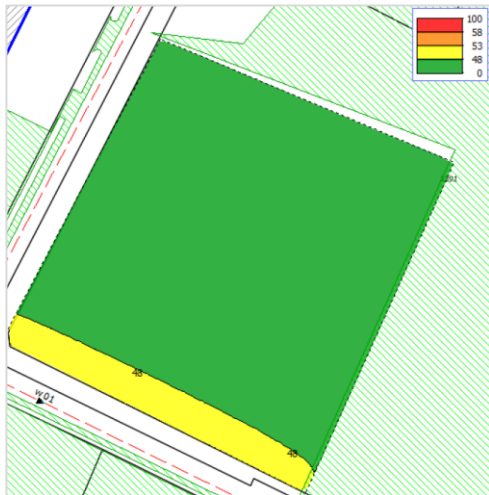
De nieuwe bedrijfswoning is een nieuw geluidgevoelig object en ligt binnen een geluidzone van wegverkeer. De tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten is geen geluidgevoelig object, maar er moet wel een aanvaardbaar leefklimaat gegarandeerd kunnen worden. In een akoestisch onderzoek is ten behoeve van de nieuwe bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten de gevelbelasting onderzocht (*Akoestisch onderzoek berekening gevelbelasting De Horsten te Egchel, rapportnummer M218712.001.002/JME, Aelmans ROM BV, 1 februari 2023*).

De geluidbelasting als gevolg van wegverkeer op De Horsten overschrijdt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet op het perceel waar de nieuwe bedrijfswoning en huisvesting arbeidsmigranten is beoogd. In navolgende figuren is de berekende geluidbelasting door wegverkeer op De Horsten en op de Melkweg weergegeven op 4,5 meter hoogte. De geluidbelasting in de groene zone ligt onder de voorkeursgrenswaarde. Indien de zone ligt in een gele of oranje zone wordt de voorkeursgrenswaarde overschreden, maar niet de maximale te ontheffen waarde. Bij een rode zone wordt ook de maximale ontheffingswaarde overschreden.

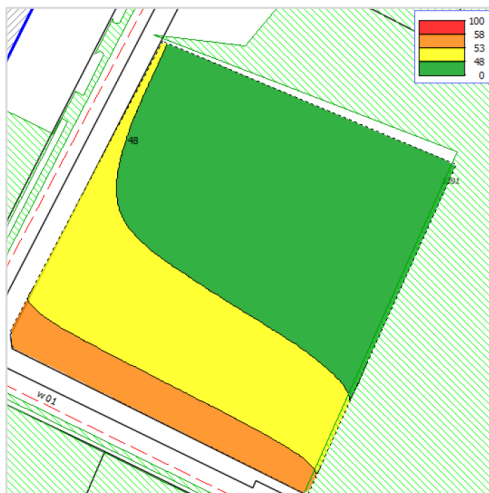
Figuur 40: Geluidbelasting door wegverkeer op De Horsten inclusief aftrek op 4,5 meter hoogte

De geluidbelasting als gevolg van wegverkeer op de Melkweg overschrijdt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op een klein gedeelte van het perceel. De grens van 48 dB ligt op circa 11 meter vanaf de kadastrale grens. Indien de woning binnen het gele gebied gerealiseerd wordt dan bedraagt de geluidbelasting tussen de 48 en 53 dB. Hiervoor dient een hogere waarde aangevraagd te worden. De maximale ontheffingswaarde van 58 dB wordt niet overschreden.

Figuur 41: Geluidsbelasting door wegverkeer op de Melkweg inclusief aftrek op 4,5 meter hoogte

In het kader van een goede ruimtelijke ordening en ten behoeve van de bepaling van de benodigde geluidwering van de gevels ten behoeve van een goed woon- en leefklimaat is ook de cumulatieve geluidbelasting bepaald inclusief alle gemodelleerde wegen. In volgend figuur is de cumulatieve geluidbelasting weergegeven op 4,5 meter hoogte exclusief correctie artikel 110g Wgh.

Figuur 42: Cumulatieve geluidsbelasting door wegverkeer exclusief aftrek op 4,5 meter hoogte

Omdat dit een kaderstellend bestemmingsplan betreft en de exacte situering van de bedrijfswoning en de mogelijke huisvesting arbeidsmigranten nog niet bekend is, zal voor de omgevingsvergunning voor activiteit bouwen binnen het oranje vlak in figuur 42 een aanvullend gevelweringonderzoek nodig zijn. Dit oranje vlak komt ook tot circa 11 meter van de kadastrale grens aan de Melkweg.

Als in het groene of gele vlak in figuur 42 wordt gebouwd bedraagt de maximale cumulatieve geluidbelasting 53 dB. Met een minimum gevelwering van 20 dB bedraagt het binnenniveau 33 dB en wordt voldaan aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Daarnaast is het aannemelijk dat een gevel van een nieuwbouwwoning een grotere geluidwering heeft dan de minimale 20 dB uit het Bouwbesluit. Vanwege de BENG-eisen wordt doorgaans gebruik gemaakt van HR++ glas en balansventilatie. Dit komt de geluidwering van de gevel ook nog zeer ten goede.

6.5.4 Betekenis voor het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan is een functieaanduiding 'bedrijfswoning toegestaan' opgenomen. Deze is zo gesitueerd dat er geen hogere waarde voor wegverkeerslawaai van de Melkweg aangevraagd hoeft te worden en ook voldaan kan worden aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012, maar ook rekening houdend met het situeren van de bedrijfswoning buiten de magneetveldzones van de hoogspanningsleiding. Als de arbeidsmigrantenhuisvesting ook op minimaal 11 meter van de Melkweg gesitueerd wordt zal ook hier de gevelbelasting voldoen aan de geluidsnormen ten aanzien van wegverkeerslawaai.

Dit neemt niet weg dat ter plaatse van de huisvesting voor arbeidsmigranten ook ten aanzien van industrielawaai een aanvaardbaar geluidsniveau gewaarborgd moet zijn. Deze short stay huisvesting betreft huisvesting van 'derden' en hier vanuit gaande hoort de geluidsbelasting van het eigen bedrijf bij de afweging van een akoestisch verblijfsklimaat. Daarbij kan de dagperiode buiten beschouwing worden gelaten, omdat er dan in principe door de arbeidsmigranten gewerkt wordt op het bedrijf. Een 5 dB hoger binnenniveau is acceptabel. Bij standaard bouwconstructies is een gevelbelasting van 55 dB(A) etmaalwaarde acceptabel. Het advies luidt om in de regels van het bestemmingsplan te borgen dat de gevelbelasting maximaal 55 dB(A) (etmaalwaarde) bedraagt en bij overschrijding van deze waarde voor de gevelbelasting sprake is van een binnenniveau van maximaal 40 dB(A) etmaalwaarde. Er zullen pas aanvullende geluid reducerende maatregelen worden uitgevoerd als de gevelbelasting hoger is dan 55 dB(A). Dit is afhankelijk van de akoestische kwaliteit van het gebouw.

Het bestemmingsplan is te beoordelen als uitvoerbaar ten aanzien van geluid. Het plan voldoet ook ruim aan de maximale richtafstanden van de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering (2009). Er zijn daarbij meerdere bron- en overdrachtsmaatregelen toepasbaar om ter plaatse van bestaande woningen te kunnen voldoen aan de geldende geluidsnormen. Nader geluidsonderzoek (industrielawaai) is nog wel nodig om te kunnen bepalen of binnen de inrichting ten opzichte van de huidige vergunde situatie geluid reducerende maatregelen moeten worden getroffen en waar binnen de inrichting dit relevant is, zoals bijvoorbeeld het verminderen of uitsluiten van geluidsrelevante activiteiten in de nachtperiode, inpandig laden van biggen of plaatsen van een geluidscherm.

Omdat het een kaderstellend bestemmingsplan betreft is het nu nog niet mogelijk dit industrielawaai onderzoek te verrichten. Het is altijd een optie om geen activiteiten in de nachtperiode te laten plaatsvinden, dus de uitvoerbaarheid is niet in het geding. De geluidsbelasting door industrielawaai hangt af van het specifieke ontwerp van de stallen en de mestverwerkingsloods en de specifieke keuzes in de bedrijfsvoering ten aanzien van laden en lossen, welke pas in een later

stadium ten behoeve van de omgevingsvergunning bepaald worden en zal gestuurd worden door onder andere het aspect industrielawaai.

Omdat het plan nog niet geconcretiseerd is en industrielawaai een aandachtspunt is (voor met name de nachtperiode) wordt geadviseerd in pandige mestverwerking te waarborgen in de planregels. Hoe dan ook zal in het vergunningenspoor een akoestisch onderzoek verricht moeten worden met een meetverplichting in de voorschriften, aangezien het een IPPC-installatie betreft. De omgevingsvergunning moet voldoen aan de beste beschikbare technieken (BBT). Voor IPPC-installaties staan de beste beschikbare technieken in BBT-conclusies. In geval van IPPC-installaties zijn controle- of monitoringsvoorschriften verplicht met als voorwaarde dat de monitoringseisen worden gebaseerd op voor die IPPC-installatie relevante BBT-conclusies en bijbehorende informatiedocumenten over beste beschikbare technieken.

6.6 Gezondheid

6.6.1 Wat beïnvloedt de gezondheid?

Hoewel gezondheidsklachten altijd bij een individu tot uiting komen, reiken de oorzaken ervan gewoonlijk verder. Door Lalonde² is een model ontwikkeld, waarin factoren worden onderscheiden die in vergaande mate iemands gezondheidstoestand bepalen:

- Persoonsgebonden biologische factoren; genetische factoren, geslacht, etc.
- Factoren die met leefstijl en gedrag te maken hebben; het betreft het samenspel tussen “gunstig” en “ongunstig” gedrag (voeding, bewegen, roken, alcohol & drugs etc.).
- Fysieke en sociale omgeving; factoren die van buiten onszelf op ons inwerken.
- Fysieke omgeving: woon- en werkomstandigheden, milieu.
- Sociale omgeving: partner, sociaaleconomische status, vrienden, familie.
- Toegang tot (zorg)voorzieningen: de invloed van het medisch handelen (toegang, prijs, kwaliteit etc.).

Deze factoren hebben niet alleen rechtstreeks invloed op gezondheid, maar beïnvloeden ook elkaar. In een gezonde leefomgeving:

- wordt de druk op gezondheid beperkt. Dit is de benadering vanuit de huidige milieuwetgeving. Activiteiten kunnen allerlei onbedoelde neveneffecten hebben waartegen gezondheid beschermd moet worden. Er worden grenzen gesteld aan de maximale belasting op het gebied van o.a. luchtverontreiniging, geluid, geur, bodemverontreiniging, externe veiligheid. Ook beneden de wettelijke grenzen kunnen gezondheidsklachten veroorzaakt worden.
- voelen mensen zich prettig. Niet alleen de afwezigheid van belastende factoren maakt een omgeving gezond. Aspecten zoals welbevinden, hinder en sociale veiligheid spelen een grote rol in de bescherming én bevordering van gezondheid.
- wordt gezond leven gemakkelijk gemaakt voor iedereen. De omgeving moet uitnodigen tot gezond gedrag ter bevordering van de gezondheid.

² Lalonde, Marc. A new perspective on the health of Canadians. A working document. Ottawa: Government of Canada, 1974.

Het produceren van goederen, producten en diensten kan nadelige consequenties hebben voor de gezondheid. Door grenzen te stellen aan de maximale belasting op het gebied van met name luchtverontreiniging, geluid, geur, gewasbeschermingsmiddelen, bodemverontreiniging, waterverontreiniging en externe veiligheid worden deze consequenties beperkt. Om een inschatting te maken van gezondheidsrisico's wordt binnen de medische milieukunde gebruik gemaakt van de keten van oorzaak en effecten doorlopen. Consumenten hebben behoefte aan melk, vlees, eieren, plantaardige producten. Daarvoor houden ondernemers dieren en worden gewassen geteeld om deze producten te kunnen leveren. Het houden van dieren gaat gepaard met de uitstoot van stoffen in de omgeving. Mensen worden onder andere blootgesteld aan stoffen door deze via de lucht in te ademen. Dit inademen van stoffen kan leiden tot nadelige gezondheidseffecten. Dat is afhankelijk van om welke stoffen het gaat, de hoeveelheden die mensen binnenkrijgen, hoe vaak dat het geval is en de gevoeligheid van de persoon die de stoffen binnenkrijgt.

De risicobeleving kan sterk verschillen van persoon tot persoon. In het algemeen geldt dat hierin meespeelt van welke bronnen de verontreiniging afkomt, wat de binding is met de bronnen, wat de lokale omstandigheden zijn en of er opbrengsten tegenover staan.

6.6.2 Veehouderij

Hoewel er al het nodige onderzoek is uitgevoerd, bestaan er ook nog veel vragen over de relatie tussen veehouderijen en de gezondheid van omwonenden. In de afgelopen jaren is er in Nederland groot onderzoek uitgevoerd onder de naam Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO). Onderzocht is of het wonen in de buurt van veehouderijen effect kan hebben op de gezondheid van de omwonenden. Hieruit komen een aantal positieve en een aantal negatieve gezondheidseffecten naar voren.

**ONDERZOEK VEEHOUDERIJ EN GEZONDHEID
OMWONENDEN 2018-2021**

Mensen die in de buurt van geitenhouderijen wonen hebben vaker een longontsteking. Waardoor komt dat?

Door de hiernaast genoemde vragen te beantwoorden, willen we hier meer duidelijkheid over krijgen.

Welke bacteriën en virussen veroorzaken longontsteking bij **patiënten?**

Welke mogelijke ziekteverwekkers komen voor bij **geitenhouders?**

Welke mogelijke ziekteverwekkers vinden we **waar** en **wanneer** op **bedrijven?**

Vergelijken van verschillende soorten bedrijven. Wat zorgt voor het mogelijke **risico?**

Bron: RIVM

Uit alle VGO 'Livestock farming and the health of local residents' onderzoeken gezamenlijk komen de volgende resultaten:

- Het wonen in de buurt van een concentratie van veehouderijen heeft een nadelig effect op de longfunctie (vooral bij een cluster van 15 of meer bedrijven binnen 1 kilometer afstand). Dit verband hangt niet duidelijk samen met specifieke veehouderijtypen, maar waarschijnlijk wel met de blootstelling aan stof en micro-organismen (endotoxine) en een verhoogde concentratie ammoniak (zogenaamd secundair fijn stof) in de lucht in de omgeving van de veehouderijen. De gevonden verlagingen in longfunctie hebben klinisch gezien weinig

betekenis, wat wil zeggen dat het niet tot gediagnosticeerde klachten leidt. Het soort effecten is vergelijkbaar met de schadelijke gezondheidseffecten van verkeer in een stad.

- Meer longontstekingen rond geitenhouderijen en in mindere mate ook rond pluimveehouderijen.
- Vaker complicaties bij mensen met COPD. Dichtbij veehouderijen wonen minder mensen met COPD, een chronische ziekte aan de longen. Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben.
- Minder astma en allergie bij mensen die dicht bij een veehouderij wonen.
- Een aantal ziekteverwekkers komen niet vaker voor bij mensen die dichtbij veehouderijen wonen in vergelijking met de algemene bevolking. Het gaat om hepatitis E-virus infecties, de resistente ESBL Extended spectrum beta-lactamases -bacteriën en Clostridium difficile. Resistente bacteriën zijn ongevoelig voor een aantal antibiotica en daarom moeilijker te behandelen.

Het VGO-III onderzoeksprogramma wordt naar verwachting eind 2024 afgerond. De VGO-onderzoeken I, II en III hebben invloed op het beleid voor veehouderijen. Het Kabinet zet onder andere in op een maatschappelijk innovatieprogramma voor duurzame veehouderij en wordt gestreefd om nieuwe fijn stof beperkende maatregelen versneld te erkennen. Om de ammoniakemissie uit stallen terug te dringen wordt aanscherping van de reductie-eisen voorgesteld. Gemeenten hebben ondersteuning in de belangenafweging gekregen in de vorm van de 'Handreiking veehouderij en volksgezondheid'.

Om de gezondheidsrisico's van veehouderijen te beperken, heeft de GGD een aantal adviezen uitgebracht. Het gaat onder meer om het instellen van een minimumafstand van 250 meter tussen veehouderijen en woningen en het verplichten van bedrijven om hun geur en fijnstofuitstoot te beperken. De GGD-adviezen kunnen als handvatten dienen bij de besluitvorming door het bevoegd gezag. Het kabinet ondersteunt deze adviezen en roept de bevoegde gezagen op om deze handvatten toe te passen in hun besluitvorming. De Handreiking Veehouderij en Gezondheid Omwonenden is bedoeld om decentrale overheden te ondersteunen in de besluitvorming over veehouderijen in relatie tot de gezondheid van omwonenden; hierin zijn de genoemde adviezen over afstandsnormen opgenomen. In het NPLG zijn fijnstof, geur, volksgezondheid en dierziekten en zoönosen opgenomen als meekoppelende structurerende keuzes. In de meekoppelende structurerende keuze gezondheid omwonenden zijn adviezen over afstanden tussen veehouderijen en woonkernen opgenomen. Deze sluiten ook aan bij de GGD-adviezen in de Handreiking Veehouderij en Gezondheid Omwonenden.

Zie paragraaf 4.3.1 voor een overzicht van afstanden tot (burger)woningen. Er ligt in het beoogde plan slechts één burgerwoning binnen een afstand van 250 meter (Karissendijk 10 op 220 meter). Kern Egchel ligt op 1,1 km afstand. De grote afstand tot woningen en woonkernen is ook de reden dat dit gebied als IV-ontwikkelingsgebied is aangewezen. Dit is in lijn met de GGD-adviezen.

Kanker

Op dit moment is in de wetenschappelijke literatuur geen directe relatie beschreven tussen kanker en veehouderij. GGD Bureau GMV vindt in een verkennend onderzoek geen aanwijzingen voor meer longkanker in gebieden met veel veehouderij. Een rapport van het RIVM (*Janssen et al., 2016 zie p.48*) laat zien dat de longkankersterfte in het oosten van Brabant juist lager is dan in het westen van Brabant, terwijl juist in het oosten van Brabant veel veehouderijen zijn. Op basis hiervan lijkt een

relatie met de veehouderij minder logisch. Om hier gefundeerde uitspraken over te doen is een gedegen onderzoeksopzet nodig, inclusief informatie over rookgedrag. Momenteel loopt hiernaar geen (vervolg)onderzoek. In het VGO-onderzoek (*IJzermans, 2018*) is gekeken naar het voorkomen van longkanker in de huisartspraktijk. Er werd geen significante associatie gevonden. Een directe relatie tussen het voorkomen van longkanker en intensieve veehouderij is niet aangetoond, maar de relatie fijnstof (algemeen) en longkanker is veelvuldig in de wetenschappelijke literatuur beschreven (*Raashou-Nielsen et al., 2013*). Uitgebreide beschouwing van beschikbare literatuur heeft aangetoond dat luchtverontreiniging kankerverwekkend is (*IARC, 2015*). Het zorgt voor beschadigingen op DNA-niveau die aanleiding kunnen geven tot het ontwikkelen van kanker. De ontwikkeling van kanker kan daarnaast gestimuleerd worden door oxidatieve stress en chronische ontsteking. Dit gaat echter over het effect van de totale hoeveelheid luchtverontreiniging, zonder dat de relatieve bijdrage van de veehouderij daarin gekwantificeerd is en zonder specifiek te kijken naar het effect bij omwonenden van veehouderijen.

Er zijn geen aanwijzingen voor een verhoogd risico op kanker voor specifiek veehouders en hun medewerkers. In eerder onderzoek is juist een beschermend effect voor (long)kanker aangetoond door een hogere blootstelling aan endotoxinen (*Astrakianakis et al., 2007; Checkoway et al., 2011; Lundin and Checkoway, 2010; McElvenny et al., 2011*). Het onderliggende mechanisme voor dit beschermende effect is nog onduidelijk.

Om conclusies te kunnen trekken over nitraatname via drinkwater en het ontstaan van darmkanker is ook meer onderzoek nodig. Voor mensen en dieren zijn voedsel en drinkwater de belangrijkste bronnen van nitraatname. Nitraat en nitriet in voedsel en drinkwater kunnen in het maagdarmkanaal omgezet worden in nitrosamines, waarvan een aantal kankerverwekkende eigenschappen hebben. Voor de aanwezigheid van nitraat in drinkwater geldt een gezondheidskundige norm van 50 mg/l. Het Nederlandse drinkwater voldoet hier ruimschoots aan. De European Food Safety Authority (EFSA) is een agentschap van de Europese Unie die onafhankelijke wetenschappelijke adviezen geeft over voedselveiligheid en heeft een opinie uitgebracht waarin werd ingegaan op de relatie tussen nitraatname en het ontstaan van kanker bij de mens. EFSA concludeerde dat er voor diverse typen kanker geen verband is tussen nitraatname en het ontstaan van kanker of dat er onvoldoende bewijs was vanwege een beperkt aantal studies en/of tegenstrijdige resultaten.

Q-koorts

Q-koorts wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii* en is een zoönose. Dit betekent dat de bacterie van dier op mens wordt overgedragen. In Nederland zijn geiten en schapen de belangrijkste besmettingsbron. Ook andere dieren kunnen voor besmetting zorgen, met name dieren met smalle hoeven. De bacterie verspreidt zich voornamelijk via de lucht. Mensen raken besmet door het inademen van de bacterie. Sinds Q-koorts uitbraak in de periode 2007-2010 moeten geiten- en schapenhouderijen met meer dan 50 dieren of met dieren die in aanraking komen met publiek (bijvoorbeeld een kinderboerderij, zorgboerderij of agrarische kinderopvang) een aantal verplichte maatregelen treffen, met name de dieren jaarlijks vaccineren.

COVID-19 (Coronavirus)

Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat landbouwhuisdieren een rol spelen in de verspreiding van COVID-19. Wel is gebleken dat nertsen besmet kunnen raken door mensen, of besmetting

andersom ook kan plaatsvinden is niet bekend. Er is geen reden om aan te nemen dat het virus zich bij dieren op andere wijze verspreidt dan het tussen mensen doet, namelijk via druppels in de lucht. Er is daarom geen reden om aan te nemen dat het virus zich over grotere afstanden zal verspreiden. In luchtmonsters die zijn genomen buiten de stal werd geen virus aangetoond, ook niet bij besmette nertsbedrijven. Besmetting van mens op mens is nog steeds de belangrijkste overdrachtsroute in de huidige coronapandemie. Het is niet bekend of mensen die dichtbij veehouderijen wonen extra vatbaar zijn voor het coronavirus. Het is ook niet bekend of in gebieden met veel luchtverontreiniging (ongeacht de bron) het risico op besmetting groter is of dat patiënten een ernstiger ziektebeeld hebben.

In het algemeen is er wel een relatie tussen slechtere luchtkwaliteit en het vaker voorkomen van luchtweginfecties. Luchtverontreiniging kan tevens naast longziekten leiden tot het ontstaan van hart- en vaatziekten. Mensen met longziekten en hart- en vaatziekten behoren tot de risicogroepen. Luchtverontreiniging is dus wel een plausibele risicofactor, maar er kunnen ook andere risicofactoren een rol spelen (mens-mens contact en leeftijd).

Het is belangrijk rekening te houden met het onderscheid tussen een effect op het aantal besmettingen en een effect op de ernst en het verloop van de klachten. De hypothese waar nader onderzoek naar nodig is, is dat luchtkwaliteit (bijvoorbeeld concentratie fijnstof, ammoniak, of NO₂) mogelijk een rol speelt bij de verspreiding van het virus, de vatbaarheid voor het virus, verergering van klachten en het verloop van de ziekte. Het RIVM onderzoekt of een slechte luchtkwaliteit zorgt voor meer coronabesmettingen en of de ziekte COVID-19 daardoor ernstiger verloopt. In dit onderzoek wordt gekeken naar onder andere de kwaliteit van de lucht in relatie tot de hoeveelheid en oorzaken van de besmettingen met het coronavirus. Het RIVM doet dit onderzoek samen met Universiteit Utrecht, Wageningen University & Research en GGD-GHOR Nederland. De resultaten worden naar verwachting in 2023 gepubliceerd.

Fijn stof en endotoxinen

Fijn stof is een verzameling in de lucht zwevende deeltjes, onder andere door verkeer, veehouderij en stookinstallaties. In het algemeen geldt dan ook, hoe kleiner de stofdeeltjes hoe schadelijker voor gezondheid. Fijn stof wordt getoetst aan de grenswaarden in de Wet milieubeheer. Echter, het gezondheidsadvies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor fijn stof bestaat uit een maximum jaargemiddelde concentratie van 15 µg/m³. Het WHO advies stelt de gezondheid van de mens centraal en is scherper dan die van de EU. De EU hanteert ook 40 µg/m³, maar hanteert wel een scherpere streefwaarde dan de norm zelf. Endotoxinen vormen een onderdeel van het fijn stof dat afkomstig is uit veehouderijen. Uitgangspunt is de advieswaarde van de Gezondheidsraad van 30 EU/m³ voor endotoxinen. Zie voor de effectbeoordeling ten aanzien van endotoxinen paragraaf 6.5.

Geur

De normen uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de relatie tussen de berekende geurbelasting en de te verwachten hinder aan de hand van de toelichting en handreiking Wgv niet zondermeer overeenkomen met de strengere gezondheidskundige advieswaarden van GGD GHOR Nederland of de verwachte mate van geurhinder op basis van GGD-IRAS onderzoek. GGD-Nederland heeft in het kader van het uitgevoerd onderzoek uit 2014 (GGD en IRAS) en de landelijke evaluatie van de geurregelgeving een advies gegeven m.b.t. de maximale hoogte t.a.v. de achtergrondbelasting van geur.

Bij woonfuncties vindt de GGD meer dan 12% geurhinder onacceptabel: dit komt overeen met een voorgrondbelasting van maximaal 2 Ou en een achtergrondbelasting van maximaal 5 Ou. In het buitengebied vindt de GGD meer dan 20% geurhinder: dit komt overeen met een voorgrondbelasting van maximaal 5 Ou en achtergrondbelasting van maximaal 10 Ou in het buitengebied. Uit de effectbeoordeling in paragraaf 6.3 blijkt dat in de bestaande situatie de voorgrondbelasting overal voldoet aan de gezondheidskundige advieswaarden (Karissendijk 10 uitgezonderd), maar dat de achtergrondbelasting de gezondheidskundige advieswaarden in de bestaande situatie al overschrijdt. Het planvoornemen leidt echter niet tot een verslechtering van het leefklimaat in de woonkern van Egchel.

Ter plaatse van de woning Karissendijk 10 is in de bestaande situatie al sprake van overschrijding van de gezondheidskundige advieswaarden en met het planvoornemen (en ook het uitvoerbare alternatief waarbij voldaan wordt aan de geurnormen voor de voorgrondbelasting) is sprake van een verdere verslechtering van het leefklimaat van deze woning.

Voor het beleid ten aanzien van geurhinder van veehouderijen heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in een brief aan de Tweede Kamer van 8 november 2022 aangekondigd met voorstellen te komen voor aanpassing van de geurregelgeving voor veehouderijen.

Dierziekten en zoönosen

Het belang van gezonde dieren en voorkomen van risico's voor de gezondheid van mensen in en om veehouderijen wordt onderkend. Er is de afgelopen decennia dan ook fors geïnvesteerd in preventie en monitoring van dierziekten en zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren naar mensen. Zo zijn in Nederland de basismonitoring diergezondheid én de gezamenlijke zoönosenstructuur actief. De zoönosenstructuur is ingericht om signalen van (mogelijke) zoönosen op te vangen, te beoordelen en op te volgen waar nodig. Met het Nationaal actieplan versterken zoönosenbeleid wordt nog sterker ingezet op detectie, preventie en respons. De belangrijkste dierziekten en zoönosen die voorkomen in de varkenssector worden hier kort toegelicht.

Varkensinfluenza

Mensen kunnen door direct contact met varkens besmet raken met varkens-influenzavirussen. Dit komt in Nederland zelden voor. Mensen die geïnfecteerd raken met een varkensinfluenzavirus hebben dezelfde klachten als na infectie met een humaan influenzavirus. Omdat bij varkens dezelfde subtypen voorkomen als bij mensen bestaat er een bepaalde mate van immuniteit waardoor infectie minder ernstige gevolgen heeft. Bij mensen die beroepsmatig in contact komen met varkens worden in het bloed vaker antistoffen gevonden tegen varkens-influenzavirussen dan bij mensen die dit contact niet hebben. Het varken staat in de wetenschappelijke literatuur bekend als een potentieel 'mengvat' van influenzavirussen van verschillende diersoorten. Het is van belang om meer zicht te krijgen op welke influenza-stammen rondgaan in de Nederlandse varkenshouderij om zo de risico's te kunnen beoordelen. Het is niet bekend of en hoe vaak varkens worden besmet met bijvoorbeeld influenzavirussen van mensen of vogels en of dit vaker voorkomt op bepaalde varkensbedrijven. Het RIVM is met veterinaire partijen een pilot gestart die kijkt naar influenza bij varkens op varkenshouderijen ('pilot surveillance influenzavirussen onder gehouden varkens').

MRSA

MRSA is een bacterie die voorkomt bij gezonde mensen, zonder dat zij daar last van hebben. MRSA is resistent voor behandeling met de meeste antibiotica. Personen die nauw contact hebben met varkens, hebben een verhoogd risico op een besmetting met de veehouderij-gerelateerde MRSA. Transmissie van MRSA op veehouderijbedrijven van dier naar mens vindt plaats door contact met dieren, mest of stof of inhalatie van stallucht. Het MRSA-dragerschap is voor de meeste mensen geen grote bedreiging voor de gezondheid. In hoeverre de uitstoot van stallucht kan leiden tot MRSA-besmetting van omwonenden is nog onduidelijk. In de buitenlucht vindt een sterke verdunning plaats, waardoor de kans op contact met MRSA snel afneemt met toenemende afstand van de stal. Toepassing van luchtwassers heeft waarschijnlijk ook een beperkend effect op de aanwezigheid van MRSA, maar dit is niet of onvoldoende wetenschappelijk onderzocht.

Varkenspest

Varkenspest is een virusziekte bij varkens, maar is ongevaarlijk voor mensen. De NVWA bestrijdt uitbraken door maatregelen te nemen bij een verdenking of een besmetting. Varkens raken geïnfecteerd door direct contact met besmette varkens en wilde zwijnen. Ook kunnen varkens het virus oplopen door besmette etenswaren en contact met materialen die contact hebben gehad met besmette varkens, zoals veewagens en kleding. Om dit te voorkomen hebben varkenshouderijen strenge hygiëneprotocollen.

Als een bedrijf besmet is worden alle varkens geruimd. Na de ruiming moeten de stallen meerdere reinigings- en ontsmettingsrondes ondergaan, voordat het bedrijf wordt vrijgegeven. De minister stelt een beperkingszone in rondom het besmette bedrijf. Alle varkensbedrijven binnen 3 kilometer van dit bedrijf worden dan gescreend door bloedmonsters te nemen. Binnen 10 kilometer rond het besmette bedrijf geldt een vervoersverbod voor levende dieren, veterinaire producten, diervoeders en mest. De minister kan ook landelijke maatregelen opleggen om verspreiding van de ziekte te voorkomen. Die maatregelen gaan samen met een aantal hygiëneprotocollen.

Voor varkenspest is landelijk een extra bewakingsprogramma opgezet. Hierbij moeten alle varkensbedrijven op gezette tijden verplicht bloedmonsters insturen naar de Gezondheidsdienst voor Dieren.

Antibiotica-resistentie

Mensen kunnen antibiotica-resistente bacteriën overnemen van dieren, via voedsel of contact met dieren. Bacteriën kunnen resistentie ontwikkelen als neveneffect van het gebruik van antibiotica om dierziekten te bestrijden. Het risico voor de volksgezondheid is dat resistente bacteriën kunnen veranderen in meer virulente of aan de mens aangepaste varianten of hun resistentie overdragen aan andere bacteriën. Omdat voor dieren grotendeels dezelfde antibiotica worden gebruikt als voor mensen vormt resistentie een risico voor de volksgezondheid. In de hele veehouderijsector is aandacht voor beperking van het antibioticaverbruik. Het is sinds 2006 al verboden om antimicrobiële voerbepaarders toe te passen in mengvoer. Het landelijk beleid is al jarenlang gericht op een forse reductie van het antibioticagebruik in de veehouderij en een zorgvuldig gebruik. Antibiotica mag alleen voorgeschreven worden door een dierenarts na inspectie. Het gebruik moet geregistreerd worden op het varkensbedrijf. De dierenarts en varkenshouder moeten samen een bedrijfsgezondheidsplan maken. Deze maatregelen zijn in 2018 ook opgenomen in de Europese verordening diergeneesmiddelen.

Kennisdocumenten voor het MER

De volgende kennisdocumenten kunnen gebruikt worden bij het in beeld brengen van milieueffecten. Deze (Brabantse) kennisdocumenten worden door de gemeente Peel en Maas echter niet gebruikt bij vergunningverlening:

- De Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0. Indien uit het stappenplan van deze handreiking blijkt dat een advies van de GGD nodig is, zal deze worden aangevraagd en betrokken worden in de besluitvorming. Omgekeerd wordt deze notitie ook gebruikt bij het toetsen van planologische procedures voor nieuwe gevoelige functies in de buurt van veehouderijen (woon- en leefklimaat).
- De Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine toetsingskader 1.0 (het voorlopig endotoxine toetsingskader). Deze notitie wordt bij alle aanvragen van veehouderijen, zowel in het kader van de Wet milieubeheer, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als bij planologische procedures toegepast. Omgekeerd wordt deze notitie ook gebruikt bij het toetsen van planologische procedures voor nieuwe gevoelige functies in de buurt van veehouderijen (woon- en leefklimaat).
- Geactualiseerde versies van voornoemde documenten.

Ten aanzien van effecten van veehouderij op de gezondheid zijn nog kennishiaten. Een wettelijk toetsingskader voor de effecten van veehouderij op de gezondheid ontbreekt. Er bestaan geen concrete normen of aan te houden afstanden die in acht genomen moeten worden bij ruimtelijke plannen. Uit de VGO-onderzoeken blijkt een correlatie tussen de afstand van omwonenden tot veehouderijen in de buurt en gezondheidsklachten van deze omwonenden.

Leemten in kennis m.b.t. de causaliteit (oorzaak en gevolg) leiden er toe dat er vooralsnog geen beoordeling kan zijn van risico's die verbonden zijn aan extra blootstelling. Er lopen vervolgonderzoeken in het kader van VGO en er loopt nader onderzoek naar de vraag hoe de uitstoot en verspreiding van endotoxinen gemeten of berekend kan worden met het oog op toekomstige beoordelingsinstrumentarium en normstelling. Aan de Gezondheidsraad is een adviesvraag voorgelegd over de aanpak van ammoniak in relatie tot de vorming van secundair fijnstof. Door het hiaat aan kennis over veehouderij en gezondheidsrisico's is er geen heldere effectbeoordeling van de scenario's te geven, zeker niet op het schaalniveau van een planMER.

6.6.3 Mestbe- en verwerking

In het de bestaande situatie wordt de mest gescheiden in een dunne en dikke fractie. In het totale ontwikkelplan van de ondernemer wordt de mestscheidingscapaciteit vergroot tot maximaal 35.000 m³ voor de verwerking van uitsluitend de op De Horsten 20 en 17 geproduceerde drijfmest, met een tijdelijke uitzondering voor de aanvoer en verwerking van de drijfmest afkomstig van de Jacobusstraat 42, vanwege de relatie tussen deze bedrijven die beiden in eigendom zijn van dezelfde ondernemer en het verwerken van de mest op grotere afstand van de woonkern Egchel, omdat dit een positief effect heeft op het woon- en leefklimaat in de woonkern Egchel. In het planvoornemen wordt uitgegaan van mestscheiding, maar in het bestemmingsplan worden alle vormen van mestbe- en verwerking toegestaan aangezien dit passend is bij een duurzame toekomstbestendige locatie in een ontwikkelingsgebied voor intensieve veehouderij.

In voorgaande paragrafen is al ingegaan op emissies vanuit mestbe- en verwerking / mestscheiding. In de emissies van mestbewerkingsinstallaties kunnen dezelfde contaminanten worden verwacht als in stalemissies. Onderzoeken hebben tot op heden niet geleid tot het vaststellen van direct aanwezige risico's voor de gezondheid door mestbe- en verwerking. Het rapport 'Toetsingskader humane gezondheidsaspecten met betrekking tot mestbewerking' van de provincie Noord-Brabant geeft inzicht in de aard van de emissies vanuit een mestverwerkingsinstallatie zoals geur, ammoniak, fijnstof en micro-organismen en de mogelijke gezondheidsrisico's. Dit rapport is voor dit MER te gebruiken als een kennisdocument. Mogelijke maatregelen om negatieve gezondheidseffecten te voorkomen zijn:

- Verplicht mest hygiëniseren door deze te verhitten tot minimaal 70 graden;
- De uitstoot van stof naar de buitenlucht aantoonbaar minimaliseren, voor zover dat technisch en economisch haalbaar is.
- Op- en overslag van mest alleen inpandig, bij voorkeur in een luchtdicht systeem of een luchtdicht afgesloten ruimte.
- Toepassen van de best beschikbare technieken om emissies te minimaliseren.

6.6.4 Hoogspanningsleiding

Indicatieve magneetveldzone

In het plangebied loopt de bovengrondse 380 kV lijn Maasbracht – Boxmeer, zie de uitwerking in paragraaf 4.4.3. De indicatieve magneetveldzone van deze hoogspanningslijn is 105 meter aan weerszijde van de lijn (bron: Atlas Leefomgeving). Deze zone overlapt een groot deel van het plangebied. Binnen de indicatieve magneetveldzone is in de globale bedrijfsopzet de tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten gesitueerd en daarmee is sprake van een toename van het aantal blootgestelden. De nieuwe bedrijfswoning is buiten de indicatieve magneetveldzone gesitueerd.

Figuur 43: Afstand bedrijfswoning tot indicatieve magneetveldzone hoogspanningslijn

Er is voor hoogspanningslijnen geen directe wetgeving over magneetvelden en gezondheid. Een netwerkbeheerder mag niet de gezondheid van de omwonenden schaden. Daarom worden de blootstellingslimieten toegepast. De door de Europese Unie aanbevolen blootstellingslimiet voor het magneetveld van 100 microtesla is dus geen wettelijk vastgelegde grens. In de praktijk blijft het magneetveld op voor het publiek toegankelijke plaatsen onder de blootstellingslimiet van 100

microtesla. Voor bovengrondse hoogspanningslijnen hanteert de Nederlandse overheid een aanvullend beleidsadvies naast de limiet van 100 microtesla. Sinds 2005 adviseert de rijksoverheid om bij de planning van nieuwe hoogspanningslijnen -zoveel als redelijkerwijs mogelijk is- te voorkomen dat kinderen langdurig blootgesteld worden aan magneetvelden die gemiddeld over een jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla. Hetzelfde geldt voor de bouw van nieuwe woningen, scholen, crèches en kinderopvanglocaties bij bestaande hoogspanningslijnen.

Aanleiding voor dit aanvullende advies zijn aanwijzingen uit wetenschappelijk onderzoek dat kinderen die dichtbij bovengrondse elektriciteitslijnen wonen mogelijk een hoger risico op leukemie hebben dan kinderen die daar verder vandaan wonen. Ook de grens van 0,4 microtesla in het Nederlandse beleidsadvies voor bovengrondse hoogspanningslijnen is géén wettelijke eis. De GGD adviseert in zijn algemeenheid om langdurig verblijf van kinderen in een magneetveld sterker dan 0,4 microtesla zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, te vermijden. Bij de tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten is sprake van uitsluitend huisvesting voor volwassenen. De gemeente dient af te wegen of de situering van arbeidsmigranten huisvesting binnen de indicatieve magneetveldzone wenselijk is.

Belemmeringenstrook en veiligheidsvoorschriften

In paragraaf 4.4.3 is al ingegaan op de belemmeringenstrook en de voorwaarden die TenneT stelt aan bouwwerken binnen deze strook. Bouwtekeningen moeten altijd voorgelegd worden aan TenneT. Bij de uitvoering van werkzaamheden in de strook moeten verder altijd de veiligheidsvoorschriften van TenneT in acht worden genomen.

6.6.5 Betekenis voor het bestemmingsplan

Veehouderij

Binnen de bestemming intensieve veehouderij worden dierenverblijven met alle benodigde voorzieningen toegestaan. Het toekennen van bouwblok rondom de voorgenomen stallen en erfverharding, en het uitsluiten van dierenverblijven binnen het deelgebied waar de mestverwerking/opslag/bedrijfswoning etc. zijn voorzien, regelt dat er niet meer stallen opgericht kunnen worden dan in het totale planvoornemen. Behalve geur en geluid is er geen noodzaak extra maatregelen te treffen om mogelijke nadelige effecten voor de gezondheid van omwonenden te voorkomen. Het van toepassing zijnde geurbeleid (Wet geurhinder en veehouderij, de geurverordening en de algemene regels in het Activiteitenbesluit) en de stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan zorgt ook ervoor dat de situatie ten aanzien van stalemissies in relatie tot woon- en leefklimaat niet kan verslechteren. Dit is voldoende bescherming voor de gezondheid van omwonenden. Ter plaatse van de burgerwoning Karissendijk 10 is zonder aanvullende regeling geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten aanzien van geur gegarandeerd, aangezien de laatste fase van het totale ontwikkelplan leidt tot overschrijding van de geurnorm.

Mestbe- en verwerking

Alleen de verwerking van 'eigen mest' wordt planologisch toegestaan, waaronder ook de drijfmest van de thuislocatie Jacobusstraat 42. Dit is specifieke regeling, met als doel het woon- en leefklimaat in de woonkern al te verbeteren. De drijfmest wordt binnen het plangebied vanuit de stallen aangevoerd via pijpleidingen en de mestverwerking vindt in het planvoornemen in pandig plaats.

Aangezien het plangebied in een ontwikkelgebied intensieve veehouderij ligt is sprake van een toekomstgerichte duurzame locatie waar voldoende milieugebruiksruimte is voor mestbe- en verwerking zonder dat de gezondheid van omwonenden in het geding komt. Het gebied leent zich bij uitstek om in het bestemmingsplan binnen de bestemming intensieve veehouderij alle vormen van lokale mestbe- en verwerking toe te staan. Het uitsluiten van dierenverblijven in het deelgebied waar de mestverwerkingsactiviteiten zijn beoogd geeft indirecte sturing aan de plek waar de mestverwerking wordt gesitueerd.

Hoogspanningslijn

Het aantal blootgestelden aan de magneetvelden zal toenemen als de beoogde huisvesting voor arbeidsmigranten binnen de magneetveldzone wordt gesitueerd. Deze huisvesting is gericht op huisvesten van volwassen personeel (geen kinderen of andere kwetsbare groepen). Zoals hiervoor al is toegelicht moet de gemeente afwegen of de situering van arbeidsmigranten huisvesting binnen de indicatieve magneetveldzone wenselijk is. De nieuwe bedrijfswoning is wel geschikt voor een gezin met kinderen, waardoor de aanduiding voor de bedrijfswoning buiten de indicatieve magneetveldzone is gesitueerd.

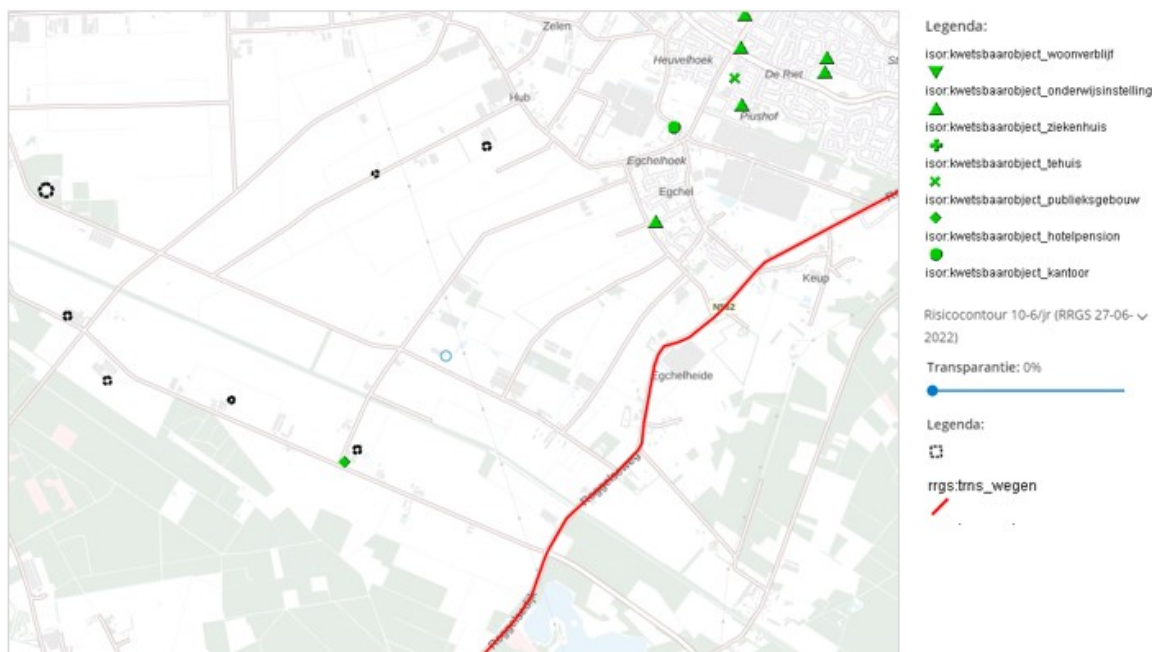
6.7 Externe veiligheid

De doelstelling van het externe veiligheidsbeleid (Regeling externe veiligheid inrichtingen) is het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving door het beheersen van risico's van industriële activiteiten met opslag en transport van gevaarlijke stoffen. Het beleid is erop gericht te voorkomen dat er te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet voor externe veiligheid worden vastgesteld of het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van specifieke risicovolle inrichtingen, relevante transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen of relevante buisleidingen. Toetsingskaders zijn het "Besluit externe veiligheid inrichtingen" (Bevi), het "Besluit externe veiligheid transportroutes" (Bevt) en het "Besluit externe veiligheid buisleidingen" (Bevb). Daarnaast zijn in het Activiteitenbesluit veiligheidsafstanden genoemd die rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting, moeten worden aangehouden. In het beoordelingskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico:

- **Plaatsgebonden risico (PR):** Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10⁻⁶ contour (welke als wettelijk harde norm geldt) mogen geen kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10⁻⁶ contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.
- **Groepsrisico (GR):** Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang (10 personen of meer). Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Voor het groepsrisico geldt een

verantwoordingsplicht. Dit houdt in dat een wijziging met betrekking tot planologische keuzes moet worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Aan de hand van de risicokaart (Atlas leefomgeving) is de aanwezigheid van risicobronnen beoordeeld. Hieruit blijkt dat het plangebied buiten invloedsgebieden van risicovolle inrichtingen en transportroutes ligt. De beoogde ontwikkeling van het plangebied heeft geen negatieve gevolgen voor de inzet van hulpdienstverleningen en zelfredzaamheid van personen binnen het plangebied.

Figuur 44: Uitsnede risicokaart (bron: www.risicokaart.nl)

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Het plangebied ligt in landelijk gebied zonder aanwezigheid van buisleidingen. Vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen vindt op zodanige afstand van het plangebied plaats dat beïnvloeding normaliter niet plaats zal vinden. In de omgeving van het plangebied liggen geen wegen die deel uitmaken van het Basisnet weg. Over de Melkweg kunnen incidenteel gevaarlijke stoffen worden vervoerd, maar niet ten behoeve van de varkenshouderij aan De Horsten. In de omgeving van het plangebied zijn geen spoorwegen of waterwegen aanwezig.

Risicovolle inrichtingen

In en nabij het plangebied zijn geen inrichtingen gevestigd, die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO). In de omgeving van het plangebied zijn ook geen inrichtingen gelegen waarbinnen gevaarlijke stoffen worden opgeslagen. Er is geen sprake van belemmeringen vanwege de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen.

Externe veiligheid in relatie tot de mestverwerking

Het bestemmingsplan maakt mestbe- en verwerking mogelijk. Het voorgenomen plan van de ondernemer gaat uit van fysische mestscheiding (geen risicovolle activiteiten), echter planologisch worden alle vormen van mestbe- en verwerking toegestaan. Duurzame vormen van mestverwerking

zijn passend in een ontwikkelgebied intensieve veehouderij. Bij mestvergisting is sprake van opslag van biogas en daarvoor gelden grotere afstanden voor gevaar.

Voor grootschalige biogasinstallaties gelden plaatsgebonden risicocontouren (PR) van 10-6 per jaar die gemeten worden vanaf de bron. In 2010 heeft het RIVM in opdracht van de VROM-inspectie een aantal QRA berekeningen van fictieve inrichtingen uitgevoerd (RIVM, 2010). De in deze studie berekende risicocontouren van 10-6 per jaar liggen maximaal op 50 meter van de bron (= middelpunt van de reactor/gashouder). Deze afstand is overgenomen in de Handreiking covergisting van mest (InfoMil, 2010). Binnen deze 50 meter contour vanaf rand bestemmingsvlak zijn geen bestaande woningen aanwezig of nieuwe voorzien. Er is binnen het plangebied ook voldoende ruimte om de beoogde bedrijfswoning en tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten buiten een eventuele risicocontour te situeren. *(Een grootschalige biogasinstallatie verwerkt mest van derden om rendabel te kunnen zijn. Deze is alleen als uitgangspunt gehanteerd als worstcase benadering voor gevaar. Het bestemmingsplan voor De Horsten staat alleen de be- en verwerking van ter plaatse, eigen geproduceerde mest toe (mestverwerking op boerderijniveau).*

Het planologisch toestaan van een mestbe- en verwerkingsinstallatie, onder de voorwaarde dat verwerking van mest van derden niet is toegestaan, veroorzaakt gezien de ruime afstand tot woningen geen verhoogde veiligheidsrisico's voor de omgeving.

Advies Veiligheidsregio Limburg-Noord

Op 17 oktober 2022 heeft de gemeente de Veiligheidsregio Limburg-Noord om advies gevraagd ten aanzien van het concept bestemmingsplan De Horsten. Op 24 oktober 2022 is het advies met kenmerk 2022-057225 ontvangen.

De volgende maatregelen worden geadviseerd:

- Gifwolk: Zorg dat de bouwwerken voldoende luchtdicht af te sluiten zijn door ramen en deuren te sluiten en ventilatie af te schakelen.
- Gifwolk: Indien voor de ventilatie een installatie nodig is, plaats dan een noodschakelaar waarmee de installatie uit te schakelen is op een gemakkelijk te bereiken plaats, zodat er geen ventilatielucht van buitenaf wordt ingebracht. De noodschakelaar kan bijvoorbeeld in de meterkast geplaatst worden.
- Algemeen: Zorg dat de bewoners/gebruikers van het plangebied op de hoogte zijn van eventuele risico's uit de omgeving en de aanwezige voorzieningen in de woning, zodat ze daarnaar kunnen handelen bij een incident; Vluchten of schuilen, ramen en deuren sluiten en ventilatie afschakelen.
- Bluswatervoorzieningen: Ten behoeve van zowel de toekomstige te bouwen bouwwerken als de reeds vergunde stallen is het noodzakelijk dat er in overleg met de brandweer aanvullende bluswatervoorzieningen gerealiseerd en onderhouden worden. De bluswatervoorzieningen dienen na realisatie gereed gemeld te worden aan de brandweer, zodat deze ook in de operationele informatie van de brandweer verwerkt kunnen worden en zij bij een calamiteit ook op de hoogte zijn van de aanwezigheid van deze bluswatervoorzieningen. Het gereed melden van de bluswatervoorzieningen kan via de mail aan risicobeheersing@vrln.nl gedaan worden, waarbij eveneens de debietmeting van de leverancier van de bluswatervoorziening meegestuurd dient te worden.

- Hoogspanning: In de planregels van het concept bestemmingsplan is reeds opgenomen dat op de gronden aangeduid met “Leiding-Hoogspanning” geen gebouwen mogen worden gebouwd. Mocht hier middels het afwijkingsartikel 7.3 toch van afgeweken worden dan dienen de leidingbeheerder en de brandweer hiervoor om advies gevraagd te worden.

De geadviseerde maatregelen bevorderen de zelfredzaamheid in het plangebied en kunnen de effecten van ongevallen reduceren tot een omvang die beter beheersbaar of bestrijdbaar wordt geacht door de hulpverleningsdiensten. Hoewel het uitvoeren van de veiligheid verhogende maatregelen een positief effect zal hebben, valt daarmee niet uit te sluiten dat zich een incident voor zal doen. Het is aan het bevoegd gezag om dit risico te accepteren en in het besluit te verantwoorden binnen de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico.

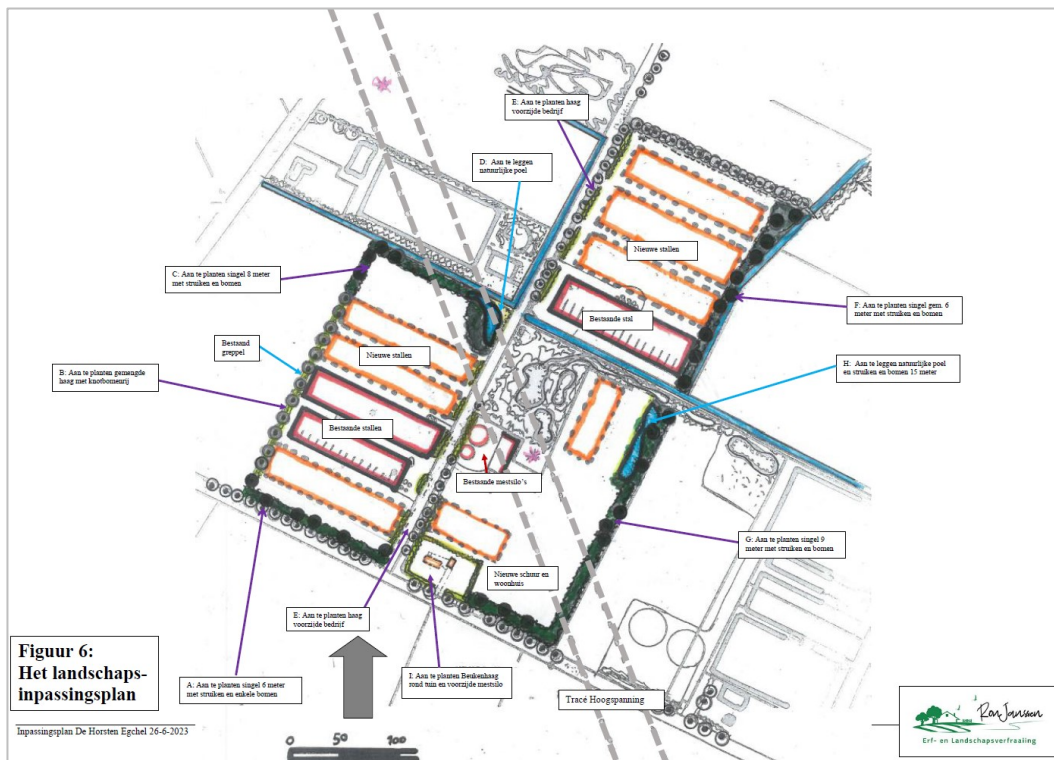
Betekenis voor het bestemmingsplan

Veiligheidsrisico's binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten, waardoor aanvullende regels niet nodig zijn. Alleen voor de hoogspanningsleiding zijn de veiligheidsmaatregelen opgenomen in de planregels, maar dit thema is afzonderlijk uitgewerkt in par. 4.4.3 en par. 6.6.

6.8 Landschappelijke inpassing

Voor de het totale planvoornemen is een landschappelijk inpassingsplan uitgewerkt. Het rapport is bijgevoegd als bijlage 13 (*Landschapsplan in het kader van Inpassing en integratie van locatie bedrijf De Horsten Egchel, Ron Janssen Erf- en Landschapsverfraaiing, 26 juni 2023*). In dit plan staan ook de beheer- en inrichtingsmaatregelen in fases uitgewerkt.

Het landschappelijk inpassingsplan voorziet in bijna 8.800 m² aan groenelementen en twee natuurlijke poelen. Het totaal oppervlakte bouwvlak bedraagt 86.605 m². Het oppervlak te realiseren aan landschappelijke inpassing bedraagt 8.661 m² (= 10% van het oppervlakte bouwvlak). Met dit landschappelijke inpassingsplan wordt kwantitatief invulling gegeven aan het Limburg Kwaliteitsmenu en kwalitatief wordt de ecologische waarde vergroot met een meerwaarde voor de biodiversiteit in het gebied.

Figuur 45: Schets landschappelijke inpassing planvoornemen (zie bijlage 13)

Betekenis voor het bestemmingsplan

Het landschappelijk inpassingsplan wordt in het bestemmingsplan opgenomen als bijlage bij de regels. Op de verbeelding is overeenkomstig het inpassingsplan de specifieke aanduiding landschappelijke inpassing opgenomen, waarmee de visuele afscherming en groene omzoming van het plangebied wordt gewaarborgd.

Het biedt onvoldoende waarborgen om bij dit kaderstellend bestemmingsplan voor een gefaseerde uitbreiding, waarvan niet duidelijk is wanneer gebouwd wordt en of alle beoogde stallen gebouwd worden, te verplichten om pas na de gereedkoming van het totale planvoornemen de landschappelijke inpassing te realiseren. Praktisch gezien moet er ook tijdens iedere bouwphase voldoende vrije manoeuvreerruimte zijn voor mobiele werktuigen en de tijdelijke opslag van bouwmaterialen. Het is daarom ook niet wenselijk om na de realisatie van de eerste uitbreiding te verplichten de totale landschappelijke inpassing in één keer te realiseren. Daarom wordt geadviseerd om in de regels een voorwaardelijke verplichting op te nemen waarbij rekening wordt gehouden met een gefaseerde realisatie overeenkomstig de fasering die genoemd is in het landschappelijk inpassingsplan.

Fase 1 betreft de inpassing van de bestaande stallen en het zuidoostelijk perceel van de kavel grenzend aan de Melkweg. Deze fase kan meteen in het eerstvolgende plantseizoen na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan al worden gerealiseerd. Fase 2, 3 en 4 kunnen na gereedkoming van het laatste bedrijfsgebouw worden aangeplant. Het volstaat om hiervoor een periode van maximaal 16 maanden op te nemen.

6.9 Flora en fauna

In zijn algemeenheid is bij ruimtelijke ingrepen sprake van directe, indirecte, tijdelijke en permanente effecten. Onder directe effecten worden effecten verstaan waarmee planten en dieren rechtstreeks te maken krijgen. Verlies van habitat en kwaliteit zijn directe effecten en bovendien permanent. Indirecte effecten betreffen onder andere verstoring, waarbij de aanwezigheid van mensen, licht en geluid een rol speelt. Verstoring tijdens bouwwerkzaamheden zijn tijdelijk, maar verstoringen kunnen ook een permanent karakter hebben.

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven:

- Vogels: Dit zijn alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb) en de onder de voormalige Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd.
- Internationaal beschermde soorten: dit zijn alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wnb). Zie hiervoor de uitwerkingen in paragraaf 6.3.
- Overige beschermde soorten: dit zijn soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wnb). Hieronder vallen onder meer de 'algemene' soorten die onder de voormalige Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door de provincie vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen.

Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden. Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wnb) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen. Eventuele schade aan in het wild levende planten en dieren dient beperkt te worden middels het nemen van mitigerende maatregelen. Als mitigatie niet voldoende is om schade te voorkomen is het verplicht de resterende schade te compenseren.

Bij het beoordelen van de in het plangebied voorkomende beschermde soorten gaat het primair om soorten die door de ingreep direct beïnvloed worden, doordat:

- Zij fysiek aangetast worden (doden/verwonden van dieren, verwijderen van planten);
- Zij verstoord worden (toename van geluid of licht);
- Hun vaste verblijfplaatsen c.q. groeiplaatsen aangetast of verstoord worden.

Gelet op de aard van het initiatief op projectlocatie, dient met name bepaald te worden of ter plaatse van de nieuw te realiseren bebouwing en erfverharding, beschermde natuurwaarden

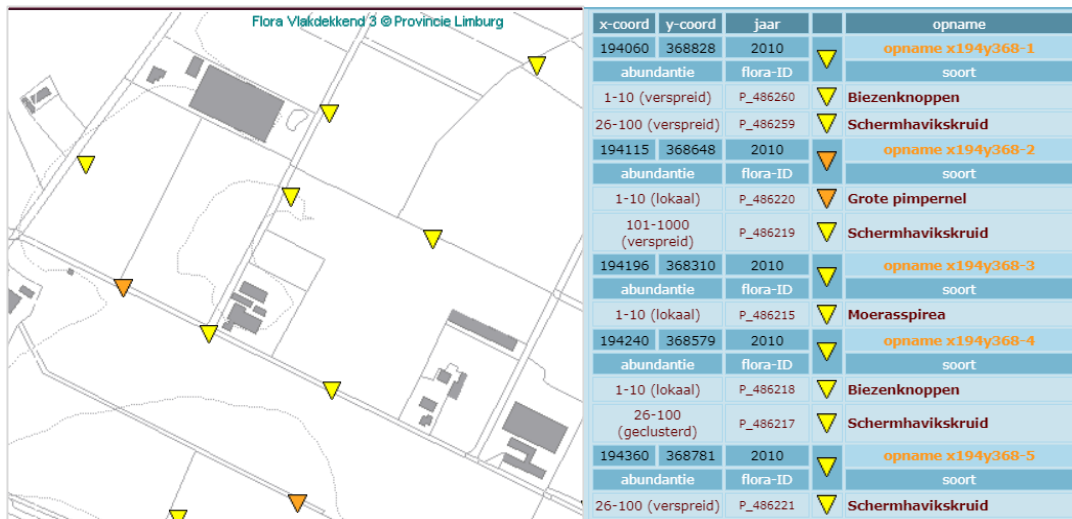
voorkomen, die verstoord zouden kunnen worden. Verboden handelingen dienen te worden voorkomen en handelingen mogen niet leiden tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding. Het (onopzettelijk) doden, verwonden of verontrusten van deze soorten is zonder ontheffing niet toegestaan.

Om te onderzoeken of er op de projectlocatie(s) beschermde flora en fauna aanwezig is of kan zijn is in 2019 en in 2023 het lokale IVN (afdeling Helden) gevraagd om een quickscan met veldonderzoek uit te voeren. Leden van het IVN hebben in 2019 (week 41) en 2023 (week 5) de locatie bezocht en onderzocht op bijzonderheden ter bescherming van de flora en fauna. In 2019 zijn de percelen onderzocht waarvoor een vergunning is verleend in 2020. Dit zijn de percelen met de bestaande stallen. Van dit veldbezoek is een briefverslag gemaakt. In 2023 zijn de nog onbebouwd percelen binnen het plangebied onderzocht en ook hiervan is een briefverslag gemaakt van het veldbezoek. Beide verslagen zijn als bijlage bij het MER gevoegd. Door het IVN is aangegeven dat er geen bijzonderheden aanwezig zijn op de projectlocatie. De percelen waren in 2019 in gebruik als landbouwgrond (destijds maisland). De zeugenlocatie grenst aan een klein natuurontwikkelingsgebied, maar is hiervan gescheiden door een diepe sloot (en openbare weg).

De situatie waarvoor de flora en fauna quickscan is gedaan in 2019 is vergelijkbaar met 2023. Delen van het plangebied waar gebouwen toegestaan worden zijn als agrarische landbouwgrond in gebruik, waaronder in 2023 een braakliggend akkerland met maïsteeltresten. Naast de recent gebouwde zeugenstal op De Horsten 17 ligt nog zand en gebroken puin opgeslagen. Het voorkomen van overige (FF2) en streng beschermde soorten (FF3) is op deze percelen niet waarschijnlijk. Voor het planvoornemen hoeven geen gebouwen gesloopt te worden, geen struiken of bomen verwijderd te worden en geen sloten gedempt te worden. Het landschappelijk inpassingsplan zorgt voor een groene inpassing die ten goede komt aan soorten en de biodiversiteit in het gebied. Het deel met het ven en omliggende groen heeft een waterbergingsfunctie en heeft een verhoogde ecologische waarde. Hier vinden geen wijzigingen in plaats.

Gezien het bestaande gebruik van de percelen, de vegetaties rondom het plangebied en op basis van de beschikbare natuurgegevens is het aannemelijk dat eventueel aanwezige (beschermde) broedvogel- of diersoorten zullen zich zullen bevinden in de vegetaties rondom de percelen, het ven, en de holle weg-vegetaties aan De Horsten en het kleine natuurontwikkelingsgebied tegenover de zeugenlocatie.

Geregistreerde waarnemingen zijn van 1983, 1998 en 2006 en betreffen de randen van het plangebied en de volgende soorten: Schermhavikskruid, Moerasrolklaver en Biezenknoppen. Dit zijn alle drie schaarse soorten. Er zijn geen recente waarnemingen van soorten van de Rode Lijst of de Limburgse Lijst (NML). In 1998 zijn aan de rand van de zeugenlocatie waarnemingen gedaan van een echte Koekoeksbloem en gevleugeld hertshooi. Dit zijn soorten van de Limburgse Lijst (NML).

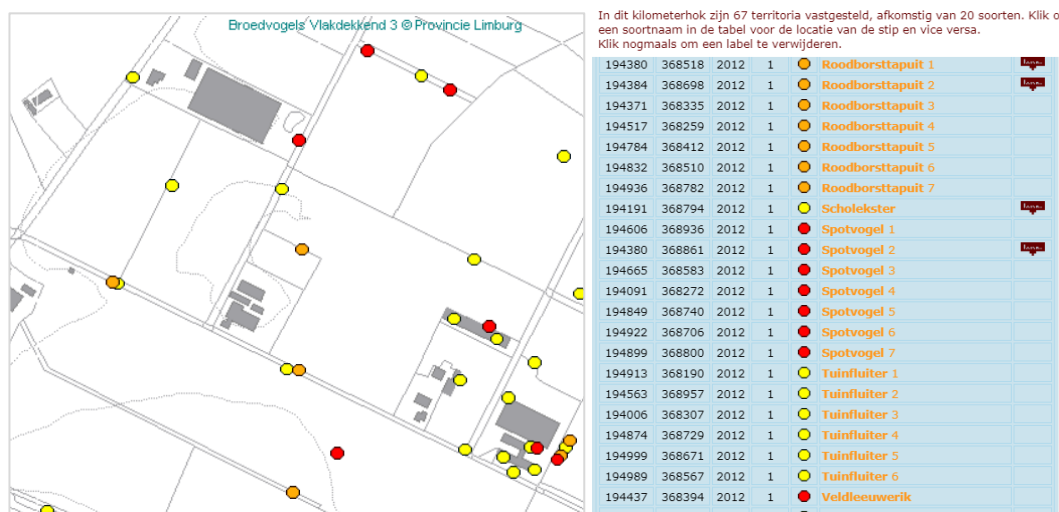
Figuur 46: Natuurgegevens Limburg, Flora vlakdekkend 3, 2006

Figuur 47: Natuurgegevens Limburg, Vegetatie vlakdekkend 3, 2006

omschrijving	type	object	label
0.003 ha. LB-type: O4W0		lijn x194y368-1	
Hoofdtype: Oever- en watervegetatie Limburgse typologie: O4W0- SBB-typologie: - Lokale typologie: - O4W0 = Oever met soortenarme vegetatie zonder aandachtsoorten of alleen bestaand uit linten van bijv. Liesgras, langs drooggevalven waterloop Bron: Provincie Limburg Jaar: 2010			
0.462 ha. LB-type: B3G		lijn x194y368-34	
Hoofdtype: Bermvegetatie Limburgse typologie: B3G - SBB-typologie: - Lokale typologie: - B3G = Wegberm (met greppel) met een vegetatie die voor meer dan 75% uit Lage-kwaliteit-indicerende soorten bestaat met enkele aandachtsoorten Bron: Provincie Limburg Jaar: 2010			
0.425 ha. LB-type: O3W3		lijn x194y368-33	
Hoofdtype: Oever- en watervegetatie Limburgse typologie: O3W3- SBB-typologie: - Lokale typologie: - O3W3 = Oever met een soortenarme vegetatie met enkele aandachtsoorten of gedomineerd door een hoge helofyt (bijv. Riet), langs waterloop zonder waterplanten of met alleen algemene kroossoorten Bron: Provincie Limburg Jaar: 2010			

Langs de waterlopen aan de randen van de percelen in het plangebied is oever- en watervegetatie aanwezig. Achter de biggenlocatie (westkant) is dit soortenarme vegetatie zonder aandachtsoorten. Tussen de zeugenlocatie en het natuurperceel met de waterberging Langs De Horsten is dit soortenarme vegetatie met enkele aandachtsoorten of gedomineerd door riet, zonder waterplanten of alleen kroossoorten. Langs de weg De Horsten is bermvegetatie aanwezig. Dit is een wegberm met greppel met vegetatie die voor meer dan 75% uit lage-kwaliteit-indicerende soorten bestaat met enkele aandachtsoorten.

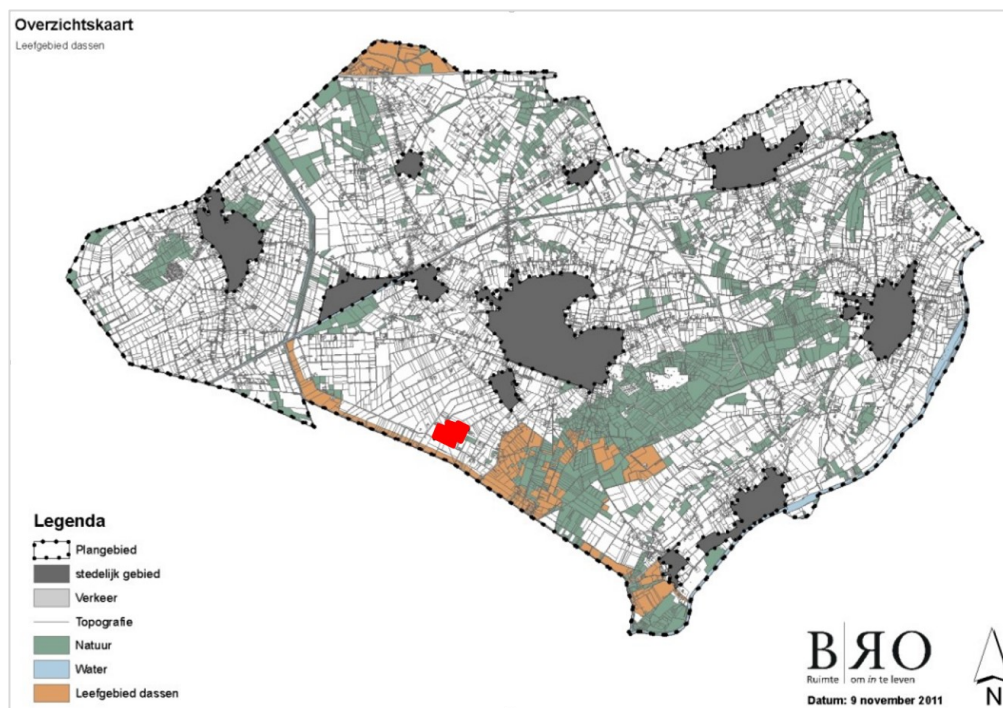
Figuur 48: Natuurgegevens Limburg, Broedvogels Vlakdekkend 3, 2012

De broedvogels zitten met name in de groenstructuren aan de randen van de percelen en niet op de landbouwgrond die bebouwd zal worden. Tegenover de zeugenlocatie is buiten het plangebied in het stuk perceel met bomen en struweel in 2012 een Spotvogel waargenomen, dit is een rode lijst soort.

Verder zijn aan de randen van het plangebied waarnemingen van Scholekster en Grasmus, dit zijn schaarse soorten. Ten oosten van de huidige mestsilos is een waarneming gedaan van een roodborsttapuit, een aandachtsoort, aan de rand van het stuk perceel dat nu is ingericht als waterberging (ven) met ecologische- en natuurwaarden. Dit perceel wordt niet gewijzigd, maar juist planologisch gewaarborgd in het bestemmingsplan.

Leefgebieden Dassen

De Das komt met name ten zuiden en ten zuidwesten van de Heldense bossen voor. Kleinschalig landschap bestaande uit houtwallen, akkers en weilanden is een ideaal leefgebied voor de Das. Onderstaande overzichtskaart is opgebouwd op basis van een interpretatie van het Stimuleringsplan Noord- en Midden Limburg. De gebieden betreffen in de meeste gevallen meer kleinschalige agrarische gebieden, waar volgens het Stimuleringsplan dassen voorkomen. Het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de Das en hier zijn in eerdere veldonderzoeken geen dassenburchten of dassenwissels aangetroffen. Het planvoornemen heeft gezien de afstand en gebiedstypering geen nadelige invloed op de dassengebieden ten zuiden en oosten van het plangebied.

Figuur 49: Dassenleefgebieden. In rood is voormalig LOG Egchelse Heide aangegeven.
(bron: Toelichting bestemmingsplan Buitengebied Peel en Maas 2014)

Leefgebieden kwetsbare soorten, struweelvogels en weidevogels

In het plangebied en de directe omgeving zijn geen leefgebieden van kwetsbare soorten, struweelvogels en weidevogels aanwezig. Kwetsbare soorten komen voor in gebieden met gradiëntsituaties. Dit zijn vooral gebieden met kleine landschapselementen als bosjes en houtwallen. Weidevogels komen in het plangebied met name voor in open agrarische gebieden ten oosten van Helden-Panningen, ten westen van Meijel en ten noorden van Beringe. De struweelvogels komen met name voor rondom Koningslust en ten noorden en zuiden van de Heldense bossen. Van nature zijn struweelvogels gebonden aan de overgang tussen open gebied en opgaande begroeiing. In de ecologie wordt onder struweel bomen en struiken verstaan van 1 tot 5 meter hoogte, waarbij het struweel ook een tijdelijk stadium kan zijn van jonge, nog onvolgroeide bomen. Het plangebied wordt door de landschappelijke inpassing en de nieuwe groenstructuren rondom en tussen de percelen geschikter als leefgebied voor struweelvogels.

Nesten van uilen en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied niet te verwachten gezien de bestaande inrichting van het plangebied (weinig volwassen opgaand groen en bomen en de weinige bebouwing is recente nieuwbouw). Mogelijk wordt het plangebied als fourageergebied gebruikt, maar hier zal het planvoornemen geen nadelig effect op hebben. In de omgeving zijn volop open percelen landbouwgrond aanwezig. Wellicht dat de landschappelijke inpassing het gebied juist geschikter maakt voor deze soorten.

Geconcludeerd kan worden dat beschermde vegetaties, broedvogels, dassen en andere beschermde dier- en plantensoorten niet zullen worden aangetast door de realisatie van het totale planvoornemen, maar dat het planvoornemen juist binnen en rondom het plangebied zorgt voor een kwaliteitsverbetering vanwege de nieuwe groenstructuren en landschappelijke inpassing.

In het planvoornemen blijft de aanwezige vegetatie langs met name de percelen en oeverranden behouden en worden groenstructuren uitgebreid en versterkt door de landschappelijke inpassing, met name langs de perceelranden. Dit heeft een positief effect op de ecologische waarde en de biodiversiteit binnen het plangebied. Aanvullend ecologisch (veld)onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

6.10 Klimaatadaptatie en verduurzaming

Het klimaat verandert, ook in Nederland. De zeespiegel stijgt, de temperatuur gaat omhoog, het wordt droger en tegelijkertijd wordt de neerslag intenser en extremer. Voor de gemeente is het belangrijk zicht te hebben op de kwetsbaarheid van een gebied voor klimaatverandering. Want klimaatverandering beïnvloedt de veiligheid, gezondheid en economie. Met inzicht in de risico's wordt ook duidelijk welke (ruimtelijke) maatregelen nodig zijn. De klimaateffectatlas bevat een diversiteit aan kaarten, met informatie over mogelijke effecten, risico's en kwetsbare functies. Deze informatie kan in het milieueffectrapport worden gebruikt bij de beoordeling van effecten. Uit deze klimaateffectatlas volgen voor het plangebied geen grote knelpunten op gebiedsniveau, ook niet voor de komende jaren:

- Geen kans op overstromingen;
- Weinig tot geen wateroverlast, ook niet door inundatie;
- Lage grondwaterstanden;
- Het potentieel maximaal neerslagtekort is beperkt;
- Overwegend laag risico op droogtestress;
- Geen hittestress.

Binnen het plangebied zijn geen grootschalige duurzame energiebronnen aanwezig en deze maken ook geen onderdeel uit van het plan. Op de biggenstal die vergund is in 2012 liggen wel zonnepanelen. Op de nieuwe stallen en bebouwing kunnen ook zonnepanelen gelegd worden en daarmee kan duurzaam voorzien worden in de elektrabehoefte van het bedrijf. De toepassing van mestverwerking is ook te beschouwen als een brongerichte verduurzamingsmaatregel (minder emissies en minder transport). De eventuele nieuwbouw voor huisvesting van arbeidsmigranten en de nieuwe bedrijfswoning moeten gasloos uitgevoerd worden. Omdat het nieuwbouw betreft zullen deze gebouwen ook maximaal geïsoleerd worden en mogelijk ook worden voorzien van zonnepanelen.

Als IPPC-bedrijf moet voldaan worden aan de BBT-conclusies en hieruit volgt voor intensieve veehouderijen dat om te voldoen aan de BBT-conclusies intensieve veehouderij (BBT8 energie) kan worden aangesloten bij de eisen in artikel 2.15 Activiteitenbesluit. De stallen moeten minimaal voorzien worden van energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar en minder. Dit aangezien het bedrijf meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgasequivalenten per jaar zal verbruiken. De wijze van opwekking (duurzaam of niet) of door wie (door de drijver van de inrichting zelf, of door een energieleverancier) maakt niet uit. Duurzame energiematregelen voor het opwekken van energie zijn geen verplichting. Aangezien dit een vergunningplichtige veehouderij betreft (type C-bedrijf), worden de energiebesparingsverplichtingen vastgelegd in de omgevingsvergunning. Het geschatte energieverbruik in het totaal eindplan is niet bekend, maar gezien de omvang van het bedrijf en de toepassing van gecombineerde luchtwassers

op alle stallen, is het aannemelijk dat dit bedrijf meer dan 200.000 kWh aan elektriciteit en/of 75.000 m³ aardgas per jaar zal verbruiken (grootverbruiker). In dat geval kan het bedrijf door de gemeente verplicht worden om een energiebesparingsonderzoek te laten uitvoeren.

De ondernemer kan nog nader onderzoeken of er 'no-regret' maatregelen zijn. Dit zijn maatregelen die sowieso verstandig zijn: bij elke vorm van klimaatverandering én die de moeite waard zijn omdat ze ook andere (niet-klimaat gebonden) doelen dienen. Ook kunnen integrale maatregelen ten aanzien van duurzame energie nog nader gezocht worden. Door samen met de andere bedrijven en functies in de omgeving naar meekoppel-mogelijkheden te zoeken. De uitdaging hierbij is een beloningsstructuur te vinden die voor de ondernemer interessant is, voldoende maatschappelijk draagvlak heeft en ook juridisch mogelijk is.

Wel is er al een centrale waterberging voor het (voormalige) LOG aangelegd, waardoor schoon hemelwater afgekoppeld wordt en in het ven kan infiltreren en overtollig water vertraagd wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater. Zie hiervoor de uitwerking paragraaf 4.4.6.

6.11 Overige aspecten

De aanleiding en focus van dit MER ligt bij het ontwikkelscenario voor de veehouderij en met name het effect op het woon- en leefklimaat ter plaatse van omliggende woningen en de kern Egchel.

De emissie gerelateerde aspecten zijn daarom het meest relevant voor dit MER en in voorgaande paragrafen afzonderlijk uitgewerkt en onderzocht. Overige milieuaspecten zijn landschap, bodem, water, cultuurhistorie en archeologie, waarvoor in de paragrafen 4.6.4, 4.6.5 en 4.6.6 een beschrijving is opgenomen, waaruit blijkt dat het bestemmingsplan aan alle vereisten zal voldoen. Voor de verdere uitwerking van deze thema's wordt verwezen naar de toelichting in het bestemmingsplan en bijbehorende onderzoeksrapporten in de bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan.

7 Effectvergelijking

7.1 Beoordelingsschaal

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan leiden tot effecten voor het milieu. In het MER zijn de effecten van de onderzochte scenario's op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie (feitelijke situatie met autonome ontwikkeling).

Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de zevenpunts-beoordelingsschaal zoals weergegeven in volgende tabel.

Tabel 24: Effectscores met omschrijving

Score	Omschrijving
++	Zeer positief

+	Positief
0/+	Licht positief
0	Neutraal
0/-	Licht negatief
-	Negatief
--	Zeer negatief

7.2 Effectscores

7.2.1 Verkeer

In het planvoornemen nemen de verkeersbewegingen toe ten opzichte van de bestaande situatie. Dit is geen evenredige toename, aangezien er ook schaalvoordelen benut kunnen worden. Er is voldoende ruimte op eigen terrein om te parkeren en voor vrachtwagens om te manoeuvreren en De Horsten is geen verharde doorgaande weg. Het planvoornemen heeft geen effect op de verkeersveiligheid aan De Horsten en de Melkweg.

Tabel 25: Totale effectscores verkeer

Criterium	Referentie MER	Planvoornemen
	Bestaand	-vergund
Verkeersbewegingen licht	0	0/-
Verkeersbewegingen zwaar	0	-
Verkeersbewegingen totaal plangebied	0	-
Parkeren	0	0
Verkeersveiligheid	0	0

7.2.2 Natuur (gebieden en soorten)

In het planvoornemen neemt de stikstofdepositie op Natura2000 gebieden ten opzichte van de bestaande situatie toe. Voor het totale planvoornemen is een onherroepelijke Wnb-vergunning aanwezig. Op de dichterbij gelegen zeer kwetsbare Wav-gebieden en Natuurnetwerk is de toename van stikstofdepositie groter dan op de verder weg gelegen Natura2000 gebieden, maar het Natuurnetwerk in de omgeving dat niet is aangewezen als Wav-gebied is niet stikstofgevoelig. Een stikstofplafond in het bestemmingsplan gebaseerd op één op één inpassing van de onherroepelijke Wnb-vergunning zorgt ervoor dat er na vaststelling geen toename van stikstofemissie en -depositie op Natura2000 is toegestaan.

Ten aanzien van soorten in Natura2000 gebieden zijn er vanwege de grote afstanden geen overige effecten. De landschappelijke inpassing binnen het plangebied vergroot de ecologische waarde binnen het plangebied, wat mogelijk een positief effect zal hebben op het voorkomen van (beschermde) flora en fauna.

Tabel 26: Totale effectscores natuur

Criterium	Referentie MER	Planvoornemen
	Bestaand	
Stikstofdepositie op Natura2000	0	- (t.o.v. referentie Wnb: 0)
Overige effecten op Natura2000	0	0
Stikstofdepositie op overige natuur	0	-
Soortenbescherming Wnb – flora en fauna	0	0/+
Ecologische waarde binnen het plangebied	0	+

7.2.3 Geur

In het planvoornemen neemt de geuremissie toe met ongeveer met een factor 3. Hierdoor neemt de geurbelasting ook toe ten opzichte van de bestaande situatie. Om de geuruitstoot uit stallen te beperken worden zowel in de bestaande situatie als in het planvoornemen gecombineerde biologische luchtwassers toegepast, wat aangemerkt kan worden als de best beschikbare technieken voor de reductie van geur uit stallen.

De voorgrondbelasting neemt toe ten gevolge van het planvoornemen, maar voldoet met de huidige geuremissiefactoren op alle geurgevoelige objecten aan de geldende geurnormen, behalve op burgerwoning Karissendijk 10. In het uitvoerbaar scenario waarbij de voorgrondbelasting op Karissendijk 14 niet hoger is dan de geurnorm van 14 Ou, is de geuremissie ongeveer 75% van het planvoornemen en de geurbelasting 2 Ou lager dan met het totale planvoornemen.

De achtergrondbelasting van geur neemt toe, maar leidt ter plaatse van geurgevoelige objecten niet tot wijziging van het woon- en leefklimaat. Ook niet in cumulatie met de aangevraagde uitbreiding van de varkenshouderij op Rongvenweg 14.

Geureffecten door mestverwerking wordt beoordeeld als licht positief. Bij mobiele mestscheiding is sprake van periodieke piekemissies in de buitenlucht. In het planvoornemen is sprake van een toename van de mestverwerkingscapaciteit, maar daar staat tegenover dat de mestscheiding inpandig en continu plaats gaat vinden waardoor geen piekemissies meer optreden.

Tabel 27: Totale effectscores geur – leefklimaat

	Referentie MER	Planvoornemen	
	Bestaand -vergund	Uitvoerbaar scenario	Maximaal scenario
Voorgrondbelasting ¹ :			
- woonkern Egchel	0	-	-
- buffergebied	0	-	-
- overige gebieden	0	-	-
- Karissendijk 10	0	-	--
Leefklimaat o.b.v. achtergrondbelasting:			
- woonkern Egchel	0	0	0
- buffergebied	0	0	0

- overige gebieden	0	0	0
Toepassen best beschikbare technieken	+	+	+
Geuremissie uit stallen	0	-	--
Geuremissie door mestscheiding	0	0/+	0/+

¹ Uitgaande van gemeentelijke geumomen in de geurverordening

7.2.4 Fijnstof en endotoxinen

Met het planvoornemen neemt de fijn stof emissie bijna met een factor 3 toe, maar de toename van de concentratie fijnstof ter plaatse van woningen is beperkt, vanwege de afstand. De invloed van het planvoornemen op de concentratie fijn stof in de omgeving, rekening houdend met cumulatieve effecten, beperkt zich tot de directe omgeving van de veehouderij aan De Horsten en met name het noord/noordwestelijke deel van het plangebied. Waar de toename plaatsvindt bevinden zich geen woningen van derden, waardoor de bijdrage fijnstof aan de achtergrondconcentratie als neutraal wordt beoordeeld. Er zijn geen verhoogde gezondheidsrisico's ten gevolge van endotoxinen uit stallen en die ontstaan ook niet in het planvoornemen. Zowel in de bestaande situatie als in het planvoornemen worden gecombineerde biologische luchtwassers toegepast, wat aangemerkt kan worden als de best beschikbare technieken voor de reductie van fijn stof uit stallen.

Tabel 28: Totale effectscores fijnstof en fijn stof –endotoxinen

Criterion	Referentie MER Bestaand -vergund	Planvoornemen
Fijnstof emissie (stallen, mestverwerking en verkeer)	0	-
Bedrijfsvoering –bijdrage fijn stof concentratie woningen	0	0
Bedrijfsvoering –risico blootstelling endotoxinen woningen	0	0
Toepassen best beschikbare technieken	+	+

7.2.5 Geluid

Op basis van milieuzonering is er in de huidige situatie voldoende afstand tussen de milieubelastende activiteiten en bestaande woningen binnen het plangebied. De geluidsemissie zal door het planvoornemen toenemen, met name door ventilatoren en laden en lossen binnen de inrichting. De geluidsbelasting zal gezien de geluidsbelasting in de bestaande situatie naar verwachting gaan toenemen op met name de woningen Karissendijk 9 en Melkweg 18 en wordt daarom beoordeeld als negatief. Geluid door de verkeersaantrekkende werking van de inrichting wordt beoordeeld als neutraal, aangezien ter plaatse van de eerste woning van derden het verkeer al is opgegaan in het heersende verkeersbeeld. De toename van verkeer zal niet leiden tot een toename van de indirecte hinder.

Een kwantitatieve beoordeling van de geluidseffecten door industrielawaai is niet mogelijk, omdat voor het plan te globaal is voor een akoestisch onderzoek industrielawaai. Wel wordt ruim voldaan aan de maximale richtafstanden van de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering (2009). Er zijn daarbij meerdere bron- en overdrachtsmaatregelen toepasbaar om ter plaatse van bestaande woningen te kunnen voldoen aan de geldende geluidsnormen.

Tabel 29: Totale effectscores geluid

Criterion	Referentie MER Bestaand -vergund	Planvoornemen
Industrielaawaai (directe hinder)	0	-
Verkeersaantrekkende werking (indirecte hinder)	0	0
Wegverkeerslawaai (nieuwe bedrijfswoning en huisvesting arbeidsmigranten / tijdelijke werknemers)	nvt	voldoet

7.2.6 Gezondheid

De toename in ammoniakemissies heeft mogelijke nadelige effecten vanwege de vorming van secundair fijnstof op grotere afstand. De geurbelasting voldoet in het planvoornemen niet overal aan de gezondheidskundige advieswaarden.

Tabel 30: Totale effectscores gezondheid

Criterion	Referentie MER Bestaand -vergund	Planvoornemen
Veehouderij en gezondheid totaal plangebied	0	-
- ammoniak en gezondheid	0	-
- geur en gezondheid	0	-
- fijn stof en gezondheid	0	0
- endotoxinen en gezondheid	0	0
- magneetvelden bedrijfswoning	0	0
- magneetvelden arbeidsmigranten huisvesting	-	-
Zoönosen	0	0
Externe veiligheid	0	0

7.2.7 Klimaatadaptatie en verduurzaming

Mestverwerking en zonnepanelen zijn verduurzamingsmaatregelen die ook al in de bestaande situatie toegepast worden. Bouwwijze nieuwe stallen, 'no-regret' maatregelen en meekoppelkansen zijn niet onderzocht en dus wordt er vanuit gegaan dat ze niet toegepast worden. Vandaar een licht positieve effectbeoordeling. De effecten door klimaatadaptatie zijn in beide scenario's te beoordelen als neutraal (0), aangezien de bestaande situatie al voorziet in voldoende waterbergingsvoorziening ten behoeve van de ontwikkeling van het (voormalige) LOG.

Tabel 31: Totale effectscores klimaatadaptatie en verduurzaming

Criterion	Referentie MER Bestaand -vergund	Planvoornemen
Verduurzaming	0/+	0/+
Klimaatadaptatie	0	0

7.2.8 Overige milieuaspecten

Ruimtelijke ontwikkelingen van met name veehouderijen kan vanwege verstening/bouwmassa van invloed zijn op de landschappelijke patronen/objecten en elementen. De impact van uitbreiding van de veehouderij wordt gecompenseerd door een landschappelijk inpassingsplan voor het hele plangebied op basis waarvan het planvoornemen wordt beoordeeld als positief (+).

Binnen het plangebied ligt geen grondwaterbeschermingsgebied of verdrogingsgevoelige natuur. Op de veehouderijen worden op basis van het Activiteitenbesluit afdoende bodembeschermende maatregelen getroffen, waardoor een verwaarloosbaar bodemrisico ontstaat. Het effect van de ontwikkelsenario's op de bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is neutraal (0) beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 32: Totale effectscores overige milieuaspecten

Criterium	Referentie MER Bestaand -vergund	Planvoornemen
Landschap	0	+
Bodem en water	0	0
Cultuurhistorie en archeologie	0	0

7.2.9 Totaal overzicht effectscores

Tabel 33: Totale effectscores t.o.v. referentie (feitelijke situatie met autonome ontwikkeling)

Criterion	Uitvoerbaar scenario	Planvoornemen
Verkeer		
Verkeersbewegingen	-	-
Natuur (gebieden en soorten)		
Stikstofdepositie op beschermingsgebieden Wet na tuurbescherming (Natura2000)	0	0
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	-	-
Verdroging in natuurgebieden	0	0
Soortenbescherming Wnb – flora en fauna	0/+	0/+
Ecologische waarde binnen het plangebied	+	+
Geur		
Geuremissie	-	-
Leefklimaat bestaande woningen buitengebied	0	-
Leefklimaat woonkern Egchel	0	0
Fijnstof en endotoxinen		
Fijnstofemissie	-	-
Bedrijfsvoering – bijdrage fijn stof concentratie	0	0
Bedrijfsvoering – bijdrage endotoxinen concentratie	0	0
Verkeer – bijdrage fijn stof	0	0
Geluid		
Industrielaawaai - directe hinder	0	-
Verkeersaantrekkelijke werking - indirecte hinder	0	0
Wegverkeerslawaai nieuwe gevoelige objecten	0	0
Klimaatadaptatie en verduurzaming		
Verduurzaming	0/+	0/+
Klimaatadaptatie	0	0
Gezondheid		
Veehouderij en gezondheid totaal plangebied	+	0/+
- ammoniak en gezondheid	-	-
- geur en gezondheid ¹	+	0/+
- fijn stof en gezondheid	0	0
- endotoxinen en gezondheid	0	0
- magneetvelden bedrijfswoning	0	0
- magneetvelden arbeidsmigranten huisvesting	-	-
Externe veiligheid	0	0
Overige milieuaspecten		
Bodem en water	0	0
Cultuurhistorie en archeologie	0	0

8 Beleidskeuzen voor het bestemmingsplan

Op basis van de milieueffectbeoordeling kunnen aanbevelingen worden gedaan voor de bestemmingswijze van de verschillende onderdelen van het planvoornemen. Hierbij is de plansystematiek van het bestemmingsplan Buitengebied Peel en Maas van 2014 als uitgangspunt aangehouden en worden indien nodig aanvullende regelingen aanbevolen om een goede ruimtelijke ordening te kunnen waarborgen.

– Bestemmingswijze veehouderij

Alle voorzieningen inclusief erfverharding moeten binnen het bestemmingsvlak van bestemming 'Agrarisch - Intensieve veehouderij' worden gesitueerd, met uitzondering van de verharde ontsluiting naar de openbare weg. Het houden van dieren op verdiepingsvloeren moet worden uitgesloten (uitsluiten van etage-stallen), omdat alleen de maximale mogelijkheden van het planvoornemen zijn beoordeeld in dit MER. Om nadelige effecten door stikstof voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden uit te kunnen sluiten is het noodzakelijk om in de regels een zogenaamde stikstofplafond-regeling op te nemen en de onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming 'één op één in te passen' door deze op te nemen als bijlage bij de regels. De vergunde activiteiten in deze Wnb-vergunning vormen het stikstofplafond waar aan voldaan moet worden. De hieruit volgende stikstofemissie en -depositie wordt bepaald door de op dat moment actuele emissiefactoren. Ten opzichte van dit stikstofplafond wordt een verbod op toename van de stikstofemissie (NH₃ en NO_x) en -depositie aanbevolen, zodat uitbreiding/wijziging met toepassing van externe saldering (= toename ammoniakemissie en geen toename van stikstofdepositie op Natura2000 gebieden) via een buitenplanse ruimtelijke procedure moet plaatsvinden. Er is geen juridische noodzaak om dieraantallen te begrenzen in het bestemmingsplan, vanwege het feit dat de laatste fase van het totale planvoornemen op dit moment niet vergunbaar omdat de voorgrondbelasting op Karissendijk 10 de geurnorm overschrijdt. Het doel van het bestemmingsplan is tenslotte om een gefaseerde uitbreiding planologisch mogelijk te maken. Het opnemen van geurnormen als extra waarborg is niet toegestaan in een regulier bestemmingsplan.

– Bestemmingswijze mestverwerking

Binnen de bestemming 'Agrarisch - Intensieve veehouderij' kan overal mestbe- en verwerking worden toegestaan, onder de voorwaarde dat alleen mest die ter plaatse wordt geproduceerd op De Horsten en op de locatie Jacobusstraat 42 verwerkt mag worden tot een maximaal 35.000 m³/jaar. Deze maximale mestverwerkingscapaciteit is door de gemeente overeengekomen met de ondernemer. Er is geen noodzaak om in de regels alleen fysische mestscheiding toe te staan. Ter plaatse van het deelgebied waar de mestverwerking en mestopslagen zijn voorzien moeten dierenverblijven planologisch worden uitgesloten, omdat alleen de maximale mogelijkheden van het planvoornemen zijn beoordeeld in dit MER en het planvoornemen niet voorziet in stallen in dit deelgebied. Ook al zijn de mogelijkheden voor stallen in dit deelgebied al grotendeels beperkt vanwege de hoogspanningslijn, toch biedt dit deelgebied enige ruimte voor extra dierenverblijven. Reden om ook de mest van Jacobusstraat 42 te mogen verwerken op De Horsten is omdat dit het leefklimaat in de woonkern ten goede komt. Voor deze locatie is namelijk (ook) een omgevingsvergunning verleend voor mestscheiding.

Omdat een omgevingsvergunning zaaksgebonden en niet persoonsgebonden is, wordt aanbevolen om in de regels geen uitsterfconstructie op te nemen die gekoppeld is aan de huidige eigenaar. Voor het leefklimaat in de woonkern Egchel is het per definitie beter als de mest van deze locatie verwerkt wordt op De Horsten, ongeacht wie de eigenaar van de locatie is.

– *Bestemmingswijze bedrijfswoning*

Binnen het plangebied wordt op de hoek van De Horsten en Melkweg binnen het bouwvlak een specifieke aanduiding voor een bedrijfswoning opgenomen. Alleen binnen deze specifieke aanduiding is een bedrijfswoning toegestaan (maximaal één bedrijfswoning). Hierbij is in de situering rekening gehouden met de 48 dB(A) grens van wegverkeerslawaai op 11 meter van de kadastrale grens/ bouwvlakgrens aan de kant van de Melkweg, en met de indicatieve magneetveldzone van 105 meter gemeten vanaf de hoogspanningslijn.

– *Bestemmingswijze huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten (short stay)*

De ondernemer wil binnen het plangebied tijdelijke huisvesting (short stay) kunnen bieden aan arbeidsmigranten. De beoogde situering ligt binnen de indicatieve magneetveldzone en grenzend aan de bestemming 'leiding – hoogspanning 2'. De gemeente Peel en Maas dient voor het bestemmingsplan te bepalen of het wenselijk is dat de huisvesting op beoogde locatie binnen de magneetveldzone wordt gesitueerd, of dat hiervoor een andere locatie onderzocht moet worden en dit via een afzonderlijke ruimtelijke procedure (omgevingsvergunning) geregeld moet worden.

- *Bestemmingswijze landschappelijke inpassing*

Het (gefaseerd) realiseren en onderhouden van het landschappelijke inpassingsplan moet gewaarborgd worden in de regels van het bestemmingsplan. Dit kan door binnen de bestemming 'Agrarisch' (A en A-IV) een aanduiding 'specifieke vorm van groen - landschappelijke inpassing' op te nemen, overeenkomstig het landschappelijk inpassingsplan van 2023, opgenomen als bijlage bij de regels.

- *Bestemmingswijze waterbergingsvoorziening*

Voor het deel binnen het plangebied met het ven en watergang die dienen als waterbergingsvoorziening en de aanwezige ecologische en natuurwaarden kan de bestemming 'Water' overgenomen worden uit het bestemmingsplan Buitengebied Peel en Maas van 2014. De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor met name waterberging, waterlopen, ecologische en natuurwaarden, waterlopen met oevervoorzieningen en beheer- en onderhoudsstroken.

- *Bestemmingswijze hoogspanningsleiding*

Voor de hoogspanningsleiding kan de bestemming 'hoogspanning' overgenomen worden uit het bestemmingsplan Buitengebied Peel en Maas van 2014.

9 Leemten in informatie en kennis

Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemten in kennis*.

9.1 Leemten in informatie

Van het totale ontwikkelplan is door de ondernemer alleen een globale opzet van het eindplaatje aangeleverd; een diertabel, een situatieschets en een geurberekening met emissiepuntparameters. Verder zijn de verleende omgevingsvergunningen en natuurvergunning aangeleverd. Er is geen geconcretiseerde uitwerking van een passend plan aangeleverd, met name van de uitvoerbare variant waarbij op basis van de huidige geuremissiefactoren voldaan wordt aan de geldende geurnormen (voorgrondbelasting). Dit heeft er toe geleid dat het bestemmingsplan kaderstellend is.

In de aangeleverde stukken en gegevens ontbreken gegevens die in het vergunningenspoor en de concrete uitwerking van het plan nog wel betrokken moeten worden:

- Uitwerking van de werkelijke verkeersbewegingen in de bestaande situatie en het planvoornemen. In dit MER is een inschatting gemaakt op basis van dierbezetting, kengetallen en praktijkcijfers (oa. forfaitaire normen mestproductie, kengetallen van hoeveelheden dikke en dunne fractie mestscheiding, praktijkgegevens van droogvoerconsumptie per dier etc.)
- Het type mestscheider in het planvoornemen (open of gesloten installatie, wel of geen loosbaar water) en de uitvoering van de mestverwerkingsloods (mechanisch geventileerd, wel of geen luchtwasser op de loods? Ook opslag dikke fractie in de loods?).
- Uitwerking van hoeveelheden drijfmest en hoeveelheden af te voeren dikke fractie en dunne fractie en of er ook meststoffen uitgereden wordt op eigen landbouwgrond in de omgeving. Uitwerking van de hoeveelheid spuiwater in de nieuwe situatie en of deze geloosd wordt op het vuilwaterriool (hiervoor is eerst toestemming van de beheerder nodig) of als meststof wordt uitgereden op landbouwgrond of van het bedrijf wordt afgevoerd.
- Uitwerking van aan te voeren voeders: enkelvoudige grondstoffen en premixen, producten in sleufsilos en aanvoer mengvoer. Onbekend is of de sleufsilos gevuld worden met seizoensgebonden piekaanvoer.
- Dimensioneringsplannen van het ventilatiesysteem en de luchtwassers. Uitgegaan is van de emissiepunt parameters in de aangeleverde geurberekening van het planvoornemen.
- Locatie en ontwerp van de huisvesting arbeidsmigranten en inrichting van omliggende terrein inclusief de ontsluiting aan de zijde van de Melkweg.
- Alternatieve locaties voor de huisvesting arbeidsmigranten binnen de inrichting.
- Geluidsbelasting door industrielaawaai en de geluidsbronnen in het planvoornemen, met name in de nachtperiode (geen akoestisch onderzoek industrielaawaai uitgevoerd).

- Er is geen informatie aangeleverd over verduurzamingsmaatregelen; keuzen die gemaakt zijn, opties die zijn afgewogen of die toegepast zullen worden.
- De gemeente heeft gegevens aangeleverd van de lopende aanvraag omgevingsvergunning voor de uitbreiding van de naastgelegen varkenshouderij Rongvenweg 14, ten behoeve van het bepalen van cumulatieve effecten. Aangezien er nog geen besluit genomen is kan het zijn dat de uiteindelijke situatie waarvoor vergunning verleend wordt afwijkt. Daarom is deze ontwikkeling ook niet in de referentiesituatie betrokken als autonome ontwikkeling. Aangenomen wordt dat eventuele aanpassingen aan de lopende aanvraag niet in grotere stalemities zal resulteren en dat de aanvraag die er nu ligt beschouwd kan worden als goede benadering van de cumulatieve effecten op de langere termijn, met name de achtergrondbelasting van geur.

9.2 Leemten in kennis

9.2.1 Kaderstellend plan en detailniveau

Dit MER bevat voldoende informatie ter ondersteuning van de besluitvorming. Een aantal aspecten kunnen meer gedetailleerd worden onderzocht, maar dit leidt niet tot andere argumenten voor de besluitvorming over het kaderstellende bestemmingsplan. Invulling van de exacte bedrijfsopzet en bedrijfsvoering en eventuele toepassing van maatregelen om te voldoen aan de wet- en regelgeving vindt plaats in de vervolgprocedures voor vergunningverlening.

9.2.2 Ammoniak

Gerechtelijke uitspraken en de op 25 november 2022 verschenen kamerbrieven van het ministerie van LNV geven aan dat uit indicatieve metingen blijkt dat onder andere gecombineerde luchtwassers mogelijk minder ammoniakemissie verwijderen dan waarvan in de RAV is uitgegaan. De rechtbank Oost-Brabant stelde vast dat de emissiefactoren in de RAV niet als wettelijk toetsingskader bij natuurvergunningen zijn voorgeschreven. Daarom kan bij het beoordelen van een natuurvergunning niet zonder meer van de juistheid van de RAV worden uitgegaan. Vervolgens overweegt de rechtbank ok dat er geen aanleiding is om te oordelen dat de emissiefactoren in de RAV voor luchtwassers in zijn algemeenheid onjuist zijn. Aan de vaststelling van de emissiefactoren liggen namelijk onderzoeken ten grondslag. Op basis daarvan is het volgens de rechtbank voldoende aannemelijk dat het betreffende stalsysteem in staat is om de voor dat systeem vastgestelde emissiefactor te halen onder de omstandigheden waarbij de proefmetingen zijn uitgevoerd. Bovendien hebben de genoemde rapporten tot het moment van de uitspraak niet tot een aanpassing van de emissiefactoren voor combiluchtwassers geleid. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om vraagtekens te stellen bij alle emissiefactoren in de RAV. Wel heeft de rechtbank door de genoemde rapporten gerede twijfels over de vraag of een biologische combiluchtwasser in iedere stal op dezelfde manier zal presteren, omdat de werking afhangt van het ontwerp, het onderhoud en het gebruik op bedrijfsniveau.

Vooraf bij biologische luchtwassers is het onvoldoende zeker dat deze het beloofde ammoniakverwijderingsrendement zullen halen. Uit WUR-onderzoek (Openbaar Wageningen Livestock Research Rapport 1337, november 2021) blijkt dat bij biologische, gecombineerde

luchtwassers het ammoniakverwijderingsrendement 20-25% lager ligt dan de 85% waar in de Rav vanuit is gegaan. Uit deze studie is gebleken dat biologische combi-wassers vaak een probleem hebben om de pH stabiel te houden. Bij chemische luchtwassers is dit stuurbaar en moet de 85% ammoniakreductie bij een goede werking wel gehaald kunnen worden. Bij de chemische combi-wasser bleek dat de tweede neutrale wasstap verzuurde als gevolg van doorslag van de zure wasstap. Dit heeft geen negatief effect op het ammoniakverwijderingsrendement, maar zal dit mogelijk zelfs nog verhogen. Technische nalatigheid, storingen en mankementen (slecht onderhoud, vervuiling van filterpakketten en druppelvangers, verkeerd afgestelde spuiwaterregeling) leiden tot lagere ammoniakverwijderingsrendementen.

Met het continue meten van de ammoniakverwijdering met ammoniaksensoren kan een stap gezet worden richting een directere controle van de werking van luchtwassers. Voorbeelden van parameters waarmee gecontroleerd zou kunnen worden of een luchtwasser vaak in storing staat zijn: het stroomverbruik van de pomp(en), levering van vers water aan het systeem en de totale productie hoeveelheid van spuiwater. Een verdere uitbreiding van het huidige elektronisch logboek met een of meerdere debietmeters bij de waswaterpomp(en) kan meer inzicht geven in mogelijke verstoppingen in leidingwerk en sproeiers.

De verwachting is dat gecombineerde luchtwassers in de praktijk de ammoniakrendementen kunnen behalen zoals die in de Rav zijn opgenomen, wanneer de nodige maatregelen worden getroffen zoals aanbevolen in het voornoemde WUR-rapport 1337.

De varkenshouderij aan De Horsten heeft voor het planvoornemen al een onherroepelijk Wnb-vergunning. Eventueel kan de gemeente in de omgevingsvergunning(en) extra voorschriften voor maatregelen, onderhoud en monitoring opnemen, omwille van een goede werking van de luchtwassers zodat 85% ammoniakreductie kan worden gewaarborgd.

9.2.1 Stikstof

De Rijksoverheid heeft op 10 juni 2022 de 'Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied' gepresenteerd. De gevolgen van de uitwerking van deze startnotitie en de 'Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel' voor het bestemmingsplan De Horsten is nog niet bekend. Vanwege de gunstige ligging ten opzichte van Natura2000 gebieden en de aanwezigheid van een toereikende onherroepelijke natuurvergunning (verkrijgen van extra stikstofruimte is niet nodig) worden vanuit de wet- en regelgeving vooralsnog geen extra beperkingen voor het bestemmingsplan verwacht. Vanuit een gebiedsgerichte aanpak stikstof is een voormalig LOG een gunstige plek. In het planvoornemen worden met de gecombineerde luchtwassers de best beschikbare technieken (BBT) toegepast ten aanzien van ammoniakreductie en wordt het maximale gedaan om stikstofbelasting op natuur door stalemissies te beperken. Dit neemt niet weg dat het nog onzeker is wat de gevolgen zijn voor het planvoornemen in het licht van een mogelijk gedwongen krimpemde veestapel (extensivering) en opkoopregelingen voor veehouderijen elders.

In de brief aan de Tweede Kamer van 10 februari 2023 wordt deze aanpak verder uitgewerkt door de Rijksoverheid. Het kabinet geeft hierin nadere invulling aan de stikstofdoelen voor andere sectoren en het klimaatdoel voor de agrarische sector om richting te geven aan de gebiedsprogramma's waar provincies momenteel aan werken.

Mogelijk wordt er nog een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer om intern salderen (opnieuw) vergunningplichtig te maken. Dan kunnen provincies via beleidsregels voorwaarden stellen aan intern salderen, bijvoorbeeld ten aanzien van latente ruimte.

9.2.1 Geur

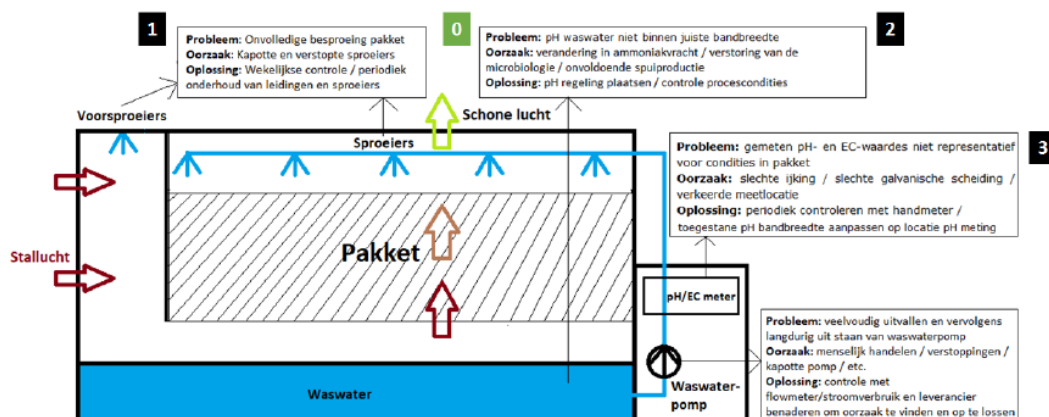
Geurproblematiek en Wet geurhinder en veehouderij

In verband met een programma van Zembla over geurhinder door veehouderijen in Deurne, de uitspraak van 14 september 2022 waarin de rechtbank heeft geoordeeld dat de Staat onrechtmatig handelt ten aanzien van een deel van de omwonenden doordat de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) hen onvoldoende bescherming biedt tegen geurhinder en de motie Ouwehand over het borgen van een goede bescherming van omwonenden tegen stank is er een aanpassing van geurregelgeving en aanpak van knelpunten in voorbereiding. De staatssecretaris geeft aan in het voorjaar van 2023 met een voorstel te komen voor het toewerken naar het herstel van de balans tussen de belangen van omwonenden en veehouderijen.

Rendementen gecombineerde luchtwassers

Naar aanleiding van de evaluatie van de geurregelgeving door de bestuurlijke werkgroep Verdaas is onderzoek verricht naar de rendementen van gecombineerde luchtwassers. Naar aanleiding van die onderzoeksresultaten zijn de ingeschatte geurrendementen van deze luchtwassers verlaagd van 85% naar 30-45% geurreductie en zijn de geuremissiefactoren naar boven bijgesteld. De berekende geurbelasting is hierdoor veel hoger dan de geurbelasting waarvan ten tijde van de vergunningverlening is uitgegaan. Ook zijn er concrete aanwijzingen dat de ammoniakrendementen ook niet volledig behaald worden. De Commissie Geurhinder en Veehouderij (Commissie Biesheuvel) heeft o.a. geadviseerd meer inzicht te bieden in de effectiviteit van luchtwassers en hierbij de geurproductie in de stal te betrekken. In opdracht van het ministerie en de provincie Noord-Brabant voert de WUR een onderzoek uit naar de mogelijkheden om de rendementen van combiluchtwassers te verbeteren.

De meest voorkomende technische problemen biologische combi-luchtwasser

Figuur 1 Overzicht van de meest voorkomende technische problemen bij biologische combi-wassers; de daarbij horende mogelijke oorzaken en de mogelijke oplossingen om dit beter te controleren of te verhelpen. Wageningen UR, 2021.

Relatie geurbelasting en kans op hinder

Er is onzekerheid over de relatie tussen de berekende geurbelasting en de kans op hinder. Deze onzekerheid heeft niet van direct invloed op de effectvergelijking van de scenario's maar is wel van belang om de effecten van een hoge geurbelasting voor omwonenden te kunnen duiden. De beoordeling van geur is subjectief en individueel bepaald. Dat maakt het moeilijk om algemeen gedragen en wetenschappelijk onderbouwde geurnormen of een eenduidige relatie tussen geurbelasting en kans op hinder vast te stellen. Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD Brabant/Zeeland (Bureau GMV) en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van Universiteit Utrecht onderzochten in 2014 de relatie tussen geurbelasting afkomstig van veehouderijen en de ervaren geurhinder bij ruim 13.000 respondenten op het platteland en in kleinere kernen van Noord-Brabant en Noord-Limburg. De resultaten bevestigen volgens de GGD signalen dat er bij gegeven geurbelasting aanzienlijk meer geurhinder voorkomt dan op basis van de Handreiking Wgv (Wet geurhinder veehouderij) te verwachten zou zijn. De relatie tussen geurbelasting en hinder blijkt bovendien afhankelijk te zijn van diersoort.

Het RIVM heeft een duidingsonderzoek uitgevoerd waarin de onderzoeksmethodiek en resultaten van het onderzoek van de GGD en Universiteit van Utrecht zijn vergeleken met het onderzoek dat door PRA is uitgevoerd in 2001. Het onderzoek van PRA is gebruikt in de Handleiding Wgv. Het RIVM geeft aan dat het GGD-IRAS het meest recente beeld geeft van de relatie tussen geurhinder en de blootstelling aan geur uit stallen van veehouderijen in Noord-Brabant en Noord-Limburg. Het toepassen van de gevonden relatie voor specifieke locaties kent echter de nodige beperkingen. Bijvoorbeeld omdat persoonlijke en conceptuele factoren van belang zijn en er aan de gemodelleerde blootstelling (modelmatig bepaalde geurhinder) allerlei onzekerheden kleven. GGD-Nederland heeft in het kader van het uitgevoerd onderzoek uit 2014 (GGD en IRAS) en de landelijke evaluatie van de geurregelgeving een advies gegeven m.b.t. de maximale hoogte t.a.v. de achtergrondbelasting. Zij gaan daarbij uit van een maximale achtergrondbelasting van circa 5 Ou voor objecten binnen de bebouwde kom en 10 Ou voor objecten buiten de bebouwde kom.

10 Monitoring en evaluatie

De monitoringsopgave en evaluatie wordt voor een groot deel bepaald door de leemten in informatie en kennis. De wijze van monitoring en evaluatie moet met name gericht zijn op waarborgen dat de berekende milieubelasting en het daaraan gekoppelde aanvaardbare leefklimaat gegarandeerd behaald wordt en controleerbaar en handhaafbaar is voor de gemeente. Dit is nodig om te voorkomen dat de veehouder na uitbreiding voldoet aan de regels van het bestemmingsplan en aan verleende omgevingsvergunning, maar dat er toch hinder ervaren wordt door omwonenden. Met name geur en geluid zijn in deze relevant.

Met een evaluatieprogramma kan worden getoetst in hoeverre de daadwerkelijk optredende effecten overeenkomen met de in het MER voorspelde effecten. Wanneer de daadwerkelijke effecten afwijken van de voorspelde effecten, kan het evaluatieprogramma het bevoegd gezag aanleiding geven om effect te reduceren of ongedaan te maken. Dit kan bijvoorbeeld door het opleggen van mitigerende maatregelen. Hierbij moet worden opgemerkt dat het bevoegd gezag bij het verstrekken van een vergunning een monitoringsplicht kan opnemen.

Initiatiefnemer dient zorg te dragen dat de gestelde normen worden gehaald en voorschriften worden nageleefd. Het bevoegd gezag heeft hierbij een controlerende functie en controleert regelmatig of bedrijven zich houden aan de voorschriften in de omgevingsvergunning. Controle op naleving van de vergunning vormt een belangrijke evaluatiemethode. Enkele andere evaluatiemethoden zijn periodieke metingen en toetsing van de werkelijke effecten in de vorm van bijvoorbeeld geluidsmetingen en emissiemetingen en opstellen en uitvoeren van mitigerende maatregelen als blijkt dat de bepaalde milieueffecten groter zijn dan voorspeld. Het bevoegd gezag bepaalt de wijze waarop de milieueffecten worden geëvalueerd. Het evaluatieprogramma kan ook gericht zijn op het verzamelen van informatie voor de geconstateerde leemten in kennis.

Emissies uit stallen naar de lucht zijn te monitoren op basis van dieraantallen en emissiefactoren. Bij periodieke milieucontroles wordt het aantal dieren gecontroleerd. Voor luchtwassers zijn monitoringseisen opgenomen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit. Dit geldt ook voor IPPC-bedrijven. Daarnaast gelden voor de luchtwassers stalbeschrijvingen, waarin monitoringseisen zijn opgenomen om een goede werking van het systeem te garanderen. Op grond van het Activiteitenbesluit moet aan deze stalbeschrijvingen worden voldaan.

De betreffende varkenshouderij is een IPPC-installatie en dus is de BBT-conclusies Intensieve veehouderij van toepassing. Dit is een document met de conclusies over beste beschikbare technieken, vastgesteld overeenkomstig artikel 13 lid 5 en 7 van de Rie. De BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorschriften en actualisatie van deze voorschriften. De Europese Commissie stelt deze BBT-conclusies op.

Het is onder andere BBT om een milieubeheerssysteem in te voeren en na te leven. De mate van gedetailleerdheid is afhankelijk van de aard, omvang en complexiteit van de veehouderij. Voor de activiteiten die zijn geregeld in het Activiteitenbesluit geven de eisen in combinatie met de zorgplicht invulling aan onderdelen van het milieubeheerssysteem.

Een IPPC-veehouderij heeft ook al uitgebreide verplichtingen op grond van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, voor de registratie van productie, gebruik en aan- en afvoer van meststoffen. Deze administratie moet aan de Rijksoverheid worden verstrekt en 5 jaar op het bedrijf worden bewaard. Deze registratie omvat ook een registratie van het aantal dieren per diercategorie. Genoemde registraties kunnen dienen als basis voor het milieubeheersysteem en worden aangevuld met bijvoorbeeld gegevens over energieverbruik, waterverbruik, scholing en instructie van personeel en afvoer van afval. Voor luchtwassers zijn gedragsvoorschriften verplicht op grond van artikel 3.125 Activiteitenbesluit. Deze eisen gelden ook voor IPPC-bedrijven.

Rendement luchtwassers

Omdat de werking van de gecombineerde luchtwasser met name afhangt van de bedrijfsvoering en ondernemer kan er sprake zijn van een onderschatting van ammoniakemissies. Ten aanzien van geur is in deze onzekerheid voorzien door de geuremissiefactoren te verhogen o.b.v. maximaal 45% geurreductie, met toepassing van een onzekerheidsmarge vanuit het voorzorgsbeginsel. Voor ammoniak zijn de emissiefactoren tot op heden niet uit voorzorg verhoogd (reductie% verlaagd). De wettelijke emissiefactoren vormen op moment van besluitvorming het uitgangspunt. In het bestemmingsplan is een zogenaamde stikstofplafondregeling opgenomen op basis waarvan een toename in ammoniakemissie in strijd is met het bestemmingsplan. Bij toekomstige vergunningverlening wordt gerekend en beoordeeld op basis van de emissiefactoren die op dat moment in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) staan opgenomen.

De gemeente kan in de omgevingsvergunning straks nog wel een voorschrift opnemen met een grenswaarde voor de toegelaten totale ammoniakemissie en daarbij een voorschrift met een monitoringsverplichting opnemen om er zeker van te zijn dat de luchtwassers het rendement van 85% ammoniakreductie zal halen.

11 Conclusies en aanbevelingen

De aanleiding en focus van dit MER ligt bij de veehouderij, met name in relatie tot het leefklimaat ter plaatse van woningen en woonkern Egchel. De emissie gerelateerde aspecten van het planvoornemen zijn daarom het meest relevant voor dit MER.

Natuur

- Voor het planvoornemen is een onherroepelijke Wnb-vergunning aanwezig, welke één op één ingepast wordt in het bestemmingsplan en dient als een stikstofplafond. Op basis van de regels is een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen uitgesloten en daarmee zijn nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000 gebieden uitgesloten.
- Om toch enige flexibiliteit te bieden zijn wijzigingen ten opzichte van de Wnb-vergunning toegestaan onder de voorwaarde dat de stikstofemissie en –depositie niet toeneemt. Dit is mogelijk door toepassing van intern salderen en leidt niet tot een nieuwe vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.
- Beschermde vegetaties, broedvogels, dassen en andere beschermde dier- en plantensoorten zullen niet worden aangetast door de realisatie van het totale planvoornemen. Het planvoornemen zorgt voor een kwaliteitsverbetering vanwege de nieuwe groenstructuren en landschappelijke inpassing. De aanwezige vegetatie langs met name de percelen en oeverranden blijft behouden en er worden groenstructuren uitgebreid en versterkt door de landschappelijke inpassing, met name langs de perceelranden. Dit heeft een positief effect op de ecologische waarde en de biodiversiteit binnen het plangebied. Aanvullend ecologisch (veld)onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.
- Eventuele gevolgen van de ‘Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied’ en de ‘Limburgse Aanpak Stikstof’ zijn nog niet in beeld. Mogelijk ontstaat er opnieuw een vergunningplicht voor interne saldering, in de loop van 2023. Als de beleidsregels voor intern salderen wijzigen voor definitieve vaststelling van het bestemmingsplan, dan dienen de gewijzigde beleidsregels alsnog betrokken te worden in de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Geurbelasting en hinder voor omwonenden

- Het totale planvoornemen is op dit moment niet uitvoerbaar ten aanzien van de voorgrondbelasting van geur op de burgerwoning Karissendijk 10.
- De milieugebruiksruimte voor geur was ten tijde van het opstellen van de beleidskaders voor het LOG Egchelse Heide groter, aangezien op dat moment de geuremissiefactoren voor biologisch, gecombineerde luchtwassers nog gebaseerd waren op 85%. In 2018 is dit aangepast naar 45%. Luchtwassers zijn echter nog steeds te beschouwen als BBT ten aanzien van geurreductie.
- Op langere termijn is het mogelijk dat de geuremissiefactoren voor gecombineerde luchtwasser weer verlaagd kunnen worden. Recent is een onderzoek opgestart dat wordt uitgevoerd door Wageningen UR Livestock Research samen met de

Rijksoverheid en de Provincie Noord-Brabant) naar het verbeteren van de werking en verwijderingsrendement van gecombineerde luchtwassers.

- Het planvoornemen voldoet aan de randvoorwaarde uit de gebiedsvisie voor het LOG dat het leefklimaat in de kern Egchel niet mag verslechteren.

Concentratie van fijn stof in en rondom het plangebied

- In de huidige situatie ligt de concentratie van fijn stof met 17-18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ in 2019 en 16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ in 2020 ruim onder de wettelijke norm van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ en ook het aantal overschrijdingsdagen ligt ruim onder de norm van 35 dagen. De concentratie is in de huidige situatie iets hoger dan de waarde die de WHO hanteert als veilige ondergrens (een jaargemiddelde van 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- De bijdrage van veehouderijbedrijven aan de achtergrondconcentratie is in de bestaande situatie en in het planvoornemen beperkt tot < 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- De invloed van het planvoornemen op de concentratie fijn stof in de omgeving, rekening houdend met cumulatieve effecten, beperkt zich tot de directe omgeving van de veehouderij aan De Horsten en met name het noord/noordwestelijke deel van het plangebied.
- In het planvoornemen worden alle stallen voorzien van gecombineerde, biologische luchtwassers met 80% fijnstof reductie. Dit is ten aanzien van fijnstofreductie in varkensstallen de Best Beschikbare techniek (BBT).

Verkeer

- Het aantal verkeersbewegingen neemt toe, maar wordt beperkt doordat de geproduceerde drijfmest via pijpleidingen vanuit de stallen naar de mestopslag wordt afgevoerd en binnen de inrichting gescheiden wordt in een dunne en dikke fractie. Dit resulteert in minder transporten voor mestafvoer. Ook is de omvang van het bedrijf zodanig dat transport efficiënt (volle vrachtwagens) ingezet kan worden.
- Aan- en afvoer zal plaatsvinden via De Horsten en de Melkweg. Het verkeer gaat op de Melkweg al op in het heersende verkeersbeeld.
- Aan de zuidzijde van de weg De Horsten bevindt zich alleen het voorgenomen varkensbedrijf. De Horsten loopt vanaf de Melkweg naar de woonkern Egchel, maar is in het midden niet verhard en daardoor geen snelle ontsluitingsroute. Het verkeer aan de zuidzijde van De Horsten is dus in hoofdzaak bestemmingsverkeer voor de varkenshouderij. De verharde weg gaat een stukje na de zeugenlocatie over in de onverharde weg, waar in principe alleen landbouwvoertuigen gebruik van maken om de aangrenzende gronden te kunnen bereiken. Het is gezien de weginrichting, de rijroute en een goede ontsluiting van het gebied niet waarschijnlijk dat aan- en afrijdend vrachtverkeer De Horsten richting Egchel als ontsluitingsroute gaat gebruiken.
- De veiligheid voor andere weggebruikers, vooral fietsers, verslechtert niet door het planvoornemen. Het (vracht)verkeer van en naar het plangebied hoeft niet door kernen en woonstraten. De Melkweg heeft geen losliggend fietspad, maar maakt ook geen onderdeel uit van een drukke fietsroute.

Geluidbelasting en hinder voor omwonenden

- De geluidbelasting betreft directe hinder door geluidsbronnen binnen de inrichting. Dit zijn met name de ventilatoren en laad- en losactiviteiten binnen de inrichting.
- Indirecte hinder door verkeer is niet aan de orde, aangezien op De Horsten en aan de splitsing met de Melkweg geen woningen van derden of andere geluidsgevoelige objecten aanwezig zijn.
- Op basis van milieuzonering is er voldoende afstand tussen de milieubelastende activiteiten en bestaande woningen.
- Uit akoestisch onderzoek bij de omgevingsvergunning van 2020 volgt dat de berekende geluidbelasting op omliggende woningen in de bestaande, vergunde situatie ruim binnen de richtwaarden blijft. In de nachtperiode zit de geluidbelasting bij twee woningen exact op de richtwaarden, maar dit is op basis van een worstcase benadering. Laad- en losactiviteiten in de nachtperiode zijn wel een aandachtspunt voor het planvoornemen en dienen mogelijk geheel gewijzigd of gedeeltelijk beperkt te worden.
- Het bestemmingsplan is te beoordelen als uitvoerbaar ten aanzien van geluid, maar nader onderzoek naar industrielawaai is nodig om te kunnen bepalen of binnen de inrichting geluid reducerende maatregelen moeten worden getroffen en waar binnen de inrichting dit relevant is (bijvoorbeeld inpandig laden van biggen en/of geen diertransporten in de nachtperiode of bijvoorbeeld plaatsen van een geluidscherm). Omdat het een IPPC-installatie betreft is het verplicht een akoestisch onderzoek uit te voeren voor de omgevingsvergunning.
- Uit geluidsonderzoek voor wegverkeerslawaai volgt dat ter plaatse van de nieuwe bedrijfswoning en de beoogde huisvesting arbeidsmigranten kan worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB en de geluidseisen in het Bouwbesluit 2012. Ten aanzien van wegverkeerslawaai is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
- In de huisvesting voor de arbeidsmigranten moet sprake zijn van een aanvaardbaar akoestisch verblijfklimaat, ook ten aanzien van industrielawaai van de eigen inrichting. Ten aanzien van geluid wordt geadviseerd om maximale geluidsnormen (maximale gevelbelasting en bij overschrijding hiervan een maximaal binnenniveau) op te nemen in het bestemmingsplan.

Gezondheidseffecten door veehouderij

- Het is niet bekend tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één landelijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen.
- Volgens de Gezondheidsraad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen.
- De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen mogelijke risico's worden beperkt.
- Behalve geur en geluid is er geen noodzaak extra maatregelen te treffen om mogelijke nadelige effecten voor de gezondheid van omwonenden te voorkomen.

Het van toepassing zijnde geurbeleid en de stikstofplafondregeling in het bestemmingsplan zorgt ook ervoor dat de situatie ten aanzien van stalemissies in relatie tot woon- en leefklimaat niet kan verslechteren. Dit is voldoende bescherming voor de gezondheid van omwonenden.

- Aangezien het plangebied in een ontwikkelgebied intensieve veehouderij ligt is sprake van een toekomstgerichte duurzame locatie waar voldoende milieugebruiksruimte is voor mestbe- en verwerking zonder dat de gezondheid van omwonenden in het geding komt. Het gebied leent zich bij uitstek om alle vormen van lokale mestbe- en verwerking toe te staan. De bestaande periodieke mobiele mestscheiding in de buitenlucht wordt daarbij vervangen door een in pandige, vaste mestscheidingsinstallatie. Aanbevolen wordt om de mestverwerkingsloods te voorzien van een luchtwasser indien gekozen wordt voor een open mestscheidingsstelsel en om de opslag van de dikke fractie af te dekken of in pandig te situeren vanwege verspreiding van (grof) stof in de buitenlucht.
- In de bedrijfswoning kan wel een gezin met kinderen komen te wonen, dus is deze woning buiten de indicatieve magneetveldzone gesitueerd.
- De gemeente Peel en Maas dient voor het bestemmingsplan te bepalen of het vanuit gezondheidsoverwegingen (voorzorgprincipe) wenselijk is dat de huisvesting op de beoogde locatie binnen de magneetveldzone wordt gesitueerd, of dat hiervoor een andere locatie binnen de inrichting onderzocht moet worden en dit via een afzonderlijke ruimtelijke procedure (omgevingsvergunning) geregeld moet worden.

Hoogspanningsleiding

- Aan weerszijden van een hoogspanningslijn ligt een zakelijk rechtstrook met een recht van opstal gevestigd door TenneT, de beheerder van de hoogspanningslijn. Hier geldt een aanleg- en bouwverbod. TenneT kan aan de terreineigenaar een gehele of gedeeltelijke ontheffing verlenen, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, waaronder een variatie in maximale bouwhoogtes. Het planvoornemen voorziet in (delen van) bouwwerken binnen de belemmeringstrook, maar kan wel voldoen aan de gestelde randvoorwaarden.

Overige milieuaspecten

Op basis van de beoordeling van de overige milieuaspecten wordt geconcludeerd dat er geen significant nadelige milieueffecten zullen optreden, al dan niet vanwege getroffen maatregelen, en dat voldaan kan worden aan geldend wet- en regelgeving en beleid.

